

Årsrapport 2012

SpareBank 1 Nord-Norge i korte trekk

Historikk	3
Organisasjonskart	4
Nøkkeltall konsern	6
Viktige hendelser i 2012	8
Visjon og forretningsidé	9
Vår historie	10
Våre kontorer	11
Konsernsjefens redegjørelse	12

Redegjørelse og resultater

Årsberetning 2012	16
Årsregnskap - Resultatregnskap	38
Årsregnskap - Balanse	39
Årsregnskap - Endringer i egenkapitalen	40
Årsregnskap - Kontantstrømanalyse	42
Årsregnskap - Noter	43
Årsregnskap - Resultatanalyse	119
Styreerklæring	120
Kontrollkomiteens uttalelse	121
Revisjonsberetning	122

Virksomheten

Konsernledelsen	126
Hovedstyret	128
Styrende organer	130
Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)	132
Risikostyring og internkontroll	138
Eierforhold	152
Virksomhetsredegjørelse	154
SpareBank 1-alliansen	160

Samfunnsengasjement

Sammen får vi ting til å sje	164
Romskipet Aurora	166
På bobilturné med Hekla Stålstrenga	168
Andsnes åpner Stormen	170
Tromsøstudentene fikk Sirkus Eliassen i gave fra banken	172

Sámegiell oassi - Samisk del

Jahkediedáhus 2012	180
--------------------	-----

HISTORIKK

40

SpareBank 1 Nord-Norge er et resultat av fusjoner av ca 40 sparebanker i Nordland, Troms og Finnmark.

75

SpareBank 1 Nord-Norge har et omfattende kontornett med totalt 75 kontorer. Av disse ligger 73 i landsdelen, hvor ett av dem er på Svalbard. Banken har også to kontorer i Russland.

177

Det hele begynte for 177 år siden, med etableringen av Tromsø Sparebank i 1836. Den store fusjonsbølgen som startet på 1960- og 70-tallet, kulminerte med etableringen av Sparebanken Nord-Norge 1. juli 1989. Tidlig på 90-tallet ble også Nordkapp Sparebank og Sparebanken Nordland en del av SparebankEN Nord-Norge. Bankens historie skrives nå av Universitetet i Tromsø.

1996

I 1996 ble banken en del av SpareBank 1-alliansen, en sammenslutning av fire regionbanker og 16 mindre sparebanker. Sammen eier disse bankene SpareBank 1 Gruppen AS, som er leverandør av ulike finansielle produkter og tjenester.

SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen har betydd mye for den positive utviklingen i SpareBank 1 Nord-Norge, og har dermed også bidratt til at banken er blitt en solid og sterk bank "For Nord-Norge" - som er bankens visjon.

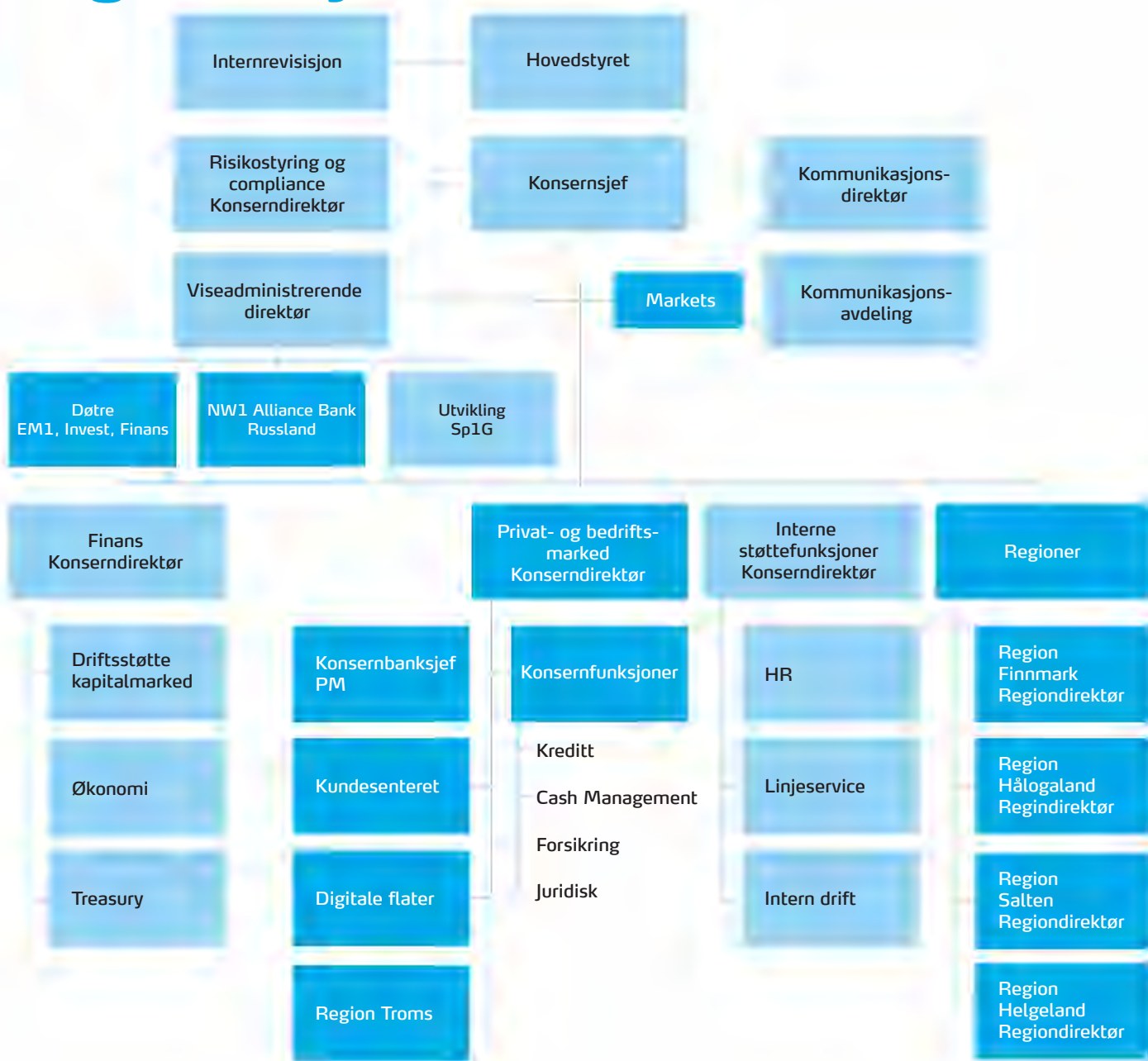
2011

SpareBank 1 Nord-Norge feiret høsten 2011 sitt 175-årsjubileum. Kundene ble invitert til en storslagen konsertopplevelse, med de beste artistene landsdelen har å by på. I tillegg ble det gjennomført en rekke andre arrangementer rundt om i regionene.

2012

Hovedstyret i SpareBank 1 Nord-Norge tilsatte Jan-Frode Janson som ny konsernsjef og arvtaker etter Hans-Olav Karde. Karde gikk av som administrerende direktør 31.12.2012, etter 23 ½ år som øverste leder i banken.

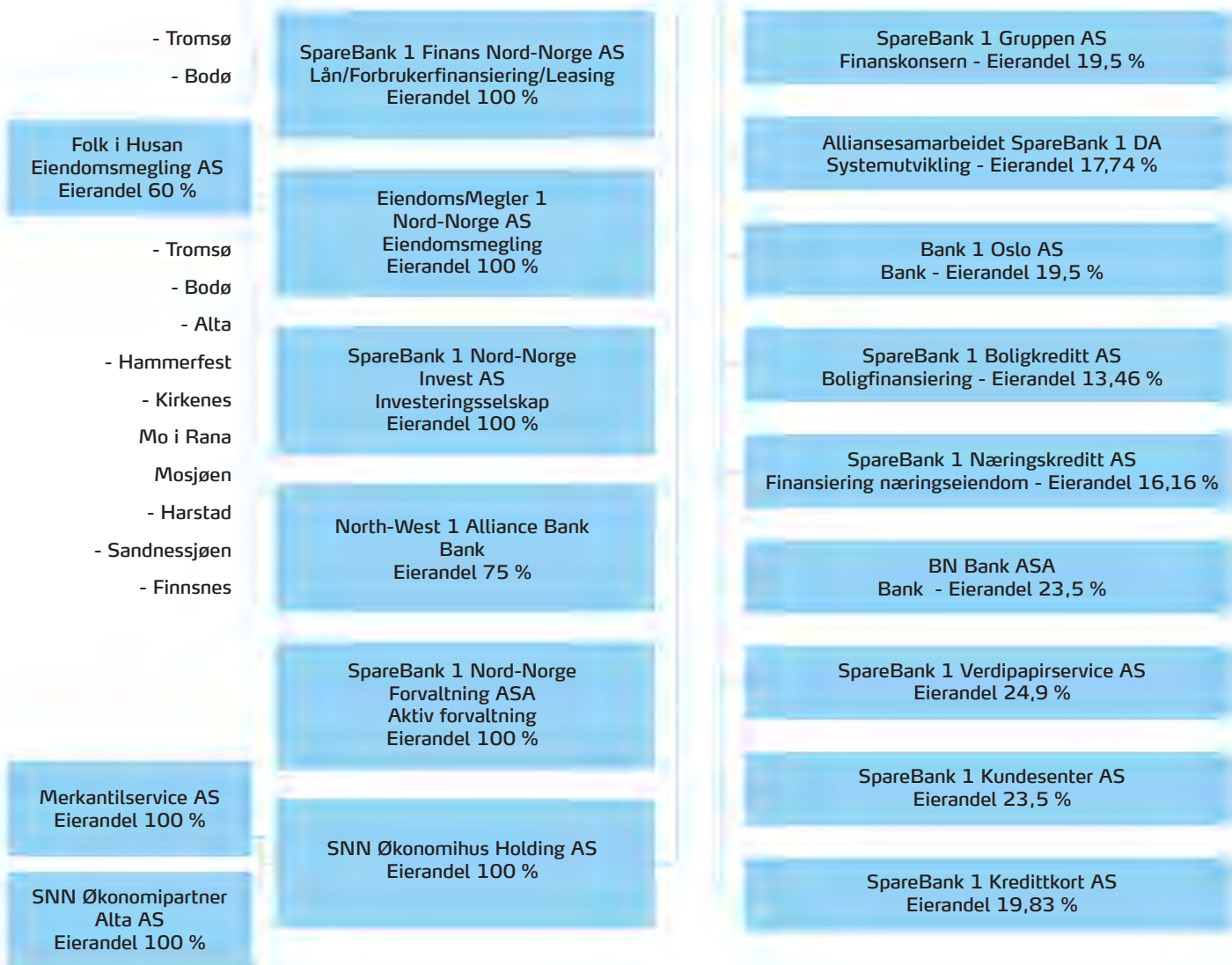
Organisasjonskart

Funksjonsavdelinger ■
 Markedsavdelinger ■

Organisering av finanskonsernet

SpareBank 1 Nord-Norge
Finanskonsern

Årsregnskap - Nøkkeltall konsern

Beløp i mill kroner og i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Fra resultatregnskapet	2012	%	2011	%	2010	%
Netto renteinntekter	1 166	1,60 %	1 129	1,61 %	1 129	1,70 %
Netto provisjons- og andre inntekter	656	0,90 %	506	0,72 %	513	0,77 %
Netto inntekter på finansielle investeringer	260	0,36 %	184	0,39 %	404	0,61 %
Sum netto inntekter	2 082	2,86 %	1 819	2,59 %	2 046	3,09 %
Kostnader	1 120	1,54 %	1 036	1,47 %	957	1,44 %
Resultat før tap	962	1,32 %	783	1,11 %	1 089	1,64 %
Tap	195	0,27 %	101	0,14 %	87	0,13 %
Resultat før skatt og minoritetsinteresser	767	1,05 %	682	0,97 %	1 002	1,51 %
Skatt	172	0,24 %	157	0,22 %	186	0,28 %
Minoritetsinteresser						
Resultat for perioden	595	0,82 %	525	0,75 %	816	1,23 %

Lønnsomhet						
Egenkapitalrentabilitet	1	9,00 %	8,48 %		15,30 %	
Rentemargin	2	1,60 %	1,61 %		1,70 %	
Kostnadsprosent	3	53,80 %	57,00 %		46,80 %	

Balansetall						
Utlån til kunder		54 551	51 642		49 046	
Utlån til kunder inkl. formidlingslån*		75 914	68 034		63 334	
Utlånsvekst siste 12 mnd		5,60 %	5,30 %		1,80 %	
Utlånsvekst inkl. formidlingslån siste 12 mnd*		11,60 %	7,40 %		7,20 %	
Innskudd fra kunder		41 220	41 765		39 389	
Innskuddsvekst siste 12 mnd		-1,30 %	6,00 %		12,90 %	
Innskuddsdekning	4	75,60 %	80,90 %		80,30 %	
Innskuddsdekning inkl. formidlingslån*		54,30 %	61,40 %		62,20 %	
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	5	72 921	70 291		66 245	
Sum eiendeler		75 261	71 039		68 780	

Tap og mislighold						
Tap på utlån i % av bto utlån inkl. formidlingslån		0,26 %	0,15 %		0,14 %	
Misligholdte engasjementer i % av bto utlån inkl. formidlingslån		0,52 %	0,69 %		0,35 %	
Tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl. formidlingslån		0,78 %	0,50 %		1,03 %	
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjementer i % av bto utlån inkl. formidlingslån		0,90 %	0,88 %		0,94 %	

Soliditet						
Kapitaldekning i %	6	13,19 %	12,50 %		12,00 %	
Kjernekapitaldekning i %	7	12,11 %	11,61 %		10,90 %	
Kjernekapital		6 672	6 003		5 334	
Ansvarlig kapital		7 270	6 466		5 849	
Beregningsgrunnlag		55 098	51 704		48 963	

Kontorer og bemanning						
Antall kontorer		75	75		75	
Antall årsverk		881	794		788	

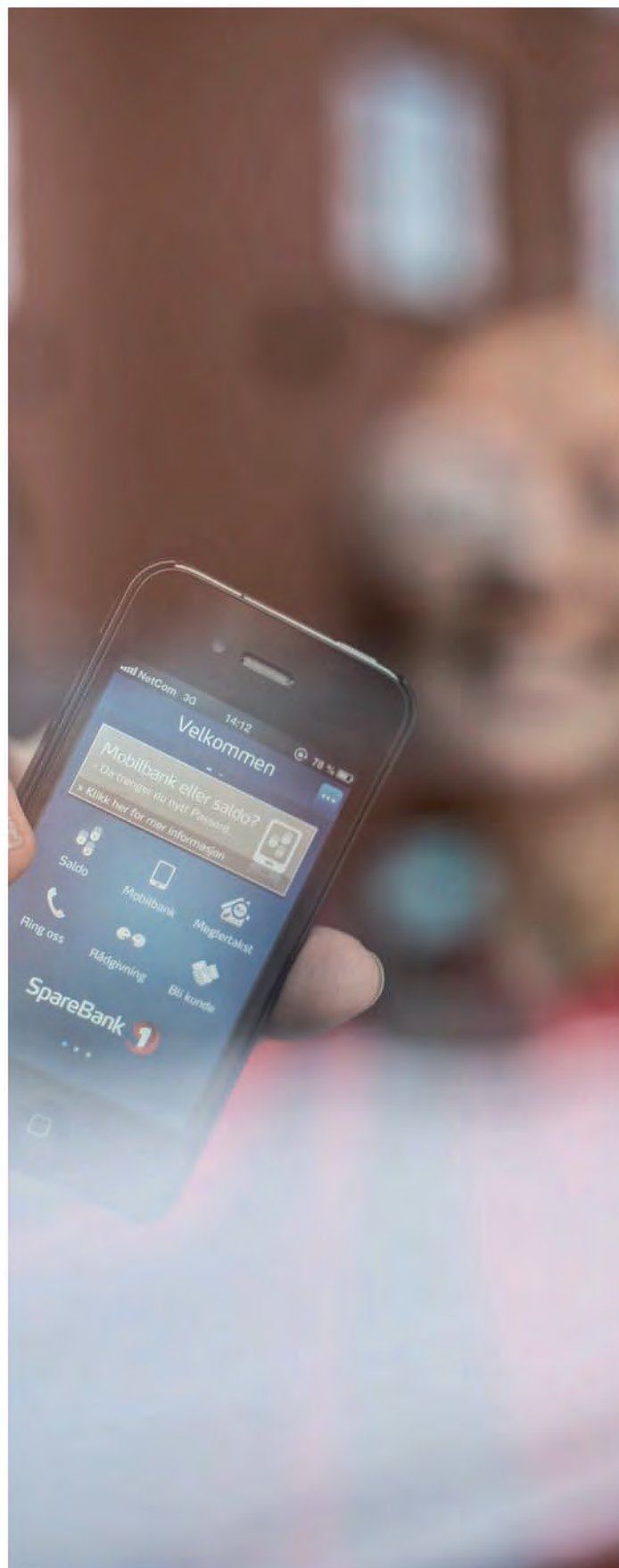
Egenkapitalbevis		2012	2011	2010	2009	2008
Egenkapitalbevisbrøk	8	42,07 %	38,74 %	34,54 %	34,54 %	34,22 %
Børskurs NONG		27,75	32,30	45,00	41,25	16,50
Børsverdi	9	1 837	2 139	2 149	1 970	788
Egenkapital per egenkapitalbevis	10 (Konsern)	43,34	40,42	41,27	37,77	32,89
Egenkapital per egenkapitalbevis	10 (Morbank)	35,58	33,73	31,03	31,19	27,13
Resultat per egenkapitalbevis	11 (Konsern)	3,78	3,07	5,90	6,20	2,52
Resultat per egenkapitalbevis	11 (Morbank)	3,27	2,55	4,32	5,19	1,55
Utbytte per egenkapitalbevis	12	1,15	1,40	2,16	2,53	1,13
Pris/resultat per egenkapitalbevis	13 (Konsern)	7,30	10,51	7,60	6,60	6,60
Pris/resultat per egenkapitalbevis	13 (Morbank)	8,48	12,66	10,42	7,90	10,80
Pris/bokført egenkapital	14 (Konsern)	0,6	0,8	1,1	1,1	0,5
Pris/bokført egenkapital	14 (Morbank)	0,8	1,0	1,5	1,3	0,6

*) I formidlingslån inngår lån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS.

- 1 Resultat etter skatt i forhold til gjennomsnittlig egenkapital, beregnet som et snitt av kvartalsvis egenkapital og per 01.01. og 31.12.
- 2 Sum rentemarginer hittil i år i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital.
- 3 Sum kostnader i forhold til sum inntekter.
- 4 Innskudd fra kunder i prosent av brutto utlån.
- 5 Gjennomsnittlig forvaltningskapital er beregnet som et snitt av kvartalsvis forvaltningskapital og per 01.01. og 31.12.
- 6 Netto ansvarlig kapital i prosent av beregnet risikovektet balanse.
- 7 Kjernekapital i prosent av beregnet risikovektet balanse.
- 8 Egenkapitalbeviserens andel av egenkapitalen per 01.01.
- 9 Børskurs NONG multiplisert med antall egenkapitalbevis.
- 10 Eierandelskapital + overkursfond + utjevningfond + EK brøk * (annen EK + resultat), dividert på antall egenkapitalbevis.
- 11 Resultat etter skatt hittil i år multiplisert med egenkapitalbeviserens andel av egenkapitalen 01.01., dividert på antall egenkapitalbevis.
- 12 Hovedstyrets vedtatte kontantutbytte per egenkapitalbevis for regnskapsåret.
- 13 Egenkapitalbevisets børskurs, dividert på resultat etter skatt per egenkapitalbevis.
- 14 Egenkapitalbevisets børskurs, dividert på bokført egenkapital per egenkapitalbevis.

Viktige hendelser 2012

- I 2012 fortsatte den positive utviklingen i Nord-Norge. Leteaktiviteten i Barentshavet resulterte i 2011 og 2012 i betydelige funn på feltene Skrugard og Havis. Dette har bidratt til optimisme i leverandørindustrien og annet næringsliv i Nord-Norge.
- Landsdelen har i 2012 styrket sin posisjon som en vekstregion i Norge og Europa, noe også SpareBank 1 Nord-Norges resultater gjenspeiler gjennom betydelig årsvekst i person- og bedrifts-markedet. Banken har en god underliggende bankdrift i 2012, men resultatet svekkes som følge av betydelige tap i enkelt-engasjementer.
- På forsommeren 2012 besluttet hovedstyret i SpareBank 1 Nord-Norge å tilsette Jan-Frode Janson som ny konsernsjef. Janson overtar etter administrerende direktør Hans Olav Karde, som har ledet konsernet i 23 ½ år. Janson tiltrådte stillingen som konsernsjef 1. januar 2013.
- SpareBank 1 Nord-Norge har i 2012 styrket kundefokuset i hele konsernet. Denne satsingen er en del av et langsiktig arbeid med stadige forbedringer av bankens tilgjengelighet og kundenes opplevelser i møte med banken.
- Konsernet har i 2012 utvidet satsingen på regnskapshus gjennom oppkjøpet av Merkantilservice AS og etableringen av SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS. Selskapet tilbyr regnskapstjenester til nordnorske bedrifter, og inngår i SpareBank 1-alliansens samarbeid.

Visjon og forretningsidé

Landsdelens egen bank

SpareBank 1 Nord-Norge er en ledende leverandør av finansielle tjenester i person- og bedriftsmarkedet i Nord-Norge. Under følger en presentasjon av konsernets visjon og forretningsidé, samt de overordnede økonomiske mål.

Visjonen vår er For Nord-Norge!
Så enkel, men også så ambisiøs og krevende.

I dette ligger det at

- vi skal være en bank for alle typer kunder i hele landsdelen – en bank som ser den enkelte, lager skreddersydde løsninger og er en pådriver for folk, næringsliv, skapervilje og trivsel i vår region.
- vi skal være en mulighetenes bank – en samarbeidspartner for et aktivt næringsliv, et levende lokalsamfunn og et kulturelt mangfold omkring oss.

Forretningsidé

SpareBank 1 Nord-Norge leverer helhetlige og moderne finansielle løsninger til kunder med basis i det nordnorske markedet. Vi skaper konkurransefortrinn gjennom å være "Nær og dyktig" i alle kunderelasjoner. Vi kjenner våre kunder og har innlevelse i deres situasjon, derfor er vi de beste på behovsavdekking og verdiskapende løsninger.

SpareBank 1 Nord-Norge er en attraktiv arbeidsplass, med en kultur preget av dynamisk læring, vinnervilje og samhandling. Vår virksomhet bygger på strenge krav til redelighet og forretnings-etikk nedfelt i SNN-koden.

SpareBank 1 Nord-Norge er et selvstendig finanskonsern i SpareBank 1-alliansen. Vi kjenner Nord-Norge, og bidrar til utvikling og vekst i landsdelen.

Våre overordnede økonomiske mål

Soliditet: Målsatt ren kjernekapitaldekning er 12,5% – eller høyere. Dette søkes oppnådd i løpet av 2015. Konsernet skal fremstå som ubestridt solid. I et fremskrevet krisescenario skal konsernet ha tilstrekkelige buffere, slik at den rene kjernekapitaldekningen ikke faller med mer enn 2,5 prosentpoeng fra den fastsatte målsettingen.

Lønnsomhet: SpareBank 1 Nord-Norge skal ha en egenkapitalavkastning som ligger på linje med banker det er naturlig å sammenligne seg med. Det er også et mål å ha en egenkapitalavkastning etter skatt som er minimum 6% over avkastning på langsiktig statsobligasjon.

Markedsandel: SpareBank 1 Nord-Norge har som mål å ha en markedsandel i Nord-Norge på minimum 30% innenfor alle forretningsområder. Andel andre inntekter utenom rentebidrag skal utgjøre minimum 25% av netto inntekter.

Effektivitet: SpareBank 1 Nord-Norge har som mål at årlig gjennomsnittlig kostnadsvekst maksimalt skal utgjøre 2%. Morbankens kostnadsprosent skal være på linje med, eller bedre enn, sammenlignbare banker.

Vår historie

Sparebanken Nord-Norge ble etablert 1. juli 1989 ved en sammenslutning av følgende sparebanker:

Tromsø Sparebank 1836

Fusjoner 1963

Malangen Sparebank

1969

Gisund Sparebank
Lyngen Sparebank
Dyrøy Sparebank
Tranøy Sparebank

1970

Torsken Sparebank

1978

Måsøy Sparebank

1982

Andenes Sparebank
Øst-Finnmark Sparebank

1984

Kvedfjord Sparebank

Sparebanken Nord 1980

Fusjoner 1980

Alta Sparebank
Astafjordene Sparebank
Bardu Sparebank
Berlevåg Sparebank
Hillesøy Sparebank
Salangen Sparebank
Skjervø og Nordreisa
Sparebank
Sør-Varanger Sparebank
Talvik Sparebank
Tromsø Sundets Sparebank

1982

Hammerfest Sparekasse

1984

Trondenes Sparebank

Sparebanken Nord-Norge 1989

Fusjoner 1991

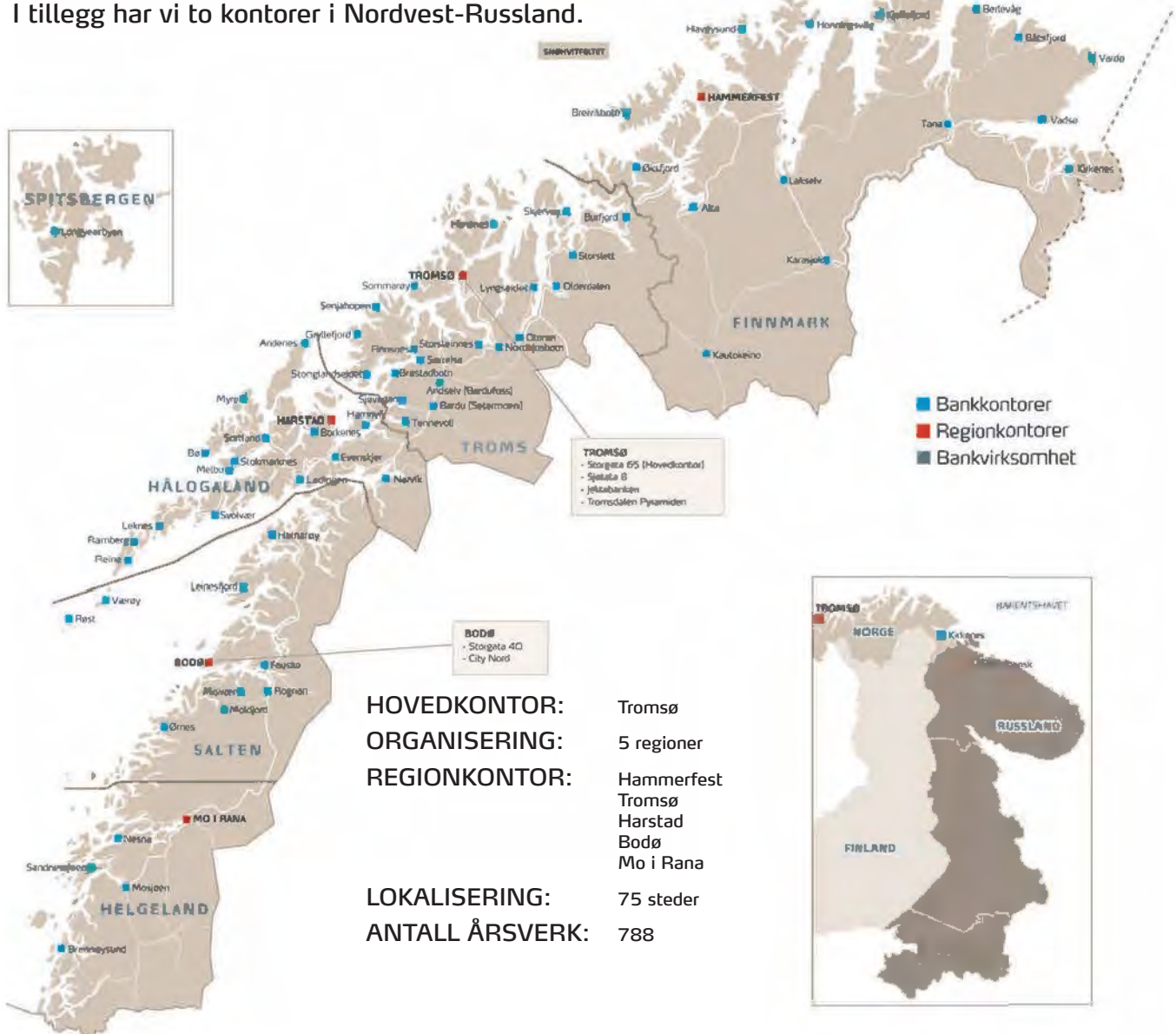
Nordkapp Sparebank

1992

Sparebanken Nordland

SpareBank 1 Nord-Norge

Totalt har vi 73 kontorer, inkludert Svalbard, i 65 kommuner.
I tillegg har vi to kontorer i Nordvest-Russland.

HOVEDKONTOR: Tromsø
ORGANISERING: 5 regioner
REGIONKONTOR: Hammerfest, Tromsø, Harstad, Bodø, Mo i Rana
LOKALISERING: 75 steder
ANTALL ÅRSVERK: 788

FINNMARK

Alta
 Berlevåg
 Breivikbotn
 Båtsfjord
Hammerfest
 Havøysund
 Honningsvåg
 Karasjok
 Kautokeino
 Kirkenes
 Kjøllefjord
 Lakselv
 Tana
 Vadsø
 Vardø
 Øksfjord

TROMS

Bardufoss
 Brøstadbotn
 Burfjord
 Finnsnes
 Gryllefjord
 Hansnes
 Jektabanken
 Lyngseidet
 Nordkjosbotn
 Olderdalen
 Oteren
 Setermoen, Bardu
 Senjahopen
 Sjøveggen
 Skjervøy
 Sommarøy
 Stonglandseidet
 Storslett
 Storsteinnes
 Sørreisa
 Tennevoll
 Tromsdalen, Amfi
Tromsø, Storgata 65
 Tromsø, Sjøgata 8

HÅLOGALAND

Andenes
 Borkenes
 Bø
 Evenskjer
 Hamnvik
Harstad
 Leknes
 Lødingen
 Melbu
 Myre
 Narvik
 Ramberg
 Reine
 Sortland
 Stokmarknes
 Svolvær

NORDLAND

Bodø, Storgata 40
 Bodø, City Nord
 Fauske
 Hamarøy
 Leinesfjord
 Misvær
 Moldjord
 Rognan
 Røst
 Værøy
 Ørnes, Meløy

HELGELAND

Brønnøysund
Mo i Rana
 Mosjøen
 Nesna
 Sandnessjøen

SPITSBERGEN

Longyearbyen

NORDVEST RUSSLAND

Murmansk
 St. Petersburg

Fra konsernsjefen

2012 har vært et kontrastenes år. Mens verdensøkonomien har vært preget av krise i Europa, usikkerhet i USA og redusert vekst i Kina, har norsk økonomi blomstret. Og utviklingen i Nord-Norge har vært særlig positiv. I SpareBank 1 Nord-Norges konjunkturbarometer rapporteres det om befolkningsvekst, rekordlav ledighet, økonomisk vekst og stor fremtidsoptimisme. Særlig fremheves de gode utsiktene for sjømat, reiseliv, maritim sektor og fornybar energi.

Mens den nordnorske kredittetterspørselen i flere år har vært lavere enn landsgjennomsnittet, ble den i 2012 betydelig høyere. SpareBank 1 Nord-Norges høye veksttall reflekterer derfor både en positiv utvikling i landsdelen og at banken tar markedsandeler. Nord-Norge har lenge vært benevnt som mulighetenes landsdel, og 2012 ble året da vekstmulighetene for alvor ble til faktisk vekst.

SpareBank 1 Nord-Norge har i en årrekke vært vurdert som en meget solid bank. Viktigheten av dette er aktualisert gjennom skjerpede myndighetskrav. Økte krav til soliditeten kommer samtidig som det er sterk vekst i landsdelen og norske og internasjonale banker melder om utlånsrasjonering. SpareBank 1 Nord-Norge har gjennomført og vil fortsatt gjøre tiltak, både for å oppfylle myndighetskravene og for at banken skal fremstå som ubestridt solid. Samtidig skal vi sørge for å være rustet til å fortsette vår aktive rolle i utviklingen av landsdelen.

Etter 23 år i sjefsstolen, ble Hans Olav Karde ved utgangen av 2012 takket av som konsernets leder. Hans visjoner, for både bank og landsdel, vil bli videreført under ny ledelse. Dette inkluderer visjonen "For Nord-Norge" og verdiene "Nær og dyktig". En visjon som er retningsgivende også for den videre utviklingen av konsernet, og som understreker bankens rolle som landsdelens egen bank.

SpareBank 1 Nord-Norge er tilstede der kundene bor, gjennom et kontornett som er bygd opp gjennom generasjoner. Tilstedeværelsen i landsdelen manifesteres gjennom 73 lokalbanker, fra Svalbard i nord til Brønnøysund i sør. Gjennom å være en del av SpareBank 1-alliansen, kan den lokale tilstedeværelsen kombineres med ledende produkter, kompetanse og IT-løsninger. Særlig alliansens mobilbankløsninger har fått mye oppmerksomhet.

Kundene opplever større og enklere tilgjengelighet til banken gjennom utvidede åpningstider, moderne og enkle selvbetjeningsløsninger og et kundesenter tilpasset dagens krav.

Sammen med god kunnskap om landsdelens næringsliv og viktige bransjer, gir SpareBank 1 Nord-Norges tilstedeværelse og nærhet et fortrinn – ved at beslutninger tas nært kunden. Prinsippet om korteste beslutninger vil videreføres og forsterkes.

Tilstedeværelsen synliggjøres også i bankens brede engasjement i landsdelens nærings-, kultur- og samfunnsliv. Landsdelens egen bank skaper og legger igjen verdier i lokalsamfunnet, gjennom å ha landsdelen som største eier. Samfunnsregnskapet for 2012 viser at over 72 millioner kroner ble tilført samfunnsnyttige formål, fordelt på kultur, idrett og kunnskap.

Banken står derfor godt rustet for fremtiden – en fremtid for Nord-Norge!

Jan-Frode Janson
konsernsjef

Styrets årsberetning

Nord-Norge opplever en periode med sterkere vekst enn noen gang tidligere. Dette merkes innenfor alle sektorene i samfunnet. Arbeidsmarkedet er fortsatt svært stramt. Ny vekst bremses i noen grad av mangelen på kompetent arbeidskraft i landsdelen, selv med en betydelig vekst i befolkningen og storinnpendling av arbeidskraft.

Årsberetning 2012

Hovedtrekk 2012

(Samme periode 2011)

- Resultat før skatt på 767 mill kroner (682 mill kroner).
- Årsresultat etter skatt på 595 mill kroner (525 mill kroner).
- Egenkapitalavkastning (konsern); 9,0% (8,5%).
- Resultat per egenkapitalbevis (konsern); kr 3,78 (kr 3,07).
- Meget god og forbedret underliggende bankdrift.
- Gode resultatbidrag fra felleskontrollerte virksomheter.
- Svekket resultatbidrag fra datterselskapene.
- Kostnadsprosent (konsern); 53,8% (57,0%).
- Netto utlånstap; 195 mill kroner (101 mill kroner).
- God utlånsvekst; 11,6% (7,4%) inkludert overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt.
- Innskuddsvekst siste 12 måneder; -1,3% (6,0%).
- God innskuddsdekning; 75,6% (80,9%).
- Tilfredsstillende soliditet med en kjernekapitaldekning (konsern) på 12,11% (11,61%) og totalkapitaldekning på 13,19% (12,50%). Ren kjernekapitaldekning 10,31%.
- Fortsatt god likviditet.
- Forslag til kontantutbytte til EK-beviseierne kr 1,15 (kr 1,40).

Nord-Norge og SpareBank 1 Nord-Norge i korte trekk

Nord-Norge opplever en periode med sterkere vekst enn noen gang tidligere. Dette merkes innenfor alle sektorene i samfunnet. Arbeidsmarkedet er fortsatt svært stramt. Ny vekst bremses i noen grad av mangelen på kompetent arbeidskraft i landsdelen, selv med en betydelig vekst i befolkningen og storinnpendling av arbeidskraft. Årsaken til den sterke veksten er landsdelens store naturressurser og utnyttelsen av disse. De betydelige olje- og gassfunnene i Norskehavet og Barentshavet gir en sterk vekst både direkte i oljenæringen og indirekte i relaterte næringer.

Situasjonen innenfor havbruk og tradisjonelle fiskerier er god. Det er betydelig kapasitet tilgjengelig for havbruksvekst i nord, og alle de viktigste fiskebestandene viser god og bærekraftig utvikling. Historisk sett har reiselivet vært viktig, særlig i sommersesongen. Vinterturismen er nå i ferd med å få like stor betydning som sommerturismen, noe som gjør reiselivsnæringen enda mer betydningsfull.

Denne veksten har, sammen med store offentlige investeringer, også resultert i svært stor aktivitet i bygg og anleggssektoren. Samtidig er det påvist utvinnbare og meget verdifulle forekomster av mineraler og bergarter. En nærmere analyse av økonomien i landsdelen er dokumentert i bankens konjunkturbarometer.

Denne store økonomiske aktiviteten i Nord-Norge vises i SpareBank 1 Nord-Norge gjennom høy vekst både i kundenes lån og innskudd. Utlånene til personkunder økte med 11% i 2012 og innskuddene med 9%. For bedriftene var utlånsveksten på 12,9% og innskuddsveksten 3,4%. Sammenlignet med veksten i landet som helhet, har banken økt sine markedsandeler i Norge – og trolig også i Nord-Norge – selv om den generelle veksten i nord er høyere enn for landet som helhet.

Strategiske mål og måloppnåelse

Strategiske mål	Måltall	Konsern 2012	Morbank 2012
Lønnsomhet			
Egenkapitalavkastning	6 % over lang stat, dvs. ca 8 % *) og på linje med banker det er naturlig å sammenligne seg med	9,0 %	9,9 %
Effektivitet			
Kostnadsprosent	Maks 50 % av inntektene	53,8 %	51,9 %
Soliditet			
Kjernekapitaldekning	12,5 % eller høyere i 2015 (ren kjernekapital)	12,1 % (10,3 %)	14,6 % (12,5 %)
Topplinjevekst			
Topplinjevekst utover kostnadsvekst	2 % over vekst i kostnader	3,3 %	4,5 %

*) Basert på lang statsrente per desember 2012.

I 2011 gjennomførte banken en vellykket egenkapitalemisjon, som både skulle sikre bankens soliditet og evne til å være en god medspiller i utviklingen av “det nye Nord-Norge”. Den høye veksten var forventet, men har naturligvis medført et press på konsernets kapitaldekning.

Nye regulatoriske krav til egenkapital i finansinstitusjoner medfører behov for å øke den rene kjernekapitalen også i SpareBank 1 Nord-Norge. Det strategiske kapitalmål for SpareBank 1 Nord-Norge er endret til en ren kjernekapitaldekning på 12,5% eller høyere i 2015. Det vises til eget avsnitt som omhandler konsernets kapitaldekning senere i årsberetningen.

Gjennom vekst og økte nettorenter, har SpareBank 1 Nord-Norge lyktes i å øke konsernets netto renteinntekter (inkludert provisjoner fra overført boliglånsportefølje) med 11,5% fra 1.203 mill kroner i 2011 til 1.341 mill kroner i 2012. Dette viser at balansevekst og inntekter har omtrent samme utvikling, og at fallet i rentemargin er stanset. Dette skyldes at bankene generelt sett søker å øke inntektene, som ett av tiltakene for å tilfredsstille nye myndighetskrav til soliditet.

I konsernet er det i 2012 bokført tap på utlån på 195 mill kroner, en økning på 94 mill kroner fra 2011. I tillegg er det bokført tap på egenkapitalinvesteringer i Nord-Norge på 147 mill kroner. De store utlånstapene skyldes at banken er blitt påført et fåtall store enkelttap. Ett eksempel er konsekvensene av avviklingen av solcelleindustrien i Glomfjord i Nordland, som alene har påført banken tap på over 100 mill kroner. Det er gjort betydelige tiltak for å redusere sannsynligheten for slike hendelser i fremtiden.

Til tross for økte utlånstap er kvaliteten i bankens utlånsportefølje god og ytterligere forbedret gjennom 2012. Konsernets netto provisjonsinntekter (eksklusiv provisjoner fra overført boliglånsportefølje) utgjorde 481 mill kroner for 2012, 49 mill kroner mer enn i fjor. Konsernet vil fortsatt arbeide med å øke provisjons- og andre inntekter.

Konsernets strategiske samarbeid i SpareBank 1-alliansen har blitt viktigere de siste årene. Samarbeidet skjer langs flere dimensjoner, og det direkte resultatbidraget fra de felleskontrollerte virksomhetene i SpareBank 1-alliansen; SpareBank 1 Gruppen, Bank 1 Oslo, BN Bank, SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt, har fått økt betydning for SpareBank 1 Nord-Norge. Resultatbidraget utgjorde 210 mill kroner for 2012. Tilsvarende tall for 2011 var 195 mill kroner.

Det samlede netto resultatet fra finansielle investeringer utgjorde 260 mill kroner for 2012, mot 184 mill kroner for 2011. Kostnadsprosenten i regnskapet for 2012 er på 53,8%, en reduksjon fra 57,0% i 2011. De nominelle kostnadene viser imidlertid en økning på 7,5%, hvorav personalkostnadene har steget med 13%. Dette skyldes en høy generell lønnsvekst i finansbransjen, og at rekruttering bidrar til økt lønnsnivå.

Innkonsolidering av nye datterselskaper innenfor regnskapsførsel medfører også høyere personalkostnader. Det er gjennomført tiltak for å få kostnadsveksten betydelig ned.

Systematisk kundeaktivitet har gitt gode resultater i 2012. Antall gjennomførte, godt forberedte kundemøter med tilhørende kundeforretninger har aldri vært så høyt som i 2012. Systematikken som er innarbeidet forventes å gi god effekt i

kommende år. Alle rådgiverne i SpareBank 1 Nord-Norge er autoriserte, noe som gir kunden trygghet i møtet med banken. Konsernets egenkapitalavkastning utgjorde 9,0% for 2012 mot 8,5% for 2011.

Det vises forøvrig til ytterligere omtale av konsernets resultatregnskap og balanse senere i beretningen.

Innsatsen fra konsernets ansatte har vært – og vil fortsatt være – det viktigste bidraget til SpareBank 1 Nord-Norges økonomiske resultater. Hovedstyret benytter anledningen til å takke alle for deres medvirkning til resultatsskapingen og videreutviklingen av SpareBank 1 Nord-Norge.

Mål og strategi

SpareBank 1 Nord-Norge har en unik posisjon i landsdelen, med kundeforhold til nesten halve befolkningen og en kraftfull distribusjon gjennom et stort filialnett (73 steder), og et kundesenter som er tilgjengelig nærmest hele døgnet.

Bankens visjon er ”For Nord-Norge”. Realisering av visjonen avspeiles ved at kundebasen og distribusjonsnettene er bankens viktigste konkurransefortrinn. Disse videreutvikles gjennom løpende fornying og foredling.

Kundeundersøkelser i 2012 viser at banken har fremgang på alle de fem viktigste strategiske dimensjonene:

- Pris
- Produkt
- Service
- Tilgjengelighet
- Kundeopplevelse

Styret har gjennom strategiarbeidet i 2012 uttrykt et klart mål om at banken skal beholde eller styrke posisjonen innenfor pris, produkt, service og tilgjengelighet. På området kundeopplevelse, er målet at SpareBank 1 Nord-Norge skal ta en ledende posisjon, noe som innebærer et økt kundefokus i alle ledd.

Kombinasjonen av lett tilgjengelige (mobile) løsninger for enkle tjenester og dyktige rådgivere for mer komplekse tjenester, er et godt konsept som kunden setter pris på. Dette gir banken en unik posisjon i landsdelen.

Konsernets store kundebase representerer et betydelig potensial for utvidede forretninger med den enkelte kunden. Derfor er konsernets hovedstrategi å utvide volum og antall forretninger med eksisterende kunder fremfor å skaffe nye.

Bankens strategiske mål er delt i fire hovedgrupper. Målene er konkrete, samtidig som de skal reflektere de skiftende markedsmulighetene som finansmarkedene gir.

Soliditet: Konsernet skal ha en ren kjernekapitaldekning på 12,5% eller høyere i 2015. Selv i betydelige stressituasjoner skal det ikke være tvil om bankens soliditet og evne til overlevelse. Dette målet ble fastsatt i desember 2012 og vil ved behov bli revidert i takt med nye myndighetskrav. Konsernets soliditet vil styrkes gjennom en rekke tiltak.

Inntjening: Avkastningen på egenkapitalen skal minimum være 6% over risikofri rente (renten på langsiktige statsobligasjoner). I tillegg skal avkastningen være på linje med sammenlignbare aktører i markedet. Dette målet ble ikke fullt ut nådd i 2012 på grunn av store nedskrivninger og høy kostnadsvekst. Avkastningsmålet legges til grunn når andre delmål beregnes, også risikojustert avkastning helt ned på kundenivå.

Kostnadseffektivitet: Hovedstyret har fastsatt et kostnadsmål om at gjennomsnittlig årlig kostnadsøkning maksimalt skal utgjøre 2%. Morbankens kostnadsprosent skal videre være på linje med, eller bedre enn, sammenlignbare banker. Det ble i 2012 satt i gang kostnadsreduserende tiltak, og effektiviseringstiltak innenfor bemanning og andre kostnader i morbanken. Disse tiltakene forventes å få full effekt i løpet av 2013. Ytterligere kostnadsreduserende tiltak planlegges med effekt i 2013/2014, slik at kostnadsmålet kan nås. Banken påregner at effektivitetsnivået vil bevege seg ned mot 40% de nærmeste årene. Den viktigste driveren for å redusere konsernets kostnader er å gjøre arbeidsprosesser kostnadseffektive gjennom digitalisering, og gjøre dem direkte tilgjengelige for kundene.

Inntektsvekst: Målet er at konsernets rente- og provisjonsinntekter skal øke minimum 2 prosentpoeng mer enn kostnadene. Inntektsmålet er materialisert i tydelige markedsmål (mål for markedsandeler) for alle de viktigste tjenesteområdene. Å oppnå målet er meget krevende, da konkurransen medfører at marginene innenfor alle produktgrupper er under kontinuerlig press. Banken har styrket markedsandelene både i 2011 og 2012.

Som sparebank har banken fire viktige interessegrupper; kunder, egenkapitalbevisiere, samfunn og ansatte. Det er et overordnet mål å behandle alle gruppene godt og påse at deres interesser balanseres. Kundene skal kunne påregne konkurransedyktige tjenester i kvalitet og pris, og egenkapitalbevisierne skal oppnå en konkurransedyktig avkastning. Samfunnet vil motta betydelige midler gjennom forskjellige stiftelser og tildelinger av gaver til allmenntilretteleggelse, og de ansatte skal fortsatt oppleve banken som en god og utviklende arbeidsplass.

SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen

Bankens deltakelse i SpareBank 1-alliansen, og eierskapet i SpareBank 1 Gruppen, er en viktig del av bankens strategi. Deltakelsen har betydd mye for den positive utviklingen av SpareBank 1 Nord-Norge og har i stor grad bidratt til at banken har blitt en solid og sterk bank «for Nord-Norge», som er bankens visjon. SpareBank 1-bankene driver alliansesamarbeidet og utviklingen av produktselskapene gjennom de felleseide selskapene SpareBank 1 Utvikling og holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen. SpareBank 1-alliansens formål er å anskaffe og levere konkurransedyktige finansielle tjenester og produkter, og oppnå stordriftsfordeler i form av lavere kostnader og/eller høyere kvalitet. Alliansen bidrar på denne måten til at privatpersoner og bedrifter opplever både dyktighet, lokal forankring og en enklere bankhverdag. Videre skal alliansen bidra til å sikre bankenes verdiskaping til glede for egen region og bankens eiere.

Det vises også til egen omtale av selskaper i SpareBank 1-alliansen senere i årsberetningen.

SS

ulighetene?

des

Redegjørelse for årsregnskapet

I samsvar med krav i norsk regnskapslovgivning er årsregnskapet for 2012 avlagt under forutsetning av fortsatt drift. SpareBank 1 Nord-Norges regnskap for konsernet er avlagt i samsvar med regnskapslovens paragraf 3-9 i overensstemmelse med IFRS (International Financial Reporting Standards), godkjent av EU.

Resultatutvikling	Konsern		Morbank	
	2012	2011	2012	2011
Beløp i mill. kroner				
Netto renteinntekter	1 166	1 129	1 034	1 013
Netto provisjons- og andre inntekter	656	506	540	427
Netto inntekter finansielle investeringer	260	184	272	142
Driftskostnader	1 120	1 036	954	908
Tap	195	101	224	97
Resultat før skatt	767	682	668	577
Skatt	172	157	153	141
Årsresultat	595	525	515	436

Egenkapitalavkastningen for 2012 på 9%, er noe over det strategiske mål om en avkastning 6 prosentpoeng over lang statsobligasjonsrente. Avkastningen er likevel lavere enn målet, som er å ligge på samme nivå som andre banker det er naturlig å sammenligne seg med. De viktigste årsakene til dette er økte utlånstap, tap på finansielle investeringer og høy kostnadsvekst. Bankens basisdrift er fortsatt meget god, og er styrket sammenlignet med 2011. Forbedringen kommer blant annet i form av økte provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt. Kostnadene er noe høyere enn i 2011, først og fremst på grunn av økte personalkostnader.

Konsernet og morbanken har tilfredsstillende soliditet, fortsatt god innskuddsdekning og god likviditet. Økte regulatoriske krav til bankers egenkapital gjør likevel at også SpareBank 1 Nord-Norges kapitaldekning må styrkes i årene fremover. Flere tiltak iverksettes for å sikre at bankens og konsernets kapitaldekning skal være i overensstemmelse med nye regulatoriske krav, når disse trer i kraft.

Etter hovedstyrets vurdering er konsernet godt rustet til å møte landsdelens behov for finansielle tjenester i årene fremover.

Netto renteinntekter

De samlede netto renteinntektene har økt med 37 mill kroner fra 2011 og utgjør 1.166 mill kroner for 2012. Banken har hatt god utlånsvest i 2012, men markedet har vært preget av sterk konkurranse, spesielt på kundeutlån, som påvirker prisingen av bankens utlån- og innskuddsprodukter. Gjennom året har likevel reduserte pengemarkedsrenter i kapitalmarkedet bidratt til vekst i netto renteinntekter.

Utviklingen i netto renteinntekter påvirkes også av overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt. Inntektene på 175 mill kroner fra den overførte porteføljen er ført under provisjonsinntekter. Tilsvarende tall for 2011 var 73 mill kroner.

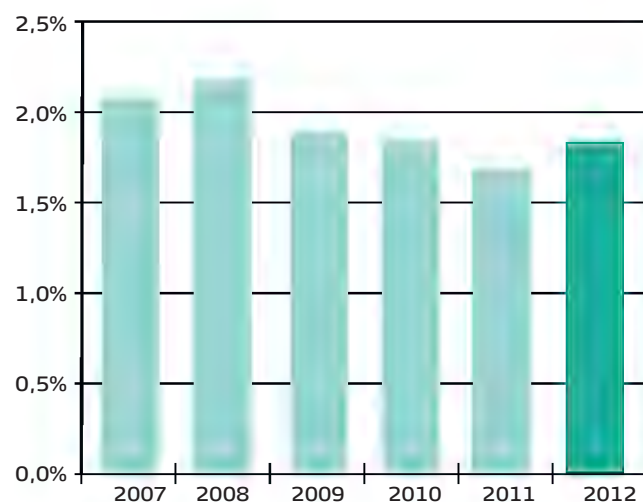
Netto provisjons- og andre inntekter

SpareBank 1 Nord-Norge har et mål om å øke inntektene fra risiko-frie områder gjennom et bredt produktspekter innen sparing, plassering og forsikring. For 2012 utgjør andelen netto provisjonsinntekter 29% av totale inntekter, mot 26% i 2011.

Provisjonsinntektene fra SpareBank 1 Boligkreditt har som nevnt økt betydelig i 2012. Av de andre provisjonsinntektene nevnes økte inntekter fra eiendomsmegling med 16 mill kroner og inntekter på 33 mill kroner fra konsernets datterselskaper innenfor regnskapsførsel.

Sammenlignet med 2011, har netto renteinntekter inklusive provisjonsinntekter fra overført utlånportefølje økt fra 1.203 mill kroner til 1.341 mill kroner i 2012.

Utviklingen av netto renteinntekter inkludert provisjon fra SP1 Boligkreditt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Netto inntekter fra finansielle investeringer

Netto inntekter fra finansielle investeringer i 2012 utgjør 260 mill kroner. Disse fordeler seg som følger:

Resultatandeler fra felleskontrollerte virksomheter	210 mill kroner
Netto inntekter verdipapirer	50 mill kroner
• aksjer	-83 mill kroner
• sertifikater/obligasjoner	67 mill kroner
• valuta og finansielle derivater	66 mill kroner

Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

Resultatandeler fra tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter bokføres i konsernregnskapet i henhold til bankens eierandel etter egenkapitalmetoden. I morbankens regnskap bokføres bare mottatt utbytte, i henhold til kostmetoden.

Resultatandel fra SpareBank 1 Gruppen utgjør en vesentlig del av konsernets inntekter.

Verdipapirer

I 2012 er det mottatt 17 mill kroner i utbytte på aksjeinvesteringer, og 104 mill kroner i netto kurstap er kostnadsført på porteføljen. Av dette utgjør 133 mill kroner tap på aksjeporteføljen i datterselskapet SpareBank 1 Invest AS.

Datterselskap

Konsernets datterselskap har et samlet resultat for året på -64 mill kroner før skatt. Resultatbidraget på -85 mill kroner etter skatt er konsolidert inn i konsernregnskapet i henhold til egenkapitalmetoden. I morbankens regnskap bokføres kun mottatt utbytte fra datterselskapene i henhold til kostmetoden.

Som nevnt er det i 2012 foretatt nedskrivninger på aksjeporteføljen i SNN Invest med 133 mill kroner. Av dette gjelder 127 mill kroner fire enkeltposter. Eierposten i oljeselskapet Front Exploration (FrontX) ble 1. halvår skrevet ned med 41 mill kroner, etter å ha vært skrevet opp med 189 mill kroner i 2011. Ingen ytterligere nedskrivninger er gjort på denne aksjeposten i 2. halvår 2012. Bokført verdi per 31.12.12 er 18 mill kroner.

Det er i tillegg foretatt nedskrivninger i år på verdiene av aksjeposter i selskapene Bodø Gruppen AS med 25 mill kroner, Nord I IS med 45 mill kroner og Nord-Norge Eiendom IV AS med 12 mill kroner.

SpareBank 1 Invest AS er planlagt avvirket i 2013.

SpareBank 1 Nord-Norges bankvirksomhet i Russland, gjennom North-West 1 Alliance Bank, eies med 75% av SpareBank 1 Nord-Norge og 25% av den russiske samarbeidspartneren Bank Tavrichesky i St. Petersburg.

SNN Økonomihus er et holdingselskap som i slutten av 2011 investerte i ett regnskapskontor og ytterligere ett per 01.07.12. Selskapet har et resultatbidrag før skatt på -1,1 mill kroner per 4. kvartal 2012 (inkludert andel resultat fra regnskapskontorene). Resultatet i 2012 preges av oppkjøps- og oppstartkostnader, samt naturlig sesongmessig lav aktivitet i 2. halvår. Selskapet eide 100% av aksjene i Consis Alta AS og 100 % av aksjene i Merkantil-service AS i Tromsø per 31.12.12.

Selskapene er i januar 2013 fusjonert, med Merkantil-service som overtakende selskap, og har endret navn til SpareBank 1 Regnskaps-huset Nord-Norge AS.

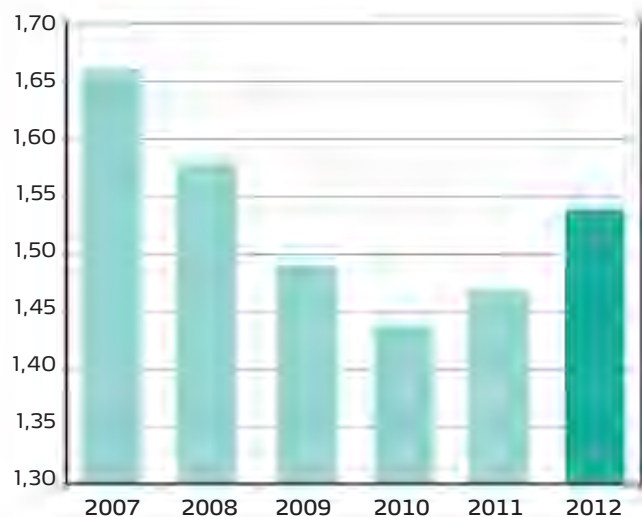
Selskap	2012	2011	2012	2011
Beløp i mill kroner	Resultatandel i konsernregnskapet	Resultatandel i konsernregnskapet	Utbytte i morbankregnskapet	Utbytte i morbankregnskapet
SpareBank 1 Gruppen AS (19,50 %)	96	94	85	86
SpareBank 1 Boligkreditt AS (13,26 %)	33	13	14	11
SpareBank 1 Næringskreditt AS (17,50 %)	4	4	4	2
SpareBank 1 Utvikling DA (17,74 %)	0	0	0	0
SpareBank 1 Oslo Akershus (19,50 %)	25	16	14	7
BN Bank ASA (23,50 %)	52	68	21	36
SUM	210	195	138	142

Datterselskap	Resultatandel 2012 etter skatt i konsernregnskap	Utbytte 2012 i morbankregnskapet	Nedskrivninger i morbankregnskapet
Beløp i hele 1 000 kroner			
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	52 150	49 875	0
SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS	-142 961	0	-107 573
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	5 213	0	0
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning AS	907	970	0
North-West 1 Alliance Bank	584	0	0
SNN Økonomihus	-837	0	0
SUM	-84 944	50 845	-107 573

Driftskostnader

Ordinære driftskostnader for 2012 utgjør 1.120 mill kroner, en økning på 84 mill kroner, eller 8,1%, fra 2011. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde kostnadene 1,54%, en økning på 0,07 prosentpoeng fra året før.

Utviklingen i kostnadene i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Økningen i konsernets driftskostnader siste år skyldes i stor grad økte personalkostnader, herunder lønnskostnader. Den generelle lønnsveksten har vært relativt høy, og lønnskostnadene for nyansatte er høyere enn gjennomsnittet for alle ansatte.

Økte personalkostnader i konsernets datterselskaper skyldes i stor grad innkonsolidering av nytt datterselskap SNN Økonomi- og regnskapskontorer (Consis Alta og Merkantilservice – regnskapskontorer).

Antall årsverk	2012	2011
Morbank	672	670
Datterselskaper Norge	139	80
Datterselskap Russland	71	45
SUM	881	795

Det ble i 2012 satt i gang kostnadsreducerende tiltak i morbanken. Dette inkluderer effektiviseringstiltak både innenfor bemanning og andre kostnader. Effekt av disse tiltak forventes å få full effekt i løpet av 2013. Ytterligere kostnadsreducerende tiltak planlegges med effekt i 2013/2014.

Tap og mislighold på utlån

Konsernets netto tap på utlån per 31.12.12 utgjør 195 mill kroner, fordelt med 207 mill kroner fra bedriftsmarkedet og -12 mill kroner (inntekt) fra personmarkedet.

Konsernets samlede individuelle tapsnedskrivninger per 31.12.12 er 303 mill kroner, en økning på 97 mill kroner fra 2011.

Gruppevis nedskrivninger er i løpet av året redusert med 28 mill kroner til 197 mill per 31.12.12. På samme tidspunkt utgjør gruppevis nedskrivninger 0,25% av konsernets samlede brutto utlån, eller 0,33% av brutto utlån inkludert formidlingslån.

Kvaliteten i bankens utlånsportefølje er, på tross av de foretatte tapsføringer, etter hovedstyrets vurdering god, og det arbeides fortsatt godt med mislighold og tapsutsatte engasjementer i konsernet. Hovedstyret tror tapsnivået vil holde seg lavt den nærmeste tiden.

Skatt

Konsernets skattekostnad for 2012 er estimert til 172 mill kroner. Grunnlaget for skatt er redusert med permanente forskjeller og effekter av fritaksmodellen. Formuesskatt er i henhold til IFRS ikke en skattekostnad. 9 mill kroner er derfor resultatført som en del av andre driftskostnader.

Utbyttepolitikk og disponering av overskudd

Bankens utbyttepolitikk sier at hensyntatt bankens soliditet, tas sikte på at opp til 50% av årets overskudd kan benyttes til utbyttemidler (kontantutbytte og gaver til allmennyttige formål). Økte regulatoriske krav til bankers egenkapital og bankens ønske om å ta del i markedsveksten i landsdelen gjennom en lønnsom utlånsvekst, tilsier at det må påregnes en utbyttegrad lavere enn 50% i årene fremover.

Morbankens overskudd etter skatt er fordelt mellom egenkapitalbeviserne og bankens samfunnsseide kapital. Dette i samsvar med den relative fordeling av egenkapitalen mellom eiergrupperingene i morbanken per 01.01.12 ("Eierandelsbrøken"). Eierandelsbrøk per 01.01.12 var 42,07%.

Det er vedtatt et kontantutbytte på kroner 1,15 per egenkapitalbevis, totalt 76 mill kroner, og avsetning til utjevningfond på 141 mill kroner. Det gjøres videre en samlet avsetning til allmennyttige formål på 30 mill kroner for utdeling gjennom bankens gavefond. Årsregnskapet med disponering av resultatet er godkjent av bankens representantskap.

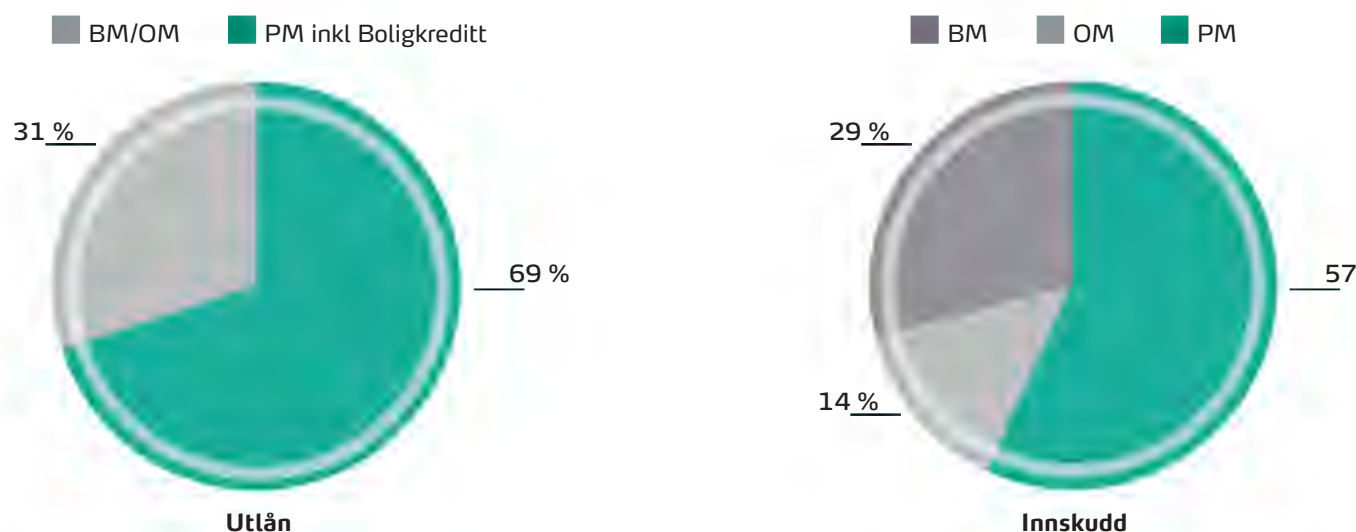
Disponering resultat	2012
Resultat morbank etter skatt	514,9
Utdeling/utbytte	106,1
Tilbakeholdt overskudd	408,8
- herav til utjevningfond	140,5
- herav til Sparebankens fond	268,3
Sum disponert	514,9
Tilbakeholdt andel, morbankresultat	79,4 %
Tilbakeholdt andel, konsernresultat	82,1 %

Utbytte utbetales til egenkapitalbevisere som er registrerte eiere per 20.03.13. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte 21.03.13.

Balanseutvikling

Beløp i mill. kroner	31.12.12	31.12.11	Endring i kr	Endring i %
Balanse				
Forvaltningskapital	75 261	71 039	4 222	5,9 %
Brutto utlån	54 551	51 642	2 909	5,6 %
Utlån til kunder inkl. formidlingslån	75 914	68 034	7 880	11,6 %
Innskudd fra kunder	41 220	41 765	-545	-1,3 %

Konsernets brutto utlån (inkl. overførte boliglån) og innskudd per 31.12.12 fordelt på de ulike markedene.

Konsernets innskudd finansierer 75,6% av brutto utlån per 31.12.12. Tilsvarende tall ved utgangen av 2011 var 80,9%. Innskuddsdekningen vurderes fortsatt som god.

Beholdning av sertifikater og obligasjoner

Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner utgjør 12.444 mill. kroner per 31.12.12. Tilsvarende tall per 31.12.11 var 11.234 mill. kroner.

Beholdningen av rentebærende verdipapirer er fortsatt høy på grunn av:

- Økte likviditetsreserver i form av sertifikater og statskasseveksler.
- Overføring av lån til SpareBank 1 Boligkreditt gir økt beholdning av særskilt sikrede obligasjoner (og reduserte utlån).

Per 01.07.08 ble store deler av bankens rentebærende portefølje i handelsporteføljen omklassifisert fra "virkelig verdi over resultat" til kategorier som vurderes til amortisert kost. Uten omklassifiseringen ville konsernet ha kostnadsført 212 mill. kroner som urealisert tap siste halvår 2008 på grunn av økte kredittspreader. Per 31.12.12 ville beløpet ha vært en urealisert gevinst på 3,9 mill. kroner.

De siste års økning i beholdningen av sertifikater og obligasjoner medfører i liten grad økt risiko.

Kapitaldekning

SpareBank 1 Nord-Norge fikk tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko fra 1. januar 2007.

Kapitaldekning per 31.12.12

	Konsern		Morbank	
	2012	2011	2012	2011
Ren kjerne-kapitaldekning	10,31 %	10,62 %	12,45 %	12,74 %
Kjerne-kapitaldekning	12,11 %	11,61 %	14,61 %	13,75 %
Tilleggs-kapitaldekning	1,08 %	0,89 %	1,61 %	1,37 %
Total-kapitaldekning	13,19 %	12,50 %	16,22 %	15,11 %

Med full IRB-effekt (uten "gulv") er konsernets rene kjernekapitaldekning 11,41%. Konsernets soliditet vurderes som tilfredsstillende.

Med bakgrunn i at fellesorganet for de europeiske banktilsynene, EBA (European Banking Authority) besluttet særskilte krav (CRD IV) om at nivået på ren kjernekapital i de største bankene skal være minst 9% senest per 30.06.2012, framsatte også norske myndigheter dette kravet overfor norske banker. SpareBank 1 Nord-Norges kjernekapitaldekning tilfredsstiller per 31.12.12 dette kravet.

Nye kapitalkrav er offentliggjort gjennom Basel III. De nye reglene har økt krav til nivå og kvalitet på egenkapitalen og en innføringsplan som strekker seg fram mot 2018/2019. Norske myndigheter har varslet både ytterligere skjerping og tidligere innføring av slike kapitalkrav. I tillegg vurderer norske myndigheter innføring av 35% eller høyere risikovekt for bankers boliglån. En endelig avklaring på norske regulatoriske krav til bankers egenkapital – og innføringsplanen for disse – forventes i løpet av 2013.

SpareBank 1 Nord-Norge har fastsatt et mål om å ha en ren kjernekapitaldekning på 12,5% eller høyere i 2015.

Flere tiltak er planlagt for å nå dette målet;

- ulike tiltak for økt inntjening
- redusert utbyttegrad
- redusert utlånsvekst, spesielt i bedriftsmarkedet
- søknad om IRBA godkjenning
- tiltak for økt kapitalutnyttelse
- nedsalg av bankens eierskap i SpareBank 1 Oslo Akershus (gjennomført primo 2013)
- utnyttelse av kapital tildelt Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge
- andre tiltak

Virksomhetsstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Styringen av SpareBank 1 Nord-Norge bygger på regnskapsloven og de prinsipper som er gitt i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse.

SpareBank 1 Nord-Norge bygger på regnskapsloven og de prinsipper som er gitt i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det vises til eget kapittel i årsrapporten om "Prinsipper for eierstyring og selskapsledelse" som også dekker kravene i regnskapslovens §3-3b. Kapitlet beskriver nærmere hvordan anbefalingen blir fulgt opp i Sparebank 1 Nord-Norge.

God virksomhetsstyring i SpareBank 1 Nord-Norge er de mål og overordnede prinsipper som konsernet styres og kontrolleres etter, for å sikre egenkapitalinnskytterne og andre gruppers interesser i banken. Konsernets prinsipper for god virksomhetsstyring skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir realisert og nådd.

Bankens EK-bevis er notert på Oslo Børs. Det foreligger ikke vedtektsbestemmelser som begrenser retten til å omsette disse. Hovedstyret er ikke kjent med avtaler mellom eiere av EK-bevis i banken som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for disse.

Risiko- og kapitalstyring

Ett av hovedstyrets prioriterte områder er risiko- og kapitalstyring som støtter opp under konsernets strategiske ambisjoner, mål og utvikling. Konsernet vektlegger en god risikostyring som skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig forvaltning av verdier over tid.

Konsernets kontroll- og styringsmodell definerer klare ansvar og roller. SpareBank 1 Nord-Norge bruker betydelige ressurser på å etablere, følge opp og videreutvikle konsernets kvalitetssystemer, risikostyringssystemer og -prosesser.

Konsernets prinsipper og rammer for risikostyring og intern kontroll er nedfelt i egen "Policy for risikostyring og compliance". Dette gjennomgås årlig av hovedstyret og er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll. Rammeverket gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring, og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette.

Det vises også til kapitlene Risiko- og kapitalstyring og Prinsipper for eierstyring og selskapsledelse, hvor risikostyring og intern kontroll er nærmere behandlet.

Intern kontroll

Hovedstyret har årlig revisjon av rammeverk for styring og kontroll og løpende oppfølging av utviklingen i sentrale kvalitets- og risikoindikatorer. Årlig skal alle ledere levere en bekreftelse på at lover, regler, retningslinjer og rutiner følges. Avdeling for risikostyring og compliance foretar en systematisk kontroll av at styrings- og rapporteringssystemer benyttes aktivt i oppfølgingen av hver enkel resultatenheter.

Hovedstyret mottar årlig en uavhengig vurdering av konsernets risiko, og om den interne kontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende. Den uavhengige vurderingen gjøres av intern revisor og ansvarlig revisor.

Risikostyring

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring og forvaltning av risiko. Hovedstyret i SpareBank 1 Nord-Norge legger vekt på god risikostyring som strategisk virkemiddel for å øke verdiskapingen, og har ansvaret for å overvåke konsernets risikoeksponering. Dette gjøres gjennom fastsettelse av rammer innenfor alle sentrale forretnings- og risikoområder, som måles og rapporteres i henhold til retningslinjene hovedstyret har vedtatt.

Avdeling for risikostyring legger kvartalsvis frem en oppsummering av risikobildet for konsernet. Dette danner grunnlaget for hovedstyrets diskusjoner og vurderinger av nødvendige tiltak. Sentralt i denne gjennomgangen er vurderingen av konsernets soliditet, lønnsomhet og effektivitet sett mot utviklingen i underliggende porteføljer og risikoer.

Forretningsrisiko

Usikkerheten og de økonomiske utfordringene er fortsatt store i mange europeiske land. Samtidig går norsk økonomi godt. Med lave renter og lav arbeidsledighet har nordnorske husholdninger opprettholdt en sunn og god økonomi i 2012. Investeringene i landsdelen tok seg opp gjennom 2011, og har vært høye i 2012. Dette tyder på at næringslivet tar del i den økte verdiskapingen i landsdelen, selv om næringslivet også er påvirket av et svekket internasjonalt marked. Positive signaler knyttet til den økonomiske utviklingen i nordområdene, gir nordnorske husholdninger og bedrifter god tro på fremtiden, og det er fortsatt forventninger til økt vekst og verdiskaping.

Egenkapitalandelen i den norske foretakssektoren er fortsatt høy, men gjeldsbetjeningsevnen er noe svekket i enkelte næringer. Etter flere år med vekst i boligpriser og kreditt, har husholdningenes gjeldsbelastning steget til et høyt nivå. Skulle inntektene i norsk økonomi falle, vil dette være en betydelig risikofaktor for den finansielle stabiliteten.

En langvarig lavkonjunktur i Europa vil kunne bli en utfordring for norsk økonomi. Etterspørselen etter varer og tjenester er fortsatt svak, og arbeidsledigheten er høy i mange land. I euroområdet er det fortsatt høy usikkerhet, noe som bidrar til begrensninger i tilgang på kreditt og dermed reduserte investeringer og lav vekst fremover. Utviklingen er særlig svak i de gjeldstyngede landene i Sør-Europa.

Norske bankers innlånskostnader har økt betydelig de siste årene, men dette bedret seg siste halvår 2012 med reduserte kredittmarginer og lavere pengemarkedsrenter. Nye og økte krav til soliditet og likviditet innebærer at bankens inntjening må bedres, og det må skje både gjennom økte inntekter, mer effektiv drift og god kapitalstyring.

Kredittrisiko

Konsernet har i 2012 hatt god utlånsvekst i personmarkedet og høy utlånsvekst i bedriftsmarkedet. Porteføljeutviklingen viser at veksten er kommet i lav og middels risiko.

Konsernets kredittportefølje i bedriftsmarkedet har moderat risiko mens risikoen i personmarkedsporteføljen vurderes som meget god. Risikoutviklingen i begge markedene er stabil. Det meste av utlån til personmarkedet er sikret med pant i fast eiendom, og sikkerhetsdekningen er god. Nivået på mislighold og netto tap har økt noe i 2012, som følge av negativ utvikling i et større engasjement. Samlet utvikling i kredittporteføljen viser at den økonomiske utviklingen i landsdelen er god.

I kredittstrategien vektlegges etablering av mål og rammer for løpende styring av kredittrisiko. Bankens bevilgningsreglement og fullmakter er knyttet til sikkerhetsdekning og sannsynligheten for mislighold, og gjelder innenfor kredittstrategi og overordnede kredittpolitiske retningslinjer. Bevilgningsreglementet evalueres årlig i hovedstyret.

Hovedstyret følger løpende opp risikoen i bankens utlånsportefølje, for å avdekke utviklingstrekk så tidlig som mulig og om nødvendig justere kredittpolicyen.

Markedsrisiko

Til tross for økonomiske uro internasjonalt, må bankens markedsrisiko klassifiseres som moderat. Porteføljen av eiendeler som er direkte utsatt for markedssvingninger utgjør en liten del av totalbalansen, og banken driver i liten grad egenhandel med verdipapirer.

Bokført verdi av aksjer og andeler er 553 mill kroner per 31.12.12, en reduksjon med 54 mill kroner fra i fjor. Beholdningen av obligasjoner og sertifikater utgjør 12.444 mill kroner per 31.12.12. Dette er en økning på 1.210 mill kroner fra 31.12.11.

Stresstester for markedsrisiko viser at banken og konsernet har evne til å holde risiko innenfor vedtatte rammer. Endringer i markedsverdier innebærer, sammen med resultatbidrag fra tilknyttede selskaper, at resultatet kan være utsatt for større svingninger enn tidligere. Økte krav til soliditet vil kreve sterkere fokus på konsernets kapitalbruk og totale risikotoleranse.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisikoen i banken vurderes som moderat. SpareBank 1 Boligkreditt AS og SpareBank 1 Næringskreditt AS representerer en viktig finansieringskilde for konsernet, og det er fortsatt et betydelig potensial for økt overførsel av lån til disse selskapene. Når det er tatt hensyn til forventet utlånsvekst og refinansiering av forfall på løpende kapitalmarkedsfinansiering, har banken vurdert refinansieringsbehovet i 2013 som fullt ut håndterbart.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og gjeld til kredittinstitusjoner er 23.197 mill kroner per 31.12.12, en økning på 3.409 mill kroner sammenlignet med 2011. Arbeid med og fokus på likviditetsområdet, har høy prioritet i banken.

6. januar 2013 godkjente Basel-komiteens kontrollorgan enstemmig komiteens forslag til LCR (Liquidity Coverage Ratio) som en minimumsstandard. Forslaget innebærer lettelse sammenlignet med definisjonen av LCR som ble offentliggjort i 2010. Viktige endringer er:

- En utvidelse av definisjonen på "High Quality Level 1 Assets"
- Reduksjon i satsene for "net cash outflows"
- En presisering av at likviditetsreservene kan brukes i turbulente økonomiske perioder
- Viktigheten av å ha tilgang til sentralbankreserver presiseres.
- LCR-standarden skal innføres over en 4-års periode.

I forbindelse med implementering av Basel III og nye likviditetskrav, har banken betydelig fokus på konsernets samlede likviditetsrisiko. Området vil også være prioritert i 2013, både med hensyn til løpende oppfølging, stresstester og rapportering. Av samme årsak kreves fortsatt en forsvarlig fundingstrategi. Den skal ivareta ulike hensyn som eksempelvis avveininger mellom ønsket om lav innlånskostnad i kapitalmarkedet og kostnadene knyttet til diversifisering av bankens innlån med hensyn til løpetid og innlånskilder.

Hovedstyret behandler konsernets likviditetsstrategi og beredskapsplaner minimum én gang i året.

Konsernets innskuddsdekning er per 31.12.12 på 75,6%, mot 80,9% i 2011 og 80,3% i 2010. Konsernet har hatt en positiv utvikling i innskuddsdekningen de siste årene. Fallet i innskuddsdekningen i 2012 skyldes høy utlånsvekst og negativ innskuddsutvikling fra offentlig sektor. Stabil utvikling i kundeinnskuddene er viktig for bankens likviditetsstyring, og banken forventer at nye krav til likviditetsbuffer og måling av likviditetsrisiko vil øke konkurransen om stabile kundeinnskudd.

Operasjonell risiko

Det er stigende interesse og forståelse for viktigheten av å styre operasjonell risiko. I denne sammenheng er det etablert egne systemer for oppfølging, dokumentasjon og rapportering av risiko- og forbedringsområder.

Det er stor oppmerksomhet rettet mot eksterne trusler som kriminalitet og svindel. Risikoanalyser gjennomføres med utgangspunkt i Finanstilsynets Risiko- og sårbarhetsanalyse og Finansnæringsens trusselvurdering.

Med den iboende risikoen ved bruk av informasjonsteknologi, er området gjenstand for løpende overvåking. Internrevisjonen foretar også uavhengige gjennomganger og tester av bankens sikkerhet på området. Hendelser som har påvirket eller kan påvirke konsernets lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. Det er også et tett samarbeid innenfor SpareBank 1-alliansen for å sikre god og stabil drift. Det har ikke vært alvorlige hendelser i 2012, og de operasjonelle tapene er lave.

Området er etter hovedstyrets vurdering under tilfredsstillende kontroll, men krever kontinuerlig fokus.

Eierisiko

Eierandeler i felleskontrollerte selskaper har økt betydelig de siste årene, og utgjør 2.407 mill kroner (kostpris morbank) og 3.514 mill kroner (konsern) per 31.12.12. De felleskontrollerte selskapene er viktige for bankens totale forretningsmodell, og banken vurderer løpende hvilke eierposter som er strategisk viktige og hvilke som kan klassifiseres som finansielle investeringer. Banken reduserte i begynnelsen av 2013 sin eierandel i Bank 1 Oslo fra 19,5% til 4,8%. Resultatbidraget fra felleskontrollerte selskaper er viktig for konsernets totale resultat-skaping, og kan både gi økt volatilitet i resultater og påvirke kapitaldekningen.

Risikoen i de ulike selskapene er moderat, men banken er gjennom eierposten i SpareBank 1 Gruppen indirekte utsatt for betydelig markedsrisiko.

For SpareBank 1 Gruppen og Bank 1 Oslo holder banken kapitaldekningsreserve, mens for eierandeler i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt og BN Bank foretar banken proporsjonal konsolidering ved regulatorisk beregning av kapitalkrav.

Risikojustert kapital beregnes for alle vesentlige risikoområder. Dette er en viktig forutsetning for diskusjoner vedrørende risikoeksponering, kapitalbuffer og soliditetsmål, faktorer som skal sikre konsernets drift også under stressede markedsforhold.

Det er et overordnet mål at konsernets samlede risikonivå skal være moderat og innenfor rammene konsernets kapital og øvrige avsetninger setter. Gjennom god risikostyring skal konsernet ha en stabil og forutsigbar inntjenings- og resultatutvikling.

Kapitalstyring

SpareBank 1 Nord-Norge har som målsetting å ha en styring av alle vesentlige risikoer på linje med beste praksis for sammenlignbare banker. Det er etablert prosesser i SpareBank 1 Nord-Norge, som skal vurdere kapitalbehovet i forhold til risikoprofil og kvalitet på etablerte risikostyrings- og kontrollsystemer.

Kapitaldekningsregelverket stiller minstekrav til ren kjernekapital, kjernekapital og ansvarlig kapital og omfatter kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. I tillegg er det krav om at finansinstitusjoner må gjennomføre en intern kapitalvurderingsprosess (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP). Finanstilsynet har gitt føringer for innholdet i prosessen, og kapitalvurderingen skal innbefatte alle vesentlige risikoer, også utover det regulatoriske minstekravet. Kapitalvurderingen skal være fremoverskuende og basert på tilfredsstillende metoder og data. Det skal også tas høyde for usikkerhet i beregninger, metoder og data. Hvert kvartal vurderes og oppsummeres konsernets risiko- og kapitalstatus i en egen rapport til hovedstyret.

Konsernets soliditetsmål inngår som en sentral størrelse i strategi- og planprosessen.

Nye regulatoriske krav

Basel-komiteen har anbefalt et nytt og strengere regelverk for kapital og likviditet for banker, de såkalte Basel III-standardene. Basel III-standardene innebærer blant annet strengere krav til omfang av- og kvalitet på kjernekapital, hvor ren kjernekapital skal utgjøre 4,5% mot dagens 2%, og kjernekapitalen skal utgjøre 6% mot dagens 4. Kravet til ansvarlig kapital holdes etter standardene uendret på 8% av beregningsgrunnlaget, som er en risikovektet balanse. Videre foreslår Basel-komiteen å innføre et nytt krav til uvektet egenkapitalandel (såkalt belåningsgrad), krav til bevaringsbuffer, krav til motsyklisk kapitalbuffer og kvantitative likviditetskrav. Kravet til bevaringsbuffer innebærer at bankene skal holde ren kjernekapital på 2,5% av beregningsgrunnlaget i tillegg til minstekravet. For å beskytte banksystemet mot følgene av sterk kredittvekst, skal bankene holde en motsyklisk kapitalbuffer i samme størrelsesorden i perioder med sterk kredittvekst.

Europa-kommisjonen (EU-kommisjonen) la 20.07.11 fram sitt forslag til gjennomføring av Basel III-standardene for banker i EU-området, den tredje revisjonen av kapitalkravsdirektivene til EU, også kalt CRR/CRD IV-regelverket. Forslaget innebærer at EUs gjeldende kapitalkravsdirektiver erstattes av en forordning med krav blant annet til institusjonenes soliditet og likviditetsstyring samt et nytt direktiv som regulerer adgangen til å drive virksomhet som kredittinstitusjon og verdipapirforetak.

I kommisjonens forslag til forordning gis det et visst rom for nasjonale variasjoner som raskere innføring av EUs nye fellesregler, høyere risikovekter for lån med pant i bolig- og næringseiendom, og strengere krav til egenkapitalandel på slike lån.

EU-kommisjonen har lagt opp til at eventuelle egne krav til systemviktige banker og ekstra krav ut fra tilsynsmyndighetenes pilar II-vurdering, skal komme på toppen av de nye minstekravene og bufferkravene. Pilar II omhandler tilsynets egen, supplerende vurdering av en enkeltinstitusjons samlede risiko.

Norske myndigheter vil fortsatt legge vekt på å utnytte det nasjonale handlingsrommet for å ha et regelverk som bidrar til solide banker. Ut fra hensynet til finansiell stabilitet, hevder norske myndigheter at det er gode grunner til å styrke kapitalkravet for banker, og innføre de nye kapital- og likviditetskravene fra EU og Basel-komiteen raskere enn tidsplanen i Basel III og EU-kommisjonens forslag til regler. Tidlig gjennomføring ble også varslet i Finansmarknadsmeldinga 2011. Departementet tar tidlig i 2013 sikte på å fremme forslag til lovregler, for å innføre forventede EØS-regler. Disse vil svare til de nye EU-reglene i det såkalte CRR/CRD IV-regelverket om kapital og likviditet for banker, andre kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Dersom Stortinget vedtar nye lovregler våren 2013, og CRR/CRD IV blir vedtatt i EU, er det allerede i andre halvår 2013 aktuelt å sette i kraft nye regler blant annet med strengere krav til omfang av og kvalitet på kjernekapital, bufferkrav og krav til rapportering av uvektet egenkapitalandel.

I Norge vurderes det at vi har stor gjeldsbelastning i husholdningene, sterk kredittvekst og høye boligpriser som en særlig utfordring. Ut fra systemrisikohensyn vurderer derfor myndighetene at det er gode grunner til å skjerpe kravene til modellene bankene bruker for å beregne kapitalkravet for boliglån. Et systemrisikopåslag på risikovektene for boliglån kan gjennomføres på forskjellige måter. Enten kan det innføres gult på ett eller flere av parametrene som benyttes for å beregne

kapitalkrav etter IRB-metoden, ved å bruke multiplikator, eller ved å innføre et risikovektgult som i standardmetoden. Innføring av slike minstekrav vil kunne være et alternativ til å videreføre det såkalte Basel I-gulvet. Departementet tar sikte på å sende forslag til skjerpede krav til bankenes beregningsmodeller ut på høring våren 2013.

Som følge av gjeldskrisen i Europa og den økte systemrisikoen som følge av dette, innførte fellesorganet for de europeiske tilsynsmyndighetene for banker, EBA, et krav om ren kjernekapitaldekning på minimum 9% av risikovektet balanse innen 30.06.12 (inkludert IRB-gult). Bufferen skal ikke brukes til å ta tap på statsrisiko, men til å motstå stress/sjokk og bidra til å opprettholde en akseptabel kapitaldekning. Banker som ikke oppfyller kravet må utarbeide planer for oppfyllelse av disse til nasjonale myndigheter. Manglende oppfyllelse kan resultere i krav om begrensninger for utbytte og bonusutbetalinger. Finanstilsynet har innført samme krav til norske banker, og SpareBank 1 Nord-Norge tilfredsstiller dette kravet per 31.12.12.

Konsernets kapitalmål

Konsernets kapital situasjon vurderes sett opp mot den vedtatte kapitalstrategien.

Kapitalplanen revideres årlig og skal sikre en langsiktig, god kapitalstyring og understøtte målet om å opprettholde dagens rating og sikre konsernet tilgang til langsiktig finansiering. SpareBank 1 Nord-Norges vurderinger av kapitalbehovet baserer seg på ulike fremtidsrettede scenarier, der også konsernets forretningsplaner, endringer i rammeverket og betingelser tas hensyn til.

Hovedstyret har revidert bankens kapitalmål basert på nye regulatoriske krav (Basel III), fremskriving av forventet utvikling og en situasjon med alvorlig økonomisk tilbakeslag over flere år. Revidert mål innebærer at ren kjernekapitaldekning skal være 12,5% av det risikovektede beregningsgrunnlaget, eller høyere, i løpet av 2015. I tillegg har konsernet et mål om at kjernekapitaldekningen skal ha tilstrekkelige buffere til at ren kjernekapitaldekningen ikke faller under 9% i et krisescenario.

Hovedstyret vurderer bankens reviderte interne kapitalmål, 12,5% ren kjernekapitaldekning eller høyere i 2015, som godt innenfor gjeldende regulatoriske krav (Basel III).

Bankens og konsernets soliditet vurderes som tilfredsstillende. Det vises for øvrig til avsnittet om kapitaldekning.

Revisjonen

Ekstern revisor for konsernet er KPMG.

Intern revisjon utføres av Ernst & Young som rapporterer til hovedstyret.

Det vises for øvrig til beskrivelse av bankens risiko- og kapitalstyring i Kapitalkravsforskriften/Basel II (Pilar 3) på snn.no.

Forskning og utviklingsaktiviteter

Banken driver egen forretningsutvikling og deltar i et omfattende utviklingssamarbeid i SpareBank 1-alliansen. Banken har samlet denne virksomheten i en egen Utviklingsavdeling med syv årsverk. Avdelingen har ansvar for innovasjon, utviklingsprosjekter og implementering av nye løsninger i banken.

Løsningsutviklingen skjer som hovedregel i nettverksbaserte kompetansemiljøer i SpareBank 1-alliansen. I 2012 investerte alliansen ca 182 mill kroner i slike utviklingsprosjekter.

Banken utgir Konjunkturbarometer for Nord-Norge to ganger i året. Konjunkturbarometeret setter søkelys på status og forventet utvikling i landsdelen. Hensikten er å øke kunnskapen om økonomisk og regional utvikling i nord. Utviklingsavdelingen forestår også løpende eksterntovervåking og konkurrentanalyser, som gir viktige innspill til styrets strategiarbeid.

Banken driver ikke aktiviteter som kan karakteriseres som forskning. Men gjennom SpareBank 1 Nord-Norge fondet (SNN-fondet) tildelte banken i 2012 midler til flere kunnskaps- og forskningsformål i landsdelen, og bidrar på denne måten til utvikling av ny kunnskap på viktige områder.

Datterselskapene

SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS

Selskapet har forretningsansvar for produktområdene leasing og salgspantfinansiering, og det primære markedsområdet er Nord-Norge. Morbanken og kapitalvareleverandører er viktige distribusjonskanaler for selskapet.

EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS

Selskapet eies 100% av SpareBank 1 Nord-Norge, driver eiendomsmeglervirksomhet i Nord-Norge og er medlem i en landsdekkende allianse med andre selskaper eid av SpareBank 1-banker.

SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS

Selskapet er heleid av SpareBank 1 Nord-Norge. Formålet er å delta på forretningsmessig grunnlag med egenkapital, nettverk og kompetanse i selskaper som primært driver virksomhet i bankens markedsområde.

Selskapet vil avvikles/omstruktureres og selskapets portefølje er i denne forbindelse planlagt overført til morbanken.

North-West 1 Alliance Bank

SpareBank 1 Nord-Norge åpnet i september 2010 bankvirksomhet i Russland gjennom North-West 1 Alliance Bank. Banken eies med 75% av SpareBank 1 Nord-Norge og 25% av SpareBank 1 Nord-Norges russiske samarbeidspartner Bank Tavrichesky i St. Petersburg. Hovedkontoret ligger i St. Petersburg med filial i Murmansk.

Det var 71 årsverk i North-West 1 Alliance Bank per 31.12.12. På samme tid hadde banken en totalbalanse tilsvarende 392 mill kroner.

Hovedvirksomheten til North-West 1 Alliance Bank er tilbud av finansielle produkter og tjenester til nordiske bedrifter og personer med virksomhet i Russland. En sekundær målgruppe er russiske personkunder og mindre bedrifter. Det legges vekt på at virksomheten skal drives med lav til moderat risiko.

SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA

Selskapet er et heleid verdipapirforetak som driver med aktiv forvaltning av kundemidler.

SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS

Banken opprettet i 2011 selskapet SNN Økonomihold AS. Selskapet har som formål å delta i andre selskaper og virksomheter innen økonomistyring og regnskapsførsel samt annen virksomhet som står i naturlig sammenheng med bankens virksomhet. Selskapet hadde ved siste årsskifte ingen ansatte. SNN Økonomihold AS har fra oppstart vært heleid av banken og eier 100% av selskapene Consis Alta AS og Merkantilservice A/S.

I begynnelsen av 2013 ble de tre ovennevnte selskapene fusjonert med Merkantilservice som overtakende selskap. Det fusjonerte selskap endret navn til SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS.

SpareBank 1 Regnskapshuset Nord-Norge AS hadde til sammen 55 medarbeidere i Hammerfest, Alta, Tromsø, Balsfjord, Finnsnes og Harstad per 31.12.12.

Direkte eierskap i selskap i SpareBank 1-alliansen og strategiske eierposter

BN Bank

BN Bank tilbyr finansielle tjenester for person- og bedrifts-markedet. Innenfor personmarkedet er banken en ren nettbank. I bedrifts-markedet er BN Bank en betydelig aktør innen finansiering av næringsseiendom, og for bedrifts-markedet har BN Bank avdelinger i Oslo og Trondheim. SpareBank 1 Nord-Norge eier 23,5% i BN Bank.

SpareBank 1 Boligkreditt AS

SpareBank 1 Boligkreditts formål er å finansiere 1. prioritets boliglån for bankene i SpareBank 1-alliansen. Bankene overfører boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt før selskapet gjør innlån i det norske og internasjonale kapitalmarked ved utstedelse av obligasjoner med særskilt sikkerhet (covered bonds). SpareBank 1 Boligkreditts obligasjoner med særskilt sikkerhet, har rating Aaa og AAA fra henholdsvis Moody's og Fitch. Per 31.12.12 eier SpareBank 1 Nord-Norge 13,46% i SpareBank 1 Boligkreditt.

SpareBank 1 Næringskreditt AS

SpareBank 1 Næringskreditts formål er å finansiere 1. prioritets lån innenfor næringsseiendom for bankene i SpareBank 1-alliansen. Bankene overfører 1. prioritets lån til SpareBank 1 Næringskreditt før selskapet gjør innlån i det norske og internasjonale kapitalmarkedet. SpareBank 1 Næringskreditts obligasjoner har rating Aa3 fra ratingbyrået Moody's. Per 31.12.12 eier SpareBank 1 Nord-Norge 16,16% i SpareBank 1 Næringskreditt.

Bank 1 Oslo Akershus

Bank 1 Oslo Akershus opererer under markedsnavnet SpareBank 1 Oslo Akershus. De viktigste kundegruppene for banken er personmarkedet, små og mellomstore bedrifter samt organisasjonsmarkedet - primært fagbevegelsen.

SpareBank 1 Nord-Norge eier 19,5% i Bank 1 Oslo Akershus per 31.12.12.

Det er i januar 2013 inngått avtale om nedsalg av bankens eierpost i Bank 1 Oslo Akershus til 4,8%. Avtalen er inngått sammen med SpareBank 1 SR-Bank og SpareBank 1 SMN - med Sparebanken Hedmark som kjøper. Avtalen er betinget av endelig godkjenning fra Finanstilsynet.

SpareBank 1 Verdipapirservice AS

Selskapet er etablert i alliansen høsten 2012, og skal drive med verdipapirforvaltning for kunder. Selskapet er lokalisert i Tromsø og starter opp driften i 2013.

SpareBank 1 Nord-Norges eierandel per 31.12.12 er 24,9%.

SpareBank 1 Kundesenter AS

Selskapet er et allianseselskap, etablert høsten 2012, som skal tilby alliansens kunder et felles døgnåpent kundesenter utover bankenes egne kundesentre. Driften starter opp i 2013.

Selskapet er lokalisert i Stavanger og eies av de ulike bankene i SpareBank 1-alliansen. SpareBank 1 Nord-Norges andel per 31.12.12 er 23,5%.

SpareBank 1 Kredittkort AS

Selskapet er etablert høsten 2012 og skal tilby kredittkort-tjenester til alliansens kunder.

Selskapet eies av de ulike alliansebankene. SpareBank 1 Nord-Norges andel per 31.12.12 er 19,83%.

SpareBank 1 Gruppen AS og SpareBank 1 Utvikling DA

SpareBank 1-bankene driver alliansesamarbeidet og utvikling av produktselskaper gjennom det felles eide selskapet SpareBank 1 Utvikling DA og holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Nord-Norge eier 19,5% i SpareBank 1 Gruppen AS og 17,74% i SpareBank 1 Utvikling DA.

Det vises for øvrig til omtale av SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen annet sted i rapporten.

Bank Tavrishesky

SpareBank 1 Nord-Norge åpnet i 2010 bankvirksomhet i Russland gjennom North-West 1 Alliance Bank, som eies 75% av SpareBank 1 Nord-Norge og 25% av SpareBank 1 Nord-Norges russiske samarbeidspartner Bank Tavrishesky. Bank Tavrishesky OJSC har hovedkontor i St. Petersburg og filialer i syv russiske byer, deriblant Murmansk. Banken er den 11. største regionale banken i Nordvest-Russland. Bankens virksomhet er i hovedsak rettet mot små og mellomstore bedrifter. SpareBank 1 Nord-Norge eier 10% av Bank Tavrishesky.

Personalområdet

Konsernets medarbeidere

SpareBank 1 Nord-Norge er en sterk og viktig samfunnsaktør som tilbyr høy kompetanse og nærhet til lokalsamfunn og næringsliv. Konsernet er kjent for høy lønnsomhet og dyktige medarbeidere som skaper merverdi for kundene gjennom god økonomisk rådgivning. SpareBank 1 Nord-Norge fokuserer på god økonomisk rådgivning, hvor suksesskriteriene er de ansattes kompetanse og god relasjonsbygging i konsernets bankkontorer. Gjennom systematisk tilbakemelding fra kundene, arbeides det kontinuerlig med forbedring av kvaliteten på kundemøtene.

Banken har et uttalt mål om at alle rådgivere og banksjefer skal være autoriserte finansielle rådgivere. Gjennom et stort kompetanseløft de siste årene, er banken nå på plass med dette. For å være den dyktige rådgivningsbanken, er tilgangen på og utviklingen av kompetanse viktig. SpareBank 1 Nord-Norge prioriterer derfor treffsikker rekruttering, relevant kompetanseheving, trening og erfaringsdeling høyt.

Morbanken SpareBank 1 Nord-Norge har hatt et forholdsvis stabilt antall ansatte. Konsernet hadde i 2012 en økning på 87 årsverk, herav 2 i morbanken, 26 i North-West 1 Alliance Bank og 4 i de øvrige datterselskapene. I tillegg har SpareBank 1 Nord-Norge kjøpt to selskaper innenfor regnskapsførsel med til sammen 55 årsverk. Ved utgangen av 2012 var det 881 årsverk i konsernet, mot 795 i 2011.

IA bedrift

IA-avtalens overordnede mål er å forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærværet, bedre arbeidsmiljøet og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. SpareBank 1 Nord-Norge har gjennom IA-avtalen styrket og fått en god systematikk i oppfølgingen av sykefraværet. I tillegg har banken fått ekstern bistand til tilrettelegging og rådgivning tilknyttet fysisk og annen tilpasning av arbeidsplasser.

Resultatet av dette arbeidet er at banken nå har et sykefravær under gjennomsnittet i finansnæringen. Lederne har økt sin kompetanse på oppfølging av sykefravær gjennom kurs og konkret rådgivning, hjelp og støtte i enkeltsaker. I tillegg har banken opparbeidet gode samarbeidsrelasjoner til faste kontaktpersoner i NAV Arbeidslivssenter.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

SpareBank 1 Nord-Norge arbeider systematisk med å forbedre arbeidsmiljøet. Bankens organisasjonsundersøkelse i 2012, viste at konsernets medarbeidere har høy arbeidstilfredshet og godt arbeidsengasjement. Dette gjenspeiles i medarbeidernes gode kompetanse, høye motivasjon og det ansvar og initiativ de tar i sitt arbeid.

Det prioriterte forbedringsområdet etter organisasjonsundersøkelsen er ledelse. Det skal fortsatt arbeides kontinuerlig med dette, men banken har nå særlig fokus på det personlige lederskapet og forståelsen av lederrollen.

For konsernet SpareBank 1 Nord-Norge var det gjennomsnittlige sykefraværet i 2012 på 4,85%, en nedgang på 0,96 prosentpoeng fra 2011. Av totalen utgjør egenmeldt fravær 0,69 prosentpoeng og legemeldt fravær 4,16 prosentpoeng. Det egenmeldte fraværet holder seg stabilt mens nedgangen er kommet i det legemeldte sykefraværet. Dette kan blant annet tilskrives utvidet bruk av gradert sykmelding, som er et viktig virkemiddel i oppfølgingsarbeidet. En undersøkelse viser at gradert sykmelding gjør sykmeldte raskere friske og mindre syke senere. Dette kan ha sammenheng med måten lege, arbeidsgiver og NAV følger opp den sykmeldte på. Bedre tilrettelegging og økt oppmerksomhet fra alle parter for å finne gode løsninger, kan bidra til å redusere sykefraværet.

SpareBank 1 Nord-Norge tilstreber å forebygge skader som følge av ran, trusler eller andre alvorlige hendelser. I 2012 hadde banken ingen ran eller andre alvorlige lovbrudd. Trusler mot ansatte er gått ned fra 5 hendelser i 2011 til 1 hendelse i 2012.

I 2012 er det ikke rapportert om noen arbeidsulykker i SpareBank 1 Nord-Norge.

Likestilling (diskriminering)

SpareBank 1 Nord-Norge er opptatt av å sikre mangfold i konsernet. Arbeidet fokuseres langs flere dimensjoner, med særlig vekt på å øke andelen av kvinnelige ledere. Konsernet har medarbeidere fra flere nasjoner, og alle nyansatte gjennomgår et introduksjonsprogram for å sikre en felles forståelse, trygghet og kvalitet i møtet med kunden. I konsernets livsfasepolitikk tas det spesielt hensyn til småbarnsforeldres og seniorers livssituasjon. Dette for å gjøre balansen mellom jobb og privatliv best mulig.

Bankens styre består av åtte faste medlemmer i tillegg til fast møtende ansattevalgt vararepresentant. Styret består av 4 kvinner og 4 menn. I bankens representantskap er fordelingen 23 kvinner og 17 menn, tilsvarende 57,5% og 42,5%. I kontrollkomiteen er det én kvinne og to menn. Blant alle konsernets medarbeidere er fordelingen 54,2% kvinner og 45,8% menn.

Fordeling kjønn/ledere i SpareBank 1 Nord-Norge

	Kvinner	Menn	Totalt
Kunderettet	2	5	7
Kunderettet konsern	22	43	65
Stab	3	16	19
Døtre (eks Russland)	10	18	28
Sum	37	82	119
Prosent	31,1 %	68,9 %	100 %

Konsernets ambisjon er å forbedre kjønnsbalansen blant bankens ledere gjennom systematisk kompetanseutvikling og individuell oppfølging.

Eierforhold

SpareBank 1 Nord-Norge har to eiergrupperinger. Egenkapitalbeviserens beregnede eierandel av bankens egenkapital, gjennom eierandelskapitalen (eierandelsbrøken), utgjorde 42,07% per 01.01.12, mens 57,93% av egenkapitalen var samfunnseid. Bankens eierpolitikk slår fast at de to grupperingene skal likebehandles. Per 01.01.13 er eierandelsbrøken beregnet til 41,59%.

SpareBank 1 Nord-Norges eierandelskapital er på 1.655,2 mill kroner fordelt på 66.208.987 egenkapitalbevis, hvert pålydende 25 kroner.

For 2012 tildeles EK-beviserene 42,07% av årets overskudd. 57,93% tildeles den samfunnseide kapitalen.

Bankens utbyttepolitikk sier at såfremt bankens soliditet tillater det, tas det sikte på at opp til 50% av årets overskudd kan benyttes til utbyttedmidler (kontantutbytte og gaver til allmenntilfelle formål). Økte regulatoriske krav til soliditet tilsier at praktiseringen av utbyttepolitikken vil gi en lavere utbyttegrad enn 50% de nærmeste årene.

Utbytte for regnskapsåret 2012 er satt til 1,15 kroner per EK-bevis. Dette tilsvarer en utdelingsgrad til egenkapitalbeviserene på 35,1%. Utjevningsfondet utgjør 456 mill kroner per 31.12.12, etter tildeling av 217 mill kroner fra årets resultat. I utjevningsfondet inngår også avsatt kontantutbytte på 76 mill kroner. Etter IFRS behandles dette i regnskapet som egenkapital frem til utdeling av utbytte er vedtatt av representantskapet. Utbytte til den samfunnseide kapitalen gis gjennom tildeling av midler til allmenntilfelle formål. For 2012 utgjør dette 30 mill kroner. Vedtatt utbytte og tildeling av gaver fra årets resultat tilsvarer en utdelingsgrad på 10,1% for den samfunnseide kapitalen.

Det er et uttalt mål at flest mulig ansatte skal ha eierandeler i banken. Derfor har det i flere år vært gjennomført rettede emisjoner av egenkapitalbevis mot ansatte, eller salg av egenkapitalbevis til ansatte. Dette planlegges gjennomført også i 2013.

Det vises for øvrig til utdypende avsnitt om eierforhold annet sted i årsrapporten.

Miljø og klima

SpareBank 1 Nord-Norge har som vedtatt hovedmålsetting at banken skal være en ressurs- og miljøeffektiv organisasjon, med et godt og inspirerende arbeidsmiljø. Konsernet skal være en kreativ og stimulerende tilrettelegger for kontinuerlig forbedring av arbeidsmiljø og ytre miljø.

SpareBank 1 Nord-Norge har som ambisjon å sertifisere hele virksomheten som Miljøfyrtårn. Hovedkontoret ble sertifisert i 2010, mens alle regionkontorer vil være ferdig sertifisert i løpet av første kvartal 2013. Miljøfyrtårn er Norges mest brukte sertifikat for virksomheter som vil dokumentere miljøinnsats og vise samfunnsansvar. Det å være Miljøfyrtårn innebærer systematisk arbeid med miljøtiltak i hverdagen. Kravene er at det gjennomføres tiltak for en mer miljøvennlig drift og et godt arbeidsmiljø. Sertifikatet er anerkjent av myndighetene ved offentlige innkjøp.

Gjennom en årlig redegjørelse som dokumenterer konsernets forbruk, gjenvinningsgrad og energiforbruk, kan konsernets CO₂-utslipp og påvirkning på det ytre miljø beregnes. Konsernet utarbeider et energi- og klimaregnskap og følger de internasjonale standardene i «The Greenhouse Gas Protocol» og ISO 14064. Det er tredje gangen banken har en slik årlig redegjørelse.

I 2012 brukte konsernet 11.000 MWh elektrisitet fra strømmettet og 49 MWh i form av fyringsolje. Det ble generert 50.120 kg avfall, hvorav 36.720 er gjenvunnet eller sortert. Dette gir en gjenvinningsgrad på 73%. Transporten av varer og mennesker med bil og fly, forårsaket 879 tonn utslipp. Utslippene som rapporteres i den årlige rapporten blir fulgt opp av bankens ledelse, og det er referansen som benyttes for tiltak som skal minimere bankens utslipp.

Reduksjonen i utslipp fra 2011 til 2012 har skjedd gjennom en nedgang i utslipp fra persontransport (bil + fly) med 6%, og 16% lavere forbruk av elektrisitet og fyringsolje til oppvarming. Konsernet totale utslipp ble redusert med 4% fra 2011 til 2012, fra 2.216,5 til 2.127,5 tonn CO₂-ekvivalenter.

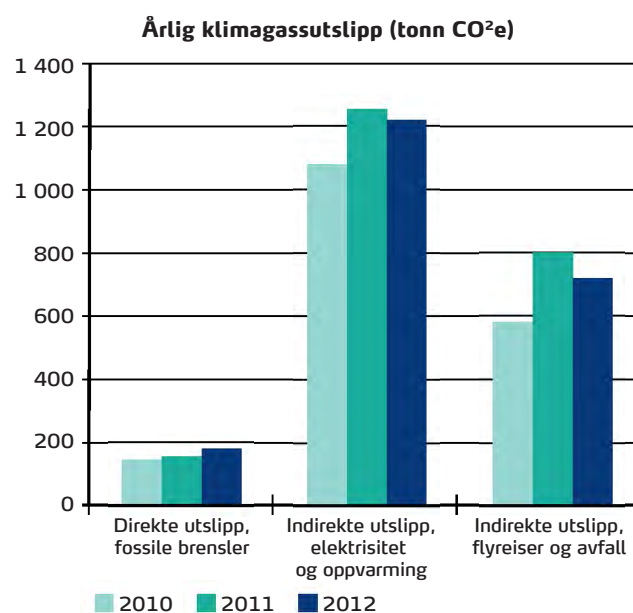
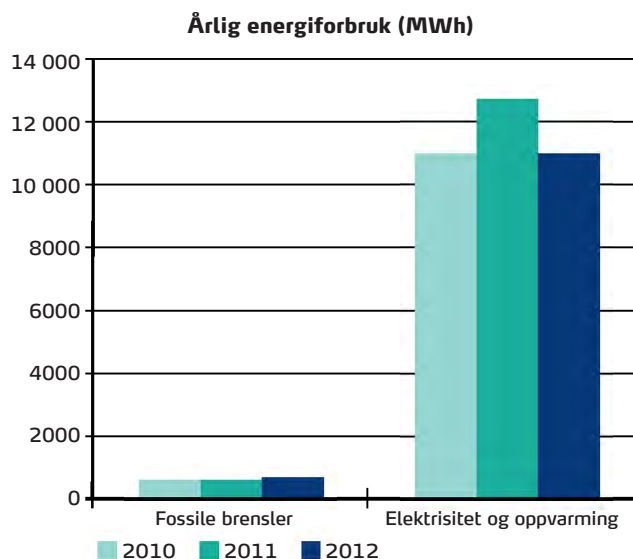
Det er gjort grep for å redusere bankens reiseaktivitet, blant annet ved å tilrettelegge for videokonferanser, nett- og telefonmøter, samtidig som det i konsernets bilordning stimuleres til kjøp av biler med lavt utslipp.

Konsernet utvikler stadig nye produkter som reduserer belastningen på miljøet. Lån via internett, mobilbank, SMS-tjenester og elektronisk distribusjon av bankens årsrapport reduserer transportbehov og papirforbruk. I 2012 har banken fortsatt arbeidet med å tilrettelegge for elektroniske betalingsløsninger for bedrifter og offentlig sektor.

Ved større innkjøp til konsernet, stiller SpareBank 1 Nord-Norge miljøkrav til leverandørene. Ved inngåelse av kontrakter skal det fremlegges HMS egenerklæring, som forplikter leverandør til å oppfylle lovbestemte krav i Norge innen helse, miljø og sikkerhet. Tilbydere skal også dokumentere sin miljøpolicy og sitt miljøprogram i forhold til produkter og "grønn avfallshåndtering" av emballasje. Det kreves i tillegg informasjon om tilbyder er ISO-sertifisert eller har implementert tilsvarende kvalitetssikringssystem. Vektlegging av miljø i anbudskonkurranser varierer etter hvilke produkter konsernet etterspør.

Å være i god fysisk form er et viktig aspekt ved Miljøfyrtårn-arbeidet. En av konsernets målsettinger er å minimalisere bilbruk og tilstrebe miljøvennlige alternativer. Ved å bruke "apostlenes hester" til og fra arbeid, kommer medarbeiderne i bedre form samtidig som de gjør en god miljøhandling.

Konsernets ledelse ser viktigheten av å være i god form, og det er derfor fokus på fysisk aktivitet ved mange av bankens kontorer. Flere ansatte har aktiv pause med ulike fysiske aktiviteter. Det er innført en ordning hvor de ansatte får refundert utgifter til trening, og det er trimpremiering for de som er aktive. Bedriftsidrettslaget har også høy aktivitet i flere idretter.

Samfunnsengasjement

Som en ledende finansinstitusjon, tar SpareBank 1 Nord-Norge et ansvar for å utvikle og ta vare på landsdelen hvor banken har sin virksomhet. SpareBank 1 Nord-Norges samfunnsansvar og -engasjement synliggjøres gjennom gavebidrag fra SpareBank 1 Nord-Norge fondet, kommersielle sponsoravtaler, kunnskapsformidling i forbindelse med utvikling og publisering av Konjunkturbarometer for Nord-Norge og aktiviteten i tre stiftelser som er etablert på bankens initiativ.

SpareBank 1 Nord-Norge fondet er hovedpilaren i bankens samfunnsengasjement. Årlig støttes flere hundre prosjekter som bidrar til aktivitet og mangfold innenfor kultur, idrett, kunnskap og forskning. Tildeling av gaver til samfunnsnyttige formål er å betrakte som utbytte av årets overskudd til det samfunnsmessige eierskapet i banken. I tillegg er bankens kommersielle sponsoravtaler med på å synliggjøre bankens samfunnsansvar. Bankens sponsorportefølje bidrar til å styrke bankens merkevare og til å skape arenaer for kundecontact og relasjonsbygging. Sponsorstøtten holder i gang aktiviteter på mange nivåer og kan ofte bidra som fødselshjelper til nye prosjekter. I mange tilfeller opptrer banken også som en nyttig, aktiv og konstruktiv partner for kulturliv, lag og foreninger.

Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge har som formål å utøve et langsiktig og stabilt eierskap i banken. Stiftelsen skal videreføre sparebanktradisjonene gjennom eierskap i SpareBank 1 Nord-Norge, og skal også gi gaver til allmenntilgjengelig formål innenfor rammen av årets overskudd i stiftelsen. Det vises til ytterligere redegjørelse om denne stiftelsen i eget avsnitt.

SpareBank 1 Nord-Norges Kulturnæringsstiftelse har en grunnkapital på 100 mill kroner, og skal gi gaver og lån til- og investere i kulturnæringsvirksomheter og kulturproduksjon i landsdelen.

SpareBank 1 Nord-Norges Kunststiftelse har som formål å forvalte bankens kunstsamling, investere i ny kunst og deponere kunst ut til institusjoner i landsdelen. De tre stiftelsene har kontorfellesskap i Tromsø og to ansatte.

Støtte til samfunnsnyttige formål

Beløp i hele 1 000 kroner

SNN fondet		Sponsoravtaler	
Kulturformål	16 912	Idrettsformål	23 954
Idrettsformål	17 243	Kulturformål	2 267
Kunnskaps- og forskningsformål	10 828	Kunnskapsformål	989
Kunnskapsrollen Konjunkturbarometer for Nord-Norge* Utvikler og deler vår kompetanse*		Stiftelser og fond SNN Kunststiftelse SNN Kulturnæringsstiftelse Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge	
Kulturformål	19 179 (26,6 %)		
Idrettsformål	41 197 (57,1 %)		
Kunnskaps- og forskningsformål	11 817 (16,3 %)		
Sum	72 193 (100 %)		

* Ikke kvantifiserbare bidrag

Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge

Banken opprettet i 2011 Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge. Stiftelsens hovedformål er å utøve et langsiktig og stabilt eierskap i SpareBank 1 Nord-Norge herunder å forvalte de EK-bevis som stiftelsen ble tilført ved opprettelsen, og så langt det er mulig å delta i emisjoner i SpareBank 1 Nord-Norge. Stiftelsen skal også yte gaver til allmenntilgjengelig formål.

Bakgrunnen for opprettelsen var ny finansieringsvirksomhetslov i 2009 som la til rette for likebehandling av de to eiergrupperingene i sparebanker; samfunnet og EK-beveiseierne. Tidligere utfordringer knyttet til den såkalte utvanning av EK-beveiseierne, med høy utdeling av utbytte til EK-beveiseierne, var med dette løst. Banken vedtok derfor ny utbyttepolitikk i 2009 som fastslo likebehandling av eiergrupperingene, herunder lik utdelingsgrad av årets overskudd til utbytt og gaver. Dette kunne imidlertid medført svært store utdelinger av utbytte (les; gaver) til samfunnet som eier – en eier banken ikke kan regne med som deltaker i fremtidige emisjoner. Over tid kunne dette ført til at bankens samfunnsmessige eierskap forvitret, noe som ble vurdert til verken å være i bankens eller det samfunnsmessige eierskapets interesse.

På denne bakgrunn vedtok representantskapet å opprette Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge, hvor bankens intensjon er at deler av årlig utbytte (gaver) til samfunnet skal skje til stiftelsen. Stiftelsen vil dermed kunne bygge opp kapital, som kan benyttes i fremtidige emisjoner i banken. Over tid vil en større del av bankens samfunnsmessige eierskap dermed forvaltes av stiftelsen. Stiftelsen har per 31.12.12 til sammen fått tilført 227 mill kroner fra banken. I tillegg ble det overført 31 mill kroner primo 2013. Dette beløpet representerte avsatte, ikke benyttede gavemidler fra tidligere år.

Stiftelsen deltok med 33,7 mill kroner i rettet emisjon i banken i 2011. Bankens representantskap har i mars 2013 gitt hovedstyret fullmakt til å gjennomføre rettet emisjon mot Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge for et beløp på inntil 500 mill kroner gjeldende fram til 30.04.15. En eventuell emisjon vil skje til markedsbetingelser.

SpareBank 1 Nord-Norges Kulturnæringsstiftelse

I 2010 fremmet bankens hovedstyre en sak til representantskapet om å opprette en kulturnæringsstiftelse med en kapitalbase på 100 mill kroner. I 2012 ble Sparebank 1 Nord-Norges Kulturnæringsstiftelse offisielt etablert, med eget styre og daglig leder.

Stiftelsens formål er å bidra til allmenntilgjengelig utvikling av kulturnæringen i SpareBank 1 Nord-Norges markedsområde, det vil si Nord-Norge og Svalbard. Bidrag kan ytes gjennom regulære tilskudd, lån eller investeringer.

SpareBank 1 Nord-Norge har gjennom år vært en betydelig bidragsyter til utviklingen av nordnorsk kulturliv. Gjennom etableringen av kulturnæringsstiftelsen, bidrar SpareBank 1 Nord-Norge til etableringen av en struktur og en kapitalbase som er historisk i nordnorsk sammenheng. Stiftelsens målgruppe er profesjonelle utøvere, produsenter og organisasjoner, og søkere som er i ferd med å etablere seg som profesjonelle aktører eller produsenter. Det overordnede formålet er å skape flere arbeidsplasser i kulturnæringen innenfor bankens markedsområde. Første utlysning av midler høsten 2012 resulterte i 114 søknader fra hele landsdelen.

SpareBank 1 Nord-Norges Kunststiftelse

SpareBank 1 Nord-Norges kunststiftelse ble etablert i 2007. Stiftelsens hovedformål er å bygge opp og forvalte en samling kunstverk av betydning for landsdelen. Verkene vises i bankens lokaler eller deponeres i offentlige institusjoner.

I forbindelse med utstillingen av utvalgte verk i stiftelsens eie på Nordnorsk Kunstmuseum sommeren 2011, ble det laget en omfattende kunstbok. I 2012 kunne Nordnorsk Kunstmuseum erverve et bilde av David Hockney, *Midnight Sun, Norway* (2003) til sin faste samling. Dette er det eneste av kunstnerens verk med norske motiver som er innkjøpt til en samling i Norge. Bildet ble kjøpt med støtte fra SpareBank 1 Nord-Norge fondet og i samarbeid med SpareBank 1 Nord-Norges kunststiftelse. Bildet eies av Nordnorsk Kunstmuseum og SpareBank 1 Nord-Norges kunststiftelse sammen, og skal henge i museets faste samling.

Hovedstyret og konsernledelsen

Bankens hovedstyre, som ledes av Kjell Olav Pettersen, har avholdt 18 møter i 2012. Under representantskapsmøtene i 2012 ble det valgt to nye medlemmer til hovedstyret: Sonja Djønne, som tidligere har vært nestleder i ett av bankens regionstyrer og Greger Mannsverk som ikke har hatt verv i banken tidligere.

Konsernledelsen består av syv personer. I 2012 ble arbeidet med å finne en etterfølger til administrerende direktør fullført. Den 3. mai 2012 tilsatte hovedstyret Jan-Frode Janson som ny konsernsjef. Han tiltrådte formelt stillingen 1. januar 2013.

Godtgjørelsesutvalget vurderer godtgjørelser til konsernsjef og foreslår eventuelle endringer i disse. Utvalget består av hovedstyrets leder og to øvrige medlemmer og er uavhengig av ledende ansatte. Banken innordner sin praksis i henhold til bestemmelsene fastsatt i ny forskrift om godtgjørelser i finanssektoren, og godtgjørelsesutvalgets mandat oppfyller disse bestemmelsene.

Revisjonsutvalget skal forberede styresaker som vedrører overvåking av finansiell informasjon og selskapets interne kontroll og risikohåndtering. Konsernsjef er ansvarlig for å gjøre informasjon og anbefalinger tilgjengelig for utvalget etter behov og på forespørsel. Utvalget består av tre medlemmer fra hovedstyret. Disse er uavhengige etter definisjonen i "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse" (Corporate Governance).

Se også kapittelet "Prinsipper for eierstyring og selskapsledelse" i årsrapporten.

Makroøkonomiske forhold – utsiktene for 2013

Inngangen til 2013 er preget av økonomisk optimisme, men med flere usikre faktorer. Utviklingen i USA er bedre enn på lenge, men det synes som om det er stor politisk uenighet om hvordan grunnleggende økonomiske utfordringer skal løses. På samme måte som for mange europeiske land, er den høye statsgjelden i USA en faktor som vil begrense mulighetene for sterk vekst i mange år fremover. Bildet for Europa er fortsatt usikkert, med svake utsikter til betydelige forbedringer på kort sikt. Den svært høye og voksende arbeidsløsheten skaper bekymringer. Veksten i Kina og en rekke andre fremvoksende

økonomier er høy, og derfor forventes det en tilfredsstillende global vekst i 2013.

For Norge er global vekst svært viktig, fordi dette sikrer at prisene på de viktigste råvarene opprettholdes og sågar øker. Det er liten grunn til å tro at oljeprisene vil falle de kommende årene. Det vil både sikre høy aktivitet innen leting og utvinning av olje og gass i Norge og resten av verden og videre vekst i Norges viktigste næring.

Oppdrett og fiskeri har fortsatt gode muligheter for vekst og verdiskaping. Det er gode muligheter for å øke kapasiteten i oppdrettsnæringen. Gjennom godt internasjonalt markedsarbeid når norsk oppdrettslaks stadig nye markeder. Prisene ser ut til å holde seg på et tilfredsstillende nivå. De tradisjonelle fiskeriene er preget av at de fleste artene er bærekraftige og gir muligheter til god høsting. Tilgjengelig kvantum av torsk er på et historisk høyt nivå, og det har ført til prispress på noen av de tradisjonelle torskproduktene.

Nord-Norge er i relativt liten grad påvirket av den utfordrende og usikre internasjonale økonomiske situasjonen. De høye oljeprisene har ført til økende olje/gassaktivitet i Norskehavet og i Barentshavet. Dette har igjen gjort at mange nye bedrifter flytter aktivitet til landsdelen. Nord-Norges historiske posisjon som et rikt fiskeriområde styrkes også – både gjennom god kapasitet for videre utvikling av lakseoppdrett og en gunstig situasjon i de klassiske fiskeriene.

Sterk vekst i eksisterende og nye næringer, kombinert med en stor offentlig sektor, skaper kapasitetsproblemer i nord. Situasjonen kommer godt til syne i det stramme arbeidsmarkedet med tilnærmet ingen ledighet og et sterkt behov for arbeidsinnvandring.

Som en konsekvens av sterk økonomisk vekst, er det igjen ubalanse i boligmarkedet. Etter en betydelig boligbygging i forkant av finanskrisen i 2008, har det vært igangsatt relativt få boliger de siste årene. Dette har ført til et tiltakende press og prisøkninger i boligmarkedet.

Med et stabilt lavt rentenivå, sterk lønnsvekst og gode utsikter i arbeidsmarkedet, er ikke folk flest bekymret for de høye boligprisene. Med utgangspunkt i utviklingsforløp i andre land, er spesielt myndighetene og flere analysemiljøer likevel bekymret for at det er i ferd med å skapes en boligboble i Norge, og at man på et tidspunkt må regne med et betydelig fall i boligprisene. Dette er et scenario banken søker å ta hensyn til i sin kredittpolitikk, ved å stille krav til maksimum belåningsgrad og kundenes evne til å betjene gjeld selv med et vesentlig høyere rentenivå. Det er imidlertid vanskeligere å ta høyde for de indirekte effektene av et stort prisfall. Dersom boligprisene faller betydelig, er det grunn til å tro at flere servicenæringer vil merke husholdningenes svekkede økonomi gjennom lavere inntjening.

Både i Norge og internasjonalt er myndighetene opptatt av at banksektoren skal ha en sunn utvikling og bidra til finansiell stabilitet. Virkemidlene som er varslet er økte krav til kapitaldekning, planer om skjerpede risikovekter for bankers boliglån og økte krav til likviditetsreserver. Kravene vil redusere bankenes evne til vekst og fremtvinge betydelige endringer i banksektoren. Det er grunn til å tro at de skjerpede kravene vil føre til økte priser til kundene, redusert utbytte til eierne, lavere kredittvekst og behov for mer effektivisering i bankene.

Denne situasjonen er utfordrende for SpareBank 1 Nord-Norge, når banken både har et sterkt ønske om å ta del i- og bidra til videre vekst i nord, og samtidig skal innføre nye myndighetskrav til likviditet og soliditet, og fremstå som ubestridt solid for å være rustet for mer vanskelige tider.

Banken vil i 2013 gjennomføre nødvendige tiltak for å videreutvikle banken som en ledende aktør i Nord-Norge. Dette innebærer tiltak for å øke inntektene, eksempelvis gjennom høyere priser på lån til person- og bedriftskunder, kostnadsreduksjoner og økt salg av tilleggsprodukter.

Det er grunn til å forvente at 2013 vil bli et godt år for banken, og dermed også for ulike interessegrupper rundt banken. Kredittveksten i 2013 vil, som følge av større knapphet på kapital, bli vesentlig lavere enn i 2012. Bedrifter vil merke dette ved at gode prosjekt med høy lønnsomhet vil være lettere å få finansiert enn mindre lønnsomme prosjekt. For personmarkedet vil tilgangen på boligfinansiering være god, men også her blir kredittbetingelsene noe skjerpet.

Med strengere myndighetskrav til bankene, er det grunn til å anta at den generelle konkurransen i markedet vil forbli noe dempet, men de beste prosjektene vil det alltid være skarp konkurranse om.

Avslutning

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Konsernets langsiktige strategiske plan og resultatprognoser for de nærmeste år ligger til grunn for dette. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling. Spesielt bankens kjernevirksomhet viser ytterligere forbedret inntjening og er fortsatt meget tilfredsstillende.

Optimismen i landsdelens næringsliv fortsetter. Innenfor forsvarlige rammer for kredittkvalitet og hensynet til konsernets soliditet, ønsker banken fortsatt å ta naturlig del i landsdelens økonomiske vekstpotensial i form av økte utlån. Som følge av regulatoriske krav til økt kapitaldekning, er det samtidig behov for å forbedre konsernets soliditet. Det planlegges derfor flere tiltak for å sikre at bankens soliditet er i overensstemmelse med nye myndighetskrav, herunder tiltak for ytterligere forbedret lønnsomhet.

SpareBank 1 Nord-Norge vil også i 2013 være en aktiv partner for utviklingen i landsdelen, og er godt rustet til å fortsette i en ledende posisjon i Nord-Norge.

Konsernets medarbeidere har også i 2012 vist stor innsats for å nå årets resultat.

Hovedstyret takker alle for innsatsen – et viktig bidrag i utviklingen av konsernet SpareBank 1 Nord-Norge. Hovedstyret takker også konsernets kunder og forretningsforbindelser for samarbeidet i 2012.

Tromsø, 20. mars 2013
Hovedstyret for SpareBank 1 Nord-Norge

Kjell Olav Pettersen
(leder)

Pål A. Pedersen
(nestleder)

Roar Dons

Sonja Djønne

Ann-Christine Nybacka

Greger Mannsverk

Anita Persen

Jan-Frode Janson
(konsernsjef)

Vivi Ann Pedersen
(ansattevalgt)

Årsregnskap 2012

ÅRSREGNSKAP - RESULTATREGNSKAP

Morbank				Konsern	
2011	2012	Beløp i mill kroner	Noter	2012	2011
2 713	2 722	Renteinntekter	20	2 845	2 823
1 700	1 688	Rentekostnader	20	1 679	1 694
1 013	1 034	Netto renteinntekter		1 166	1 129
483	590	Provisjonsinntekter	21	686	567
78	72	Provisjonskostnader	21	74	80
22	22	Andre inntekter	21	44	19
427	540	Netto provisjons- og andre inntekter		656	506
11	16	Utbytte	22	17	14
98	81	Inntekt av eierinteresser	22	210	195
33	175	Gevinst/tap og netto verdiendringer på finansielle eiendeler	22	33	-25
142	272	Netto inntekter fra finansielle eiendeler		260	184
1 582	1 846	Sum netto inntekter		2 082	1 819
436	471	Personalkostnader	23,25	581	514
472	483	Andre driftskostnader	24,32	539	522
908	954	Sum kostnader		1 120	1 036
674	892	Resultat før tap		962	783
97	224	Tap	14	195	101
577	668	Resultat før skatt		767	682
141	153	Skatt	26	172	157
436	515	Resultat for regnskapsåret		595	525
		Majoritetsandel av regnskapsårets resultat		595	525
		Minoritetsandel av regnskapsårets resultat			
		Resultat per egenkapitalbevis (majoritet)			
2,55	3,34	Resultat per egenkapitalbevis *		3,84	3,07
2,55	3,34	Utvannet resultat per egenkapitalbevis		3,84	3,07
		* Resultat multiplisert med egenkapitalbeviserens andel av resultatet dividert på antall egenkapitalbevis.			
		Utvidet resultatregnskap etter IAS 1			
597	515	Resultat for regnskapsåret		595	525
		Omregningsdifferanser		1	-2
-4	-1	Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring		-1	-4
		Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet			
		Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg			
1	0	Skatt på utvidede resultatposter		0	1
-3	-1	Netto utvidede resultatposter		0	-5
594	514	Totalresultat for regnskapsåret		595	520
		Majoritetsandel av regnskapsårets totalresultat		595	520
		Minoritetsandel av regnskapsårets totalresultat		0	0
		Totalresultat per egenkapitalbevis (majoritet)			
2,53	3,34	Resultat per egenkapitalbevis *		3,84	3,04
2,53	3,34	Utvannet resultat per egenkapitalbevis		3,84	3,04
		* Resultat multiplisert med egenkapitalbeviserens andel av resultatet dividert på antall egenkapitalbevis.			
		Skatt på utvidede resultatposter			
1	0	Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring		0	1
		Netto endring i virkelig verdi finansielle eiendeler tilgjengelig for salg			
1	0	Skatt på utvidede resultatposter		0	1

ÅRSREGNSKAP - BALANSE

Morbank		Konsern			
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill kroner	Noter	31.12.12	31.12.11
Eiendeler					
1 869	244	Kontanter og fordringer på sentralbanker		271	1 896
3 477	4 761	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	10	1 871	970
48 345	50 670	Netto utlån til og fordringer på kunder	11	54 050	51 210
357	382	Aksjer og andeler	30	553	607
11 229	12 442	Sertifikater og obligasjoner	29	12 444	11 234
850	1 240	Finansielle derivater	17	1 234	850
356	402	Investering i konsernselskaper	31,41		
1 983	2 407	Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet	31,41	3 514	3 019
502	504	Eiendom, anlegg og utstyr	32	515	508
		Immatrielle eiendeler	33	53	26
713	716	Andre eiendeler	34	756	719
69 681	73 768	Sum eiendeler		75 261	71 039
Gjeld					
6 450	6 662	Gjeld til kredittinstitusjoner	10	6 663	6 446
41 748	41 182	Innskudd fra og gjeld til kunder	35	41 220	41 765
13 342	16 534	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	36	16 534	13 342
517	713	Finansielle derivater	17	713	519
926	839	Andre forpliktelser	37,25	1 021	1 083
78	154	Utsatt skatt	26	183	107
1 356	2 095	Ansvarlig lånekapital	39	2 095	1 356
64 417	68 179	Sum gjeld		68 429	64 618
Egenkapital					
1 655	1 655	Eierandelskapital	42	1 655	1 655
245	245	Overkursfond		245	245
333	456	Utjevningsfond		456	333
2 898	3 083	Sparebankens fond		3 083	2 898
133	150	Gavefond		150	133
		Fond for urealiserte gevinster		-3	-4
		Annen egenkapital		1 224	1 148
5 264	5 589	Sum egenkapital eksklusiv minoritetsinteresser		6 810	6 408
		Minoritetsinteresser		22	13
5 264	5 589	Sum egenkapital		6 832	6 421
69 681	73 768	Sum egenkapital og gjeld		75 261	71 039

Tromsø, 20. mars 2013

Kjell Olav Pettersen
(leder)

Pål A. Pedersen
(nestleder)

Sonja Djønne

Roar Dons

Ann-Christine Nybacka

Anita Persen

Greger Mannsverk

Jan-Frode Janson
(konsernsjef)

Vivi-Ann Pedersen
(ansattevalgt)

ÅRSREGNSKAP - ENDRINGER I EGENKAPITALEN

Beløp i mill kroner	Eier- andels- kapital	Over- kurs- fond	Ut- jevnings- fond	Spare- bankens fond	Fond for urealiserte gevinster	Gave- fond	Annen egen- kapital	Sum majoritets- interesser	Minoritets- interesser	Sum egen- kapital
Konsern										
Egenkapital 01.01.11	896	123	566	2 829	-2	133	1 121	5 666	4	5 670
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			169	228		39	89	525		525
<i>Utvidede resultatposter</i>										
Omregningsdifferanser					-2			-2		-2
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring			-1	-2				-3		-3
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet										
Sum utvidede resultatposter			-1	-2	-2			-5		-5
Totalresultat for regnskapsåret			168	226	-2	39	89	520		520
Transaksjoner med eierne										
Emisjon	759	122	-298					583		583
Avsatt til utbytte			-93	-120				-213		-213
Tilbakeført utbytte			93	120				213		213
Utbetalt utbytte for 2010/Utdelinger			-103	-154		-39		-296		-296
Endringer i minoritetsinteresser									9	9
Andre føringer mot EK				-3			-62	-65		-65
Sum transaksjoner med eierne	759	122	-401	-157		-39	-62	222	9	231
Egenkapital 31.12.11	1 655	245	333	2 898	-4	133	1 148	6 408	13	6 421
Totalresultat for regnskapsåret										
Resultat for regnskapsåret			216	268	1	30	80	595		595
<i>Utvidede resultatposter</i>										
Omregningsdifferanser								0		0
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring				-1				-1		-1
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet								0		0
Sum utvidede resultatposter				-1				-1		-1
Totalresultat for regnskapsåret			216	267	1	30	80	594		594
Transaksjoner med eierne										
Emisjon								0		0
Avsatt til utbytte			-76					-76		-76
Tilbakeført utbytte			76					76		76
Utbetalt utbytte for 2011/Utdelinger			-93	-83		-13		-189		-189
Endringer i minoritetsinteresser								0		0
Andre føringer mot EK				1			-4	-3	9	6
Sum transaksjoner med eierne			-93	-82		-13	-4	-192	9	-183
Egenkapital 31.12.12	1 655	245	456	3 083	-3	150	1 224	6 810	22	6 832

ÅRSREGNSKAP - ENDRINGER I EGENKAPITALEN

Beløp i mill kroner	Eier- andels- kapital	Over- kurs- fond	Ut- jevnings- fond	Spare- bankens fond	Fond for urealiserte gevinster	Gave- fond	Annen egen- kapital	Sum majoritets- interesser	Minoritets- interesser	Sum egen- kapital
Morbank										
Egenkapital 01.01.11	896	123	566	2 829		133		4 547		4 547
Andel fond for urealiserte gevinster *			3	5				8		8

Totalresultat for regnskapsåret

Resultat for regnskapsåret			169	228		39		436		436
<i>Utvitvede resultatposter</i>										
Omregningsdifferanser			-1	-2				-3		-3
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring										
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet										
Sum utvitvede resultatposter			-1	-2				-3		-3
Totalresultat for regnskapsåret			168	226		39		433		433

Transaksjoner med eierne

Emisjon	759	122	-298					583		583
Avsatt til utbytte			-93	-120				-213		-213
Tilbakeført utbytte			93	120				213		213
Utbetalt utbytte for 2010/Utdelinger			-103	-154		-39		-296		-296
Andre føringer mot EK				-3				-3		-3
Sum transaksjoner med eierne	759	122	-401	-157		-39		284		284
Egenkapital 31.12.11	1 655	245	333	2 898		133		5 264		5 264
Andel fond for urealiserte gevinster *			14	20				34		34

Totalresultat for regnskapsåret

Resultat for regnskapsåret			217	268		30		515		515
<i>Utvitvede resultatposter</i>										
Omregningsdifferanser										
Effekt av endring i virkelig verdi av kontantstrømsikring				-1				-1		-1
Netto endring i virkelig verdi investeringer i felleskontrollert virksomhet										
Sum utvitvede resultatposter			0	-1				-1		-1
Totalresultat for regnskapsåret			217	267		30		514		514

Transaksjoner med eierne

Emisjon										
Avsatt til utbytte			-76					-76		-76
Tilbakeført utbytte			76					76		76
Utbetalt utbytte for 2011/Utdelinger			-93	-83		-13		-189		-189
Andre føringer mot EK			-1	1				0		0
Sum transaksjoner med eierne			-94	-82		-13		-189		-189
Egenkapital 31.12.12	1 655	245	456	3 083		150		5 589		5 589
Andel fond for urealiserte gevinster *										

* Del av egenkapitalen som lovlig ikke kan deles ut som utbytte.

ÅRSREGNSKAP - KONTANTSTRØMANALYSE

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
577	668	Resultat av ordinær drift	767	682
43	51	+ Ordinære avskrivninger	54	47
-8	-4	+ Nedskrivninger og gevinst/tap anleggsmidler	-4	-8
97	224	+ Tap på utlån, garantier m.v.	195	102
141	153	- Skattekostnader	172	158
257	189	- Utbetalt utbytte egenkapitalbevis	189	257
311	597	Tilført fra årets drift	651	408
-140	184	Endring diverse gjeld: + økning/ - nedgang	213	-162
-219	-393	Endring diverse fordringer: - økning/ + nedgang	-448	-183
-2 164	-2 549	Endring utlån til og fordringer på kunder: - økning/ + nedgang	-3 035	-2 737
343	-1 238	Endring kortsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	-1 156	336
2 396	-566	Endring innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/ - nedgang	-545	2 376
349	212	Endring gjeld til kredittinstitusjoner: + økning/ - nedgang	217	323
876	-3 753	A. Netto likviditetsendring fra virksomhet	-4 103	361
-91	-53	- Investeringer i varige driftsmidler	-61	-95
8	4	+ Salg av varige driftsmidler	4	8
-161	-470	Endring langsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	-495	-158
-244	-519	B. Likviditetsendring fra investeringer	-552	-245
-1 135	3 192	Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: + økning/ - nedgang	3 192	-1 135
591	739	Endring ansvarlig lånekapital/eierandelskapital: + økning/ - nedgang	739	591
-544	3 931	C. Likviditetsendring fra finansiering	3 931	-544
88	-341	A + B + C. Sum endring likvider	-724	-428
5 258	5 346	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	2 866	3 294
5 346	5 005	= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt	2 142	2 866

Likviditetsbeholdningen er definert som kontanter, fordringer på sentralbanken og utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

ÅRSREGNSKAP - NOTER

Note

- 1 Generell informasjon
- 2 Regnskapsprinsipper
- 3 Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper
- 4 Segmentinformasjon
- 5 Kapitaldekning
- 6 Finansiell risikostyring

Kredittrisiko

- 7 Kreditteksponering for hver interne risikorating
- 8 Maks kreditteksponering
- 9 Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler
- 10 Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld
- 11 Utlån til og fordringer på kunder
- 12 Aldersfordeling på forfalte, men ikke nedskrevne utlån
- 13 Overføring av finansielle eiendeler - fraregning
- 14 Tap på utlån og garantier

Markedsrisiko

- 15 Markedsrisiko knyttet til renterisiko
- 16 Markedsrisiko knyttet til valutarisiko
- 17 Finansielle derivater

Likviditetsrisiko

- 18 Gjenværende kontraktmessig løpetid på forpliktelser
- 19 Forfallsanalyse av eiendeler og gjeld

Resultatregnskapet

- 20 Netto renteinntekter
- 21 Netto provisjons - og andre inntekter
- 22 Inntekter fra andre finansielle investeringer
- 23 Personalkostnader, ytelser og lån til - samt egenkapitalbevis eid av- ledende ansatte og tillitsvalgte
- 24 Driftskostnader
- 25 Pensjoner
- 26 Skatt

Balanse

- 27 Klassifisering av finansielle instrumenter
- 28 Virkelig verdi på finansielle instrumenter
- 29 Sertifikater og obligasjoner
- 30 Aksjer og andeler
- 31 Eierinteresser i konsernselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter
- 32 Eiendom, anlegg og utstyr
- 33 Immatrielle eiendeler
- 34 Andre eiendeler
- 35 Innskudd fra kunder
- 36 Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
- 37 Andre forpliktelser
- 38 Garantier
- 39 Ansvarlig lånekapital

Øvrige opplysninger

- 40 Oppkjøp av virksomheter
- 41 Nærstående parter
- 42 Eierandelskapital og eierstruktur
- 43 Årsdisponering
- 44 Hendelser etter balansedagen

Minibank

ÅRSREGNSKAP - NOTER

NOTE 1 GENERELL INFORMASJON

Beskrivelse av virksomheten

SpareBank 1 Nord-Norge er et selvstendig finanskonsern i SpareBank 1-alliansen. Vi kjenner Nord-Norge og er en ledende leverandør av finansielle tjenester i person- og bedrifts-markedet i Nord-Norge. SpareBank 1 Nord-Norge leverer helhetlige og moderne finansielle løsninger til kunder med basis i det nordnorske markedet.

Forretningsadresse

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge har hovedkontor i Tromsø, med forretningsadresse 9298 Tromsø.

Dato for vedtak av konsernregnskapet

Foreløpig årsregnskap for 2012 er vedtatt av morbankens hovedstyre 6. februar 2013. Endelig årsregnskap for 2012 er vedtatt av morbankens hovedstyre 20. mars 2013.

NOTE 2 REGNSKAPSPRINSIPPER

Grunnlaget for utarbeidelse av årsregnskapet

Konsernregnskapet og morbankregnskapet 2012 for SpareBank 1 Nord-Norge er avlagt i samsvar med EU-godkjente IFRS'er (International Financial Reporting Standards) og tilhørende fortolkninger som kan anvendes per 31.12.12, samt de ytterligere norske opplysningskrav som følger av regnskapsloven per 31.12.12.

Det har ikke kommet nye eller vesentlige endrede regnskapsstandarder eller tolkninger i 2012. De endringene som har vært antas ikke å påvirke konsernets anvendelse av regnskapsprinsipper i vesentlig grad.

De IFRS'er og fortolkningsuttalelser som er utgitt frem til forslag til årsregnskap er fastsatt, og som ikke er obligatoriske å anvende per 31.12.12 antas, basert på de vurderinger som er gjort så langt, ikke å få vesentlig effekt for rapporterte tall.

Fra 2013 vil nye IFRS'er om konsolidering, felleskontrollerte arrangementer, pensjoner og målig av virkelig verdi kunne påvirke konsernets regnskaper.

Forslag til årsregnskap ble fastsatt av hovedstyret og konsernsjefen på det tidspunkt som fremgår av datert og signert balanse. Årsregnskapet skal behandles av Representantskapet 20.03.13 for endelig godkjenning. Frem til endelig godkjenning har hovedstyret myndighet til å endre årsregnskapet.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens gjeldende valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterselskap som ikke er planlagt avhendt i nær framtid og derfor skal klassifiseres som holdt for salg etter IFRS 5. Som datterselskap regnes alle selskap hvor banken har kontroll, det vil si makt til å styre et selskaps finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av selskapets aktiviteter. Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll.

Ved overtakelse av kontroll i et selskap (virksomhets-sammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler.

Banken har ikke anvendt IFRS 3 retrospektivt på virksomhets-sammenslutninger som er gjennomført før 01.01.04.

I morbankens balanse er eierandeler i konsernselskaper, tilknyttede- og felleskontrollerte virksomheter iht IFRS bokført til kostpris. I morbankens resultatregnskap fremkommer kun mottatte årlige utbytter fra disse, samt resultatteffekt av eventuelle nedskrivninger av verdi på aksjene. I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden, der resultater fra felleskontrollert virksomhet og tilknyttet selskap tas inn i konsernets resultatregnskap etter eierandel (enlinjeks konsolidering), og hensyntas i balanseført verdi på eierandelene i balansen. Døtrenes resultatregnskap og balanse konsolideres fullt ut inn på respektive linjer i morbankens resultat- og balanseoppstilling.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert fortjeneste mellom konsernselskapene er eliminert. Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert på egen linje i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises også minoritetsandelens andel på egen linje.

Bokførte verdier er testet for verdifall og eventuell nedskrivning.

Tilknyttet selskap

Tilknyttet selskap er selskap der banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Normalt er det betydelig innflytelse når man har en eierandel mellom 20% og 50%. Tilknyttede selskap føres i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost, og justeres deretter for endring i bankens andel av netto-eiendelene til det tilknyttede selskapet. Bankens resultatfører sin andel av resultatet i det tilknyttede selskapet i konsernregnskapet, mens man i morbankens regnskap bokfører eierposten etter kostmetoden, tilsvarende som for konsernselskaper nevnt ovenfor.

Felleskontrollert virksomhet

Felleskontrollert virksomhet kan bestå av felleskontrollert drift, felleskontrollerte eiendeler og felleskontrollerte selskap. Felles kontroll innebærer at banken gjennom avtale utøver kontroll sammen med andre deltakere. Felleskontrollert drift og felleskontrollerte eiendeler regnskapsføres ved at bankens forholdsmessige andel av eiendeler, forpliktelser og balanseposter innregnes i bankens konsernregnskap. Felleskontrollert virksomhet regnskapsføres i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. I morbankens regnskap benyttes som nevnt ovenfor, kostmetoden.

SpareBank 1 Gruppen AS og Bank 1 Oslo AS eies av SpareBank 1 Nord-Norge, SpareBank 1 SR-Bank, SpareBank 1 SMN, Samarbeidende Sparebanker AS med 19,50% hver, SpareBank 1 Hedmark med 12%, og Landsorganisasjonen i Norge og forbund tilsluttet LO med 10%. Styringsstrukturen for SpareBank 1-samarbeidet er regulert i en avtale mellom eierne. Banken klassifiserer sin deltakelse i SpareBank 1 Gruppen AS og Bank 1 Oslo AS som en investering i en felleskontrollert virksomhet og bokfører denne etter egenkapitalmetoden.

SpareBank 1 Nord-Norge eier 17,74% i Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA, 13,46% i SpareBank 1 Boligkreditt AS, 16,16% i SpareBank 1 Næringskreditt AS, 23,5% i BN Bank ASA, 24,9% i SpareBank 1 Verdipapirservise AS, 23,5% i SpareBank 1 Kundesenter AS og 19,83% i SpareBank 1 Kredittkort AS. Også disse selskapene er vurdert som felleskontrollert virksomhet. De øvrige eierne i disse selskapene er selskaper i SpareBank 1-alliansen.

Utlån og tap på utlån

Utlån måles til amortisert kost i samsvar med IAS 39. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rente metode, og fratrukket eventuelle beløp for verdifall eller tapsutsatthet. Effektiv rente er den rentesats som ved diskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer frem til forfall eller neste repriseringsdato eksakt tilsvare balanseført verdi av instrumentet.

Vurdering av utlån, med unntak av fastrentelån, følger dermed de samme prinsipper som gjelder for selskapsregnskapet etter utlånsforskriften av 21.12.04, jfr. Finanstilsynets rundskriv nr. 10/2005.

Fastrentelån vurderes til virkelig verdi med neddiskontering etter gjeldene rentekurve. Dette mener konsernet gir mer relevant informasjon. Gevinst og tap som skyldes endringer i virkelig verdi føres i resultatregnskapet som verdiendringer. Opptjente renter og over/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrenteutlånene styres med renteswapper som bokføres til virkelig verdi.

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer

Et engasjement anses som misligholdt dersom et av følgende kriterier er oppfylt:

- Et krav er forfalt med mer enn 90 dager og beløpet er over 1 000 kroner, eller når banken holder det for usannsynlig at kunden vil overholde sine betalingsforpliktelser

- Et engasjement anses for å være tapsutsatt når det foreligger objektive bevis for at én eller flere tapshendelser har funnet sted og tapshendelsen har en effekt på den forventede fremtidige kontantstrøm som lar seg anslå på en pålitelig måte.

Verdipapirer og derivater

Verdipapirer og derivater består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner og derivative valuta-, rente- og råvare-instrumenter. Aksjer og andeler klassifiseres enten til virkelig verdi over resultatet eller som tilgjengelig for salg. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres enten til virkelig verdi over resultatet, holde til forfall eller som lån og fordringer. Derivater regnes alltid til virkelig verdi over resultatet, med mindre de er øremerket som sikringsinstrument for kontantstrømssikring.

Alle finansielle instrumenter som er klassifisert til virkelig verdi over resultatet, måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt eller kostnad fra andre finansielle investeringer.

Aksjer og andeler som er klassifisert som tilgjengelig for salg, måles også til virkelig verdi, men endringen i verdi fra inngående balanse føres mot egenkapital.

Der det ikke har vært mulig å finne virkelig verdi på noterte aksjer, er kostpris benyttet.

Sertifikater og obligasjoner som klassifiseres som holdes til forfall eller som lån og fordringer, måles til amortisert kost ved en tilnærmet effektiv rentemetode, jmfør omtale av denne metoden under avsnittet om utlån.

Verdipapirer og derivater som er øremerket som sikringsinstrumenter er ført til virkelig verdi i balansen. Kriterier og behandling av sikringsbokføring er omtalt nedenfor.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består av utsatt skattefordel, goodwill og lisenser. Immaterielle eiendeler innregnes når kravene til balanseføring er til stede. Det skilles mellom immaterielle eiendeler med bestemt og ubestemt utnyttbar levetid. Eiendeler med endelig levetid avskrives over utnyttbar levetid. Utgifter til egenutvikling av immaterielle eiendeler aktiveres bare når kriteriene for utviklingsfasen er oppfylt. Øvrige utgifter belastes resultatregnskapet etter hvert som de pådras.

Immaterielle eiendeler utenom goodwill er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser, jmfør omtale under konsolidering. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36.

Eiendom, anlegg og utstyr

Eiendom, anlegg og utstyr, med unntak av investerings-eiendommer og eierbenyttet eiendom, førstegangsinregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper.

Ved implementering av IFRS 01.01.04 ble alle eiendommer verdiregulert til virkelig verdi. Etter IAS 16 ansees disse eiendommene å ha en estimert anskaffelseskost som tilsvarer verdiregulert beløp på tidspunktet for verdireguleringen. Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Overtatte eiendeler

Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier overtar banken i en del tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Overtatte eiendeler som skal realiseres, klassifiseres som beholdninger eller anleggsmidler holdt for salg og regnskapsføres etter henholdsvis IAS 2 eller IFRS 5. Eventuelle tap/gevinster ved avhendelse eller revurdering av verdi på slike eiendeler føres som tillegg eller fradrag i tap på utlån.

Vurdering av verdifall på finansielle eiendeler

Balanseført beløp av konsernets eiendeler med enkelte unntak, blir gjennomgått på balansedagen for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner, objektive bevis, estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp med bakgrunn i forventet kontantstrøm.

Årlig beregnes gjenvinnbart beløp på balansedagen for goodwill, eiendeler som har en ubegrenset utnyttbar levetid, og immaterielle eiendeler som enda ikke er tilgjengelig for bruk.

Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke. For andre eiendeler reverseres nedskrivninger dersom det er en endring i estimater som er benyttet for å beregne gjenvinnbart beløp.

Renteinntekter og -kostnader

Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelse som måles til amortisert kost resultatføres løpende basert på effektiv rentes metode. Alle gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres over forventet løpetid.

For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi vil markedsrenten klassifiseres som renteinntekt eller -kostnad, mens effekten av renteendringer klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres.

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres, med mindre de føres rett mot egenkapital etter prinsippene om sikringsbokføring. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

Sikringsbokføring

Banken vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet, både ved første gangs klassifisering og på løpende basis. Ved virkelig verdisikring blir både sikringsinstrumentet og sikringsobjektet regnskapsført til virkelig verdi, og endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført.

Ved kontantstrømsikring blir sikringsinstrumentet ført til virkelig verdi, og verdiendringen fra inngående balanse blir ført mot egenkapitalen. Akkumulerte verdiendringer ført mot egenkapitalen blir tilbakeført over resultatet i de periodene hvor den sikrede kontantstrømmen realiseres.

Skatt

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Formuesskatt beregnes og kostnadsføres som andre driftskostnader.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidige skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen.

Gjeld

Innlån førstegangsinnregnes til opptakskost, som er virkelig verdi av det mottatte vederlaget etter fradrag av transaksjonsutgifter. Lån med flytende rente måles deretter til amortisert kost, og eventuell over-/underkurs blir periodisert over løpetiden. Lån til fast rente inngår i sikringsbokføring med nediskontering etter gjeldende rentekurve.

Det benyttes ikke virkelig verdi opsjon for konsernets gjeld. Tilsvarende gjelder for derivater på gjeldssiden.

Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost.

Pensjoner

SpareBank 1 Nord-Norge er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter Lov om obligatorisk tjenstepensjon. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet har en ytelsesbasert ordning og en innskuddsbasert ordning. Ytelsesbasert ordning forvaltes i egen pensjonskasse. Innskuddspensjonsordningen ble etablert 01.07.06. Ansatte som var medlem i ytelsespensjonsordning fikk tilbud om å flytte til innskuddspensjonsordningen. Alle nytilsatte etter denne dato meldes inn i denne ordningen.

Pensjoner behandles regnskapsmessig i henhold til internasjonale standarder for beregning og bokføring av pensjoner (IAS 19).

I henhold til standarden behandles den ene pensjonsordningen som en ytelsesplan. Årets pensjonskostnad fremkommer som summen av nåverdi av årets pensjonsopptjening, rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse og forventet avkastning av pensjonsmidlene. Pensjonskostnadene er registrert i resultatregnskapet som personalkostnad med underspesifikasjon "Lønn og generelle administrasjonskostnader".

Underdekning av pensjonsforpliktelsen blir ført i balansen som andre forpliktelser med underspesifikasjon "Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser", mens overfinansiering blir registrert som andre eiendeler med underspesifikasjon "Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter". Underdekning/overfinansiering fremkommer som forskjeller mellom nåverdien av påløpte pensjonsforpliktelser, inklusiv fremtidig lønnsvekst, og verdien av pensjonsmidlene. I pensjonsforpliktelsene inngår både sikre og usikre ordninger.

Ved regnskapsavslutningen benyttes estimerte verdier ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave fra aktuarselskapet Eikos AS, over beregnet verdi av pensjonsmidlene og aktuarmessige beregninger av forpliktelsens størrelse. Virkningen av estimatendringer og avviket mellom estimert og faktisk avkastning resultatføres over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid først når den akkumulerte virkningen overstiger 10% av høyeste beløp av pensjonsmidlene eller pensjonsforpliktelsen (korridorløsning).

Segmentrapportering

Konsernet har ordinær bankdrift personmarked og bedrifts-marked som sitt primære rapporteringsformat, og inntekter fra markedsvirksomheten og leasing som sitt sekundære rapporteringsformat.

Hendelser etter balansedagen

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når hovedstyret har behandlet regnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige. Slike forhold fremgår i note 44.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen. Foreslått utbytte og utdelinger til allmenntilgode formål klassifiseres som egenkapital inntil det er endelig vedtatt.

NOTE 3 - KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Tap på utlån og garantier

Banken gjennomgår hele bedriftsmarkedsporføljen årlig. Store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt mer enn 55 dager, eller dersom de har en særlig dårlig betalingshistorikk. Det beregnes en misligholdssannsynlighet for hver kunde, basert på historiske regnskapsdata og anmerkingshistorikk, tilsvarende for privatkunder og da med utgangspunkt i likningstall og anmerkingshistorikk. Banken har i dag ni risikoklasser for friske engasjement og to klasser for misligholdte engasjement, basert på misligholdssannsynligheten til hver kunde. Disse 11 klassene deles videre inn i gruppene lav, middels, høy, høyeste risiko, samt mislighold og tap i forhold til misligholdssannsynlighet. Hele porteføljen scores månedlig med bruk av automatisk datafangst og med utgangspunkt i objektive data. Banken foretar individuelle nedskrivninger for lån hvor det foreligger objektive bevis for at lånet er tapsutsatt i henhold til Finanstilsynet utlånsforkrift og IAS 39.

Individuelle nedskrivninger beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på tidspunktet for første gangs nedskrivning. Senere renteendringer hensyntas for låneavtaler med flytende rente.

Gruppevis nedskrivninger beregnes på undergrupper av utlån der det foreligger objektiv informasjon som viser at kredittrisikoen har økt etter at kredittene er bevilget, men hvor det ikke er mulig å gjennomgå alle engasjementer på individuell basis, eller informasjonen ikke lar seg spesifisere på engasjementsnivå. Slik informasjon kan være negativ utvikling i risikoklassifisering eller informasjon om negativ utvikling i sikkerhetsverdier, lønnsomheten i en bransje eller grupper av debitorers betalingsevne.

Vurdering av tapsnedskrivninger vil alltid baseres på en betydelig grad av skjønn. Prediksjoner basert på historisk informasjon kan vise seg å bli feil, fordi man aldri kan vite med sikkerhet hvilken relevans historiske data har som beslutningsgrunnlag. I mange tilfeller vil sikkerheter måtte realiseres i lite likvide markeder, og prisfastsettelsen kan derfor være beheftet med betydelig usikkerhet.

Virkelig verdi av verdipapirer

Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil normalt omsettes i aktive markeder, og verdien vil således kunne fastsettes med rimelig grad av sikkerhet. For eiendeler som klassifiseres som tilgjengelig for salg, vil ikke dette nødvendigvis være tilfellet. Tilsvarende vil markedsverdier for eiendeler og forpliktelser som regnskapsføres til amortisert kost og som fremkommer i noter, kunne være estimater basert på diskonterte forventede kontantstrømmer, multiplikatoranalyser eller andre beregningsmetoder. Slike verdier vil kunne være beheftet med betydelig usikkerhet. Med unntak for noen få aksjer, er det norske aksjemarkedet lite likvid. Aksjekurser vil i de fleste tilfeller være sist omsatte kurs. I noen tilfeller der likviditeten er dårlig, og det fremkommer større uforklarte prisbevegelser rundt årsskiftet, vil

kursen kunne være fastsatt som volumvektet gjennomsnitt over en tidsperiode, vanligvis desember.

Dersom det ikke har vært representative transaksjoner, har man benyttet andre verdsettelsesmetoder i henhold til verdsettelseshierarkiet i IAS 39.

Virkelig verdi derivater

Virkelig verdi av derivater fremkommer vanligvis ved bruk av verdivurderingsmodeller der prisen på underliggende, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet. For opsjoner vil volatiliteter være observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I motsatt fall brukes den relevante kjøps- eller salgskurs for å vurdere nettoposisjonen.

For derivater der motpart har svakere kredittrating enn banken, vil prisen reflektere en underliggende kredittrisiko. I den utstrekning markedspriser innhentes med utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette hensyntas ved at den opprinnelige prisdifferansen målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko, amortiseres over løpetiden.

Immaterielle eiendeler

Nedskrivningstester av immaterielle eiendeler er i hovedsak basert på neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer. Det vil alltid være betydelig usikkerhet knyttet til kontantstrømestimer, og i noen tilfeller vil også metodene for tilordning av kontantstrømmer til ulike eiendeler være beheftet med usikkerhet.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelser og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater, herunder avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente- og inflasjonsnivå, lønnsutvikling, turnover, utvikling i G og den generelle utviklingen i antall uføretrygdte og levealder. Usikkerheten er i stor grad knyttet til bruttoforpliktelsen og ikke til den nettoforpliktelsen som fremkommer i balansen. Estimaterendringer som følge av endringer i nevnte parametre, vil i stor utstrekning periodiseres over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid og ikke belaste resultatregnskapet umiddelbart, slik som andre estimaterendringer.

NOTE 4 - SEGMENTINFORMASJON

Ledelsen har vurdert hvilke segmenter som er rapporterbare med utgangspunkt i distribusjonsform, produkter og kunder. Det primære rapporteringsformatet tar utgangspunkt i eien- delenes risiko og avkastningsprofil og er delt opp i privat- marked, bedriftsmarked, markets og datterselskap av vesentlig betydning. Under posten ufordelt er aktiviteter som ikke lar seg allokere til privat, bedriftsmarked, markets eller datterselskap av vesentlig betydning.

Banken opererer i et geografisk avgrenset område, og rapport- ering på geografiske sekundærsegmenter gir lite tilleggs- informasjon. Viktige eiendelsklasser (utlån) er imidlertid fordelt geografisk i egen note under utlån.

31.12.12

Beløp i mill kroner	PM	BM	SB1 Finans	Markets	Ufordelt	Totalt
Netto renteinntekter	834	186	115	14	17	1 166
Netto provisjonsinntekter	418	93		22	79	612
Andre driftsinntekter				44	260	304
Driftskostnader	769	171	37	30	113	1 120
Resultat før tap	483	108	78	50	243	962
Tap på utlån og garantier	13	178	4			195
Resultat før skatt	470	-70	74	50	243	767

Utlån til kunder	30 640	20 499	3 412			54 551
Individuell nedskrivning utlån	-29	-258	-12		-4	-303
Gruppenedskrivning utlån	-36	-146	-7		-9	-198
Andre eiendeler					21 211	21 211
Sum eiendeler per segment	30 575	20 095	3 393		21 198	75 261

Innskudd fra og gjeld til kunder	23 315	17 905				41 220
Annen gjeld og egenkapital			3 393		30 648	34 041
Sum egenkapital og gjeld per segment	23 315	17 905	3 393		30 648	75 261

31.12.11

Beløp i mill kroner	PM	BM	SB1 Finans	Markets	Ufordelt	Totalt
Netto renteinntekter	691	322	104	6	6	1 129
Netto provisjonsinntekter	276	129		39	43	487
Andre driftsinntekter				50	153	203
Driftskostnader	619	289	32	34	62	1 036
Resultat før tap	348	162	72	61	140	783
Tap på utlån og garantier	4	93	2		2	101
Resultat før skatt	344	69	70	61	138	682

Utlån til kunder	29 452	19 297	2 852		41	51 642
Individuell nedskrivning utlån	-31	-160	-9		-6	-206
Gruppenedskrivning utlån	-47	-166	-9		-4	-226
Andre eiendeler			29	522	19 278	19 829
Sum eiendeler per segment	29 374	18 971	2 863	522	19 309	71 039

Innskudd fra og gjeld til kunder	21 429	20 319			17	41 765
Annen gjeld og egenkapital			2 863	522	25 889	29 274
Sum egenkapital og gjeld per segment	21 429	20 319	2 863	522	25 906	71 039

NOTE 5 - KAPITALDEKNING

Det ble innført nye kapitaldekningsregler i Norge fra 01.01.07 (Basel II - EUs nye direktiv for kapitaldekning). SpareBank 1 Nord-Norge har fått tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder IRB (Internal Rating Based Approach) fra 01.01.07. Dette vil gjøre det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning mer risikosensitivt, slik at kapitalkravet i større grad vil samsvare med risikoen i underliggende porteføljer. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyrings-systemer. Overgangsregler ble gitt i ny forskrift fra Finanstilsynet, hvor IRB-banker først ville få full effekt av reduserte regulatoriske kapitalkrav i 2010. Fram til 2010 har bankene rapportert parallellt, både etter gammel kapitalberegning og Basel II. I perioden 2007 til 2010 tillot man en årlig reduksjon av risikovektet beregningsgrunnlag i forhold til beregning etter gammel metode (såkalt korreksjon for "gulv"). Finanstilsynet vedtok 21.12.09 at denne overgangsordningen skulle videreføres på ubestemt tid. Beregningsgrunnlaget i 2011 og 2012 utgjør dermed 80% av beregnet grunnlag etter Basel I-regelverket, såfremt ikke grunnlaget beregnet etter IRB er lavere.

Konsernet har fått tillatelse fra Finanstilsynet til å benytte proporsjonal konsolidering i kapitaldekningsrapporteringen av eierandelene i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt og BN Bank.

Med bakgrunn i at fellesorganet for de europeiske banktilsynene, EBA (European Banking Authority) besluttet særskilte krav (CRD IV) om at nivået på ren kjernekapital i de største bankene skal være minst 9% senest per 30. juni 2012, framsatte også norske myndigheter dette kravet overfor norske banker. Nye kapitalkrav er offentliggjort gjennom Basel III. De nye reglene har økte krav til nivå og kvalitet på egenkapitalen og med en innføringsplan som strekker seg fram mot 2018/2019. Norske myndigheter har varslet både ytterligere skjerping og førtidig innføring av slike kapitalkrav. I tillegg vurderer norske myndigheter innføring av 35% eller høyere risikovekt for bankers boliglån. En endelig avklaring på norske regulatoriske krav til bankers egenkapital – og innføringsplanen for disse – forventes i løpet av inneværende år.

SpareBank 1 Nord-Norge har fastsatt et mål om å ha en ren kjernekapitaldekning på 12,5% eller høyere i 2015.

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
Ansvarlig kapital				
Kjernekapital				
1 655	1 655	Eierkapital	1 655	1 655
245	245	Overkursfond	245	245
2 898	3 083	Sparebankens Fond	3 083	2 898
333	456	Utjevningsfond	456	333
133	150	Gavefond	150	133
		Fond for urealiserte gevinster	-3	-4
		Annen egenkapital	1 224	1 148
5 264	5 589	Balanseført egenkapital eksklusive minoritetsinteresser	6 810	6 408
-175	-106	Fradrag for avsatt utbytte til eiere og samfunn	-106	-175
-8	-30	Fradrag for netto pensjonsmidler	-29	-8
		Fradrag for fond for urealiserte gevinster	41	66
		Justert kjernekapital fra konsoliderte finansinstitusjoner	-58	-17
360	836	Fondsobligasjon	989	512
		Fradrag for utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-66	-40
-428	-542	Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (50 %)	-106	-27
-77	-95	Fradrag for forventet tap utover regnskapsmessige avsetninger (50 %)	-97	-71
		Kapitaldekningsreserve (50 %)	-706	-646
4 936	5 652	Kjernekapital	6 672	6 002
Tilleggskapital				
		Evigvarende ansvarlig kapital		
996	1 259	Tidsbegrenset ansvarlig kapital	1 507	1 207
-428	-542	Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (50 %)	-106	-27
-77	-95	Fradrag for forventet tap utover regnskapsmessige avsetninger (50 %)	-97	-71
		Kapitaldekningsreserve (50 %)	-706	-646
491	622	Tilleggskapital	598	463
5 427	6 274	Ansvarlig kapital	7 270	6 465

NOTE 5 - KAPITALDEKNING

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill. kroner	31.12.12	31.12.11
Risikovektet beregningsgrunnlag				
25 021	27 662	Kredittrisiko IRB	25 966	23 689
8 136	8 622	Kredittrisiko unntatt IRB (Standardmetoden)	21 261	20 975
33 157	36 284	Sum kredittrisiko	47 227	44 664
113	148	Gjeldsrisiko	141	113
109	137	Egenkapitalrisiko (Markedsrisiko)	479	640
367	396	Valutarisiko	396	367
3 230	2 820	Operasjonell risiko (Basismetoden)	3 317	3 406
- 855	-1 083	Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (100 %)	-269	-54
- 208	-14	Fradrag for forventet tap utover regnskapsmessige avsetninger (100 %)	-57	-241
		Kapitaldekningsreserve (100 %)	-1 411	-1 292
35 913	38 688	Totalt risikovektet beregningsgrunnlag IRB	49 823	47 603
	0	Overgangsordning - tillegg i forhold til "gulv" etter Basel I	5 275	4 101
35 913	38 688	Risikovektet beregningsgrunnlag	55 098	51 704
20,0 %	20,0 %	Korreksjon andel "gulv" etter Basel I	20,0 %	20,0 %
Minimum kapitalkrav etter Basel II				
834	921	Engasjement med spesialiserte foretak	921	834
580	646	Engasjement med øvrige foretak	646	580
16	18	Engasjement med SMB (små og mellomstore bedrifter)	21	17
284	277	Engasjement med personer	456	425
38	32	Øvrige engasjement med personer	34	39
250	318	Egenkapitalposisjoner omklassifisert til lån og fordringer		
2 002	2 212	Sum kredittrisiko IRB	2 078	1 895
651	690	Engasjement unntatt IRB (Standardmetoden)	1 701	1 678
2 653	2 902	Sum kredittrisiko	3 779	3 573
9	12	Gjeldsrisiko	11	9
9	11	Egenkapitalrisiko (Markedsrisiko)	38	51
29	32	Valutarisiko	31	29
258	226	Operasjonell risiko	265	273
		Overgangsordning	422	328
-85	-88	Fradrag i kapitalkravet	-138	-127
2 873	3 095	Minimumskrav ansvarlig kapital	4 408	4 136
13,75 %	14,61 %	Kjernekapitaldekning	12,11 %	11,61 %
1,37 %	1,61 %	Tilleggskapitaldekning	1,08 %	0,89 %
15,11 %	16,21 %	Kapitaldekning	13,19 %	12,50 %

NOTE 6 - FINANSIELL RISIKOSTYRING

Risikostyringen i SpareBank 1 Nord-Norge skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og skal bidra til å sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning gjennom:

- En sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- Å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Å tilstrebe en lik risikojustert avkastning på kundene over tid innenfor vedtatt forretningsstrategi
- Utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- En tilstrekkelig kjernekapital/ansvarlig kapital ut fra valgt risikoprofil

Det er et overordnet mål at konsernets samlede risikonivå skal være moderat og innenfor de rammer som konsernets kapital og øvrige avsetninger setter. Gjennom god risikostyring skal konsernet fremstå med en inntjenings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar. Forretningsstrategi og overordnede mål er styrets instrument for styring av konsernets risikoprofil og finansielle utvikling. Konsernsjefen er ansvarlig for at dette legges frem for styret minimum årlig, eller når andre forhold tilsier det. Konsernet har en målsetting om minimum å opprettholde nåværende internasjonale rating, for og sikre en langsiktig god tilgang på ordinære innlån fra kapitalmarkedene.

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av:

- Forventet tap som beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i en 12 måneders periode.
- Uventet tap som beskriver hvor mye kapital (risikojustert kapital) som konsernet må ha for å dekke faktisk risiko.

Risikojustert kapital skal dekke 99,9% av mulige uventede tap. Statistiske metoder er lagt til grunn ved beregningen, men i noen tilfeller benyttes også kvalitative vurderinger.

Avkastningen på risikojustert kapital er et strategisk resultatmål i den interne styringen av konsernet. Vesentlige forretningsområder tildeles kapital i forhold til den beregnede risikoen ved virksomheten, og det foretas oppfølging av kapitalavkastningen. Beregningene av risikojustert kapital gjør det mulig å sammenligne risiko på tvers av risikogrupper og forretningsområder. I tillegg måles og følges risiko opp gjennom rapportering av rammebruk og viktige porteføljerisikomål.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring, er rammeverket basert på følgende elementer som reflekterer måten styret og ledelsen styrer konsernet på.

- Strategi
- Organisering og organisasjonskultur
- Risiko- og kapitalstyring
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

For ytterligere informasjon vises til "Pilar III-dokumentet" som ligger på vår hjemmeside.

Nedenfor er det gitt en nærmere beskrivelse av finansiell risikostyring knyttet til kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor konsernet. Kredittrisiko styres gjennom konsernets kredittstrategi, rammer for kredittvirksomheten, retningslinjer for kredittgivning og fullmaksreglement.

SpareBank 1 Nord-Norge benytter interne målemetoder IRB (Internal Rating Based Approach) ved beregning av det lovbestemte minimumskravet til kapitaldekning for kredittrisiko. Minimumskravet blir derved mer risikosensitivt og vil i større grad samsvare med risikoen i de underliggende porteføljer. Konsernet får en positiv effekt på kapitaldekningen ved innføring av det nye regelverket, men på grunn av forlengelse av overgangsreglene vil den fulle effekten først komme i 2015.

Kredittstrategi og rammer for kredittvirksomheten fastsettes av styret, og revideres og oppdateres minimum årlig. Konsernets kredittstrategi fastsetter de overordnede prinsipper for kredittgivning, og hvordan kredittrisiko skal styres og prises i SpareBank 1 Nord-Norge. SpareBank 1 Nord-Norge baserer seg på de prinsipper som er anbefalt av Baselkomiteen i dokumentet "Principles for the Management of Credit Risk", og på kapitaldekningsregler (Basel II). For øvrig legges til grunn at styring av kredittrisiko skal skje innenfor rammen av relevante lover og forskrifter. De kredittstrategiske mål består av mål for:

- Avkastning og vekst
- Risikoprofil
- Konsentrasjonsrisiko
- Operative kredittmål

De kredittstrategiske mål er gjenstand for regelmessig rapportering til ledelse og styre. Styret er ansvarlig for konsernets låne- og kredittinnvilgelser. Bevilgningsreglementet, som godkjennes av styret, fastsetter prinsippene for tildeling av kredittfullmakter, fastsetter prinsippene for kredittbeslutninger og beskriver beslutningsstrukturen. Styret delegerer fullmakter til konsernsjefen som innenfor bestemmelsene i bevilgningsreglementet videredelegerer sine fullmakter. De delegerte kredittfullmaktene er knyttet opp mot et engasjements størrelse og dets misligholdssannsynlighet. Kredittmedarbeidere opererer i henhold til kredittfullmakter, kredittpolicy og kredittbehandlingsrutiner som stiller klare kvalitetskrav til kredittbehandlingsprosessen.

Styring og kontroll med porteføljen skjer ved risikoklassifisering av enkeltkunder, risikoprisingsmodell og et porteføljestyringssystem for å styre utlånsporteføljen i tråd med fastsatte rammer og retningslinjer. Risikomodellene som ligger til grunn for styring og kontroll, tar utgangspunkt i statistiske beregninger og er under kontinuerlig videreutvikling og testing.

Modellene baserer seg på tre hovedkomponenter:

1. Sannsynlighet for mislighold. Kundene blir klassifisert i risikoklasser ut fra sannsynligheten for at kunden skal misligholde sine forpliktelser i løpet av en 12 måneders periode. Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall, samt ikke finansielle kriterier som adferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser (A - I). I tillegg har konsernet to risikoklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.
2. Forventet eksponering ved mislighold. Dette er en beregnet størrelse over hvor stor den forventede eksponeringen er hvis en kunde går i mislighold.
3. Tapsggrad ved mislighold. Dette er en vurdering av hvor mye konsernet potensielt kan tape, dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Vurderingen tar hensyn til verdien av de sikkerhetene kundene har avgitt, og de kostnadene konsernet har ved å drive inn misligholdte engasjement. Disse størrelsene fastsettes på bakgrunn av egne erfaringer over tid. Det benyttes sju klasser (1 - 7) for klassifisering i henhold til tapsggrad ved mislighold.

De tre ovennevnte komponentene danner også grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering, og statistisk baserte beregninger av forventet tap og behovet for risikojustert kapital. Porteføljeklassifiseringen har som formål å gi informasjon om nivået og utviklingen i den samlede kredittrisikoen i totalporteføljen, og porteføljen er derfor delt inn i fem risikogrupper – henholdsvis laveste, lav, middels, høy og høyeste risiko. Inndelingen i risikogrupper foretas på grunnlag av en statistisk beregning av hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold, eksponering ved mislighold og dets tapsggrad ved mislighold.

Konsernet tilstreber å prise engasjementene ut fra risikoeksponeringen, slik at engasjementer med høyest risiko får høyest pris. Prismodellen er basert på konsernets avkastningskrav på risikojustert kapital.

For ytterligere informasjon vises til ovennevnte "Pilar III dokument", samt notene 7, 8, 9, 11 og 14. Konsernet har også kredittrisiko tilknyttet plasseringer i rentebærende verdipapirer. Slik kredittrisiko gir først og fremst løpende utslag i endrede priser/verdier på de ulike verdipapirene. Dette er nærmere beskrevet under avsnitt "Markedsrisiko" nedenfor.

Likviditetsrisiko

Risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere kommiterte økninger i eiendelene, uten at det finansielle forpliktelser forfaller.

Hovedstyret har betydelig fokus på forutsigbarhet og stabilitet, og gjennomgår minimum årlig konsernets likviditetsstrategi, hvor styring av konsernets finansieringsstruktur er sentral. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets konservative risiko-profil, og det er et viktig mål at tilfeldige hendelser ikke skal få alvorlige konsekvenser for konsernets betalingsevne. Denne evnen defineres gjennom daglig stresstest av likviditetsrisiko.

Konsernets Treasury-avdeling har ansvaret for likviditetsstyringen, mens avdeling for risikostyring og compliance overvåker og rapporterer utnyttelse av rammer i henhold til likviditetsstrategien. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Finanstilsynet beregner konsernets forhold mellom stabile finansieringskilder med løpetid over 1 år/1 mnd og lite likvide eiendeler, gjennom Likviditetsindikator 1/2. Administrasjonen har definert måltall til å være > 100% til en hver tid. Økning i dette forholdstallet indikerer lavere risiko. Per 31.12.2012 rapporteres Likviditetsindikator 1/2 henholdsvis 109,15 og 116,90. Tallene rapporteres på konsolidert basis.

Kreditvurderingen gjort av de internasjonale ratingselskapene Moody's og Fitch Ratings anses som viktige i forhold til internasjonale innlånskilder. Bankens langsiktige rating hos Moody's er A1 med "rating under review for downgrade", mens Fitch's rating er A med "stable outlook."

SpareBank 1 Nord-Norge søker en finansieringsstruktur som er veldiversifisert innenfor gitte rammer, både med hensyn på marked, produkt og forfall. Banken skal ha en aktiv politikk (Investor Relations) ovenfor norske og utenlandske investormiljøer. I SpareBank 1-Alliansen er det etablert et felles EMTN (standardprogram for låneopptak i EUR), et boligkreditselskap for utstedelse av obligasjoner med særskilt sikkerhet; SpareBank 1 Boligkreditt AS, samt kreditforetaket SpareBank 1 Næringskreditt. Banken skal i sin likviditetsstyring aktivt utnytte disse verktøyene, på linje med sammenlignbare banker.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde. Forholdet mellom innskudd fra kunder og utlån var 75,6% per 31.12.12, mot 80,9% og 80,3% for henholdsvis ett og to år siden. Fallet i innskuddsdekning skyldes nedgang i innskudd fra offentlig sektor.

Konsernets likviditetssituasjon og likviditetsstyring vurderes å være meget tilfredsstillende. For ytterligere informasjon vises til "Pilar III dokument", samt note 18 og 19.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder.

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig fra konsernets investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften – som funding, rente- og valutahandel.

Markedsrisikoen måles og overvåkes på bakgrunn av rammer som er vedtatt av styret. Rammene gjennomgås og fornyes på årlig basis. Størrelsen på rammene fastsettes på bakgrunn av stresstester og analyser av negative markedsbevegelser.

Avdeling for risikostyring og compliance har ansvaret for den løpende uavhengige overvåkingen av markedsrisikoen.

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Den måles gjennom delta vektor analyse, basert på 2% renteskift, og overvåkes på bakgrunn av rammeverket som er beskrevet ovenfor. Konsernets renterisiko er i hovedsak kort og anses som lav.

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Rammene for valutakursrisiko er uttrykt ved rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta. Konsernets valutarisiko ligger godt innenfor posisjonsgrensen som er angitt i forskrift.

Kursrisiko verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapital-papirer som konsernet har investert i. Konsernets risikoeksponering mot denne formen for risiko er regulert gjennom rammer for maksimale investeringer i de ulike porteføljene.

Bankens resultat er påvirket av endringene i markedsvARIABLENE renter, valutakurser og verdipapirkurser som har vært i løpet av året. I 2008 ble deler av rentebærende portefølje omklassifisert fra "Til virkelig verdi over resultatet" til kategoriene "Hold til forfall" og "Lån og fordringer". Omklassifiseringen medfører at løpende endringer i markedsverdier for den omklassifiserte portefølje ikke regnskapsføres. Det vises til nærmere beskrivelse i note 29.

Utviklingen på kredittspredene/kredittmarginene i verdipapirmarkedet i 2012 har bidratt til kursgevinst på bankens rentebærende portefølje.

Netto gevinst

31. des	30. sep
kr 77 186 570	kr 60 956 975
30. jun	31. mar
kr 30 080 062	kr 28 257 672

I 2012 er det foretatt en særskilt nedskrivning på 4.931.466 kroner på en av postene i bankens "holde til forfall"-portefølje. Denne nedskrivningen er gjort med hensyn til vurdering om varig verdifall i forhold til tidligere bokført verdi.

Beholdningen av obligasjoner og sertifikater har ikke vært nedjustert i perioden. Dette skyldes krav til likviditetsreserver i banken. Bankens rentepapirer på gjeldssiden prises ikke med kredittspreader til "virkelig verdi". Banken får derfor ikke regnskapsmessig effekt av endringer i kredittspreader relatert til bankens gjeld.

Utviklingen i aksjemarkedene har påvirket verdien på bankens portefølje av aksjer og fond i positiv retning.

SpareBank 1 Nord-Norge har hatt liten netto eksponering i valuta, og regnskapet har derfor vært lite påvirket av variasjonene i valutamarkedet.

Konsernets markedsrisiko klassifiseres som moderat.

For ytterligere informasjon vises til "Pilar III dokumentet", samt notene 15 og 16.

Aktiv forvaltning

Konsernet er involvert i aktiv forvaltning på vegne av kunder, men opptre ikke som stråmann eller nominee i noen form for transaksjoner. Eiendeler holdt under avtaler om aktiv forvaltning konsolideres ikke i konsernets regnskap. Konsernet er heller ikke deltaker i "salg og tilbakeleie"-transaksjoner med egne eiendeler og har ikke finansielle interesser i Special Purpose Entities som nevnt i SIC 12.

NOTE 7 - KREDITTRISIKOEKSPONERING FOR HVER INTERNE RISIKORATING

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. Utover misligholdssannsynlighet benytter banken vurdert verdi av sikkerheter som et element i gruppering av kunder

etter risiko. Fordeling skjer ved tilordning av sikkerheter til det enkelte utlån. Misligholdssannsynlighet og sikkerhetsklasse grupperer deretter den enkelte kunde inn i risikogrupper som vist nedenfor. Klassifiseringsmatrisen omfatter 77 risikoklasser i forhold til sannsynlighet for mislighold og sikkerhetsdekning.

Morbank og konsern

Beløp i mill kroner	Gjennomsnittlig usikret eksponering i %		Totalt beløp	
	2012	2012	2011	2011
Svært lav risiko	0,2 %	22 626	0,2 %	21 879
Lav risiko	1,8 %	10 991	1,7 %	10 179
Middels risiko	1,7 %	18 264	2,1 %	17 538
Høy risiko	0,2 %	1 977	0,2 %	2 335
Svært høy risiko	0,3 %	1 870	0,5 %	2 058
Misligholdt og nedskrevet	0,1 %	943	0,2 %	775
Totalt	4,3 %	56 671	4,9 %	54 764

NOTE 8 - MAKSIMAL KREDITTRISIKOEKSPONERING, IKKE HENSYNTATT PANTESTILLELSER

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko for komponentene i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantestillelser og tillatte motregninger.

Morbank		Beløp i mill kroner	Konsern	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
Eiendeler				
1 638	244	Fordringer på sentralbanker	271	1 666
3 477	4 761	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 871	970
48 749	51 139	Utlån til og fordringer på kunder	54 551	51 641
11 229	12 442	Sertifikater og obligasjoner	12 444	11 235
850	1 240	Finansielle derivater	1 234	850
65 943	69 826	Sum eiendeler	70 371	66 362
Gjeld				
2 342	2 589	Betingete forpliktelser	2 589	2 342
5 012	4 705	Ubenyttede kreditter	4 705	5 012
915	2 342	Lånetilsagn	2 342	915
		Andre engasjement		
8 269	9 636	Sum finansielle garantistillelser	9 636	8 269
74 212	79 462	Total kredittrisikoeksponering	80 007	74 631
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
Bankaktiviteter				
46 029	48 345	Nord-Norge, inklusiv Svalbard	48 441	46 348
7 576	7 715	Landet for øvrig	7 833	7 670
259	84	Utlandet	419	259
53 864	56 144	Totalt	56 693	54 277
Aktiviteter kapitalmarked				
9 887	12 010	Norge	12 004	9 893
2 045	1 667	Europa/Asia	1 667	2 045
147	5	USA	5	147
12 079	13 682	Totalt	13 676	12 085
65 943	69 826	Totalt fordelt på geografiske områder	70 369	66 362

NOTE 9 - KREDITTKVALITET PER KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

Morbank

Verken misligholdt eller nedskrevet

Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2012							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4 761						4 761
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	17 258	4 991	5 499	652	823	167	29 390
Bedriftsmarked	3 687	4 752	10 497	1 086	956	771	21 749
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning							
Sum	25 706	9 743	15 996	1 738	1 779	938	55 900
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	3 809		57				3 866
Noterte andre obligasjoner	5 547	424	88	1	54		6 114
Unoterte obligasjoner	1 546	448	394	17	57		2 462
Sum	10 902	872	539	18	111		12 442
Totalt	36 608	10 615	16 535	1 756	1 890	938	68 342

	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	Misligholdt eller individuelt nedskrevet	Sum
2011							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 477						3 477
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	16 472	5 475	5 867	562	881	195	29 452
Bedriftsmarked	3 466	3 556	8 902	1 631	1 189	553	19 297
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning							
Sum	23 415	9 031	14 769	2 193	2 070	748	52 226
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	2 695						2 695
Noterte andre obligasjoner	5 411	835	300	38	40		6 624
Unoterte obligasjoner	1 110	257	438	14	91		1 910
Sum	9 216	1 092	738	52	131		11 229
Totalt	32 631	10 123	15 507	2 245	2 201	748	63 455

NOTE 9 - KREDITTKVALITET PER KLASSE AV FINANSIELLE EIENDELER

Konsern	Verken misligholdt eller nedskrevet						Sum
	Beløp i mill kroner	Svært lav risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Svært høy risiko	
2012							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 871						1 871
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	17 773	5 216	5 792	733	947	179	30 640
Bedriftsmarked	4 529	5 156	11 024	1 232	1 178	792	23 911
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning							
Sum	24 173	10 372	16 816	1 965	2 125	971	56 422
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	3 809		57				3 866
Noterte andre obligasjoner	5 549	424	88	1	54		6 116
Unoterte obligasjoner	1 546	448	394	17	57		2 462
Sum	10 904	872	539	18	111		12 444
Totalt	35 077	11 244	17 355	1 983	2 236	971	68 866
2011							
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	970						970
Utlån til og fordringer på kunder							
Privatmarked	17 189	5 606	5 952	588	924	205	30 464
Bedriftsmarked	3 773	4 127	9 286	1 887	1 535	569	21 178
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning							
Sum	21 932	9 733	15 238	2 475	2 459	774	52 612
Finansielle investeringer							
Noterte statsobligasjoner	2 695						2 695
Noterte andre obligasjoner	5 417	835	300	38	40		6 630
Unoterte obligasjoner	1 110	257	438	14	91		1 910
Sum	9 222	1 092	738	52	131		11 235
Totalt	30 184	10 825	15 976	2 527	2 590	774	62 876

NOTE 10 - KREDITTINSTITUSJONER - FORDRINGER OG GJELD

Morbank				Konsern				
31.12.11	Gj.snittlig rentesats % 1)	31.12.12	Gj.snittlig rentesats % 1)	Beløp i mill kroner	31.12.12	Gj.snittlig rentesats % 1)	31.12.11	Gj.snittlig rentesats % 1)
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner								
525	1,08 %	1 014	0,89 %	Utlån til og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	1 052	0,89 %	547	1,08 %
2 952	3,34 %	3 747	3,04 %	Utlån til og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	819	2,31 %	423	2,40 %
3 477	3,04 %	4 761	2,69 %	Totalt	1 871	1,83 %	970	2,05 %
Spesifisert på de vesentlige valutasorter								
2 485		3 295		NOK	405		1	
1		128		GBP	128		1	
84		349		EUR	349		84	
392		403		USD	403		369	
16		1		SEK	1		16	
499		585		Andre valutasorter	585		499	
3 477		4 761		Totalt	1 871		970	
Gjeld til kredittinstitusjoner								
666	2,91 %	499	2,49 %	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	499	2,49 %	662	2,91 %
5 784	3,02 %	6 163	2,61 %	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	6 164	2,61 %	5 784	3,02 %
6 450	3,02 %	6 662	2,60 %	Totalt	6 663	2,60 %	6 446	3,02 %
Spesifisert på de vesentlige valutasorter								
301		280		USD	280		301	
		2		DKK	2			
6 149		6 380		NOK	6 381		6 145	
6 450		6 662		Totalt	6 663		6 446	

1) Gjennomsnittlig rente er beregnet som sum årlige renter/snittvolum.

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Morbank		Beløp i mill kroner	Konsern	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
Utlån fordelt på fordringstype				
		Leiefinansieringsavtaler (finansiell leasing)	1 710	1 522
5 184	4 873	Kasse-/drifts- og brukskreditter	4 704	5 036
1 704	1 858	Byggelån	1 858	1 705
41 861	44 408	Nedbetalingslån	46 279	43 379
48 749	51 139	Brutto utlån og fordringer på kunder	54 551	51 642
191	287	Individuelle tapsnedskrivninger	303	206
213	182	Gruppevise tapsnedskrivninger	198	226
48 345	50 670	Netto utlån og fordringer på kunder	54 050	51 210
48 378	50 715	Netto utlån og fordringer på kunder (virkelig verdi)	54 095	51 243
Utlån fordelt på markeder				
29 452	29 390	Personmarkedet	30 640	30 464
19 169	21 573	Næringsmarkedet	23 711	21 030
128	176	Offentlig	200	148
48 749	51 139	Brutto utlån og fordringer	54 551	51 642
404	469	Nedskrivninger	501	432
48 345	50 670	Netto utlån og fordringer	54 050	51 210
Herav ansvarlig lånekapital				
43	42	Ansvarlig kapital i kredittinstitusjoner	42	43
		Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner		
1	1	Øvrig ansvarlig kapital	1	1
44	43	Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	43	44
Utlån til ansatte				
1 118	873	Lån til ansatte	873	1 118

Rentesubsidiering av ansatte føres ikke som egen driftskostnad, og inngår i bankens rentenetto (se også note 23 om ansattelån).

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
Fordeling på risikogrupper				
Totale engasjementer				
21 880	22 626	Svært lav risiko	23 981	22 904
10 455	11 705	Lav risiko	12 334	11 157
17 569	18 271	Middels risiko	19 092	18 038
2 335	1 977	Høy risiko	2 205	2 617
2 258	1 870	Svært høy risiko	2 216	2 647
774	943	Mislighold	976	800
55 271	57 392	Totalt	60 804	58 163
Brutto utlån				
19 938	20 944	Svært lav risiko	22 299	20 962
9 031	9 743	Lav risiko	10 372	9 733
14 769	15 997	Middels risiko	16 818	15 238
2 193	1 738	Høy risiko	1 966	2 475
2 070	1 779	Svært høy risiko	2 125	2 459
748	938	Mislighold	971	774
48 749	51 139	Totalt	54 551	51 641
Individuelle nedskrivninger				
193	287	Mislighold	303	208
193	287	Totalt	303	208
Forventet årlig gjennomsnittlig netto tap				
1	1	Svært lav risiko	1	1
3	3	Lav risiko	4	4
25	27	Middels risiko	29	26
15	11	Høy risiko	12	17
36	25	Svært høy risiko	30	42
19	17	Mislighold	24	31
99	84	Totalt	100	121

Banken benytter klassifiseringssystem for overvåking av kreditt-risiko i næringsporteføljen. Misligholdet defineres som overtrekk /restanse over 90 dager, eller når det finnes objektive bevis på hendelser som tilsier mislighold hos kunden. Det beregnes en misligholdssannsynlighet for hver kunde, basert på historiske regnskapsdata og anmerkningshistorikk, tilsvarende for privatkunder og da med utgangspunkt i likningstall og anmerkningshistorikk. Bankens har ni klasser for friske engasjement basert på misligholdssannsynligheten til hver kunde, samt to egne klasser for misligholdte og nedskrevne engasjement.

Totalt engasjement er definert som summen av saldo lån, garanti-ramme, ramme på kreditt samt påløpte renter.

Hele porteføljen scores månedlig med bruk av automatisk datafangst og med utgangspunkt i objektive data. Overvåking skjer med bakgrunn i engasjementsstørrelse, risikoklasse og migrasjon. Scoringsmodellene blir årlig validert og justert. Dette medførte for 2012 en liten negativ endring i fordelingen mellom risikogrupperne og i beregning av forventet årlig tap.

Individuelle nedskrivninger foretas på person- og næringsengasjement, som i overensstemmelse med Finanstilsynets forskrifter er identifisert som tapsutsatte. Definisjonen av engasjement med høy risiko og tapsutsatte lån beregnes i forhold til misligholdssannsynlighet. Andel eksponering med høy risiko utgjør 8,3% per 31.12.12. Andel tapsutsatte engasjement utgjør 1,0% av bankens totale eksponering på samme tidspunkt. Forventet gjennomsnittlig årlig netto tap over en konjunktursyklus er satt lik ett års forventet tap, slik dette er beregnet ved anvendelse av bankens klassifiseringssystem. Under en høykonjunktur vil de faktiske årlige tap ligge under en fremtidig lavkonjunktur. Under lavkonjunktur forventes tapene for det enkelte år likeledes å ville overstige det forventede gjennomsnittlige tap. Forventet tap er ett av parametrene i bankens prismodell ved beregning av anbefalt pris.

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

Morbank

Konsern

Utlån fordelt på geografiske områder

31.12.11		31.12.12			31.12.12		31.12.11	
Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån		Brutto andel	Utlån	Brutto andel	Utlån
17 %	8 153	16 %	8 280	Finnmark	16 %	8 986	17 %	8 808
34 %	16 538	34 %	17 225	Troms inkl Svalbard	34 %	18 371	34 %	17 549
39 %	19 014	40 %	20 217	Nordland	39 %	21 084	39 %	19 992
10 %	4 785	10 %	5 333	Øvrige fylker	10 %	5 691	10 %	5 034
1 %	259	0 %	84	Utlandet	1 %	419	1 %	259
100 %	48 749	100 %	51 139	Sum brutto utlån	100 %	54 551	100 %	51 642

Utlån fordelt på sektor og næring

31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
		Totalt engasjement		
61	65	Bergverksdrift og utvinning	92	75
1 059	1 171	Bygge- og anleggsvirksomhet	1 484	1 343
37	13	Bygging av skip og båter	15	40
2 144	2 421	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	2 426	2 151
799	794	Faglig og finansiell tjenesteyting	821	817
200		Finans og forsikring		200
1 965	2 357	Fiske og fangst	2 367	1 980
193	173	Fiskeoppdrett og klekkerier	286	330
398	391	Forretningsmessig tjenesteyting	612	611
252	1 034	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	863	265
870	933	Fylkeskommuner og kommuner	956	889
1 494	1 884	Industri	2 029	1 646
173	164	Informasjon og kommunikasjon	169	181
954	969	Jordbruk og tilknyttede tjenester	1 064	1 048
38	37	Næring utland	286	38
7 585	7 498	Omsetning og drift av fast eiendom	7 553	7 626
420	367	Overnatting- og serveringsvirksomhet	381	437
10	7	Skogbruk og tilknyttede tjenester	12	13
0		Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	1	1
1		Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass		1
686	807	Tjenesteytende næringer ellers	891	771
1 555	2 421	Transport ellers og lagring	2 991	2 027
863	815	Utenriks sjøfart og rørtransport	815	863
772	907	Utvikling av byggeprosjekter	908	772
75	0	Utvinning av råolje og naturgass		76
0	3	Ufordelt	3	0
146	221	Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	301	195
1 839	1 635	Varehandel, reparasjon av motorvogner	1 923	2 074
30 637	30 257	Personmarked	31 419	31 649
44	48	Personmarked utland	136	44
55 271	57 392	Totalt	60 804	58 163

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
		Brutto utlån		
57	54	Bergverksdrift og utvinning	81	71
632	724	Bygge- og anleggsvirksomhet	1 037	916
25	10	Bygging av skip og båter	12	28
970	1 429	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	1 434	977
774	678	Faglig og finansiell tjenesteyting	705	792
		Finans og forsikring		
1 345	1 609	Fiske og fangst	1 619	1 359
170	144	Fiskeoppdrett og klekkerier	257	268
366	356	Forretningsmessig tjenesteyting	577	578
348	978	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	807	361
128	176	Fylkeskommuner og kommuner	199	148
974	1 532	Industri	1 677	1 126
154	145	Informasjon og kommunikasjon	150	162
855	876	Jordbruk og tilknyttede tjenester	971	949
	37	Næring utland	286	38
7 147	7 026	Omsetning og drift av fast eiendom	7 081	7 188
388	345	Overnatting- og serveringsvirksomhet	359	405
9	6	Skogbruk og tilknyttede tjenester	11	12
		Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	1	1
1		Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass		1
637	682	Tjenesteytende næringer ellers	766	722
1 325	2 119	Transport ellers og lagring	2 689	1 797
738	671	Utenriks sjøfart og rørtransport	671	738
648	703	Utvikling av byggeprosjekter	704	648
75		Utvinning av råolje og naturgass		75
		Ufordelt		
122	210	Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	290	171
1 409	1 239	Varehandel, reparasjon av motorvogner	1 527	1 644
29 410	29 344	Personmarked	30 506	30 422
42	46	Personmarked utland	134	42
48 749	51 139	Totalt	54 551	51 641

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
		Individuelle nedskrivninger		
		Bergverksdrift og utvinning		1
4	6	Bygge- og anleggsvirksomhet	8	6
		Bygging av skip og båter		
		El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning		
	3	Faglig og finansiell tjenesteyting	3	
		Finans og forsikring		
1		Fiske og fangst		1
22	21	Fiskeoppdrett og klekkerier	21	22
5		Forretningsmessig tjenesteyting	2	5
		Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak		
		Fylkeskommuner og kommuner		
13	1	Industri	1	14
		Informasjon og kommunikasjon		
13	2	Jordbruk og tilknyttede tjenester	2	13
		Næring utland		
38	121	Omsetning og drift av fast eiendom	125	38
9	8	Overnatting- og serveringsvirksomhet	8	10
		Skogbruk og tilknyttede tjenester		
		Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen		
		Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass		
21	9	Tjenesteytende næringer ellers	9	21
1	11	Transport ellers og lagring	13	2
10	22	Utenriks sjøfart og rørtransport	22	10
23	52	Utvikling av byggeprosjekter	52	23
		Utvinning av råolje og naturgass		
		Ufordelt		
		Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet		
2	3	Varehandel, reparasjon av motorvogner	4	4
31	28	Personmarked	33	38
		Personmarked utland		
193	287	Totalt	303	208

NOTE 11 - UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KUNDER

31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
		Forventet årlig gjennomsnittlig tap		
0		Bergverksdrift og utvinning		2
4	3	Bygge- og anleggsvirksomhet	6	9
0		Bygging av skip og båter		0
4	5	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	5	4
4	5	Faglig og finansiell tjenesteyting	5	4
5		Finans og forsikring		5
3	1	Fiske og fangst	1	3
0		Fiskeoppdrett og klekkerier		0
2	1	Forretningsmessig tjenesteyting	1	3
0	2	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	2	0
0		Fylkeskommuner og kommuner		0
3	9	Industri	12	5
1	1	Informasjon og kommunikasjon	1	1
2	2	Jordbruk og tilknyttede tjenester	3	3
1		Næring utland		1
20	15	Omsetning og drift av fast eiendom	15	20
2	1	Overnatting- og serveringsvirksomhet	2	3
0		Skogbruk og tilknyttede tjenester		0
		Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen		
0		Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass		0
4	2	Tjenesteytende næringer ellers	3	5
3	3	Transport ellers og lagring	5	8
2		Utenriks sjøfart og rørtransport		2
1	4	Utvikling av byggeprosjekter	4	1
0		Utvinning av råolje og naturgass		0
0		Ufordelt		0
0		Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet		0
8	5	Varehandel, reparasjon av motorvogner	8	10
31	24	Personmarked	26	33
1	0	Personmarked utland	0	1
99	84	Totalt	100	121

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler

Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler

Forfall innen 1 år	83	70
Forfall 1 - 5 år	988	987
Forfall etter 5 år	741	563
Totalt	1 812	1 620

Ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler

	110	105
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	1 702	1 515

Netto investeringer i finansielle leieavtaler kan analyseres på følgende måte:

Forfall innen 1 år	78	65
Forfall 1 - 5 år	928	923
Forfall etter 5 år	696	527
Totalt	1 702	1 515

NOTE 12 - ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVET UTLÅN

Kreditrisiko

Tabellen viser saldo på konti med forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt/innskudd, fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen.

Morbank

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2012					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	429	44	10	69	552
Bedriftsmarked	177	37	18	32	264
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning					
Sum	606	81	28	101	816

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2011					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	496	25	14	84	619
Bedriftsmarked	150	45	12	36	243
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning					
Sum	646	70	26	120	862

Av det totale beløp av brutto forfalte, men ikke nedskrevet, utlån til kredittinstitusjoner og kunder var virkelig verdi på tilhørende pantestillelser 837 mill kroner per 31.12.12 (858 mill kroner per 31.12.11). Verdien av pantestillelser er satt til realisasjonsverdi (virkelig verdi med fradrag for reduksjonsfaktor).

NOTE 12 - ALDERSFORDELING PÅ FORFALTE, MEN IKKE NEDSKREVET UTLÅN

Konsern

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2012					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	429	56	13	77	575
Bedriftsmarked	177	92	83	51	403
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning					
Sum	606	148	96	128	978

Beløp i mill kroner	Under 30 dager	31 - 60 dager	61 - 90 dager	Over 91 dager	Totalt
2011					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner					
Utlån til og fordringer på kunder					
Privatmarked	496	39	18	92	645
Bedriftsmarked	150	116	23	61	350
Utlån til og fordring på kunder og kredittinstitusjoner klassifisert finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet ved første gangs innregning					
Sum	646	155	41	153	995

Av det totale beløp av brutto forfalte, men ikke nedskrevet, utlån til kredittinstitusjoner og kunder var virkelig verdi på tilhørende pantestillelser 1.024 mill kroner per 31.12.12 (991 mill kroner per 31.12.11). Verdien av pantestillelser er satt til realisasjonsverdi (virkelig verdi med fradrag for reduksjonsfaktor).

NOTE 13 - OVERFØRING AV FINANSIELLE EIENDELER

I den ordinære virksomheten foretar banken transaksjoner som resulterer i salg av finansielle eiendeler hvor banken har et vedvarende engasjement. Banken fortsetter å innregne disse eiendelene i det omfang banken fortsatt har involvering i eiendelen. Banken overfører slike finansielle eiendeler i hovedsak gjennom salg av kundens boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt eller næringsseiendomslån til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 Boligkreditt

Banken selger boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt, som igjen utsteder obligasjoner til investorer med sikkerhet i de overførte boliglånene. Det er i 2012 solgt boliglån til en netto verdi av 5 milliarder. Totalt er det fraregnet boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt for 21,3 milliarder kroner ved utgangen av regnskapsåret. Lånene selges til balanseført verdi.

Avregning mot provisjonsinntekter

Banken mottar provisjon for de solgte boliglånene tilsvarende renteinntekten på lånene redusert med gjennomsnittlig finansieringskostnad i SpareBank 1 Boligkreditt, administrasjonskostnader samt eventuelle inntrufne tap begrenset oppad til ett års provisjon. Renten fastsettes av boligkredittforetaket. De overførte lånene må ha en LTV på under 75 prosent på salgstidspunktet. Gjennomsnittlig LTV for de solgte lånene fra SpareBank 1 Nord-Norge er under 50 prosent. Banken overfører praktisk talt alle risikoer og fordeler knyttet til de solgte boliglånene og banken fraregner derfor disse i balansen. Banken innregner videre alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser. Bankens maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalen og utgjorde om lag 175 millioner kroner per 31. desember 2012 (sum provisjon for 2012). Det har ikke vært innregnet tap i porteføljen siden overføringen.

NOTE 13 - OVERFØRING AV FINANSIELLE EIENDELER

Vedvarende engasjement:

Beløp i mill kroner	Bokført verdi forpliktelse	Virkelig verdi forpliktelse	Maksimale eksponering for tap (siste års provisjon) mill kr
Avregningsadgang	0	0	175

Gjennomsnittlig løpetid på porteføljen er om lag tre år.

Likviditetsfasilitet

SpareBank 1 Nord-Norge har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene kommitterer seg til å kjøpe boligkredittobligasjoner begrenset til en samlet verdi av 12 måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. SpareBank 1 Boligkreditt holder etter sine interne retningslinjer likviditet for de neste tolv måneders forfall. Denne trekkes fra ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derved kun dersom foretaket ikke lenger har likviditet for de neste tolv måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement knyttet til dette.

Soliditet

Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt har SpareBank 1 Nord-Norge også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minst 9 prosent. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen 3 måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette. Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være i henhold til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt.

SPAREBANK 1 NÆRINGSKREDITT

Banken kan selge næringseiendoms lån til SpareBank 1 Næringskreditt som igjen utsteder obligasjoner til investorer med sikkerhet i de overførte lånene. Det er ikke overført lån til SpareBank 1 Næringskreditt ved utgangen av regnskapsåret. Lånene skal eventuelt selges til balanseført verdi.

Avregning mot provisjonsinntekter

Det er inngått tilsvarende avtale om avregning mot provisjonsinntekter som for SpareBank 1 Boligkreditt, se ovenfor.

Likviditetsfasilitet

Som beskrevet ovenfor om SpareBank 1 Boligkreditt er det inngått tilsvarende avtale med SpareBank 1 Næringskreditt.

Soliditet

Det er på samme måte inngått avtale om å sikre kjernekapital i SpareBank 1 Næringskreditt på minimum 9 prosent. Se omtale ovenfor om SpareBank 1 Boligkreditt.

NOTE 14 - TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Morbank			Konsern	
2011	2012	Beløp i mill kroner	2012	2011
-64	94	Periodens endring i individuelle nedskrivninger	97	-68
24	-40	Periodens endring i gruppenedskrivninger/endring langtidsovervåkning	-40	26
144	141	Konstaterte tap som det tidligere er avsatt individuelle nedskrivninger for	144	151
1	40	Konstaterte tap som det tidligere ikke er avsatt individuelle nedskrivninger for	5	1
-8	-11	Inngang på tidligere nedskrevet utlån, garantier m.v.	-11	-9
97	224	Sum tap på utlån og garantier	195	101

Individuelle nedskrivninger

258	193	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 01.01.	208	273
144	141	- Konstaterte tap i perioden på utlån og garantier hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	144	150
24	22	- Tilbakeføring av tidligere års nedskrivninger	24	24
13	4	+ Økning i nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere er gjort individuelle nedskrivninger	9	17
90	253	+ Nedskrivninger på engasjementer hvor det tidligere år ikke er gjort individuelle nedskrivninger	254	92
193	287	= Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.	303	208

Individuelle nedskrivninger på garantier, morbank 0,2 mill kroner og konsern 0,2 mill kroner, er oppført i balansen per 31.12.12 som gjeld under "andre forpliktelser". Tilsvarende tall i 2011 er 2 mill kroner.

Gruppenedskrivninger

192	213	Gruppenedskrivninger for dekning av tap på utlån og garantier per 01.01.	226	200
21	-31	+ Periodens gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier	-28	26
213	182	= Gruppenedskrivning for dekning av tap på utlån og garantier per 31.12.	198	226

NOTE 14 - TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Morbank				Konsern				
Tap fordelt på sektor og næring								
2011		2012		2012		2011		
Andel tap	Tap	Andel tap	Tap	Andel tap	Tap	Andel tap	Tap	
		0 %	1	Bergverksdrift og utvinning	0 %	-1	0 %	0
4 %	4	1 %	3	Bygge- og anleggsvirksomhet	2 %	4	3 %	6
		0 %	1	Bygging av skip og båter	0 %	1	0 %	0
				El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	0 %	1	0 %	0
		2 %	4	Faglig og finansiell tjenesteyting	2 %	4	0 %	0
		15 %	35	Finans og forsikring	0 %	-1	0 %	0
		0 %	-1	Fiske og fangst	0 %	0	0 %	0
		0 %	1	Fiskeoppdrett og klekkerier	0 %	1	0 %	0
		-1 %	-3	Forretningsmessig tjenesteyting	0 %	-1	0 %	0
-1 %	-1			Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak			0 %	-1
				Fylkeskommuner og kommuner			0 %	0
1 %	1	2 %	4	Industri	1 %	3	0 %	1
		1 %	2	Informasjon og kommunikasjon	1 %	2	0 %	0
9 %	9	2 %	4	Jordbruk og tilknyttede tjenester	2 %	4	4 %	9
				Næring utland			0 %	0
20 %	21	41 %	96	Omsetning og drift av fast eiendom	47 %	96	10 %	21
5 %	5			Overnatting og serveringsvirksomhet			2 %	5
				Skogbruk og tilknyttede tjenester			0 %	0
				Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen			0 %	0
				Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass			0 %	0
11 %	12	0 %	-1	Tjenesteytende næringer ellers	0 %	1	6 %	12
-1 %	-1	-1 %	-2	Transport ellers og lagring	0 %	-1	0 %	-1
10 %	10	4 %	10	Utenriks sjøfart og rørtransport	5 %	10	5 %	10
		21 %	49	Utvikling av byggeprosjekter	24 %	49	0 %	0
		-1 %	-3	Utvinning av råolje og naturgass	-1 %	-3	0 %	0
				Ufordelt			0 %	0
		17 %	40	Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	19 %	39	0 %	0
2 %	2	-1 %	-2	Varehandel, reparasjon av motorvogner	0 %	-1	1 %	2
21 %	22	-1 %	-3	Personmarked	0 %	-1	11 %	23
30 %	32			Gruppenedskrivning næring			16 %	33
-10 %	-11			Gruppenedskrivning person			-5 %	-11
				Gruppenedskrivning (tap overtatte eiendommer)			0 %	0
100 %	105	100 %	235	Tap på utlån til kunder	100 %	206	100 %	109
	8		11	Inngått på tidligere konstaterte tap		11		8
	97		224	Netto tap på utlån til kunder		195		101

NOTE 14 - TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Misligholdte og tapsutsatte engasjement morbank

	31.12.12	31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08
Misligholdte engasjement	357	452	475	541	422
Øvrig tapsutsatte engasjement	586	322	361	194	272
Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	943	774	836	735	694

Individuelle nedskrivninger misligholdte	104	88	129	184	141
Individuelle nedskrivninger øvrige	183	105	129	36	52
Sum individuelle nedskrivninger	287	193	258	220	193
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	656	581	578	515	501

	2012	2011	2010	2009	2008
Inntektsførte renter nedskrevne lån*	56	50	46	36	55

Misligholdte og tapsutsatte engasjement konsern

	31.12.12	31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08
Misligholdte engasjement	397	471	492	575	453
Øvrig tapsutsatte engasjement	592	338	378	228	303
Sum misligholdte og tapsutsatte engasjement	989	809	870	803	756

Individuelle nedskrivninger misligholdte	120	96	137	190	146
Individuelle nedskrivninger øvrige	183	112	136	42	57
Sum individuelle nedskrivninger	303	208	273	232	203
Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	686	601	597	571	553

	2012	2011	2010	2009	2008
Inntektsførte renter nedskrevne lån*	56	50	46	36	55

* Inntektsført ordinær effektiv rente redusert med amortiseringseffekt av renter på individuelle nedskrivninger. Tilsvarende beregning gjøres på lån med gruppenedskrivning etter gjennomsnittlig effektiv rente.

NOTE 15 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL RENTERISIKO

Noten er en sensitivitetsanalyse gjort med utgangspunkt i relevante balanseposter per 31.12.12 og fremover i tid. Bankens renterisiko beregnes ved at det simuleres et parallelt renteskift på 2 prosentpoeng for hele rentekurven. Det beregnes verdiendringer for alle poster på balansen når markedsrisiko knyttet til renterisiko

måles. Renterisikoen har vært lav gjennom hele 2012, og innenfor den totale rammen på 60 mill kroner fastsatt av bankens hovedstyre. Den lave eksponeringen gjør at markedsrisiko knyttet til renterisiko har liten effekt på bankens resultatutvikling.

Morbank			Konsern		
Sensitivitet på netto rentekost		Beløp i mill kroner	Sensitivitet på netto rentekost		
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11	
Valuta					
-10,50	5,00	NOK	+200	5,00	-10,50
-1,00	-1,40	Valuta	+200	-1,40	-1,00

NOTE 16 - MARKEDSRISIKO KNYTTET TIL VALUTARISIKO

Valutarisiko måles som netto valutaeksponering innenfor hver enkelt valutasant der long- og shortposisjoner motregnes. Valutarisikoen har gjennom året vært lav, og innenfor de totale rammene fastsatt av bankens hovedstyre.

Morbank			Konsern		
Netto valutaeksponering NOK		Beløp i mill kroner	Netto valutaeksponering NOK		
2011	2012		2012	2011	
Valuta					
0,1	6,5	EUR	6,5	0,1	
30,5	29,7	USD	29,7	30,5	
178,5	195,1	DKK	195,1	178,5	
161,5	179,0	RUB	179,0	161,5	
1,8	-0,2	Andre	-0,2	1,8	
372,4	410,1		410,1	372,4	
50	50	Total valutaramme	50	50	
40	40	Total per valuta	40	40	
11,2	12,3	Resultat effekt ved 3 prosentpoeng endring	12,3	11,2	

NOTE 17 - FINANSIELLE DERIVATER

Generell beskrivelse

Valuta- og renteavtaler består av

Renteswapper:

- Avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Valutaterminforretninger:

- Avtaler om å kjøpe eller selge et gitt valutabeløp på en gitt dato frem i tid, og til en på forhånd avtalt kurs.

Valutabytteavtaler:

- Avtaler om å bytte valutabeløp til en på forhånd avtalt kurs og periode.

Rente- og valutabytteavtaler:

- Avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode og til et avtalt beløp.

Opsjoner:

- Avtale hvor selger gir kjøper en rett, men ikke en plikt til enten å selge eller kjøpe et finansielt instrument eller valuta før eller på et bestemt tidspunkt og til en forhåndsavtalt pris.

SpareBank 1 Nord-Norge inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko. Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens innlån i finansmarkedene, og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettede aktiviteter. Kun sikringer knyttet til bankens inn-

lånsvirksomhet defineres som "virkelig verdi sikring" i henhold til IFRS standard IAS 39.

Øvrig sikring defineres som ordinær regnskapsmessig sikring. Banken benytter seg ikke av kontantstrømssikring.

Virkelig verdi sikringer	31.12.12	31.12.11
Netto tap resultatført knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring	266	-61
Total gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen	-267	61
Sum virkelig verdi sikringer	-1	0

Bankens hovedstyre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

Morbank og konsern

Valuta- og renteinstrumenter	2012		2011			
	Kontraktssum	Virkelig verdi	Kontraktssum	Virkelig verdi		
Beløp i mill kroner		Eiendeler	Forpliktelser	Eiendeler	Forpliktelser	
Til virkelig verdi over resultatet						
Valutainstrumenter						
Valutaterminer (forwards)	1 679	39	6	2 936	43	25
Valutabytteavtaler (swap)	4 996	140	68	5 708	178	74
Valutaopsjoner						
Sum ikke-standardiserte kontrakter	6 675	179	74	8 644	221	99
Standardiserte valutakontrakter (futures)						
Sum valutainstrumenter	6 675	179	74	8 644	221	99

NOTE 17 - FINANSIELLE DERIVATER

Morbank og konsern

Valuta- og renteinstrumenter	2012			2011		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Beløp i mill kroner						
Til virkelig verdi over resultatet						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	23 275	453	617	19 363	282	389
Korte rentebytteavtaler (FRA)						
Andre rentekontrakter *	1 811	8	7	4 211	3	6
Sum ikke-standardiserte kontrakter	25 086	461	624	23 574	285	395
Standardiserte rentekontrakter (futures)						
Sum renteinstrumenter	25 086	461	624	23 574	285	395
Sikring av innlån						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (swap) (dekker også cross currency)	8 318	593	15	9 125	344	25
Korte rentebytteavtaler (FRA)						
Andre rentekontrakter						
Sum ikke-standardiserte kontrakter	8 318	593	15	9 125	344	25
Standardiserte rentekontrakter (futures)						
Sum renteinstrumenter	8 318	593	15	9 125	344	25
Sum valuta- og renteinstrumenter						
Sum rentederivater	33 404	1 054	639	32 699	629	420
Sum valutaswap og terminer	6 675	179	74	8 644	221	99
Sum	40 079	1 234	713	41 343	850	519

* I morbanken inngår 6 mill kroner for datterselskapet SpareBank 1 Finans som er eliminert i konsernbalansen.

NOTE 18 - GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FORPLIKTELSER

Likviditetsrisiko

Analyse som viser netto utbetalinger inklusive fremtidige rentebetalinger på de ulike tidspunkter. SpareBank 1 Nord-Norge utarbeider årlig en likviditetsstrategi som blant annet tar for seg bankens likviditetsrisiko. Hovedmålet for SpareBank 1 Nord-Norge er å opprettholde bankens overlevelsessevne i en normal-situasjon, uten ekstern funding, i 12 måneder.

I tillegg skal banken overleve minimum 90 dager i en "medium stress"-situasjon der man ikke har tilgang på funding fra kapital-markedet. Banken styrer etter disse målene.

Morbank

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3 - 12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
2012						
Gjeld til kredittinstitusjoner	19	842	236	5 565		6 662
Innvilgede ubenyttede kreditter						4 708
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 732	450				41 182
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		675	3 473	13 397	252	17 797
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		664	501	1 730	503	3 398
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-443	-325	-793	-392	-1 953
Andre forpliktelser		783				783
Ansvarlig lånekapital		130	627	1 338		2 095
Totale forpliktelser	40 751	3 101	4 512	21 237	363	74 672

2011

Gjeld til kredittinstitusjoner		1 064	292	5 018	76	6 450
Innvilgede ubenyttede kreditter	5 012		915			5 927
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 921		1	825		41 747
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		178	3 045	9 788	1 680	14 691
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		244	742	1 767	432	3 185
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-525	-627	-957	-390	-2 499
Andre forpliktelser		562	117	2		681
Ansvarlig lånekapital		8	79	1 456		1 543
Totale forpliktelser	45 933	1 531	4 564	17 114	1 798	70 940

NOTE 18 - GJENVÆRENDE KONTRAKTSMESSIG LØPETID PÅ FORPLIKTELSER

Konsern

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 måneder	3 - 12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
2012						
Gjeld til kredittinstitusjoner	19	842	236	5 566		6 663
Innvilgede ubenyttede kreditter		4 407				4 407
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 770	450				41 220
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		675	3 473	12 134	252	16 534
Derivater		21	369	323		713
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		664	501	1 730	503	3 398
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-443	-325	-793	-392	-1 953
Andre forpliktelser		783	182			965
Ansvarlig lånekapital		130	627	1 338		2 095
Totale forpliktelser	40 789	7 529	5 063	20 298	363	74 042

2011

Gjeld til kredittinstitusjoner		1 064	292	5 014	76	6 446
Innvilgede ubenyttede kreditter	4 386			1 107		5 493
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 911		1	852		41 764
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		178	3 045	9 788	1 680	14 691
Derivater						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut		244	742	1 767	432	3 185
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn		-525	-627	-957	-390	-2 499
Andre forpliktelser		399	264	108		771
Ansvarlig lånekapital		8	79	1 456		1 543
Totale forpliktelser	45 297	1 368	3 796	18 354	1 798	70 613

NOTE 19 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Tabellen nedenfor viser forfallstidspunktet etter balansedagen for eiendeler og forpliktelser.

Morbank

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.12						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	244					244
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	3 637	804	153	156	11	4 761
Utlån til og fordringer på kunder	8 284	538	1 860	8 251	32 206	51 139
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder				-287		-287
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder				-213		-213
Aksjer og andeler			277	105		382
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		3 535	1 691	3 644	581	9 451
Obligasjoner - holde til forfall		106	80	180		366
Obligasjoner - lån og fordringer		8	0	2 601	47	2 656
Finansielle derivater	1 240					1 240
Investeringer i konsernselskaper					402	402
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					2 407	2 407
Goodwill						0
Eiendom, anlegg og utstyr					504	504
Utsatt skattefordel						0
Andre eiendeler			716			716
Sum eiendeler	13 405	4 991	4 777	14 437	36 158	73 768
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 751	1 095	3 701	115		6 662
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 732	450				41 182
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		562	3 620	12 152	200	16 534
Finansielle derivater	21			369	323	713
Utsatt skatt	154					154
Andre forpliktelser		839				839
Ansvarlig lånekapital					2 095	2 095
Sum gjeld	42 658	2 946	7 321	12 636	2 618	68 179

NOTE 19 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Konsern

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
31.12.12						
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	271					271
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	747	804	153	156	11	1 871
Utlån til og fordringer på kunder	8 284	538	1 860	8 251	35 618	54 551
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder				-287		-287
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder				-213		-213
Aksjer og andeler			277	276		553
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		3 535	1 691	3 614	581	9 422
Obligasjoner - holde til forfall		106	80	180		366
Obligasjoner - lån og fordringer		8	0	2 601	47	2 656
Finansielle derivater	1 234					1 234
Investeringer i konsernselskaper						0
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					3 514	3 514
Goodwill						53
Eiendom, anlegg og utstyr					515	515
Utsatt skattefordel						0
Andre eiendeler			756			756
Sum eiendeler	10 536	4 991	4 817	14 579	40 286	75 261
Gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 752	1 095	3 701	115		6 663
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 770	450				41 220
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		562	3 620	12 152	200	16 534
Finansielle derivater	21			369	323	713
Utsatt skatt	183					183
Andre forpliktelser		1 021				1 021
Ansvarlig lånekapital					2 095	2 095
Sum gjeld	42 726	3 128	7 321	12 636	2 618	68 429

NOTE 19 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Morbank

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
---------------------	----------------	-------------	------------	----------	-----------	--------

31.12.11

Eiendeler

Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 869					1 869
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	678		2 396	403		3 477
Utlån til og fordringer på kunder	8 759	394	1 696	7 128	30 772	48 749
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder				-191		-191
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder				-213		-213
Aksjer og andeler			250	107		357
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		2 470	971	3 460	669	7 570
Obligasjoner - holde til forfall		149	369	343	20	881
Obligasjoner - lån og fordringer			110	2 563	105	2 778
Finansielle derivater	850					850
Investeringer i konsernselskaper					356	356
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					1 983	1 983
Goodwill						0
Eiendom, anlegg og utstyr					502	502
Utsatt skattefordel						0
Andre eiendeler			713			713
Sum eiendeler	12 156	3 013	6 505	13 600	34 407	69 681

Forpliktelse

Gjeld til kredittinstitusjoner	666	1 000	193	4 591		6 450
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 920		3	825		41 748
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		316	2 705	8 721	1 600	13 342
Finansielle derivater	517					517
Utsatt skatt	78					78
Andre forpliktelse	521	403	2			926
Ansvarlig lånekapital					1 356	1 356
Sum gjeld	42 702	1 719	2 903	14 137	2 956	64 417

NOTE 19 - FORFALLSANALYSE AV EIENDELER OG FORPLIKTELSE

Konsern

Beløp i mill kroner	På forespørsel	Under 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
---------------------	----------------	-------------	------------	----------	-----------	--------

31.12.11

Eiendeler

Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 896					1 896
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	494		72	404		970
Utlån til og fordringer på kunder	8 786	402	1 776	8 806	31 872	51 642
Individuell nedskrivning utlån og fordringer på kunder				-206		-206
Gruppenedskrivning utlån og fordringer på kunder				-226		-226
Aksjer og andeler			250	107	250	607
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		2 470	971	3 460	668	7 569
Obligasjoner - holde til forfall		149	369	343	20	881
Obligasjoner - lån og fordringer			110	2 569	105	2 784
Finansielle derivater	850					850
Investeringer i konsernselskaper						0
Investering i tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet					3 019	3 019
Goodwill	26					26
Eiendom, anlegg og utstyr					508	508
Utsatt skattefordel						0
Andre eiendeler	444		275			719
Sum eiendeler	12 496	3 021	3 823	15 257	36 442	71 039

Forpliktelse

Gjeld til kredittinstitusjoner	663	1 000	193	4 590		6 446
Innskudd fra og gjeld til kunder	40 939		1	825		41 765
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		316	2 705	8 721	1 600	13 342
Finansielle derivater	519					519
Utsatt skatt	107					107
Andre forpliktelser	558	523	2			1 083
Ansvarlig lånekapital					1 356	1 356
Sum gjeld	42 786	1 839	2 901	14 136	2 956	64 618

NOTE 20 - NETTO RENTEINNTEKTER

Morbank			Konsern	
2011	2012	Beløp i mill kroner	2012	2011
Renteinntekter				
146	154	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	37	58
2 191	2 252	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder	2 485	2 386
376	316	Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	323	380
2 713	2 722	Sum renteinntekter	2 845	2 824
Rentekostnader				
179	141	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	136	178
989	952	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	948	984
462	529	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	529	462
70	66	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	66	70
1 700	1 688	Sum rentekostnader	1 679	1 694
1 013	1 034	Netto renteinntekter	1 166	1 130

NOTE 21 - NETTO PROVISJONSINNTEKTER OG ANDRE DRIFTSINNTEKTER

Morbank			Konsern	
2011	2012	Beløp i mill kroner	2012	2011
Provisjonsinntekter				
17	27	Garantiprovisjon	27	17
21	16	Interbankprovisjon	16	21
14	13	Kredittformidling	14	14
73	175	Formidlingsprovisjon SpareBank 1 Boligkreditt	175	73
2	2	Formidlingsprovisjon salgspantlån	2	2
37	34	Verdipapiromsetning og forvaltning	40	52
206	206	Betalingsformidling	206	206
		Meglerprovisjon	89	68
101	111	Forsikringstjenester	111	101
12	6	Andre provisjonsinntekter	6	13
483	590	Sum provisjonsinntekter	686	567
Provisjonskostnader				
14	8	Interbankprovisjon	8	14
39	39	Betalingsformidling	41	41
25	25	Andre provisjonskostnader	25	25
78	72	Sum provisjonskostnader	74	80
405	518	Sum netto provisjon	612	487
Andre driftsinntekter				
5	5	Driftsinntekter fast eiendom	5	5
8	3	Eiendomsforvaltning og -omsetning	3	8
9	14	Andre driftsinntekter	36	6
22	22	Sum andre driftsinntekter	44	19

NOTE 22 - INNTEKTER FRA ANDRE FINANSIELLE INVESTERINGER

Morbank			Konsern	
2011	2012	Beløp i mill kroner	2012	2011
11	16	Sum utbytte fra aksjer	17	14
48	51	Utbytte fra datterselskaper		
141	30	Inntekt av eierinteresser i felleskontrollert virksomhet	210	195
189	81	Sum inntekter av eierinteresser	210	195
-58	81	Obligasjoner og sertifikater - til virkelig verdi over resultat	81	-58
-5	0	Obligasjoner til amortisert kost - lån og fordringer	0	-5
0	-5	Obligasjoner til amortisert kost - holde til forfall	-5	0
-63	76	Sum inntekter fra obligasjoner og sertifikater	76	-63
0	2	Netto verdiendring på sikrede obligasjoner og derivater	2	0
34	47	Netto verdiendring på sikrede fastrente utlån og derivater	47	34
41	-6	Verdiendring på øvrige finansielle derivater	-6	41
75	43	Sum inntekter fra finansielle derivater	43	75
-101	29	Aksjer - til virkelig verdi over resultat	-113	-68
-8	-1	Aksjer - tilgjengelig for salg	-1	-8
-109	28	Sum inntekter fra aksjer	-114	-76
39	28	Sum inntekt fra valutahandel	28	39
-58	175	Gevinst/tap og netto verdiendringer på finansielle eiendeler	33	-25
142	272	Sum netto inntekter fra andre finansielle investeringer	260	184

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSE OG LÅN TIL- SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Morbank			Konsern	
2011	2012	Beløp i mill kroner	2012	2011
366	398	Lønn	499	437
28	31	Pensjonskostnader (note 25)	34	30
42	42	Sosiale kostnader	48	47
436	471	Sum personalkostnader	581	514
707	736	Gjennomsnittlig antall ansatte	951	814
670	672	Antall årsverk per 31.12.	906	795
705	704	Antall ansatte per 31.12.	951	830

Ytelser til administrerende direktør

Beløp i hele 1 000 kroner	2012	2011
Ytelsen til administrerende direktør er sammensatt slik		
Ordinær lønn	3 019	3 394
Naturalytelser	327	248
Pensjonspremie	1 729	2 323
Skattekompensasjon av "Topphatt" pensjonsforsikring	1 584	2 136

SpareBank 1 Nord-Norge har i dag en pensjonsordning gjennom egen pensjonskasse, som sammen med pensjon fra Folketrygden skal gi en pensjon på omlag 70% av inntekten ved pensjonsalder. For de medlemmene som har inntekt over 12 G, har banken etablert en kollektiv livrente (topphatt) som ivaretar pensjonsforpliktelsene som faller utenfor pensjonskassens forpliktelser. For bankens virksomhet gjelder dette 14 personer i 2012. Bankens premie til topphatt-forsikring for disse utgjør i 2012 omlag 3,8 mill kroner hvorav 1.729.757 kroner utgjør premie for administrerende direktør. I tillegg har konsern- og regionledelsen egen førtidpensjonsavtale.

Det er i 2012 ikke utbetalt bonus til administrerende direktør, mot 600.000 kroner året før.

Ytelser til styreleder

Kjell Olav Pettersen har vært styreleder i SpareBank 1 Nord-Norge fra og med 2005. Som styreleder mottok han i 2012 en samlet godtgjørelse på 395.000 kroner. Beregnet fordel av naturalytelser var 48.000 kroner.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSE OG LÅN TIL - SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Ytelser til hovedstyret

Beløp i hele 1 000 kroner	2012		2011	
	Styrehonorar	Andre godtgjørelser	Styre-honorar	Andre godtgjørelser
Sonja Djønne (ny mars 2012)	114	12		
Roar Dons	153	48	153	9
Elisabeth Johansen (sluttet mars 2012)	50	8	153	26
Gunnar Kristiansen	84	13	84	
Erik Sture Larre jr (sluttet mars 2012)	46		184	69
Greger Mannsverk (ny mars 2012)	114	26		
Ann-Christine Nybacka	153	77	153	69
Pål Andreas Pedersen (nestleder)	176	72	153	60
Vivi Ann Pedersen	153	10	153	
Anita Persen	153	49	153	
Kjell Olav Pettersen (leder)	347	48	347	9
Sum	1 543	363	1 533	242

Ytelser til kontrollkomiteen

Beløp i hele 1 000 kroner	2012		2011	
	Honorarer	Andre godtgjørelser	Honorarer	Andre godtgjørelser
Rigmor Abel	84		84	
Kåre Brynjulfsen	84		84	
Per Christiansen (leder) sluttet mars 2011			35	
Dag Norvang	84		84	
Tore Bråthen (leder) fra mars 2011	137		102	
Sum	389		389	

Ytelser til representantskap

Det er i 2012 utbetalt samlet honorar på 540.000 kroner til 46 representanter. Tilsvarende beløp for 2011 var 684.500 kroner til 42 representanter.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSER OG LÅN TIL - SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Ytelser til konsernledelsen og ledende ansatte i datterselskaper 2012

Tittel/navn	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Pensjonspremie og skattekompensasjon	Styrehonorarer i datterselskap, SpareBank 1 Gruppen og andre lignende selskaper	Bonus	Over-skuddsdeling	Antall tildelte egenkapitalbevis i over-skuddsdeling	Opsjoner	Forskuddsbetalinger og sikkerhetsstillelser
Beløp i hele 1 000 kroner								
Daglig leder Merkantilservice AS								
Tom Robert Aasnes	1 005	45		13				
Administrerende direktør EiendomsMægler 1								
Kristin Amundsen	1 201	80		112				
Konserndirektør								
Geir Andreassen	1 598	226						
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans								
Hermod Bakkejord	1 687	715						
Konserndirektør								
Rolf Eigil Bygdnes	1 909	747		30				
Kommunikasjonsdirektør								
Stig Arne Engen	1 620	154						
Administrerende direktør SNN Invest AS								
Kjell Ivar Helgesen	1 111	424						
Administrerende direktør								
Hans Olav Karde	3 346	3 313	1)	164				
Daglig leder Consis Alta								
Viggo Wollmann Olsen	762	42						
Administrerende direktør SNN Forvaltning								
Tom-Robin Solstad-Nøis	892	61		235				
Konserndirektør								
Liv Bortne Ulriksen	1 859	89						
Konserndirektør								
Elisabeth Utheim	1 554	197						
Viseadministrerende direktør								
Oddmund Åsen	2 211	760		160				

1) Honoraret er tilbakebetalt til SpareBank 1 Nord-Norge.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSE OG LÅN TIL - SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Andre avtaler

Tittel/navn Beløp i hele 1 000 kr	Oppsigelsestid	Etterlønn	Pensjonsvilkår utover ordinær ordning	Opptjente pensjonsrettigheter siste år
Daglig leder Merkantilservice AS				
Tom Robert Aasnes	3 mnd	0 mnd		4)
Administrerende direktør EiendomsMegler 1				
Kristin Amundsen	3 mnd	0 mnd		4)
Konserndirektør				
Geir Andreassen	3 mnd	0 mnd	1)	463
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans				
Hermod Bakkejord	3 mnd	0 mnd		232
Konserndirektør				
Rolf Eigil Bygdnes	3 mnd	0 mnd	1)	941
Administrerende direktør SNN Invest AS				
Kjell Ivar Helgesen	3 mnd	0 mnd		794
Kommunikasjonsdirektør				
Stig Arne Engen	3 mnd	0 mnd	1)	391
Administrerende direktør				
Hans Olav Karde	6 mnd	0 mnd	2)	2 483
Daglig leder Consis Alta				
Viggo Wollmann Olsen	3 mnd	0 mnd		4)
Administrerende direktør SNN Forvaltning				
Tom-Robin Solstad-Nøis	3 mnd	0 mnd		4)
Konserndirektør				
Liv Bortne Ulriksen	3 mnd	0 mnd		4)
Konserndirektør				
Elisabeth Utheim	3 mnd	0 mnd	1)	525
Viseadministrerende direktør				
Oddmund Åsen	6 mnd	0 mnd	3)	1 015

1) Kollektiv Livrente. 70 % av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 62 år.

2) Kollektiv Livrente. 70 % av pensjonsgrunnlaget ved fylte 66 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 66 år.

3) Kollektiv Livrente. 70 % av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 60 år.

4) Har avtale om innskuddspensjon.

Førtidspensjonsavtale av utvidet konsernledelse er å anse som driftspensjonsavtale hvor det ikke er opparbeidet tradisjonelle pensjonsrettigheter. Konsernet har gjort regnskapsmessig avsetning av andel av fremtidige forpliktelser for disse avtalene.

Alle i konsernledelsen ansatt før 01.07.06 har ordinær pensjonsavtale gjennom ytelsesbasert ordning i Sparebanken Nord-Norges Pensjonskasse, som beskrevet i note 25.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSER OG LÅN TIL - SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Ytelser til konsernledelsen og ledende ansatte i datterselskaper 2011

Tittel/navn	Lønn og andre kortsiktige ytelser	Pensjonspremie og skattekompensasjon	Styrehonorarer i datterselskap, SpareBank 1 Gruppen og andre lignende selskaper	Bonus	Over-skuddsdeling	Antall tildelte egenkapitalbevis i over-skuddsdeling	Opsjoner	Forskuddsbetalinger og sikkerhetsstillelser
Beløp i hele 1 000 kroner								
Administrerende direktør EiendomsMegler 1								
Kristin Amundsen	1 050	62		50				
Konserndirektør								
Geir Andreassen	1 510	369		275				
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans								
Hermod Bakkejord	1 242			238				
Konserndirektør								
Rolf Eigil Bygdnes	1 819	768	30	320				
Kommunikasjonsdirektør								
Stig Arne Engen	1 541	225		285				
Administrerende direktør SNN Invest AS								
Kjell Ivar Helgesen, fra 21.11.11	1 283	30		120				
Administrerende direktør								
Hans Olav Karde	3 042	4 460 1)	180	600				
Administrerende direktør SNN Forvaltning								
Tom-Robin Solstad-Nøis	808	74		233				
Konserndirektør								
Liv Bortne Ulriksen	1 767	82		330				
Konserndirektør								
Elisabeth Utheim	1 482	297		275				
Viseadministrerende direktør								
Oddmund Åsen	2 037	1 078	170	375				

1) Honoraret er tilbakebetalt til SpareBank 1 Nord-Norge.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSE OG LÅN TIL - SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Andre avtaler

Tittel/navn Beløp i hele 1 000 kr	Oppsigelsestid	Etterlønn	Pensjonsvilkår utover ordinær ordning	Opptjente pensjonsrettigheter siste år
Administrerende direktør EiendomsMegler 1				
Kristin Amundsen	3 mnd	0 mnd		4)
Konserndirektør				
Geir Andreassen	3 mnd	0 mnd	1)	248
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans				
Hermod Bakkejord	3 mnd	0 mnd		200
Konserndirektør				
Rolf Eigil Bygdnes	3 mnd	0 mnd	1)	397
Administrerende direktør SNN Invest AS				
Kjell Ivar Helgesen	3 mnd	0 mnd		322
Kommunikasjonsdirektør				
Stig Arne Engen	3 mnd	0 mnd	1)	228
Administrerende direktør				
Hans Olav Karde	6 mnd	0 mnd	2)	2 123
Administrerende direktør SNN Forvaltning				
Tom-Robin Solstad-Nøis	3 mnd	0 mnd		4)
Konserndirektør				
Liv Bortne Ulriksen	3 mnd	0 mnd		4)
Konserndirektør				
Elisabeth Utheim	3 mnd	0 mnd	1)	354
Viseadministrerende direktør				
Oddmund Åsen	6 mnd	0 mnd	3)	580

1) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 62 år.

2) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 65 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 65 år.

3) Kollektiv Livrente. 70% av pensjonsgrunnlaget ved fylte 62 år. Fratredelse er ved årsskiftet etter fylte 60 år.

4) Har avtale om innskuddspensjon.

Førtidspensjonsavtale for utvidet konsernledelse er å anse som driftspensjonsavtale hvor det ikke er opparbeidet tradisjonelle pensjonsrettigheter. Konsernet har gjort regnskapsmessig avsetning av andel av fremtidige forpliktelser for disse avtalene.

Alle i konsernledelsen ansatt før 01.07.06 har ordinær pensjonsavtale gjennom ytelsesbasert ordning i SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse, som beskrevet i note 25.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSER OG LÅN TIL - SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Lån til ledende ansatte, tillitsvalgte med nærstående og øvrige ansatte

Følgende lån er gitt per 31.12.12	Beløp i hele 1 000 kroner	Lånesaldo
Hovedstyret 2)		
Medlem Sonja Djønne		2 054
Medlem Vivi Ann Pedersen		447
Styreleder Kjell Olav Pettersen		
Medlem Greger Mannsverk		
Medlem Roar Dons		
Medlem Ann-Christine Nybacka		
Medlem Pål Andreas Pedersen		
Medlem Anita Persen		
Vara Gunnar Kristiansen		
Nærstående til hovedstyremedlemmer 2) 3)		75 165
Kontrollkomité 2)		
Leder Tore Bråthen		
Medlem Rigmor Abel		
Medlem Dag Norvang		
Medlem Kåre Brynjulfsen		
Ledende ansatte 1)		
Kommunikasjonsdirektør Stig Arne Engen		4 090
Administrerende direktør SNN Invest AS Kjell Ivar Helgesen		2 897
Administrerende direktør Hans Olav Karde		2 760
Viseadministrerende direktør Oddmund Åsen		2 703
Administrerende direktør EiendomsMegler 1 Kristin Amundsen		1 884
Konserndirektør Liv Bortne Ulriksen		1 481
Konserndirektør Rolf Eigil Bygdnes		1 108
Konserndirektør Elisabeth Utheim		932
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans Hermod Bakkejord		722
Konserndirektør Geir Andreassen		262
Administrerende direktør SNN Forvaltning AS Tom-Robin Solstad-Nøis		
Daglig leder Consis Alta, Viggo Wollman Olsen		
Daglig leder Merkantilservice, Tom Robin Aasnes		
Øvrige ansatte 1)		776 420

- 1) Lånerenten er 80 % av den til enhver tid gjeldende beste boliglånsrente for våre ordinære kunder, innenfor et maksimalt lånebeløp på 2 mill kroner. Ingen sikkerhetsstillelser er gitt på vegne av ansatte. Vilårene på lånene avviker ikke fra generelle ansattevilkår.
- 2) Vilkår og eventuelle sikkerhetsstillelser som for ordinære kunder, med unntak av de ansattes valgte representanter som har ansattevilkår.
- 3) Roar Dons er aksjonær og sitter i styret i 2 eiendomsselskaper som har 71 mill kroner i lån. Låneopptak er etablert før han ble medlem av styret. Sonja Djønne er styremedlem i 1 selskap som har 2 mill kroner i lån.

Verdien på samlet rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør 7 mill kroner for 2012.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSE OG LÅN TIL - SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Følgende lån er gitt per 31.12.11		Beløp i hele 1 000 kroner	Lånesaldo
Hovedstyret 2)			
Medlem Elisabeth Johansen			711
Medlem Vivi Ann Pedersen			478
Styreleder Kjell Olav Pettersen			
Medlem Erik Sture Larre jr.			
Medlem Roar Dons			
Medlem Ann-Christine Nybacka			
Medlem Pål Andreas Pedersen			
Medlem Anita Persen			
Nærstående til hovedstyremedlemmer 2) 3)			75 087
Kontrollkomité 2)			
Medlem Kåre Brynjulfsen			140
Leder Per Christiansen (til mars 2011)			
Leder Tore Bråthen (fra mars 2011)			
Medlem Rigmor Abel			
Medlem Dag Norvang			
Ledende ansatte 1)			
Viseadministrerende direktør Oddmund Åsen			4 642
Kommunikasjonsdirektør Stig Arne Engen			4 173
Administrerende direktør EiendomsMegler 1 Kristin Amundsen			3 912
Konserndirektør Liv Bortne Ulriksen			3 448
Administrerende direktør SNN Forvaltning AS Tom-Robin Solstad-Nøis			2 411
Konserndirektør Rolf Eigil Bygdnes			2 191
Konserndirektør Geir Andreassen			1 987
Administrerende direktør Hans Olav Karde			1 823
Administrerende direktør SNN Invest AS Kjell Ivar Helgesen			1 098
Konserndirektør Elisabeth Utheim			952
Administrerende direktør SpareBank 1 Finans Hermod Bakkejord			901
Øvrige ansatte 1)			1 092 873

- 1) Lånerenten er 80 % av den til enhver tid gjeldende beste boliglånsrente for våre ordinære kunder, innenfor et maksimalt lånebeløp på 2 mill kroner. Ingen sikkerhetsstillelser er gitt på vegne av ansatte. Vilklårene på lånene avviker ikke fra generelle ansattevilkår.
- 2) Vilkår og eventuelle sikkerhetsstillelser som for ordinære kunder, med unntak av de ansattes valgte representanter som har ansattevilkår.
- 3) Roar Dons er aksjonær og sitter i styret i 2 eiendomsselskaper som har 75 mill kroner i lån. Låneopptak er etablert før han ble medlem av styret.

Verdien på samlet rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør for 2011 omtrent 5 mill kroner.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSE OG LÅN TIL - SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Egenkapitalbevis eid av tillitsvalgte i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.12

Navn	Antall egenkapitalbevis
Hovedstyrets medlemmer	
Kjell Olav Pettersen	35 088
Gunnar Kristiansen	26 753
Roar Dons	12 852
Ann-Christine Nybacka	8 449
Vivi Ann Pedersen	8 362
Greger Mannsverk	4 941
Anita Persen	701

Representantskapets medlemmer	
Trond Mohn	2 714 024
Erik Sture Larre	1 134 493
Kjell Kolbeinsen	923 925
Ole Ovesen	432 906
Kjell Kræmer	105 329
Bente Evensen	81 820
Marie Fangel	51 908
Berit Berg	46 363
Sissel Ditlefsen	29 506
Frode Pedersen	27 323
Einar Fråfjord	18 243
Herman Mehren	14 276
Ann-Kirsten Larsen	13 748
Asbjørg Jensvoll Strøm	8 404
Tom Svendsen	7 831
Ann Kathrina Langaune	7 136
May Britt Nilsen	5 097
Øyvind Pallesen	4 892
Tone Marie Myklevoll	3 678
Cecilie Lysjø	3 508
Hans Olav Gjøvik	1 984
Frode Helgerud	1 332
Therese Isaksen	1 042
Reidun Kristiansen	600
Jan Hugo Sørensen	98

Kontrollkomité	
Kåre Brynjulfsen	1 731

Ledende ansatte	
Konserndirektør Liv Bortne Ulriksen	36 654
Administrerende direktør Hans Olav Karde	33 276
Konserndirektør Geir Andreassen	26 203
Konserndirektør Rolf Eigil Bygdnes	20 771
Viseadministrerende direktør Oddmund Åsen	15 188
Kommunikasjonsdirektør Stig Arne Engen	5 382
Konserndirektør Elisabeth Utheim	3 549

Tallene viser hvor mange egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.12. Det er også tatt med egenkapitalbevis eiet av den nærmeste familie eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

NOTE 23 - PERSONALKOSTNADER, YTELSE OG LÅN TIL - SAMT EGENKAPITALBEVIS EID AV LEDENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

Egenkapitalbevis eid av tillitsvalgte i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.11

Navn	Antall egenkapitalbevis
Hovedstyrets medlemmer	
Erik Sture Larre jr.	1 134 493
Kjell Olav Pettersen	30 147
Gunnar Kristiansen	21 812
Elisabeth Johansen	10 517
Vivi Ann Pedersen	8 362
Roar Dons	7 911
Ann-Christine Nybacka	3 508
Anita Persen	701
Representantskapets medlemmer	
Trond Mohn	2 714 024
Erik Sture Larre	1 134 493
Ole Ovesen	484 341
Kjell Kræmer	104 497
Bente Evensen	81 820
Marie Fangel	51 908
Berit Berg	46 363
Frode Pedersen	22 382
Sissel Ditlefsen	16 666
Herman Mehren	14 276
Einar Fråfjord	13 302
Ann-Kirsten Larsen	11 278
Asbjørg Jensvoll Strøm	8 404
Tom Svendsen	7 831
Ann Kathrina Langaune	7 136
May Britt Nilsen	5 097
Øyvind Pallesen	4 892
Tone Marie Myklevoll	3 678
Cecilie Lysjø	3 508
Svein Brustad	2 290
Hans Olav Gjøvik	1 984
Therese Isaksen	1 042
Frode Helgerud	1 000
Jan Hugo Sørensen	98
Kontrollkomité	
Kåre Brynjulfsen	1 731
Ledende ansatte	
Administrerende direktør Hans Olav Karde	28 335
Konserndirektør Liv Bortne Ulriksen	26 772
Konserndirektør Geir Andreassen	21 262
Konserndirektør Rolf Eigil Bygdnes	15 830
Viseadministrerende direktør Oddmund Åsen	15 188
Kommunikasjonsdirektør Stig Arne Engen	5 382
Konserndirektør Elisabeth Utheim	3 549

Tallene viser hvor mange egenkapitalbevis vedkommende eier i SpareBank 1 Nord-Norge per 31.12.11.

Det er også tatt med egenkapitalbevis eiet av den nærmeste familie eller selskap som nevnte personer har bestemmende innflytelse i.

NOTE 24 - DRIFTSKOSTNADER

Morbank			Konsern	
2011	2012	Beløp i mill kroner	2012	2011
436	471	Personalkostnader	581	514
287	291	Administrasjonskostnader	319	313
43	51	Ordinære avskrivninger	54	47
142	141	Andre driftskostnader	166	162
908	954	Sum driftskostnader	1 120	1 036

Spesifikasjoner av driftskostnader

Personalkostnader

366	398	Lønn	499	437
28	31	Pensjonskostnader	34	30
42	42	Sosiale kostnader	48	47
436	471	Sum personalkostnader	581	514

Administrasjonskostnader

90	97	Utviklingskostnader	97	90
48	49	EDB-kostnader	55	52
55	54	Markedsføring	63	63
34	34	Reise- og opplæringskostnader	38	41
8	11	Kommunikasjon	12	10
11	10	Porto	11	12
16	12	Konsulentbistand	17	18
13	13	Verditransport	13	13
9	8	Kontorhold	9	11
3	3	Inkasso	4	3
287	291	Sum administrasjonskostnader	319	313

Andre driftskostnader

19	18	Driftskostnader faste eiendommer	18	19
1	3	Godtgjørelser til ekstern revisor 1)	4	2
36	35	Leie lokaler og bankbygg	39	39
24	21	Driftskostnader lokaler	22	24
62	64	Øvrige driftskostnader	83	78
142	141	Sum andre driftskostnader	166	162

1) Godtgjørelse til ekstern revisor Beløp i hele 1 000 kroner

842	894	Lovbestemt revisjon	1 368	1 190
298	62	Andre attestasjonstjenester	231	404
1		Skatterådgivning		1
9	2 347	Andre ikke-revisjonstjenester	2 347	9
1 150	3 303	Sum godtgjørelse til ekstern revisor	3 946	1 604

NOTE 25 - PENSJONER

Pensjonsforpliktelser

SpareBank 1 Nord-Norge har kollektive tjenstepensjonsordninger for sine ansatte. SpareBank 1 Nord-Norge er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Pensjonsordningene tilfredsstiller kravene i denne lov.

Konsernet har innskuddspensjonsordning for alle nye ansatte etter 01.07.06, og for ansatte som på dette tidspunkt ønsket å gå over fra ytelsesbasert til innskuddsbasert ordning. Ordningen er tegnet hos SpareBank 1 Forsikring. Øvrige ansatte har ytelsesbasert pensjonsordning. Ytelsespensjonsordningen fra 01.07.06, er en lukket ordning for de som valgte å beholde sitt medlemskap i denne ordningen. Ytelsespensjonsordningen administreres i egen pensjonskasse, SpareBank 1 Nord-Norges Pensjonskasse, som forvalter pensjonsmidlene innenfor de retningslinjer som gjelder for pensjonskasser. Full pensjon i ytelsespensjonsordningen krever 30 års opptjening, og gir rett til alderspensjon på differansen mellom 70% lønn ved fratredelse og beregnet ytelse fra Folketrygden. Ved beregning av pensjon fra Folketrygden er det lagt til grunn 1 G (Folketrygdens grunnbeløp) ved beregning av grunnpensjon. Ordningen omfatter ikke ektefellepensjon. Pensjonsalderen er 67 år. Ordningen er tilpasset Lov om foretakspensjon.

Ny AFP-ordning i privat sektor ble vedtatt i februar 2010 og trådte i kraft fra 01.01.2011. Avsatt forpliktelse knyttet til gammel ordning for ansatte født etter 1948, ble gjort opp og inntektsført i resultatregnskapet i 2010. Tilsvarende ble gjort på forpliktelsen knyttet til ansatte, født i perioden fra og med 1944 til og med 1948, som ikke valgte å gå av etter reglene i den gamle AFP-ordningen. Ny AFP-ordning er klassifisert som en ytelsesbasert ordning. På grunn av mangelfull informasjon for måling og allokering av ny AFP, vil ordningen regnskapsføres som om den var en innskuddsbasert ordning. Dette innebærer at pensjonskostnaden føres årlig i takt med premieinnbetalinger til Fellesordningen for LO/NHO. Det er ikke satt av en løpende pensjonsforpliktelse i konsernets balanse. Når tilstrekkelig informasjon på et senere tidspunkt eventuelt skulle bli tilgjengelig, kan ordningen på dette tidspunktet regnskapsføres som en ytelsesordning.

I tillegg til pensjonsforpliktelsen som forvaltes av pensjonskassen, har banken egen pensjonsforsikring for ansatte hvor ordinær lønn overstiger 12 G. Denne kollektive livrenteforsikringen "Toppfatt-forsikring" er tegnet i forsikringsselskapet Storebrand. Konsernet har også egen ytelsesbasert førtidspensjonsavtale for enkelte ledende ansatte.

Ved verdsettelse av pensjonsmidlene, og ved måling av påløpte forpliktelser, benyttes estimerte verdier. Disse estimatene korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes flytteverdi og aktuarberegninger av forpliktelsens størrelse. Både verdien av pensjonskassens forpliktelser, pensjonsforsikring i annet forsikringsselskap og de usikrede forpliktelsene er medtatt i beregningene nedenfor.

Pensjonsberegningene for 2012 er foretatt med bakgrunn i internasjonale regnskapsstandarder (IAS 19) av aktuarselskapet Eikos AS. Konsernet fører estimatavvik etter korridorløsning med årlige amortiseringer.

Det følger av IAS 19 at pensjonsforpliktelser skal diskonteres med renten på foretaksobligasjoner av høy kvalitet. I land hvor det ikke er et dypt marked for slike foretaksobligasjoner skal man benytte renten på statsobligasjoner. Fram til og med 2011 har konsernet benyttet statsobligasjonsrenten ved beregning av pensjonsforpliktelsen. Markedssituasjonen i 2012 har medført et vedvarende fall på norske statsobligasjoner. Før finanskrisen lå denne renten på rundt 4%, men har falt til ca 2% i perioden fra 2008 til 2012. Avstanden mellom statsobligasjonsrenten og swap-renter (rentebytteavtaler mellom banker) har i samme periode vokst kraftig. Dette viser at den norske statsobligasjonsrenten under gjeldende markedsf forhold, er presset under det nivået som kan karakteriseres som en risikofri rente. Et alternativ til bruk av statsobligasjonsrenten som diskonteringsrente er bruk av OMF-rente. OMF-rente er rente på obligasjoner med fortrinnsrett som i hovedsak utstedes av kredittforetak til børsnoterte norske forretnings- og sparebanker og er sikret i lån som er eid direkte av kredittforetaket. I spørsmålet hvorvidt OMF er foretakobligasjoner av høy kvalitet og hvorvidt markedet for OMF-er er dypt nok, har konsernet konkludert med at slike obligasjoner har høy kvalitet og at markedet er dypt nok. Kriteriet "høy kvalitet" gjenspeiler sannsynligheten for at kreditor får oppgjør for sitt tilgodehavende. Mekanismene som skal sikre dette for OMF-er er etter vårt syn gode. Konsernet vurderer også at så lenge det til enhver tid er tilgjengelige kjøpere og selgere i markedet, og at ordreboken er slik at selv store ordre ikke er egnet til å påvirke prisen på obligasjonene (og dermed renten), anses markedet å være dypt nok. Effekten av å gå fra lang statsobligasjonsrente til OMF-rente ved fastsettelse av konsernets pensjonsforpliktelse per 31.12.12 er vesentlig, og utgjør om lag 170 mill i redusert brutto forpliktelse.

Med bakgrunn i dette har også Norsk Regnskapsstiftelse uttalt at de ikke kan avvise at OMF-renten kan anvendes som basis for diskonteringsrente i beregninga av pensjonsforpliktelser etter IAS 19.

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
Netto pensjonsforpliktelse i balansen				
778	643	Nåverdi av fremtidige pensjonsforpliktelser	660	799
733	740	Estimert verdi av pensjonsmidler	758	750
45	-97	Netto pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	-98	49
56 *	-67	Ikke-innregnede estimatavvik (eventuelle aktuarielle gevinster og tap)	-69	59
3	1	Arbeidsgiveravgift	1	3
-8	-29	Netto pensjonsforpliktelse/ -midler i balansen	-28	-7
1 %	-4 %	Faktabaserte justeringer av ytelsesbaserte forpliktelser i %	-3 %	1 %
94	-1 %	4 % Avvik mellom forventet og virkelig avkastning av pensjonsmidler i %	4 %	-1 %

NOTE 25 - PENSJONER

Morbank			Konsern	
2011	2012		2012	2011
Periodens pensjonskostnad				
20	20	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	21	21
28	19	Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	20	29
-39	-35	Forventet avkastning på pensjonsmidler	-36	-40
	11	Estimatavvik innregnet i perioden	11	
		Effekter av endret pensjonsplan		
9	15	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	16	10
1	1	Periodisert arbeidsgiveravgift	1	1
10	16	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	17	11
		Curtailment/settlement		
17	17	Øvrig pensjonskostnad	17	17
27	33	Total pensjonskostnad inkludert arbeidsgiveravgift	34	28
-0,5 %	5,6 %	Faktisk avkastning på pensjonsmidler	5,6 %	-0,5 %
Bevegelse i netto balanseført pensjonsforpliktelse fra ytelsesbasert ordning				
21	-8	Netto pensjonsforpliktelse i balansen per 01.01.	-7	22
10	16	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	17	11
		Curtailment/settlement		
-14	-7	Utbetalt over drift	-7	-14
-25	-30	Innbetalt pensjonspremie ytelsesbaserte ordninger	-31	-26
-8	-29	Netto pensjonsforpliktelse/ -midler i balansen per 31.12.	-28	-7
36	41	Øvrige pensjonsforpliktelser (før tidspensjonsavtale)	41	36
28	12	Netto total pensjonsforpliktelse per 31.12.	13	29
Forutsetninger				
2,60 %	3,90 %	Diskonteringsrente	3,90 %	2,60 %
5,00 %	3,90 %	Forventet avkastning på midlene	3,90 %	5,00 %
2,70 %	2,50 %	Fremtidig lønnsutvikling	2,50 %	2,70 %
3,25 %	3,25 %	G-regulering	3,25 %	3,25 %
0,10 %	0,20 %	Pensjonsregulering	0,20 %	0,10 %
6,00 %	6,00 %	Arbeidsgiveravgift forpliktelse	6,00 %	6,00 %
6,00 %	6,00 %	Arbeidsgiveravgift kostnad	6,00 %	6,00 %
0,00 %	0,00 %	Frivillig avgang over 50 år	0,00 %	0,00 %
2,00 %	2,00 %	Frivillig avgang inntil 50 år	2,00 %	2,00 %
60,00 %	60,00 %	Forventet AFP-uttak fra 62 år	60,00 %	60,00 %
K2005	K2005	Dødelighet, giftemåls sannsynlighet etc.	K2005	K2005
IR2003	IR2003	Uførhet	IR2003	IR2003
903	879	Antall ansatte som er omfattet av ordningen	894	919

NOTE 25 - PENSJONER

31.12.11	31.12.12	Sammensetning av pensjonsmidler	31.12.12	31.12.11
Prosentvis fordeling av pensjonsmidlene på investeringskategorier				
Investeringskategori				
68 %	69 %	Obligasjoner	69 %	68 %
26 %	27 %	Aksjer	27 %	26 %
2 %	2 %	Eiendom	2 %	2 %
4 %	2 %	Annet	2 %	4 %
100 %	100 %	Sum	100 %	100 %

Sensitivitet

Estimatene er basert på fakta og omstendigheter per 31.12.12, forutsatt at alle andre parametre er konstante. Faktiske resultater kan avvike fra disse estimater.

	Diskonteringsrente		Lønnsregulering		Årlig regulering grunnbeløp (G)		Pensjonsregulering	
Konsern	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Endringer i pensjon								
Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	-75	91	41	-34	-15	16	69	N/A
Periodens netto pensjonskostnader inkludert effekt av innregnede aktuarmessige gevinster og tap	-5	6	3	-3	-1	1	4	N/A

Morbank**Endringer i pensjon**

Ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser	-72	88	40	-33	-15	17	67	N/A
Periodens netto pensjonskostnader inkludert effekt av innregnede aktuarmessige gevinster og tap	-5	6	3	-3	-1	1	4	N/A

*Estimatavvik og korridorløsning

Det er i 2011 vedtatt endringer i internasjonale regnskapsregler - herunder IAS 19 om korridorløsning.

Med effekt fra 2013, er det ikke lenger anledning å bokføre estimatavviket etter reglene om korridorføringer - med utsatt resultatføring.

Ikke resultatførte estimatavvik per 31.12.12 må derfor føres mot egenkapitalen per 01.01.2013. Dersom slik føring mot egenkapitalen ble gjort per 31.12.12, ville henholdsvis 67 og 69 mill kroner for morbank og konsern vært ført som økte netto pensjonsmidler og tilsvarende økt bokført egenkapital.

NOTE 26 - SKATT

Morbank			Konsern	
2011	2012	Beløp i mill kroner	2012	2011
Sammensetning av resultatført skatt				
112	85	Resultatført periodeskatt	104	127
28	76	Resultatført utsatt skatt	76	29
1	-8	For mye/lite avsatt skatt tidligere år	-8	1
141	153	Skatt	172	157
9	9	Formueskatt (ført som andre driftskostnader)	9	9
150	162	Resultatført skatt	181	166
121	94	Balansført betalbar skatt	113	136
Endring i netto utsatt skatt/-skattefordel				
28	76	Resultatført utsatt skatt	76	28
		Prinsippendringer ført direkte mot egenkapital		
28	76	Sum endring i netto utsatt skatt/-skattefordel	76	28

31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
Sammensetning av balansført utsatt skatt og resultatført utsatt skatt				
Balansført utsatt skatt		Midlertidige forskjeller på:	Balansført utsatt skatt	
-12	-15	Anleggsmidler	132	130
		Omløpsmidler	-1	
8	30	Pensjonsforpliktelse	28	8
283	534	Andre midlertidige forskjeller	508	258
		Fremførbart underskudd	-12	-13
279	549	Sum midlertidige forskjeller	655	383
-78	-154	Balansført utsatt skatt/skattefordel - 28%	-183	-107

2011	2012		2012	2011
Resultatført utsatt skatt		Midlertidige forskjeller på:	Resultatført utsatt skatt	
-5	-3	- Anleggsmidler	2	14
		- Omløpsmidler	-1	1
29	22	- Pensjonsforpliktelse	20	30
76	251	- Andre midlertidige forskjeller	250	56
		Fremførbart underskudd	1	
100	270	Sum midlertidige forskjeller	272	101
28	76	Resultatført endring i utsatt skatt/skattefordel - 28%	76	28

Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt				
164	187	28 % av resultat før skatt	217	193
-24	-26	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller)	-37	-37
9	9	Formueskatt	9	9
1	-8	For mye/lite avsatt tidligere år	-8	1
150	162	Resultatført periodeskatt	181	166
25,6 %	23,9 %	Effektiv skattesats (skattekostnad i prosent av resultat før skatt)	23,3 %	24,0 %

NOTE 27 - KLASSIFISERING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Morbank

Beløp i mill kroner	Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata		
Eiendeler 31.12.12	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				4 761	4 761
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost				43 628	43 628
Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi		7 042			7 042
Aksjer	69	208	105		382
Obligasjoner	5 229	4 216	2 997		12 442
Finansielle derivater		1 240			1 240
Sum eiendeler	5 298	12 814	51 799		69 964

Forpliktelser 31.12.12

Gjeld til kredittinstitusjoner				6 662	6 662
Innskudd fra kunder				41 182	41 182
Verdipapirgjeld		6 969		9 565	16 534
Finansielle derivater		713			713
Ansvarlig lånekapital		2 095			2 095
Sum forpliktelser		9 777		57 409	67 186

Eiendeler 31.12.11

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner				3 477	3 477
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost				43 447	43 447
Utlån til kunder med fast rente (inkl. verdiendring)		4 898			4 898
Aksjer	65	178	114		357
Obligasjoner	2 913	4 683	4 269		11 229
Finansielle derivater		850			850
Sum eiendeler	2 978	10 384	51 936		64 662

Forpliktelser 31.12.11

Gjeld til kredittinstitusjoner				6 450	6 450
Innskudd fra kunder				41 748	41 748
Verdipapirgjeld		13 342			13 342
Finansielle derivater		517			517
Ansvarlig lånekapital				1 356	1 356
Sum forpliktelser		13 859		49 554	63 413

NOTE 27 - KLASSIFISERING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Konsern

Beløp i mill kroner	Verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata	
Eiendeler 31.12.12	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			1 871	1 871
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost			47 008	47 008
Utlån til kunder med fast rente (inkl. verdiendring)		7 042		7 042
Aksjer	69	379	105	553
Obligasjoner	5 229	4 216	2 999	12 444
Finansielle derivater		1 234		1 234
Sum eiendeler	2 982	14 169	53 118	70 653

Forpliktelser 31.12.12

Gjeld til kredittinstitusjoner			6 663	6 663
Innskudd fra kunder			41 220	41 220
Verdipapirgjeld		6 969	9 565	16 534
Finansielle derivater		713		713
Ansvarlig lånekapital			2 095	2 095
Sum forpliktelser		7 682	59 543	67 225

Eiendeler 31.12.11

Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			970	970
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost			46 969	46 969
Utlån til kunder med fast rente (inkl. verdiendring)		4 673		4 673
Aksjer	65	429	113	607
Obligasjoner	2 913	4 046	4 275	11 234
Finansielle derivater		850		850
Sum eiendeler	2 978	9 998	51 691	65 303

Forpliktelser 31.12.11

Gjeld til kredittinstitusjoner			6 446	6 446
Innskudd fra kunder			41 765	41 765
Verdipapirgjeld		13 342		13 342
Finansielle derivater		519		519
Ansvarlig lånekapital			1 356	1 356
Sum forpliktelser		13 861	49 567	63 428

FINANSIELLE INSTRUMENTER KLASSIFISERES I ULIKE NIVÅER

Finansielle instrumenter til amortisert kost

De fleste finansielle instrumenter i balansen vurderes til amortisert kost. Amortisert kost innebærer verdifastsettelse etter opprinnelig avtalt kontantstrømmer, justert for eventuelt verditap. Beregningene er gjort med utgangspunkt i de enkelte instrumentenes egenskaper og verdier på balasetidspunktet. Instrumenter til amortisertkost klassifiseres i nivå 3.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi

Nivå 1 gjelder finansielle instrumenter som verdsettes ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler og forpliktelser. På dette nivået inngår bl.a. børsnoterte aksjer, andeler, sertifikater og obligasjoner som omsettes i aktive markeder.

Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder. På dette nivået inngår bl.a. instrumenter med prisnoteringer på Reuters eller Bloomberg.

På nivå 3 inngår instrumenter hvor kredittmarginen utgjør en vesentlig del av justeringer til markedsverdi.

NOTE 28 - VIRKELIG VERDI PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Morbank				Konsern				
2011		2012		Beløp i mill kroner	2012		2011	
Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi		Eiendeler	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
3 477	3 477	4 761	4 761	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1 871	1 871	970	970
43 672	44 110	43 628	43 587	Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	46 967	47 008	46 934	46 969
4 673	4 673	7 042	7 042	Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	7 042	7 042	4 673	4 673
48 345	48 783	50 670	50 629	Sum utlån til og fordringer på kunder	54 009	54 050	51 607	51 642
357	357	382	382	Sum aksjer	553	553	607	607
7 596	7 596	9 445	9 445	Obligasjoner til virkelig verdi	9 447	9 447	7 601	7 601
2 762	2 743	2 642	2 649	Obligasjoner lån og fordringer	2 649	2 642	2 743	2 642
871	855	355	355	Obligasjoner holde til forfall	355	355	855	355
11 229	11 194	12 442	12 449	Sum obligasjoner	12 451	12 444	11 199	10 598
850	850	1 240	1 240	Sum finansielle derivater	850	850	850	850
64 258	64 661	69 495	69 461	Sum eiendeler	69 734	69 768	65 233	64 667

Forpliktelseser

6 450	6 450	6 662	6 662	Gjeld til kredittinstitusjoner	6 663	6 663	6 446	6 446
41 748	41 748	41 182	41 182	Innskudd fra kunder	41 220	41 220	41 765	41 765
7 292	7 332	9 565	9 578	Verdipapirgjeld til amortisert kost	9 578	9 565	7 332	7 292
6 050	6 050	6 969	6 969	Verdipapirgjeld til virkelig verdi	6 969	6 969	6 050	6 050
517	517	713	713	Finansielle derivater	713	713	519	519
1 356	1 356	2 095	2 112	Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	2 112	2 095	1 356	1 356
63 413	63 453	67 186	67 216	Sum forpliktelseser	67 255	67 225	63 468	63 428

Forpliktelseser og garantiansvar utenfor balansen

Forpliktelseser

2 342	2 589	Garantiansvar	2 589	2 342
7 906	5 718	Pantstillelser	5 718	7 906
5 282	3 293	Bokført verdi av obligasjoner som ligger i Norges Bank depot	3 293	5 282
	2 425	Bokført verdi på obligasjoner pantsatt i bytteordningen	2 425	
		Innlån bytteordning på 2 368		

NOTE 29 - SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Verdipapirene er klassifisert i henhold til IAS 39: “Til virkelig verdi over resultatet”, “Lån og fordringer”, “Holde til forfall”.

Verdi for kategorien “Til virkelig verdi over resultatet” er publiserte kurser fra Oslo Børs og finansinformasjonssystemet Bloomberg. Der det ikke foreligger observerbare priser er alternative verdsettelsesmetoder i henhold til IAS 39 benyttet. Kategoriene “Lån og fordringer”, samt “Holde til forfall” er bokført til amortisert kost.

Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende papirer fordelt på utstedersektor

Morbank		Beløp i mill. kroner	Konsern	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
		Stat		
2 809	3 930	- pålydende	3 930	2 809
2 805	3 922	- virkelig verdi	3 922	2 805
2 805	3 922	- bokført verdi	3 922	2 805
		Annen offentlig utsteder		
686	1 053	- pålydende	1 053	686
691	1 061	- virkelig verdi	1 061	691
691	1 061	- bokført verdi	1 061	691
		Finansielle foretak		
3 668	3 961	- pålydende	3 961	3 668
3 667	4 029	- virkelig verdi	4 029	3 667
3 667	4 029	- bokført verdi	4 029	3 667
		Ikke-finansielle foretak		
441	438	- pålydende	440	441
433	433	- virkelig verdi	435	433
433	433	- bokført verdi	435	433
7 596	9 445	Sum sertifikater og obligasjoner (trading) til virkelig verdi	9 447	7 596
		Stat		
		- pålydende		
		- virkelig verdi		
		- bokført verdi		
		Finansielle foretak		
2 678	2 568	- pålydende	2 568	2 678
2 660	2 577	- virkelig verdi	2 577	2 660
2 675	2 566	- bokført verdi	2 566	2 675
		Ikke-finansielle foretak		
101	89	- pålydende	89	110
83	72	- virkelig verdi	72	92
87	76	- bokført verdi	76	92
2 762	2 642	Sum sertifikater og obligasjoner klassifisert som lån og fordringer	2 642	2 767
		Stat		
0		- pålydende		
0		- virkelig verdi		
0		- bokført verdi		
		Finansielle foretak		
724	261	- pålydende	261	724
700	252	- virkelig verdi	252	700
715	251	- bokført verdi	251	715
		Ikke-finansielle foretak		
158	105	- pålydende	105	158
154	104	- virkelig verdi	104	154
156	104	- bokført verdi	104	156
871	355	Sum sertifikater og obligasjoner holdt til forfall	355	871
11 229	12 442	Sum sertifikater og obligasjoner	12 444	11 294

NOTE 29 - SERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Omklassifiserte obligasjoner

Som følge av de ekstraordinære markedsforholdene, ble deler av bankens omløpsportefølje illikvid i 2008. Etter endringer i de internasjonale regnskapsstandardene i oktober 2008, valgte konsernet å omklassifisere deler av obligasjonsporteføljen per 01.07.08 fra kategorien "Virkelig verdi med føring av verdiendringer over resultatregnskapet" til kategoriene "Holde til forfall" og "Lån og fordringer", da papirene ikke lenger ble forventet solgt før forfall.

I kategorien "Holde til forfall" ligger noterte papirer, de unoterte ligger som "Lån og fordringer". I kategoriene "Holde til forfall" og "Lån og fordringer" verdsettes papirene til amortisert kost. De tidligere foretatte nedskrivninger vil etter omklassifiseringen bli reversert over porteføljens gjenværende løpetid, som per 31.12.12 i snitt er 1,8 år, og inntektsføres i tillegg til løpende kupongrenter under netto renteinntekter. Totalt er det amortisert 3,5 mill kroner i perioden 01.01.12-31.12.12. For perioden 01.07.08 - 31.12.12 er det tidligere amortisert 73 mill kroner. Dersom omklassifiseringen ikke hadde vært foretatt, ville konsernet ha kostnadsført 212 mill kroner siste halvår 2008 som urealisert tap på grunn av økte kredittspreader. Per 31.12.12 ville beløpet vært en urealisert gevinst på 3,9 mill kroner.

Det er gjennomført nedskrivning på grunn av varige verdifall i denne porteføljen per 31.12.11 med totalt 75 mill kroner. I 2012 er det gjort ytterligere nedskrivning med 5 mill kroner. Det er i 2012 kostnadsført 18,3 mill kroner i urealisert agiotap knyttet til porteføljen.

Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
"Holde til forfall"		
Bokført verdi	355	858
Nominell verdi (pålydende)	366	869
Teoretisk markedsverdi	355	842
"Lån og fordringer"		
Bokført verdi	142	262
Nominell verdi (pålydende)	156	279
Teoretisk markedsverdi	134	250
Sum bokført verdi	497	1 120

NOTE 30 - AKSJER OG ANDELER

SpareBank 1 Nord-Norge har i all hovedsak klassifisert sin aksjeportefølje i henhold til IAS 39:

Til virkelig verdi over resultatet

- holdt for omsetning (handelsaksjer) - noterte
- andre aksjer - unoterte

Tilgjengelig for salg (AFS - available for sale)

- unoterte aksjer som er kjøpt med intensjon å beholde som en langsiktig plassering, eller der virkelig verdi ikke kan måles på en pålitelig måte.

Aksjene er verdsatt etter prinsipper beskrevet i note 2 og 3.

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
251	277	Til virkelig verdi over resultatet	448	501
106	105	Tilgjengelig for salg	105	106
357	382	Sum aksjer og andeler	553	607

Spesifikasjon av aksjer per 31.12.12

Selskapets navn Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris - eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
Egenkapitalbevis					
Klepp Sparebank (KLEG)	2 300	0,21 %	267	130	130
Sparebank 1 Østfold Akershus (SOAG)	5 600	0,06 %	459	384	384
Sparebanken Øst (SPOG)	996	0,00 %	30	32	32
Sparebank 1 SMN (MING)	127 890	0,10 %	4 655	4 451	4 451
Helgeland Sparebank (HELG)	15 691	0,08 %	700	486	486
Sparebank 1 Nøtterøy-Tønsberg (NTSG)	5 580	0,52 %	627	357	357
Sparebanken Møre (MORG)	5 432	0,07 %	812	869	869
Sparebanken Vest (SVEG)	11 867	0,04 %	590	349	349
Sum egenkapitalbevis			8 139	7 058	7 058

NOTE 30 - AKSJER OG ANDELER

Spesifikasjon av aksjer per 31.12.12

Selskapets navn Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris - eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
Aksjer					
Sparebank 1 SR-Bank	50 789	0,020 %	2 044	1 889	1 889
Statoil ASA	38 216	0,001 %	5 346	5 312	5 312
Seadrill Ltd.	5 000	0,001 %	1 016	1 017	1 017
Yara International	2 500	0,001 %	670	685	685
Telenor ASA	10 000	0,001 %	936	1 122	1 122
ABG Sundal Collier	30 000	0,007 %	121	129	129
DNB ASA	37 250	0,002 %	2 527	2 622	2 622
Renewable Energy Corp.	100 000	0,005 %	974	107	107
Aker Solutions ASA	9 000	0,003 %	940	1 016	1 016
Royal Caribbean Cruises	4 400	0,002 %	796	810	810
Subsea 7 S.A.	16 000	0,005 %	2 139	2 122	2 122
Orkla ASA A-Aksjer	40 000	0,004 %	1 936	1 940	1 940
Petroleum Geo-Services	11 500	0,005 %	1 111	1 097	1 097
Norsk Hydro ASA	60 375	0,003 %	1 806	1 683	1 683
Deep Sea Supply Plc	30 276	0,024 %	290	300	300
Storebrand ASA	10 000	0,002 %	270	268	268
Transocean Inc. USD	2 000	0,001 %	560	500	500
Visa Inc. A-Aksjer	5 035	0,001 %	2 156	4 270	4 270
Visa Inc. C-Aksjer	11 749	0,002 %	5 031	9 964	9 964
Volvo B	5 000	0,000 %	389	381	381
Nokia OYJ	16 100	0,000 %	250	348	348
Electromagnetic	28 186	0,014 %	485	368	368
Borregaard ASA	3 571	0,004 %	73	74	74
Stolt Nielsen SA	3 021	0,005 %	313	347	347
Høegh LNG Holdings	7 500	0,011 %	376	350	350
Polarcus LTD	50 000	0,010 %	310	332	332
Sum aksjer			32 865	39 053	39 053

Fond

DNB OBX	207 898	0,800 %	7 274	8 285	8 285
Diamonds Trust (DIA)	10 377	0,012 %	7 434	7 582	7 582
Ishares S&P Europe 350 Index Fund (IEV)	12 737	0,145 %	3 226	2 801	2 801
PowerShares QQQ Trust (QQQ)	9 200	0,002 %	2 313	3 353	3 353
Ishares MSCI Emerging Index Fund (EEM)	4 723	0,000 %	1 206	1 172	1 172
Sum fond			21 453	23 193	23 193
Sum til virkelig verdi over resultatet, holdt for omsetning - noterte			62 458	69 304	69 304

Aksjer til virkelig verdi over resultatet - unoterte

Nets Holding AS	3 647 975	1,979 %	132 718	195 165	195 165
Nordito Property AS	441 658	4,350 %	1 305	12 803	12 803
Sum til virkelig verdi over resultatet, andre aksjer - unoterte			134 023	207 968	207 968
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet			196 481	277 272	277 272

NOTE 30 - AKSJER OG ANDELER

Spesifikasjon av aksjer per 31.12.12

Selskapets navn Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris - eierandel i kr	Markedsverdi	Bokført verdi
Aksjer tilgjengelig for salg - langsiktige plasseringer					
Bank Tavrishesky 1)	90 822 001	10,00 %	115 008	97 306	97 306
Sparebankmaterieell AS	2 312	7,33 %	225	225	225
TIL Holding AS	1 346 293	26,15 %	13 450	3 002	3 002
S.W.I.F.T	11		79	73	73
Trygg Parkering	120		4 200	4 200	4 200
Sum tilgjengelig for salg - langsiktige plasseringer			132 962	104 806	104 806
Sum aksjer og andeler morbank			329 443	382 078	382 078

1) Bokført verdi av Bank Tavrishesky er anskaffelseskost, justert for valutakursending.

SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS eier følgende aksjeposter

Generelt om verdsettelse

Aksjene og andelene er, med ett unntak, bokført til virkelig verdi med verdiendring over resultat jfr IAS 39. Investering i Nord Norge Eiendom IV er vurdert som tilgjengelig for salg etter IFRS 5, det vil si vurdert til laveste verdi av kostpris og virkelig verdi. Verdiendringen føres over resultatregnskapet.

Verdivurdering av ikke-børsnoterte aksjer, er på generelt grunnlag forbundet med usikkerhet.

Aksjene og andelene er verdsatt på nivå 3 i følge IAS 39 sitt verdsettelseshierarki.

Nivå 1 er verdsettelse basert på noterte priser i et aktivt marked. Nivå 2 er verdsettelse basert på observerbare markedsdata. Nivå 3 er verdsettelse basert på annet enn observerbare markedsdata, herunder generelt aksepterte verdsettelsesmodeller. Verdivurderingene av aksjeporteføljen er i hovedsak basert på verdibaserte verdsettelsesmodeller.

Til virkelig verdi over resultatet - unoterte

Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris	Markedsverdi	Bokført verdi
PE-Investeringer					
Bodø-Gruppen AS	25 000	41,68 %	27 895	0	0
Bodø-Gruppen Invest AS	1 210	33,33 %	1 222	0	0
Front Exploration AS	52 590 805	43,25 %	115 872	17 950	17 950
Helse Investering AS	600	40,00 %	604	720	720
Ibidium Norden AS	115 865	10,51 %	2 449	0	0
Kapitalforvaltning					
Andel i Nord I IS		60,90 %	111 249	61 785	61 785
Andel i Nord II IS		69,67 %	46 899	39 549	39 549
Nord I AS		60,90 %	1 908	1 994	1 994
Nord Kapitalforvaltning AS		30,00 %	68	139	139
Fonds-og kunnskapsmiljøinvesteringer					
NorgesInvestor Opportunities AS	80 000	6,41 %	8 000	7 713	7 713
NorInnova Technology Transfer AS	613	3,70 %	2 900	2 756	2 756
Norinnova Invest AS	3 620	7,45 %	4 001	0	0
Kapnord Fond AS	4 145	6,79 %	4 239	0	0
Såkorninvest Nord AS	16 250	17,52 %	3 000	0	0
Meløy Næringsutvikling AS	337	12,48 %	1 452	1 089	1 089
Viking Venture III LP	32 475	0,90 %	3 116	3 213	3 213

NOTE 30 - AKSJER OG ANDELER

Beløp i hele 1 000 kroner	Antall aksjer	Eierandel i %	Kostpris	Markedsværdi	Bokført verdi
Investeringer /forvaltning fra/for SNN					
Bødø Industrier AS	12	0,38 %	108	108	108
MariNor AS	60	13,22 %	343	343	343
Målselvindustri Bygg AS	10	8,62 %	104	104	104
Møteplass Salten AS	1 000	10,00 %	100	100	100
Sentrums Næringshage AS	387	6,25 %	517	517	517
Tromsprodukt AS	10	1,92 %	392	392	392
Nordisk Areal Invest AS	238 247	4,02 %	19 417	18 583	18 583
Nord Norge Eiendom IV AS	1 685	100,00 %	20 037	8 000	8 000
Saltenposten			565	565	565
Størtorget 1 AS			4 500	4 500	4 500
Alfheim Stadion II	4 175 000	24,50 %	4 175	0	0
Diverse			457	562	562
Øvrig portefølje					
Div investeringer (under kr 100 000)			160	160	160
Breivoll Inspection Technologies AS	1 150	2,61 %	1 549	0	0
Sum aksjer SNN Invest			387 298	170 843	170 843
Sum aksjer og andeler konsern			716 741	552 921	552 921

Eierandel i Front Exploration AS

Front Exploration AS er endelig avviklet i løpet av januar 2013. Verdien på aksjene tilsvarer SNN Invest sin andel av utbetalt sluttoppgjør.

SNN Invest AS eier 100% av aksjene i Nord Norge Eiendom IV AS. Det pågår en salgsprosess for å realisere selskapet. Selskapet er vurdert etter IFRS 5 som tilgjengelig for salg, og er derfor ikke konsolidert inn som et ordinært datterselskap.

Selskapet har eierandel på 60,9% i Nord I AS og Nord I IS, og 69,7% i Nord II AS. Underliggende avtaleverk mellom aksjonærene begrenser stemme- og innflytelsesrett til 50%. Investeringene er derfor ikke å anse som datterselskap.

SNN Invest AS kategoriseres som en risikokapitalorganisasjon etter IAS 28. Selskapet er derfor unntatt fra å benytte egenkapitalmetoden for investeringer/eierskap på mellom 20% og 50%. I andre typer selskaper ville slike investeringer vært vurdert som et tilknyttet selskap, med plikt til å konsolidere inn sin andel i regnskapet.

NOTE 31 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP, TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Morbank

Eierinteresser i konsernselskaper

Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
Eierinteresser i kredittinstitusjoner	342	244
Eierinteresser i andre konsernselskaper	60	112
Sum eierinteresser i konsernselskaper	402	356

Aksjer og andeler i datterselskaper som er inkludert i konsernregnskapet og som bokføres til kostpris i morselskapet

Selskaper	Selskapets aksjekapital	Antall aksjer	Kostpris	Eierandel og stemmeberettiget kapital	Balanseført verdi
Beløp i 1 000 kroner					
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS, Tromsø *	192 000	38 400	251 000	100 %	251 000
SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS, Tromsø	252 000	252 000	252 000	100 %	17 000
EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS, Tromsø	21 100	21 100	28 000	100 %	29 636
SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA, Tromsø	2 000	200 000	6 548	100 %	6 548
North-West 1 Alliance Bank, Russland	96 033	3 450 000	90 786	75 %	90 786
SNN Økonomihus Holding AS	2 100	2 100	2 100	100 %	6 832
Sum investering i konsernselskaper i morbank					401 802

* Av dette er 7 000 aksjer til kostpris 35 mill kroner innbetalt, ikke registrert aksjekapital per 31.12.12. Ingen av datterselskapene er børsnoterte.

Eierinteresser i felleskontrollert virksomhet

Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
Eierinteresser i kredittinstitusjoner	1 635	1 334
Eierinteresser i andre selskaper	772	649
Sum eierinteresser i felleskontrollert virksomhet	2 407	1 983

Aksjer og andeler i felleskontrollert virksomhet, som bokføres til kostpris i selskapsregnskapet

Selskaper	Eierandel og andel stemmeberettiget kapital
SpareBank 1 Gruppen AS	19,50 %
Bank 1 Oslo AS	19,50 %
Alliancesamarbeidet SpareBank 1 DA	17,74 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	13,46 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	16,16 %
BN Bank ASA	23,50 %
SpareBank 1 Verdipapirservice AS	24,90 %
SpareBank 1 Kundesenter AS	23,50 %
SpareBank 1 Kredittkort AS	19,83 %

Mellomværende mellom banken og selskapene: Se note 42.

NOTE 31 - EIERINTERESSER I KONSERNSELSKAP, TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLESKONTROLLERTE VIRKSOMHETER

Konsern

Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter

2012	Total eierandel	SpareBank1 Gruppen AS 19,50 %	Bank 1 Oslo AS 19,50%	Allianse-samarbeidet SpareBank 1 DA 17,74%	BN Bank ASA 23,50%	SpareBank 1 Boligkreditt AS 13,46%	SpareBank 1 Næringskreditt AS 16,16%	Øvrige
Beløp i mill kroner								
Per 01.01.	3 019	1 016	280	18	726	768	211	
Tilgang/avgang	463	84	14	39	22	265		39
Resultatandel IFRS	210	96	25		52	33	4	
Resultatandel ført som administrasjonskostnader	-39			-39				
Posteringer rett mot egenkapitalen	-1					-1		
Utbetalt utbytte	-138	-85	-14		-21	-14	-4	
Per 31.12.	3 514	1 111	305	18	779	1 051	211	39

I kolonnen "Øvrige" inngår SpareBank 1 Verdipapirservise AS, SpareBank 1 Kundesenter AS og SpareBank 1 Kredittkort AS.

2011	Total eierandel	SpareBank1 Gruppen AS 19,50 %	Bank 1 Oslo AS 19,50%	Allianse-samarbeidet SpareBank 1 DA 17,74%	BN Bank ASA 23,50%	SpareBank 1 Boligkreditt AS 13,26%	SpareBank 1 Næringskreditt AS 17,54%
Per 01.01.	2 861	980	271	18	658	760	174
Tilgang/avgang	200	86		37	36	6	35
Resultatandel IFRS	195	94	16		68	13	4
Resultatandel ført som administrasjonskostnader	-37			-37			
Posteringer rett mot egenkapitalen	-58	-58					
Utbetalt utbytte	-142	-86	-7		-36	-11	-2
Per 31.12.	3 019	1 016	280	18	726	768	211

Konsernets eierandeler i tilknyttede og felleskontrollerte selskap

Navn	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Resultat	Eierandel
2012					
Felleskontrollert virksomhet					
SpareBank 1 Gruppen AS	9 107	8 061	2 270	88	19,50 %
Bank 1 Oslo AS	5 694	5 350	192	21	19,50 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	25 123	24 075	51	33	13,46 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	1 944	1 730	8	4	16,16 %
Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA	92	74	117	0	17,74 %
BN Bank ASA	9 807	9 022	149	44	23,50 %
SpareBank 1 Verdipapirservise AS	9	0	0	0	24,90 %
SpareBank 1 Kundesenter AS	0	0	0	0	23,50 %
SpareBank 1 Kredittkort AS	32	2	0	-1	19,83 %
Totalt	51 809	48 314	2 786	189	

2011

Felleskontrollert virksomhet

SpareBank 1 Gruppen AS	8 188	6 844	1 750	93	19,50 %
Bank 1 Oslo AS	5 498	5 188	154	16	19,50 %
SpareBank 1 Boligkreditt AS	19 580	18 818	20	11	13,26 %
SpareBank 1 Næringskreditt AS	1 634	1 423	8	4	17,54 %
Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA	97	43	102	0	17,74 %
BN Bank ASA	9 572	8 830	115	36	23,50 %
Totalt	44 569	41 146	2 149	161	

NOTE 32 - EIENDOM, ANLEGG OG UTSTYR

Morbank			Beløp i mill kroner	Konsern		
Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt		Bygning og annen fast eiendom	Maskiner, inventar og transportmidler	Totalt
2012						
327	699	1 026	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01.12	633	658	1 291
6	56	62	Tilgang	6	64	70
9	154	163	Avgang	9	154	163
5	2	7	Verdiregulering	5	2	7
319	599	918	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.12	625	566	1 191
2011						
43	480	524	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.12	268	515	783
11	37	48	Årets avskrivning	11	40	51
3	0	3	Årets nedskrivning	3	0	3
8	153	161	Tilbakeført akkumulerte avskrivninger solgte eiendeler	8	153	161
49	364	414	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.12	274	402	676
270	235	504	Balanseført verdi per 31.12.12	351	164	515
313	694	1 007	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 01.01.11	619	650	1 269
14	78	92	Tilgang	14	91	95
0	73	73	Avgang	0	73	73
0	0	0	Verdiregulering	0	0	0
327	699	1 026	Anskaffelseskost eller regulert verdi per 31.12.11	633	668	1 291
43	510	553	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 01.01.11	268	541	809
0	43	43	Årets avskrivning	0	47	47
0	0	0	Årets nedskrivning	0	0	0
0	73	72	Tilbakeført akkumulerte avskrivninger solgte eiendeler	0	73	73
43	480	524	Akkumulert avskrivning og nedskrivning per 31.12.11	268	515	783
284	219	502	Balanseført verdi per 31.12.11	365	153	508
1 - 5 %	10 - 33 %	Økonomisk levetid etter følgende satser		1 - 5 %	10 - 33 %	
0 %		Boliger, tomter, kunst		0 %		

Sikkerhetsstillelse

Banken har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler.

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler fortsatt i bruk

Bruttoverdi av fullt ut avskrevne eiendeler fortsatt i bruk utgjør 413 mill kroner per 31.12.12.

Omvurderinger

Banken foretar ikke løpende omvurderinger av anleggsmidler. I forbindelse med første gangs implementering av IFRS ble bygningene omvurdert med til sammen 39 mill kroner. Basis for omvurderinger var uavhengige takster.

Forpliktelser

Banken har ikke inngått bindende avtaler om å anskaffe anleggsmidler per 31.12.12.

Investerings eiendommer konsern

Banken har ingen eiendeler som er definert som investerings eiendommer per 31.12.12.

Anleggsmidler holdt for salg

I verdi for bygninger og annen fast eiendom inngår 3 leiligheter og 4 tomter som er holdt for salg med en verdi på 4,5 mill kroner per 31.12.12.

NOTE 33 - IMMATERIELLE EIENDELER

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
0	0	Lisenser	20	21
0	0	Kundeportefølje, kompetanse	29	5
0	0	Utsatt skattefordel	0	0
0	0	Goodwill	4	0
0	0	Sum immaterielle eiendeler	53	26

NOTE 34 - ANDRE EIENDELER

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
159	141	Periodisering opptjente renter fra kunder	175	178
183	182	Periodisering opptjente renter verdipapirer/agio	182	183
75	75	Kapitalinskudd i Sparebanken Nord-Norges Pensjonskasse	75	75
30	12	Øvrige debitorer	12	30
103	58	Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader	41	63
114	188	Påløpte inntekter SpareBank 1 Boligkreditt	188	114
40	41	Interne konti	43	43
		Klientkonti eiendomsmegling	20	24
9	20	Annet	20	9
713	716	Andre eiendeler	756	719

NOTE 35 - INNSKUDD FRA KUNDER

Morbank				Konsern				
31.12.11		31.12.12		Beløp i mill. kroner	31.12.12		31.12.11	
Andel	Innskudd	Andel	Innskudd		Andel	Innskudd	Andel	Innskudd
91 %	38 021	91 %	37 356	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	91 %	37 394	91 %	38 038
9 %	3 727	9 %	3 826	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	9 %	3 826	9 %	3 727
100 %	41 748	100 %	41 182	Sum innskudd	100 %	41 220	100 %	41 765
	2,38 %		2,29 %	Gjennomsnittlig rente 1)		2,29 %		2,38 %

Innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring

3 %	1 234	0 %	10	Statsforvaltningen og trygdeforvaltningen	0 %	10	3 %	1 234
18 %	7 476	14 %	5 873	Fylkeskommuner og kommuner	14 %	5 873	18 %	7 476
1 %	354	1 %	353	Jordbruk og tilknyttede tjenester	1 %	353	1 %	354
0 %	12	0 %	11	Skogbruk og tilknyttede tjenester	0 %	11	0 %	12
2 %	630	2 %	731	Fiske og fangst	2 %	731	2 %	630
0 %	22	0 %	45	Akvakultur (Fiskeoppdret og klekkeri)	0 %	45	0 %	22
0 %	48	0 %	33	Bergverkindustri og utvinning	0 %	33	0 %	48
0 %	1	0 %	0	Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass	0 %	0	0 %	1
0 %	195	1 %	450	Utvinning av råolje og naturgass	1 %	450	0 %	195
1 %	478	1 %	447	Industri	1 %	447	1 %	478
0 %	4	0 %	2	Bygging av skip og båter	0 %	2	0 %	4
2 %	652	2 %	853	El-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning	2 %	853	2 %	652
0 %	162	1 %	211	Vannforsyning, avløps- og renovasjonsvirksomhet	1 %	211	0 %	162
0 %	189	0 %	173	Utvikling av byggeprosjekter	0 %	173	0 %	189
2 %	866	2 %	948	Bygge- og anleggsvirksomhet ellers	2 %	948	2 %	866
3 %	1 448	3 %	1 235	Varehandel, reparasjon og motorvogner	3 %	1 235	3 %	1 448
0 %	18	0 %	15	Utenriks sjøfart og rørtransport	0 %	15	0 %	18
2 %	663	1 %	522	Transport ellers og lagring	1 %	522	2 %	663
0 %	199	1 %	235	Overnattings- og serveringsvirksomhet	1 %	235	0 %	199
1 %	295	1 %	229	Informasjon og kommunikasjon	1 %	229	1 %	295
3 %	1 312	3 %	1 360	Omsetning og drift av fast eiendom	3 %	1 360	3 %	1 312
3 %	1 302	3 %	1 155	Faglig og finansiell tjenesteyting	3 %	1 155	3 %	1 302
1 %	347	1 %	325	Foretningmessig tjenesteyting	1 %	325	1 %	347
5 %	1 998	5 %	2 228	Tjenesteytende næringer ellers	5 %	2 228	5 %	1 998
		0 %	26	Næring utlandet		42		
51 %	21 173	56 %	23 014	Personmarked	56 %	23 014	51 %	21 172
1 %	257	1 %	301	Personmarked utlandet	1 %	308	1 %	257
1 %	413	1 %	397	Forsikring, verdipapirfond og andre finansielle foretak	1 %	412	1 %	431
100 %	41 748	100 %	41 182	Sum innskudd fra kunder fordelt på sektor og næring	100 %	41 220	100 %	41 765

Innskudd fordelt på geografiske områder:

89 %	37 232	94 %	38 848	Nord-Norge inklusiv Svalbard	94 %	38 863	89 %	37 249
10 %	4 259	5 %	2 007	Øvrige fylker	5 %	2 007	10 %	4 259
1 %	257	1 %	327	Utlandet	1 %	350	1 %	257
100 %	41 748	100 %	41 182	Sum innskudd fordelt på geografiske områder	100 %	41 220	100 %	41 765

1) Gjennomsnittlig rente er beregnet som sum årlige renter/snittvolum.

NOTE 36 - GJELD STIFTET VED UTSTEDELSE AV VERDIPAPIRER

Morbank		Beløp i mill kroner	Konsern	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
		Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak		
13 342	16 534	Obligasjonsgjeld	16 534	13 342
13 342	16 534	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	16 534	13 342
0,00 %	0,00 %	Gjennomsnittlig renter sertifikater	0,00 %	0,00 %
3,40 %	3,43 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	3,43 %	3,40 %

Obligasjonsgjeld fordelt på forfallstidspunkt

2 994		2012		2 994
3 132	3 899	2013	3 899	3 132
1 150	1 424	2014	1 424	1 150
2 950	3 551	2015	3 551	2 950
1 956	4 128	2016	4 128	1 956
1 600	3 350	2017	3 350	1 600
	250	2018 og senere	250	
317	560	Markedsverdi obligasjoner	560	317
-757	-628	Egenbeholdning	-628	-757
13 342	16 534	Obligasjonsgjeld og andre langsiktige låneopptak	16 534	13 342

Gjeld fordelt på vesentlige valutaer i mill kroner

12 225	14 832	NOK	14 832	12 225
	558	SEK	558	
1 117	1 144	EUR	1 144	1 117
13 342	16 534	Sum gjeld fordelt på vesentlige valutaer	16 534	13 342

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året inkludert eventuelle rente- og valutawapper i prosent av gjennomsnittlig verdipapirbeholdning.

NOTE 37 - ANDRE FORPLIKTELSER

Morbank			Konsern	
31.12.11	31.12.12	Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
520	411	Annen gjeld	464	560
404	426	Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter	553	519
2	2	Avsetning påløpte kostnader/forpliktelse	4	4
926	839	Sum andre forpliktelse	1 021	1 083

Annen gjeld

65	95	Kreditorer	101	67
121	94	Påløpt skatt sist år	115	134
25	24	Skattetrekk	29	29
100		Gjeld til stiftelser		100
97	73	Vedtatte utbetalinger fra gavefondet	73	97
36	41	Pensjonsforpliktelse (IAS 19)	43	36
76	84	Øvrig gjeld	103	97
520	411	Sum annen gjeld	464	560

Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter

		Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter	111	105
64	61	Påløpte personalkostnader	75	74
335	361	Påløpte renter	362	333
5	4	Øvrig periodiseringer	6	7
404	426	Sum påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter	553	519

Påløpte kostnader/mottatte ikke opptjente inntekter

489	404	Avsetning per 01.01.	519	597
14 789	80 095	Ekstra avsetning ført over resultatet	80 098	14 793
14 874	80 073	Brukt i løpet av året av tidligere avsatt	80 064	14 704
404	426	Avsetning per 31.12.	553	686

Pantstillelser

Pantstillelse 2012	5 718
Tilhørende forpliktelse 2012	2 368
Pantstillelse 2011	7 906
Tilhørende forpliktelse 2011	3 575

Obligasjoner og sertifikater er deponert som sikkerhet for D/F-lån i Norges Bank. Det er også pansatt obligasjoner til Finansdepartementet i forbindelse med bytteordning.

Forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr:

Per 31.12.12 hadde konsernet ikke inngått vesentlige forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS har kommittert et beløp på inntil 300 mill kroner til mulige emisjoner i Nord II IS i 2013.

Pågående rettstviser

Per 31.12.12 har konsernet ikke foretatt avsetninger for pågående rettstviser.

NOTE 38 - GARANTIER

Morbank		Beløp i mill kroner	Konsern	
31.12.11	31.12.12		31.12.12	31.12.11
Fordeling av garantiansvar				
1 504	1 608	Betalingsgarantier	1 608	1 504
242	276	Kontraktsgarantier	276	242
		Lånegarantier		
		Garantier for skatter		
570	679	Annet garantiansvar	679	570
26	26	Garanti overfor Bankenes sikringsfond	26	26
2 342	2 589	Sum garantiansvar	2 589	2 342
Garantier fordelt på sektor og næring				
475	617	Jordbruk, skogbruk, fiske, fangst og oppdrett	617	475
		Utvinning av råolje og naturgass		
49	111	Industri og bergverk	111	49
988	1 007	Bygg og anlegg, kraft- og vannforsyning	1 007	988
171	152	Varehandel, hotell- og restaurantdrift	152	171
121	152	Utenriks sjøfart og rørtransport	152	121
94	94	Transport ellers og kommunikasjon	94	94
393	410	Finansiering, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	410	393
28	23	Tjenesteytende næringer ellers	23	28
		Kommuner		
23	23	Personmarked	23	23
2 342	2 589	Sum garantier	2 589	2 342
Finansinstitusjoner				
2 342	2 589	Sum garantier fordelt på sektor og næring	2 589	2 342
Garantier fordelt på geografiske områder				
132	298	Finnmark	298	132
1 314	1 370	Troms inkl Svalbard	1 370	1 314
726	769	Nordland	769	726
170	152	Øvrige fylker	152	170
2 342	2 589	Sum garantier fordelt på geografiske områder	2 589	2 342

NOTE 39 - ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Morbank			Konsern		
31.12.11	31.12.12	Forfallsstruktur	Beløp i mill kroner	31.12.12	31.12.11
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital					
350	112	2018 3 mnd Nibor + 1,25 (Call opsjon 2013)		112	350
200	200	2018 3 mnd Nibor + 2,75 (Call opsjon 2013)		200	200
100	100	2019 3 mnd Nibor + 2,40 (Call opsjon 2014)		100	100
350	350	2019 fast rente 8,35 (Call opsjon 2014)		350	350
	500	2013 mnd Euribor + 2,75 (Call opsjon 2017)		500	
-4	-3	Over-/underkurs ansvarlig lån		-3	-4
		Valuta agio/disagio tidsbegrenset			
996	1 259	Sum tidsbegrenset ansvarlig lånekapital		1 259	996
Evigvarende fondsobligasjon					
370	370	2033 6 mnd libor + 2,3 (USD 60 mill.) (Call opsjon 2013)		370	370
	500	2022 3 mnd Nibor + 4,75 (Call opsjon 2017)		500	
-10	-34	Fondsobligasjon valuta agio/disagio		-34	-18
360	836	Sum evigvarende fondsobligasjon		836	352
1 356	2 095	Sum tidsbegrenset ansvarlig kapital og evigvarende fondsobligasjon		2 095	1 348
6,09 %	5,33 %	Gjennomsnittlig rente NOK		5,33 %	6,09 %
2,54 %	2,92 %	Gjennomsnittlig rente USD		2,92 %	2,54 %

NOTE 40 - OPPKJØP AV VIRKSOMHETER

SpareBank 1 Regnskapshuset AS

SpareBank 1 Nord-Norge etablerte i november 2011 det heleide datterselskapet SNN Økonomihus Holding AS. Kontorsted er Tromsø.

SNN Økonomihus Holding AS kjøpte i november 2011 60% av aksjene i regnskapskontoret SNN Økonomipartner Alta AS (tidligere Consis Alta AS), og resterende 40% ble kjøpt i september 2012. Videre ble 100% av aksjene i Mercantilservice AS (Tromsø) kjøpt i juni 2012. I konsernregnskapet fremkommer en immateriell merverdi vedrørende aksjekjøpene i selskapene knyttet til kundeportefølje og kompetanse.

Bakgrunnen for oppkjøpene er å styrke regnskapstilbudet til bedriftene i landsdelen, samt å gjøre det mulig med et tettere samarbeid mellom bank og regnskapstjenester. Dette gjør at banken i større grad kan hjelpe sine kunder med økonomisk rådgivning og effektivisering av betalingsløsninger.

SNN Økonomihus Holding AS har et resultatbidrag før skatt på -1,1 mill kroner per 4. kvartal 2012 (inkludert andel resultat fra regnskapskontorene). Resultatet i 2012 preges av oppkjøps- og oppstartkostnader samt naturlig sesongmessig lav aktivitet 2. halvår.

Det er besluttet å fusjonere de tre datterselskapene til ett regnskapskontor, med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2013. Fusjonen gjennomføres til regnskapsmessig og skattemessig kontinuitet. Overtakende selskap i fusjonen er Mercantilservice AS.

Det sammenslåtte selskapet vil etter fusjonen endre navn til SpareBank 1 Regnskapshuset AS.

NOTE 41- NÆRSTÅENDE PARTER

Morselskap	Datterselskaper	Felleskontrollerte virksomheter
SpareBank 1 Nord-Norge	SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	SpareBank 1 Gruppen AS
	EiendomsMegler 1 Nord-Norge AS	SpareBank 1 Boligkreditt AS
	SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA	SpareBank 1 Utvikling DA
	SpareBank 1 Nord-Norge Invest AS	BN Bank ASA
	North West 1 Alliance Bank	SpareBank 1 Næringskreditt AS
	SNN Økonomihus Holding AS	Bank 1 Oslo AS
	Consis Alta AS (eid av SNN Økonomihus)	SpareBank 1 Verdipapirservice AS
	Mercantilservice AS (eid av SNN Økonomihus)	SpareBank 1 Kundesenter AS
	Origo Økonomipartner AS (eid av Consis Alta)	SpareBank 1 Kredittkort AS
	Folk i husan eiendomsmegling Lofoten AS (eid av EM 1)	

Mellomregningsforhold med morbank og datterselskaper

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Resultatposter morselskap		
Mottatte renter og lignende inntekter av utlån og fordringer fra datterselskaper	96	87
Innskuddsrenter til datterselskaper	6	6
Aksjeutbytte	51	48
Opptjent provisjon formidling salgspantlån	2	2
Andre gebyrer og provisjonskostnader	5	3
Andre driftskostnader	6	7

Det utføres enkelte administrative tjenester i morbanken, bl.a. lønningstjenester, for datterselskaper i konsernet.

Balanseposter morselskap

Utlån	3 188	2 684
Innskudd	194	216
Andre fordringer	26	55
Annen gjeld og påløpte kostnader	20	2

Salgspantlån og leasing formidlet til SpareBank 1 Finans AS per 31.12.12 var 1.000 mill. kroner.

Mellomregningsforhold med tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Beløp i mill. kroner	2012	2011
Resultatposter morselskap		
Mottatte renter og lignende inntekter av utlån og fordringer	9	3
Innskuddsrenter	13	5
Aksjeutbytte	138	142

Balanseposter morselskap

Utlån	367	43
Innskudd	1 599	417

Transaksjoner mellom morbank og felleskontrollerte virksomheter

Som deltaker i SpareBank 1-alliansen gjennomføres forskjellige transaksjoner mellom morbank og de felleskontrollerte virksomheter.

De transaksjoner som foretas inngår som en del av ordinær virksomhet og skjer til ordinære markedspriser.

De vesentligste transaksjonene

- A) Kjøp av drifts- og vedlikeholdstjenester av IT systemer, samt utviklingstjenester fra SpareBank 1 Utvikling DA til henholdsvis 97 mill. kroner og 90 mill. kroner i 2012 og 2011.
- B) Salg av forsikringsprodukter og spareprodukter med forsikringselement for SpareBank 1 Gruppen AS for henholdsvis 287 mill. kroner og 418 mill. kroner i 2012 og 2011.
- C) Utlån solgt til Sparebank 1 Boligkreditt AS per 31.12.12 21.363 mill. kroner
Opptjent provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt AS i 2012 175 mill. kroner
SpareBank 1 Boligkreditt AS innskudd i SpareBank 1 Nord-Norge 1.559 mill. kroner

NOTE 42 - EIERANDELSKAPITAL OG EIERSTRUKTUR

Eierandelskapitalen er på kr 1.655.224.675 fordelt på 66.208.987 egenkapitalbevis, hvert pålydende kr 25. Per 31.12.12 var det 8.015 egenkapitalbevisiere (8.139 per 31.12.11).

Utvikling i bankens eierandelskapital og antall egenkapitalbevis

År	Endring	Endring i eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
1999			649 248 699	6 492 486
2000	Ansatt emisjon	10 453 101	659 701 800	6 597 018
2001			659 701 800	6 597 018
2002			659 701 800	6 597 018
2003			659 701 800	6 597 018
2004			659 701 800	6 597 018
2005	Fondsemisjon	131 940 500	791 642 200	7 916 422
2005	Splitt		791 642 200	15 832 844
2006			791 642 200	15 832 844
2007	Utbytteemisjon	49 055 400	840 697 600	16 813 952
2008	Utbytteemisjon	54 906 050	895 603 650	17 912 073
2009			895 603 650	17 912 073
2010			895 603 650	17 912 073
2011	Splitt og emisjoner	759 621 025	1 655 224 675	66 208 987
2012			1 655 224 675	66 208 987

De 20 største egenkapitalbevisierne

Eier	Antall egenkapitalbevis	Andel
Pareto Aksje Norge	3 356 910	5,07 %
MP Pensjon PK	1 766 431	2,67 %
Pareto Aktiv	1 433 383	2,16 %
Frank Mohn AS	1 355 745	2,05 %
Protector Eiendom AS	1 327 479	2,00 %
Tonsenhagen Forretningssentrum AS	1 314 149	1,98 %
Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord Norge	1 134 493	1,71 %
Morgan Stanley & Co. Llc, USA	916 561	1,38 %
Framo Developments AS	906 588	1,37 %
Nordea Bank Norge AS	848 925	1,28 %
Pareto Verdi	804 184	1,21 %
SpareBank 1 SR-Bank pensjonskasse	782 386	1,18 %
Citibank N.A. New York Branch	763 674	1,15 %
Forsvarets Personellservice	620 854	0,94 %
Sparebankstiftelsen DNB NOR	545 614	0,82 %
Goldman Sachs & Co. - Equity, USA	509 354	0,77 %
Trond Mohn	479 950	0,72 %
Karl Ditlefsen	459 243	0,69 %
Terra Utbytte vpf.	450 000	0,68 %
Morgan Stanley & Co. LLC, Klientkonto 1 USA	446 664	0,67 %
20 største eiere	20 222 587	30,50 %
Øvrige eiere	45 986 400	69,50 %
Utstedte egenkapitalbevis	66 208 987	100,00 %

NOTE 42 - EIERANDELSKAPITAL OG EIERSTRUKTUR

Eierandelsbrøk

Resultat for regnskapsåret fordeles mellom eierne og banken i henhold til eierandelsbrøk fastsatt per 01.01., justert for eventuelle emisjoner i regnskapsåret.

Morbank

Beløp i hele 1 000 kroner	01.01.13	01.01.12
Eierandelskapital	1 655 225	1 655 225
Overkursfond	245 179	245 179
Utjevningsfond eksklusiv utbytte og fond for urealiserte gevinster	347 018	225 651
A. Sum egenkapitalbeveiseiernes kapital	2 247 422	2 126 055
Sparebankens fond, eksklusiv fond for urealiserte gevinster	3 006 994	2 795 147
Gavefond	149 861	132 955
B. Sum samfunnseid kapital	3 156 855	2 928 102
Egenkapital eksklusiv utbytte og fond for urealiserte gevinster	5 404 277	5 054 157
Eierandelsbrøk (A / (A + B))	41,59 %	42,07 %

NOTE 43 - ÅRSDISPONERINGER

Morbankens overskudd etter skatt disponeres som følger

Beløp i mill kroner	2012	2011
Resultat etter skatt	515	436
Avsatt kontantutbytte	76	77
Avsatt til utjevningsfond	141	92
Sum til EK-beveiseierne	217	169
Andel til EK-beveiseierne	42,07 %	38,74 %
Avsatt til gaver	30	121
Avsatt til Sparebankens fond	268	146
Sum til samfunnseid kapital	298	267
Andel til samfunnseid kapital	57,93 %	61,26 %
Sum disponert	515	436

Utbytte utbetales til de egenkapitalbeveiseierne som er registrert som eiere per 20.03.13. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte 21.03.13.

NOTE 44 - HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 76 mill kroner av årets resultat til egenkapitalbeveiseierne i SpareBank 1 Nord Norge (morbank). Forslaget er ikke vedtatt per balansedagen, og er derfor ikke balanseført som gjeld på balansedagen, men ligger fortsatt som en del av utjevningsfondet.

Tilsvarende er det foreslått å gi konsernbidrag til heleid datterselskap med inntil 30 mill kroner. Dette ligger også fortsatt som en del av egenkapitalen inntil vedtak fra Representantskapet foreligger.

Det er i januar 2013 inngått avtale om nedsalg av bankens eierpost i Bank 1 Oslo Akershus til 4,8%. Avtalen er inngått sammen med SpareBank 1 SR-Bank, SpareBank 1 SMN og med Sparebanken Hedmark som kjøper. Salgsprisen i transaksjonen tilsvarer bokført verdi av Bank 1 Oslo Akershus AS per 30.09.12. Avtalen er betinget av endelig godkjenning fra Finanstilsynet. Gjennomføring av salget medfører en beregnet positiv styrking av konsernets kjernekapitaldekning sammenlignet med 31.12.12 på 0,28 prosentpoeng.

ÅRSREGNSKAP KONSERN - RESULTATANALYSE

Beløp i mill kroner						% av gjennomsnittlig forvaltning				
	31.12.12	31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08	31.12.12	31.12.11	31.12.10	31.12.09	31.12.08
Fra resultatregnskapet										
Renteinntekter	2 845	2 823	2 549	2 763	4 334	3,90%	4,02%	3,85%	3,91%	4,51%
Rentekostnader	1 679	1 694	1 420	1 590	3 014	2,30%	2,41%	2,14%	2,18%	2,60%
Netto renteinntekter	1 166	1 129	1 129	1 173	1 320	1,60%	1,61%	1,70%	1,73%	2,15%
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer	227	209	294	304	293	0,31%	0,30%	0,44%	0,47%	0,50%
Provisjonsinntekter	686	567	590	526	478	0,94%	0,81%	0,89%	0,81%	0,86%
Provisjonskostnader	74	80	85	88	84	0,10%	0,11%	0,13%	0,14%	0,14%
Netto gevinst/tap på verdipapirer og valuta	33	-25	110	220	-377	0,05%	-0,04%	0,17%	0,17%	0,36%
Andre driftsinntekter	44	19	8	24	17	0,06%	0,03%	0,01%	0,04%	0,04%
Dekningsbidrag	2 082	1 819	2 046	2 159	1 647	2,86%	2,59%	3,09%	3,14%	2,69%
Lønn og generelle administrasjonskostnader	900	827	758	792	767	1,23%	1,18%	1,14%	1,22%	1,29%
Avskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	54	47	45	49	62	0,07%	0,07%	0,07%	0,08%	0,08%
Andre driftskostnader	166	162	154	131	142	0,23%	0,23%	0,23%	0,20%	0,21%
Resultat før tap	962	783	1 089	1 187	676	1,32%	1,11%	1,64%	1,82%	1,10%
Tap på utlån og garantier	195	101	87	185	183	0,27%	0,14%	0,13%	0,28%	0,30%
Resultat før skatt	767	682	1 002	1 002	493	1,05%	0,97%	1,51%	1,54%	0,80%
Skatt på ordinært resultat	172	157	186	143	143	0,24%	0,22%	0,28%	0,22%	0,23%
Resultat for regnskapsåret	595	525	816	859	350	0,82%	0,75%	1,23%	1,32%	1,40%
Minoritetsinteresser	0	0	0	1	2	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Majoritetsinteresser	595	525	816	858	348	0,82%	0,75%	1,23%	1,32%	0,57%

STYREERKLÆRING

Konsernet SpareBank 1 Nord-Norge – Erklæring fra styret og administrerende direktør

Hovedstyret og administrerende direktør har i dag behandlet og godkjent årsberetningen og det sammendratte konsoliderte årsregnskapet for SpareBank 1 Nord-Norge per 31. desember 2012, inklusive sammendratte konsoliderte sammenligningstall per 31. desember 2011 og for regnskapsåret 2011.

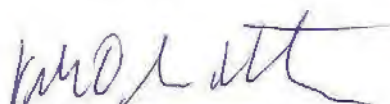
Årsrapporten er etter vår beste overbevisning avlagt i overensstemmelse med kravene i IAS som er godkjent av EU, samt norske tilleggskrav i verdipapirhandelloven.

Etter vår beste overbevisning er årsregnskapet 2012 utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av konsernets eiendeler, gjeld og finansielle stilling og resultat som helhet 31. desember 2012 og 31. desember 2011.

Etter vår beste overbevisning gir videre årsberetningen en rettviseende

- oversikt over viktige begivenheter i regnskapsperioden og deres innflytelse på årsregnskapet.
- beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer virksomheten står overfor i neste regnskapsperiode
- beskrivelse av nærstående vesentlige transaksjoner.

Tromsø, 20. mars 2013

Hovedstyret i SpareBank 1 Nord-Norge

Kjell Olav Pettersen

Pål A. Pedersen

Sonja Djønné

Roar Dons

Greger Mannsverk

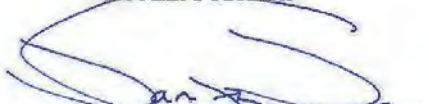
Anita Persen

Ann/Christine Nybacka

Vivi Ann Pedersen

Jan-Frode Janson
(konsernsjef)

Kontrollkomiteens uttalelse til regnskapet for 2012

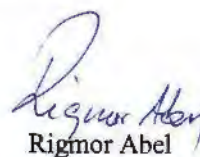
Kontrollkomiteen i SpareBank 1 Nord-Norge har i driftsåret 2012 utført sitt verv i medhold av sparebanklovens § 13 og gjeldende instruks for kontrollkomiteen. Komiteen har ført tilsyn med at bankens virksomhet har vært drevet i samsvar med sparebanklovens bestemmelser, bankens vedtekter og andre bestemmelser banken plikter å rette seg etter.

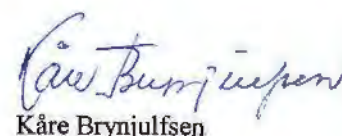
Kontrollkomiteen har gjennomgått årsregnskap, årsberetning og revisors beretning, uten at dette gir foranledning til merknader. Kontrollkomiteen finner styrets vurdering av bankens økonomiske stilling dekkende, og vil tilrå at det fremlagte årsregnskap og årsberetning fastsettes som årsoppgjør 2012 for SpareBank 1 Nord-Norge.

Tromsø, 20. mars 2013

Tore Bråthen
(leder)

Dag Norvang

Rigmor Abel

Kåre Brynjulfsen

REVISJONSBERETNING

KPMG AS
Stakkevollveien 41
Postboks 6262
N-9292 Tromsø

Telephone +47 04063
Fax +47 77 64 30 10
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til representantskapsmøtet i SpareBank 1 Nord-Norge

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for SpareBank 1 Nord-Norge, som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskaps- og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2012, resultatregnskap og oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapitalen og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og administrerende direktørs ansvar for årsregnskapet

Styret og administrerende direktør er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for bankens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettviseende bilde av banken og konsernet SpareBank 1 Nord-Norge sin finansielle stilling per 31. desember 2012 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Offices in

Oslø	Haugesund	Sindnesjøen
Alta	Kinnvik	Suvenger
Arendal	Kreftansand	Sjørd
Bergen	Larvik	Sittumo
Bodo	Mo i Rana	Tromsø
Düsseldorf	Nækk	Tromsøerm
Fukuoka	Narvik	Tønsberg
Grimstad	Rana	Ålesund
Harna	Sandefjord	

KPMG AS, a Norwegian member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.
Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsen om eierstyring og selskapsledelse

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og redegjørelsen om virksomhetsstyring og selskapsledelse om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Tromsø, 20. mars 2013
KPMG AS

Stig-Tore Richardsen
Statsautorisert revisor

Virksomheten

SpareBank 1 Nord-Norges prinsipper for eierstyring og selskapsledelse skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning, og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir realisert og nådd. Banken følger "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)".

Konserndirektør interne støttefunksjoner

Elisabeth Utheim

Cand. polit.

Erfaring:

- Prosjektleder i Vadsø kommune
- Prosjektleder og førstekonsulent ved Universitetet i Tromsø
- Personal- og organisasjonssjef i Hammerfest kommune
- Konserndirektør i SpareBank 1 Nord-Norge fra 2005

Viseadministrerende direktør

Oddmund Åsen

Siviløkonom, MBA i strategisk ledelse

Erfaring:

- Økonomisjef ved Nordland psykiatriske sykehus
- Økonomisjef i Nordland fylkeskommune
- Finanssjef i Sparebanken Nordland
- SpareBank 1 Nord-Norge
  - Regionbanksjef Salten/Helgeland
  - Banksjef næring, Tromsø
  - Viseadm. dir. siden 1996

Konserndirektør risikostyring og compliance

Geir Andreassen

Bachelor i revisjonsfag

Erfaring:

- Revisor i Noraudit Hørstad
- Fagsjef regnskap i Tromsø Sparebank
- Intern revisjonssjef i Sparebanken Nord
- SpareBank 1 Nord-Norge
  - Konsernbanksjef økonomi/regnskap
  - Konserndirektør risikostyring og compliance siden 2007

Konsernsjef

Jan-Frode Janson

Siviløkonom og doktorgrad i
Industriell Økonomi og Teknologiledelse

Erfaring:

- Viseadministrerende direktør i Fokus Bank
- Daglig leder i ABB Installasjon Midt-Norge
- Marketing- og produktsjef i Nidar AS
- Seniorkonsulent/forsker ved NTNU/Sintef

Konserndirektør bedrifts- og personmarked Troms

Liv B. Ulriksen

Fiskerikandidat med hovedfag i økonomi

Erfaring:

- SpareBank 1 Nord-Norge
  - Bedriftsrådgiver i storkundeavdelingen
  - Banksjef konsernkundeavdelingen
- Assisterende direktør i Fiskeriforskning
- Direktør for forretningsområdet Marin i Nofima
- Konserndirektør i SpareBank 1 Nord-Norge siden 2008

Konserndirektør finans

Rolf Eigil Bygdnes

Siviløkonom og MBA

Erfaring:

- Soussjef/ass. banksjef Sparebanken Nord
- Økonomidirektør i A/L Håko, Tromsø
- Økonomisjef/prosjektleder, Bartindhaug Gruppen
- Adm. dir. i NORFICO
- Foreleser ved Handelshøyskolen BI
- SpareBank 1 Nord-Norge
  - Ass. regionbanksjef, Tromsø
  - Adm. dir. SpareBank 1 Securities
  - Konserndirektør finans siden 2004

Kommunikasjonsdirektør

Stig-Arne Engen

Siviløkonom

Erfaring:

- Prosjektleder i Kleber AS
- Økonomi- og markedsansvarlig i Kleber AS
- Foreleser, Folkeuniversitetet i Bardu og Målselv
- SpareBank 1 Nord-Norge
  - Rådgiver
  - P-banksjef region Midt-Troms
  - Regionbanksjef region Midt-Troms
  - Konserndirektør privatmarked
  - Kommunikasjonsdirektør siden 2010

Hovedstyret

Styremedlem

Anita Persen

Utdannelse: Pedagog/BI-utdannet
Stilling: Adm. direktør Finnmark
Kontorservice

Erfaring:

- Adm. direktør Student-samskipnaden i Finnmark (SIF)
- Styrer/barnehageleder Student-samskipnaden i Finnmark (SIF)
- Spesialpedagog Karasjok kommune/ Finnmark Fylkeskommune

Styremedlem

Pål Andreas Pedersen

Utdannelse: Cand. oecon. og Dr. polit,
Universitetet i Oslo
Stilling: Rektor ved Universitetet i
Nordland siden august 2007

Erfaring:

- Professor i samfunnsøkonomi, Handelshøgskolen i Bodø, Universitetet i Nordland siden 1988
- Gjesteprofessor ved University of Kent i Canterbury, UK, 2000-01
- Dekan ved Handelshøgskolen i Bodø, 2003-2007

Styremedlem

Roar Dons

Utdannelse: Master of Management (MMM) BI Oslo. Fysioterapi og Spesialist Manuell Terapi.
Stilling: Forretningsutvikler og investor

Erfaring:

- Praksis innenfor Manuell Terapi og Fysioterapi
- Adm.direktør i A/S Pellerin
- Styrevern i ulike bransjer
- Styremedlem og eier i A/S Pellerin
- Deltaker og utvikler innenfor områdene kultur, næringsseiendom og innovasjon/ ledelse

Ansattevalgt medlem

Vivi Ann Pedersen

Utdannelse: Bankutdannet
Stilling: Tillitsvalgt i
SpareBank 1 Nord-Norge

Erfaring:

- SpareBank 1 Nord-Norge:
  - Saksbehandler Innskuddsavdelingen
  - Gjeldsrådgiver inkassoavdelingen
  - Regiontillitsvalgt i region Troms
  - Hovedtillitsvalgt/konserntillitsvalgt i Finansforbundet i SNN

Styreleder

Greger Mannsverk

Utdannelse: Oslo Tekniske Maritime Skole, Ingeniørskole linje for maritim teknologi og skipsteknikk

Stilling: Administrerende direktør i Bergen Group Kimek AS og Bergen Group Kimek Offshore AS

Erfaring:

- Avdelingsleder Kværner Kimek AS
- Kimek AS:
  - Produksjonssjef
  - Salgsingeniør/prosjektingeniør
  - Avdelingsingeniør
- Konstruktør/maskiningeniør A/S Sydvaranger
- Konstruktør Munch Internasjonal AS

Styreleder

Kjell Olav Pettersen

Utdannelse: diplomøkonom i bankfag

Stilling: Adm. direktør i Coop Nord SA

Erfaring:

- Tromsbanken AS:
  - banksjef, økonomisjef m.m.
- Distriktsbanksjef Fokus Bank ASA
- Adm. direktør i Tromsø Idrettslag
- Adm. direktør i Coop Nord SA

Styremedlem

Ann-Christine Nybacka

Utdannelse: Handelshøgskolan i Helsingfors, Norges Handelshøyskole

Stilling: Avdelingsdirektør Brønnøysundregistrene

Erfaring:

- Finansrådgiver Stockhouse Finance AB
- Rådgiver Föreningsbanken
- Økonomisjef og administrativ sjef LKAB hamn
- Financial controller SCA Munksund
- Logistikkjef SCA Munksund
- Avdelingsdirektør Brønnøysundregistrene

Ansattevalgt varamedlem

Sonja Djonne

Utdannelse: Diplomøkonom i bedriftsøkonomi

Stilling: Daglig leder IT Partner Helgeland

Erfaring:

- Prosjektanalytiker ROI Invest
- Innkjøpsleder Helgelandssykehuset HF
- Innkjøpsleder Rana kommune
- Personalkonsulent/saksbehandler Rana trygdekontor
- Sysselsettingsleder Rana kommune

Ansattevalgt varamedlem

Gunnar Kristiansen

Utdannelse: Bankakademiet

Stilling: Tillitsvalgt i SpareBank 1 Nord-Norge

Erfaring:

- SpareBank 1 Nord-Norge:
  - saksbehandler regnskap
  - ansvarlig inkassoavdelingen Vesterålen
  - regiontillitsvalgt Vesterålen
  - konserntillitsvalgt for Finansforbundet

Styrende organer

REPRESENTANTSKAPET

Rådmann Jan-Hugo Sørensen, Hansnes	(leder)	2012
Kommunalsjef Asbjørg Jensvoll Strøm, Vardø	(nestleder)	2012

Innskytvalgte medlemmer

Advokat Cecilie Lysjø Jacobsen, Hammerfest	2009/2012
Fiskerikandidat Line Mikkelsen, Tromsø	2012/2015
Selvst. næringsdrivende Reidun Kristiansen Flakstad, Gryllefjord	2010/2013
Rådmann Jan-Hugo Sørensen, Hansnes	2010/2013
Daglig leder Rita Myrvang, Sørreisa	2012/2015
Ordfører Aina Willumsen, Træna	2012/2015
Siviløkonom Hanne Sofie Åsen, Bodø	2009/2012
Jurist Tone Marie Myklevoll, Tromsø	2011/2014
Daglig leder Trine Stenvold, Fauske	2010/2013
Nærings- og kultursjef Kari Ann Olsen Lind, Stokmarknes	2009/2012
Juridisk seniorrådgiver Charlotte Ringkjøb, Bodø	2011/2014
Personalkonsulent Britt Dahlberg, Bardu	2011/2014

Innskytvalgte varamedlemmer

Næringsdrivende Harald Erik Johannessen, Storslett	2012
Innkjøpsansvarlig Thone Bjørklund, Hammerfest	2012
Rådmann Hugo Thode Hansen, Harstad	2012
Siviløkonom Anders J. H. Eira, Kåfjord	2012
Næringsjef Stig-Gøran Olsen, Sandnessjøen	2012
Disponent Harald Reisænen, Vestre Jakobselv	2012

Fylkestingsvalgte medlemmer

Ordfører Tor Asgeir Johansen, Kjøpsvik	2012/2015
Student Cecilie Terese Myrseth, Tromsø	2012/2015
Politiker Line Miriam Sandberg, Silsand	2012/2015
Sjøvett og opplæringsansvarlig Kari Lene Olsen, Honningsvåg	2012/2015

Fylkestingsvalgte varamedlemmer

Pensjonist Jon Tørset, Bodø	2012/2015
Ordfører Dag Sigurd Brustind, Hamnvik	2012/2015
Ordfører Ivar B. Prestbakmo, Sjøvegan	2012/2015
Masterstudent Ellen Johansen, Kølkelv	2012/2015

Egenkapitalbeviservalgte medlemmer

Styreleder Kjell Kræmer, Tromsø	2010/2013
Advokat Erik Sture Larre, Oslo	2011/2014
Adm. direktør Frode Helgerud, Oslo	2009/2012
Styreleder Kjell Kolbeinsen, Tromsø	2012/2015
Direktør Trygve Myrvang, Tromsø	2011/2014
Adm. direktør Trond Mohn, Paradis	2009/2012
Ordfører Odd-Tore Fygle, Bodø	2009/2012
Kommunalsjef Asbjørg Jensvoll Strøm, Finnsnes	2012/2015
Øk.ansvarlig Bente Evensen, Tromsø	2011/2014
Konsernsjef Oddbjørn Schei, Tromsø	2012/2015
Kunstner Berit Berg, Tromsø	2012/2015
Kjøpmann Herman Mehren, Oslo	2010/2013
Daglig leder Ole Ovesen, Sørreisa	2010/2013
Optiker Sissel Ditlefsen, Tromsø	2009/2012
Kunsthåndverker Marie M. Fangel, Tromsø	2009/2012
Finansanalytiker Tom Rømer Svendsen, Oslo	2010/2013

Egenkapitalbeviservalgte varamedlemmer

Direktør Odd Erik Hansen, Tromsø	2011/2014
Seniorforsker Toril Ringholm, Tromsø	2012/2015
Daglig leder Trond Vidar Hansen, Tromsø	2012/2015
Student Ane Kristine Røger, Stokmarknes	2011/2014
Prosjektleder Stig Vonka, Harstad	2011/2014
Kontorleder Jorhill Andreassen, Silsand	2011/2014
Linn Knudsen, Alta	2011/2014
Direktør Stein Kristiansen, Jakobsli	2011/2014

Ansattvalgte medlemmer

Hovedverneombud May Britt Nilsen, Sørkjosen	2009/2012
Fagsjef Hans Olav Gjølvik, Tromsø	2011/2014
Seniorrådgiver Einar Frøfjord, Tromsø	2011/2014
Rådgiver Ann-Kirsten Larsen, Tromsø	2011/2014
Rådgiver Ann Kathrina Langaune, Bårdufoss	2009/2012
Rådgiver Therese Isaksen, Mo i Rana	2011/2014
Fagsjef Frode Pedersen, Tromsø	2009/2012
Innkjøpsjef Øyvind Pallesen, Tromsø	2009/2012

Ansattvalgte varamedlemmer

Rådgiver Cato Julius Brattøy, Ørnes	2011/2012
Seniorkonsulent Rigmor S. Berntsen, Tromsø	2011/2012
Rådgiver Arne Clemens, Alta	2011/2012
Seniorrådgiver Kristin Ludvigsen, Mo i Rana	2011/2012
Rådgiver Bodil Hanssen, Leinesfjord	2011/2012
Rådgiver Egon Enoksen, Stokmarknes	2011/2012
Rådgiver Inger M. Løkken, Stokmarknes	2011/2012
Seniorrådgiver Hilde Hauan, Tromsø	2011/2012

REPRESENTANTSKAPETS VALGKOMITÉ

Medlemmer

Jurist Charlotte Ringkjøb, Bodø (leder)	(innskytvalgt)	2012/2013
Direktør Trygve Myrvang, Tromsø	(egenkap.eiervalgt)	2012
Student Cecilie Terese Myrseth, Tromsø	(fylkestingsvalgt)	2012/2013
Seniorrådgiver Einar Frøfjord, Tromsø	(ansattevalgt)	2011/2012

Varamedlemmer

Rådmann Jan-Hugo Sørensen, Hansnes	(innskytvalgt)	2012/2013
Advokat Erik Sture Larre, Oslo	(egenkap.eiervalgt)	2011/2012
Ordfører Tor Asgeir Johansen, Kjøpsvik	(fylkestingsvalgt)	2012/2013
Rådgiver Therese Isaksen, Mo i Rana	(ansattevalgt)	2011/2012

INNSKYTERNES VALGKOMITÉ

Medlemmer

Jurist Charlotte Ringkjøb, Bodø	(leder)	2012/2013
Selvst.nærings Reidun Kr. Flakstad, Gryllefjord		2012/2013
Advokat Cecilie Lysjø Jacobsen, Hammerfest		2011/2012

Varamedlemmer

Rådmann Jan-Hugo Sørensen, Hansnes	2012/2013
Jurist Tone Marie Myklevoll, Tromsø	2011/2012
Nær.drivende Harald Erik Johannessen, Storslett	2011/2012

EGENKAPITALBEVISEIERNES VALGKOMITÉ

Medlemmer

Advokat Erik Sture Larre, Oslo	(leder)	2011/2012
Adm. dir Trond Mohn, Paradis		2012/2013
Kunsthåndverker Marie M. Fangel, Tromsø		2011/2012

Varamedlemmer

Direktør Trygve Myrvang, Tromsø		2012
Øk. ansvarlig Bente Evensen, Tromsø		2012/2013
Kommunalsjef Asbjørg Jensvoll Strøm, Finnsnes		2012/2013

KONTROLLKOMITEEN

Medlemmer

Professor Tore Bråthen, Oslo	(leder)	2012/2013
Disponent Dag Norvang, Tromsø		2012/2013
Miljødirektør Rigmor Abel, Tromsø		2012/2013

Fast møtende varamedlem

Konsulent Kåre Brynjulfsen, Silsand		2012/2013
-------------------------------------	--	-----------

HOVEDSTYRET

Medlemmer

Adm. direktør Kjell Olav Pettersen, Tromsø	(leder)	2011/2012
Professor Pål Andreas Pedersen, Bodø	(nestleder)	2012/2013
Daglig leder Sonja Djønne, Mo i Rana		2012/2013
Forretningsutvikler Roar Dons, Tromsø		2011/2012
Adm.dir Greger Mannsverk, Kirkenes		2012/2013
Avd. direktør Ann-Christine Nybacka, Brønnøysund		2012/2013
Hovedtillitsvalgt Vivi Ann Pedersen, Tromsø (ansattevalgt)		2011/2012
Direktør Anita Persen, Alta		2012/2013

Varamedlemmer

Ingeniør Erik Sture Larre jr., Oslo		2012
Fabrikkdirektør Wenche E. Olsen, Glomfjord		2012
Tillitsvalgt Gunnar Kristiansen, Sortland		2012
Tillitsvalgt Kjetil Ask Olsen, Tromsø		2012

REGIONSTYRE HELGELAND

Medlemmer

Sivilingeniør Stig Roald Frammarsvik, Mo i Rana	(leder)	2011/2012
Advokat Toril Valla, Korgen	(nestleder)	2012/2013
Daglig leder Brynjar Kroknes, Brønnøysund		2011/2012
Innkjøpsleder Christin Walen Strand, Sandnessjøen		2012/2013
Daglig leder Ole Kristian Jenssen, Mosjøen		2012/2013
Tillitsvalgt Christian Stavøy, Sandnessjøen		2012/2013

Varamedlemmer

Adm. sjef Stig Sørra, Sandnessjøen		2012
Daglig leder Nina Rødahl Friis, Nesna		2012
Tillitsvalgt Wenche Solli, Mosjøen		2012
Verneombud Arnold Sjøteig, Mo i Rana		2012

REGIONSTYRE SALTEN

Medlemmer

Daglig leder Trond Sigurd Tørdal, Bodø	(leder)	2011/2012
Direktør Bente Larsen, Bodø	(nestleder)	2012/2013
Daglig leder Malin Arntzen, Rødøy		2011/2012
Konsern dir. Sten-Rune Brekke, Fauske		2012
Næringsdrivende Alf Mangør Johannessen, Bodø		2012/2013
Tillitsvalgt Gunn Helen Kristensen, Rognan		2012/2013

Varamedlemmer

Distriktssekretær Rita Lekang, Bodø		2012
Daglig leder Stein Valle, Hamarøy		2012
Tillitsvalgt Aud Jorun Skaret, Meløy		2012
Tillitsvalgt Bjørg Lillian Olsen, Leinesfjord		2012

REGIONSTYRE HÅLOGALAND

Medlemmer

Daglig leder Berit Pettersen, Sortland	(leder)	2011/2012
Direktør Bjørn Akselsen, Harstad	(nestleder)	2012/2013
Adm.direktør Mona Kristine Rosvold, Harstad		2012/2013
Markedssjef Frank Sundermeier, Narvik		2012/2013
Regiondirektør Svein Helland, Svolvær		2011/2012
Tillitsvalgt Vivi Ann Movik, Harstad		2011/2012

Varamedlemmer

Stipendiat Knut Foshaug, Narvik		2012
Daglig leder Alf Lie, Leknes		2012
Tillitsvalgt Dag Inge Lund, Stokmarknes		2012
Verneombud Johannes Frivåg, Sortland		2012

REGIONSTYRE TROMS

Medlemmer

Gullsmed Elin Wintervold, Tromsø	(leder)	2012/2013
Adm. direktør Alfred Aksnes, Tromsø	(nestleder)	2011/2012
Daglig leder Jan Fredrik Jenssen, Vangsvik		2012/2013
Kontorsjef Roy Hugo Johansen, Skibotn		2011/2012
Lærer Anne Beck Strømseng, Bardu		2012/2013
Tillitsvalgt Kjetil Ask Olsen, Tromsdølen		2011/2012

Varamedlemmer

Daglig leder Bjørnar Heimly, Skjervøy		2012
Markedsansvarlig/Lærer Eva Kristin Lyshoel, Finnsnes		2012
Tillitsvalgt Elena Rushfeldt, Tromsø		2012
Tillitsvalgt Trude Jakobsen, Tromsø		2012

REGIONSTYRE FINNMARK

Medlemmer

Bedriftseier Tor Arne Pettersen, Alta	(leder)	2012/2013
Fylkesråd Hans M. Ellingsen, Hammerfest	(nestleder)	2011/2012
Daglig leder Ann Kristin Kvalsvik, Akkarfjord		2011/2012
Spesialrådgiver Jan Terje Nedrejord, Karasjok		2012/2013
Optiker Kjell Hansen, Vadsø		2012/2013
Tillitsvalgt Arnhild Stenvoll, Hammerfest		2011/2012

Varamedlemmer

Daglig leder Mona Wisløff Vonheim, Alta		2012
Advokat Cecilie Lysjø Jacobsen, Hammerfest		2012
Tillitsvalgt Trond Mikalsen, Kautokeino		2012
Tillitsvalgt Rita Annie Strøm, Alta		2012

Prinsipper for eierstyring og selskapsledelse

(Corporate Governance)

Om regnskapsloven

Regnskapsloven § 3-3 b

Ledelsen og hovedstyret vurderer årlig prinsippene for eierstyring og selskapsledelse, og hvordan de fungerer. De avlegger hvert år en redegjørelse for prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse, i samsvar med regnskapslovens paragraf 3-3b og den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 23. oktober 2012.

Nedenfor redegjøres det for hvordan regnskapslovens paragraf 3-3b, 2. ledd, er dekket i Sparebank 1 Nord-Norge. Inndelingen refererer til nummerering i paragrafen.

1-3. Angivelse av anbefaling som Sparebank 1 Nord-Norge følger, opplysning om hvor anbefalingen er tilgjengelig og begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalingen.

Strukturen for eierstyring og selskapsledelse i Sparebank 1 Nord-Norge er basert på norsk lov. Sparebank 1 Nord-Norge følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse, utgitt av Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse, NUES. Anbefalingen er tilgjengelig på nues.no. Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert under redegjørelsen for hvordan anbefalingen etterleves i punktet "Eierstyring og selskapsledelse i Sparebank 1 Nord-Norge (Corporate Governance)" i årsrapporten.

4. Beskrivelse av hovedelementene i Sparebank 1 Nord-Norges systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.

Se punkt 10 under Eierstyring og selskapsledelse.

6. Sammensetningen til ledende organer samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instruksjoner og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid.

Se punktene 6, 7, 8 og 9 under Eierstyring og selskapsledelse.

7. Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskiftning av styremedlemmer.

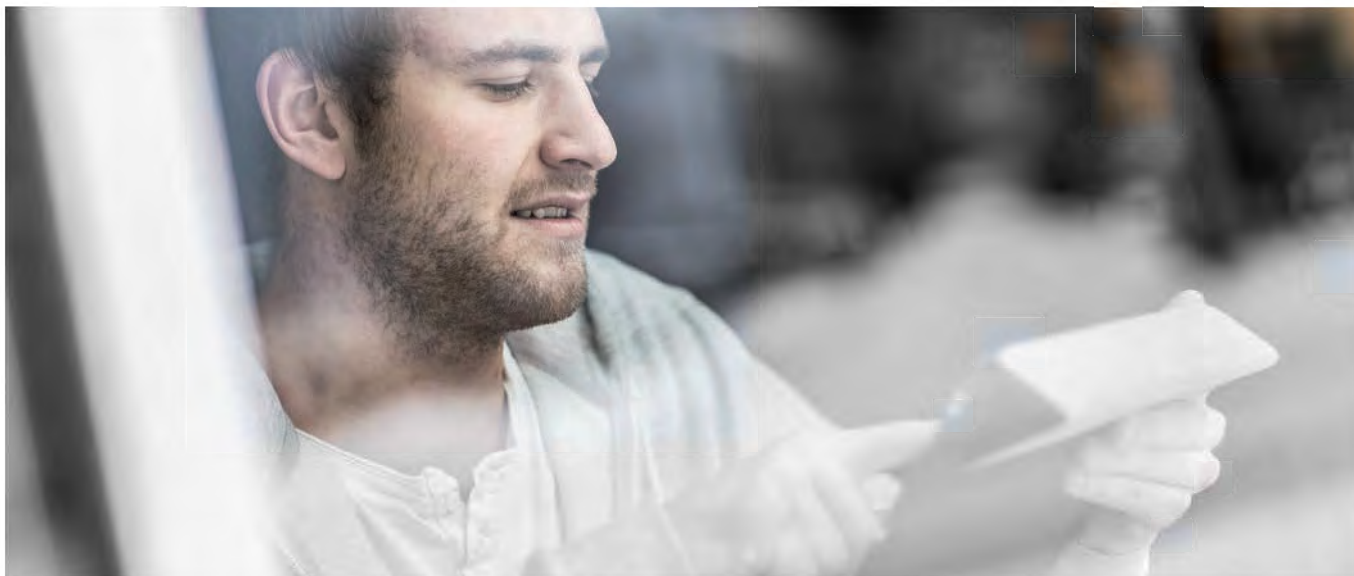
Se punkt 7 og 8 under Eierstyring og selskapsledelse.

8. Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte å kjøpe tilbake eller utstede egne egenkapitalbevis.

For å ha fleksibilitet i forbindelse med salg av egenkapitalbevis til ansatte og tillitsvalgte, har representantskapet tidligere gitt hovedstyret fullmakt til å kjøpe tilbake eller utstede egne egenkapitalbevis. For å styrke denne muligheten, ga representantskapet den 26. mars 2012 hovedstyret fullmakt til å kjøpe og etablere pant i egne egenkapitalbevis, innenfor de rammer som er angitt i lov og forskrift.

Hovedstyret gis fullmakt til å kjøpe og etablere pant i egne egenkapitalbevis innenfor de rammer som er angitt i lov og forskrift. Den samlede beholdning av egenkapitalbevis som banken eier og/eller har avtalepant i, kan ikke overstige 10% av bankens eierandelskapital. Det minste beløp som kan betales for egenkapitalbevisene er kr 12,50 og det høyeste kr 75.

Kjøp av egenkapitalbevis skal skje ved kjøp i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Avhendelse skal skje gjennom samme marked, eventuelt som rettet salg mot ansatte og tillitsvalgte innenfor de lover og forskrifter som gjelder. Pantsettelse vil skje gjennom avtale med kunder i forbindelse med kredittgivning og eventuell realisasjon av pantet i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Fullmakten gjelder til 26. mai 2013.

1. Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Nord-Norge

Eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 Nord-Norge er de mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter, for å sikre eiernes, innskytternes og andre gruppers interesser i banken. Bankens prinsipper for eierstyring og selskapsledelse skal dermed sikre en forsvarlig formuesforvaltning, og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir realisert og nådd.

Banken følger ”Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)”.
(www.nues.no/filestore/Dokumenter/Norskberiktiget.pdf)

Banken har ut fra dette definert følgende hovedprinsipper som bygger på tre hovedpilarer: åpenhet, forutsigbarhet og transparens:

- en struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- en effektiv risikostyring
- fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon for å underbygge tillitsforholdet mellom eiere, hovedstyret og ledelsen
- likebehandling av eiere, og balansert forhold til øvrige interessegrupper
- overholdelse av lover, regler og etiske standarder

I den grad banken ikke følger ”Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)”, er dette redegjort for. Når det gjelder anbefalingens punkter om selskapsøvertakelse, er dette ikke inkludert i bankens Rammeverk og prinsipper for eierstyring og selskapsledelse. Årsaken er at banken er en sparebank, og at disse områdene ikke vurderes relevante i denne sammenheng.

Bankens regelverk for eierstyring og selskapsledelse er sist vedtatt av hovedstyret i møte 08.02.11.

2. Virksomhet

SpareBank 1 Nord-Norge er et selvstendig finanskonsern i SpareBank 1-alliansen.

Bankens visjon er *For Nord-Norge!*

Bankens forretningsidé er å levere helhetlige og moderne finansielle løsninger til kunder med basis i det nordnorske markedet. Banken skaper konkurransefortrinn gjennom å være Nær og Dyktig i alle kunderelasjoner.

Nær står for nærhet, innsikt og involvering. I dette ligger at vi opptrer vennlig, imøtekommende og profesjonelt, forstår individuelle behov, er tilgjengelige, viser lokal innsikt og har en bred tilstedeværelse i markedet. Nærhet står for personlig engasjement og entusiasme for de muligheter som arbeidsplassen og kundene gir oss.

Dyktig betyr å være kundefokusert, ha solid fagkompetanse, gode ferdigheter og tydelige holdninger. Rådgivning og salg skal være basert på gode etiske standarder og autorisasjoner. Rådene skal holde høy faglig kvalitet. Dyktighet betyr evne og vilje til å ta initiativ og foreslå relevante løsninger for kundene. Det betyr også evne til å samarbeide på tvers av organisasjonen for å realisere bankens overordnede mål.

SpareBank 1 Nord-Norge er en attraktiv arbeidsplass, med en kultur preget av dynamisk læring, vinnervilje og samhandling. Virksomheten bygger på strenge krav til redelighet og forretningsetikk. Overholdelse av lover, regler og etiske standarder er en forutsetning for en sunn bankdrift. Bankens verdigrunnlag, med tilhørende etiske retningslinjer, er nedfelt i SNN-koden som beskriver hvordan banken gjør forretninger. SNN-koden er klart kommunisert i organisasjonen, og er tilgjengelig for våre kunder og interessenter på bankens hjemmesider.

SpareBank 1 Nord-Norges mål og strategi beskrives nærmere annet sted i årsrapporten.

3. Selskapskapital og utbytte

Det er et overordnet mål at banken skal være godt kapitalisert. Bankens hovedmål, herunder mål for kapitaldekning, kommuniseres gjennom bankens hjemmesider, periodiske regnskapspresentasjoner og i bankens årsrapport. Banken gjennomfører også periodiske gjennomganger av bankens risiko som måles i forhold til bankens risikokapital (ICAAP prosess). Disse foreligger bankens hovedstyre.

Hovedstyret har videre utformet en utbyttepolitikk som er grunnlaget for de utbytteforslag som fremmes for representantskapet. Utbyttepolitikken gjøres kjent gjennom bankens hjemmesider, periodiske regnskapspresentasjoner og i bankens årsrapport.

4. Likebehandling av eiere og transaksjoner med nærstående

Banken skal, gjennom løpende dialog, sikre eiere og øvrige interessegrupper mulighet til å gi uttrykk for deres holdninger til bankens strategiske og forretningsmessige utvikling. Banken skal ha en profil som sikrer troverdighet og forutsigbarhet i egenkapitalmarkedet.

5. Fri omsettelighet

Bankens egenkapitalbevis er fritt omsettelige. Det er ikke vedtektsfestet noen form for omsetningsbegrensninger.

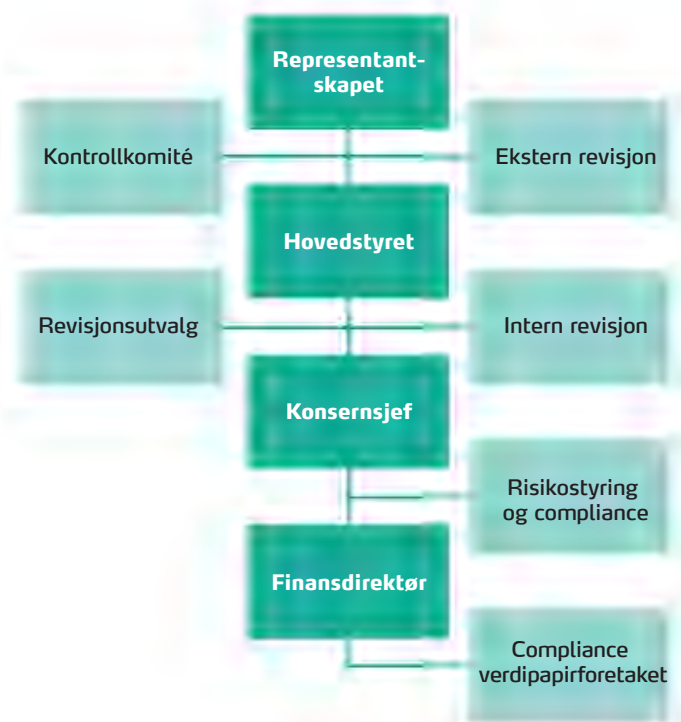
6. En struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll

Bankens styringsstruktur bygger på bankens visjon, etablerte mål, strategier og verdigrunnlag.

Styring og kontroll omfatter alle prosesser og kontrolltiltak som er iverksatt av bankens ledelse for å sikre en effektiv forretningsdrift og gjennomføring av bankens strategier.

For å skape økt trygghet for at eierne og de øvrige interessegruppene mottar korrekt informasjon om forretningsmessige og økonomiske forhold, er det etablert flere uavhengige kontrollorganer.

Bankens styrings- og kontrollorgan har dermed hver sine oppgaver og formål, der de ulike organenes roller og ansvar på øverste nivå er definert gjennom lovgivning, forskrifter og vedtekter.

7. Styringsorganer

7.1 Representantskapet

Banken er en sparebank og har derfor ikke generalforsamling. Dette dokumentet avviker derfor, av formelle årsaker, noe fra "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)" på dette punkt. Avvikene vurderes ikke å innebære noen realitetsforskjell i forhold til anbefalingen.

Representantskapet er bankens øverste ledelsesorgan og har følgende hovedoppgaver:

- fører tilsyn med hovedstyrets forvaltning av selskapet
- fastsetter årsberetning og årsregnskap
- velger medlemmene til bankens styre, kontrollkomité og valgkomité
- velger ansvarlig revisor og fastsetter revisors honorar
- fordeling av det beløp som etter Sparebanklovens § 32 kan gis til allmenntilfelle formål
- opptak av ansvarlig lånekapital

Ved tilretteleggingen av bankens møter i representantskapet, skal banken sikre at samtlige medlemmer får innkalling og saksdokumenter, inkludert valgkomiteens innstilling, per brev og med minst 21 dagers varsel. Dokumentene skal være tilgjengelige på bankens hjemmesider senest 21 dager før møtet. Representantskapet kan ikke treffe beslutning i andre saker enn dem som er bestemt angitt i innkallingen.

Representantskapet har 40 medlemmer og 26 varamedlemmer med følgende representasjon:

- egenkapitalbevisiere: 16 medlemmer med 8 varamedlemmer
- Troms, Finnmark og Nordland – velges av fylkesting: 4 medlemmer med 4 varamedlemmer
- innskyterne: 12 medlemmer med 6 varamedlemmer
- ansatte: 8 medlemmer med 8 varamedlemmer

Representantskapet har normalt 2 møter per år.

7.2 Valgkomité

Valgkomité for representantskapet

Valgkomiteen består av 4 medlemmer og 4 varamedlemmer, og skal ha representanter fra alle fire grupper som er representert i representantskapet. Valgkomiteen skal forberede valg av:

- leder og nestleder i representantskapet
- medlemmer og varamedlemmer til hovedstyret og regionstyrene, eksklusiv de ansattes representanter
- kontrollkomiteens leder, medlemmer og varamedlemmer
- medlemmer og varamedlemmer av valgkomiteen
- egenkapitalbeveiseiernes og innskyternes valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet

For det styremedlem med varamedlem som skal velges blant de ansatte, avgir bare ansatterepresentanten i valgkomiteen innstilling.

Valgkomité for innskyternes valg

Valgkomiteen består av 3 medlemmer og 3 varamedlemmer, og skal forberede innskyternes valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet, samt medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen for innskytterne.

Valgkomité for egenkapitalbeveiseiernes valg

Valgkomiteen består av 3 medlemmer og 3 varamedlemmer, og skal forberede egenkapitalbeveiseiernes valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet, samt medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen for egenkapitalbeveiseierne.

I sitt arbeid skal valgkomiteene hensynta at representantskapet, kontrollkomité, valgkomité og hovedstyret har den nødvendige kompetanse. Valgkomiteene bør i tillegg tilstrebe en viss distriktsvis fordeling, og at begge kjønn er godt representert.

Retningslinjer for de ovennevnte valgkomiteer fastsettes av bankens representantskap.

7.3 Hovedstyret og hovedstyrets arbeid

Hovedstyrets funksjon

Hovedstyret leder bankens virksomhet i samsvar med lov, vedtekter og nærmere forskrifter gitt av representantskapet. Hovedstyret er ansvarlig for at de midler banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Hovedstyret har også plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjensidig for betryggende kontroll.

Hovedstyret har i tillegg følgende hovedoppgaver:

- ansette konsernsjef
- fastsetter instruks for den daglige ledelse av banken
- fastsetter bankens strategi, budsjett, markeds- og organisasjonsmessige mål
- opprettelse og nedleggelse av filial i kommune hvor banken ikke har sitt hovedkontor eller regionkontor
- hovedstyret ansetter og avskjediger leder for internrevisjonen

Hovedstyret har normalt 11 møter i året.

Hovedstyrets sammensetning

Hovedstyret består av 8 medlemmer som er valgt av representantskapet. Hovedstyret har videre 4 varamedlemmer. Samtlige valgte styremedlemmer velges for 2 år, og varamedlemmene for 1 år. Medlemmer og varamedlemmer kan gjenvelges. For å sikre kontinuitet velges halvparten av hovedstyrets medlemmer annet hvert år.

Habilitet / inhabilitet

Hovedstyrets medlemmer er definert som primærinsidere, og må forholde seg til bankens reglement når det gjelder erverv av egenkapitalbevis i banken og i SpareBank 1-alliansebankene. Dette gjelder også for kjøp av aksjer i selskaper som har kunde-forhold til banken.

Ved behandling av engasjement som hovedstyremedlemmene har verv eller interesse i, skal den enkelte erklære seg inhabil og forlate møtet. Videre skal hovedstyremedlemmer og ledende ansatte melde fra til hovedstyret, hvis de direkte eller indirekte har en vesentlig interesse i en avtale som inngås av banken.

Evaluering av hovedstyret

Hovedstyret foretar årlig en egevaluering av sitt virke med henblikk på kompetanse, arbeidsform, saksbehandling, møtestruktur og prioritering av oppgaver.

Styreutvalg

Hovedstyret har opprettet et godtgjørelsesutvalg som skal vurdere/fastsette konsernsjefs lønns- og bonusbetingelser/ordninger. Utvalget består av tre medlemmer av hovedstyret.

Hovedstyret har videre opprettet revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget skal være et forberedende organ for hovedstyret i saker som vedrører overvåkning av finansiell informasjon og selskapets internkontroll og risikohåndtering. Konsernsjef er ansvarlig for å gjøre informasjon og anbefalinger tilgjengelig for utvalget, etter behov og på forespørsel.

Revisjonsutvalget skal bestå av tre medlemmer fra styret. De skal være uavhengige etter definisjonen i "Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)".

Rapportering

Hovedstyret mottar periodisk rapportering av:

- resultatutvikling
- markedsutvikling
- ledelses-, personal og organisasjonsmessig utvikling
- utvikling i risikobildet og risikoeksponeringen for banken

Foruten ovennevnte, presenteres periodisk bankens målekort som inneholder finansielle, organisatoriske, markedsmessige og kvalitetsmessige mål.

Sentrale forretnings- og fagområder behandles minimum årlig, hvor rammer og retningslinjer evalueres og fastsettes.

Hovedstyrets honorarer

Hovedstyrets honorar er et fast beløp per år. Beløpet fastsettes i bankens representantskap. Det utbetales ikke honorarer i tillegg til dette.

7.4 Konsernsjef

Konsernsjef står for den daglige ledelsen av bankens virksomhet, i tråd med lover, vedtekter, fullmakter og instruksjoner. Ansvarer omfatter ikke saker som etter bankens forhold er av uvanlig art eller har stor betydning. Slike saker legges frem for hovedstyret.

Konsernsjefs totale prestasjoner vurderes årlig av hovedstyret.

8. Kontrollorganer

Kontrollkomiteen

Kontrollkomiteen skal føre tilsyn med at banken drives på en hensiktsmessig og betryggende måte, i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, retningslinjer fastsatt av representantskap, samt pålegg fra Kredittilsynet. Kontrollkomiteen skal også påse at virksomheten i hele banken drives på en hensiktsmessig og betryggende måte, og føre tilsyn med at bankens styre og konsernsjef har tilstrekkelig tilsyn og kontroll med morbanken og datterselskapene.

Kontrollkomiteen er valgt av representantskapet og består av 3 medlemmer og 1 varamedlem. Medlemmene velges for 2 år av gangen.

Kontrollkomiteen gir hvert år melding til representantskap og Kredittilsynet om sitt arbeid. Komiteen gir videre uttalelse til representantskapet om årsregnskapet og årsberetningen.

Kontrollkomiteen har normalt 8 møter i året.

Ekstern revisor

Ekstern revisors hovedoppgave er å vurdere hvorvidt virksomhetens årsregnskap er avgitt i samsvar med lov og forskrifter. Videre skal ekstern revisor vurdere om formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll. Ekstern revisor velges av representantskapet.

Ekstern revisor avgir beretning til representantskapet og kontrollkomiteen om disse forholdene.

Det inngås egen avtale med ekstern revisor omhandlende forretningsforholdet mellom banken og ekstern revisor. Ekstern revisor kan benyttes til rådgivningstjenester etter behov. Honorar til ekstern revisor, fordelt på revisjon og andre tjenester, skal opplyses i bankens årsberetning.

Revisor deltar i styremøte som behandler bankens årsregnskap.

Intern revisor

Internrevisjonen er hovedstyrets og administrasjonens viktigste redskap for overvåking av at kontroll- og styringsprosessen er målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Banken har egen intern revisjonsavdeling, som rapporterer til hovedstyret. Revisjonsplan for bankens internrevisjon godkjennes årlig av hovedstyret. Internrevisjonens rapporter og anbefalinger angående forbedringer i bankens risikostyring og interne kontroll, blir kontinuerlig gjennomgått og hensyntatt.

Funksjon for risikostyring

Funksjonen er uavhengig av kundenhetene og ansvarlig for:

- videreutvikling av bankens rammeverk for helhetlig risikostyring
- overordnet risikostyring og oppfølging

Det er opprettet egne controllerfunksjoner for å dekke områdene kredittrisiko, operasjonell risiko og markedsrisiko (likviditet, renter og valuta).

9. Systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring

En effektiv målstyring er en forutsetning for at banken løpende skal kunne måle om den når sine strategiske målsettinger. Banken har utarbeidet retningslinjer og målevariabler som forretningsenhetene måles og styres etter, basert på konseptet balansert målstyring.

I tillegg benyttes strategisk planlegging og prognosestyring som styringsverktøy.

Ansvarliggjøring sikres gjennom tydelig kommunisering av forretningsplaner og fastsatte mål til de ansatte. Dette blir operasjonalisert gjennom klart definerte roller, ansvar og forventninger, der lederne holdes ansvarlige for måloppnåelsen innenfor de enkelte ansvarsområdene. Det er etablert kompensasjonsordninger basert på hvor godt ledelsen og de ansatte presterer i forhold til disse målevariablene.

10. Risikostyring og intern kontroll

Effektiv risikostyring er et viktig element for at banken skal nå sine strategiske målsettinger. Risikostyringen er en integrert del av ledelsens beslutningsprosesser, og et sentralt element både hva angår organisering, rutiner og systemer. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egen "Policy for risikostyring". Denne gjennomgås årlig av hovedstyret. Policy for risikostyring og compliance er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll. Policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring, og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette.

Konsernet benytter Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissions (COSO) rammeverk og Control Objectives for Information and related technology (CobIT) rammeverk som grunnlag for prinsipper for intern kontroll og risikostyring.

Intern kontroll og risikostyring er en prosess igangsatt og gjennomført av bankens styre, ledelse og ansatte, som skal identifisere, håndtere og følge opp risikoene – slik at samlet risikoeksponering er i samsvar med bankens vedtatte risikoprofil. Prosessen skal støtte opp under bankens strategiske utvikling og måloppnåelse og bidra til å sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning gjennom:

- en sterk risikokultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- å tilstrebe en optimal kapitalallokering innenfor vedtatt forretningsstrategi
- å tilstrebe en lik risikojustert avkastning på kundene over tid, innenfor vedtatt forretningsstrategi
- utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter
- en tilstrekkelig kjernekapital ut fra valgt risikoprofil

Hovedstyret følger opp vedtatte rammeverk, prinsipper, kvalitets- og risikomål gjennom:

- kvartalsvis rapport fra konsernsjef og avdeling for risikostyring
- halvårsrapport/årsrapport fra intern revisor

Bankens internkontroll og risikostyringssystemer omfatter også bankens verdigrunnlag og retningslinjer for etikk og samfunnsansvar.

Konsernets ledelsesinformasjonssystemer inkluderer:

- balansert målekort – oppfølging av strategiske og operative mål
- porteføljestyringssystem – oppfølging av kredittrisiko/porteføljrisiko
- risiko- og informasjonssystemet – oppfølging av forbedringsområder

Disse systemene benyttes aktivt i hele konsernet, og er sentrale i hovedstyrets oppfølging av konsernet mål.

Det gjennomføres årlig en bekreftelse fra alle ledere på at rammeverk, retningslinjer og rutiner følges, og at systemer benyttes aktivt i oppfølging av egen resultatenheter.

Hovedstyret mottar årlig en uavhengig vurdering fra intern revisor og ansvarlig revisor på konsernets risiko og om internkontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende.

Hovedstyret i SpareBank 1 Nord-Norge har hovedansvaret for å sette grenser for- og overvåke konsernets risikoeksponering. SpareBank 1 Nord-Norges risikoer måles og rapporteres i henhold til prinsipper og policy som hovedstyret har vedtatt.

Det er et overordnet mål at konsernets samlede risikonivå skal være moderat og innenfor de rammer som konsernets ansvarlige kapital og øvrige avsetninger setter. Gjennom god risikostyring, skal konsernet fremstå med en inntjenings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar. Bankens viktigste resultatmål er å oppnå en konkurransedyktig avkastning på egenkapitalen. Dette oppnås blant annet gjennom økt fokus på risikojustert avkastning. Risikoprising er derfor sentralt for å nå bankens mål om tilfredsstillende egenkapitalavkastning. I den løpende risikostyringsprosessen i banken, gjennomføres analyser, styring

og oppfølging av vesentlige risikoer, for å sikre at banken drives i tråd med godkjent risikoprofil og vedtatte strategier. Hovedstyret og ledelsen gjennomgår minst årlig bankens risikoprofil, i forhold til strategiske, driftsmessige og transaksjonsmessige forhold. Utvikling i risikobildet rapporteres periodisk til konsernsjef og hovedstyret.

11. Godtgjørelse til hovedstyret og ledende ansatte

Hovedstyrets medlemmer mottar en fast årlig godtgjørelse. Godtgjørelsen er ikke resultatavhengig, og det er ikke utstedt opsjoner til hovedstyrets medlemmer.

Hovedstyret har fastsatt retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte i henhold til loven. Disse forelegges bankens representantskap. Godtgjørelsesutvalget avgir årlig innstilling om konsernsjefens fastlønn og eventuell bonus til hovedstyret.

Det er ikke utstedt opsjoner til noen ansatte. Nærmere redegjørelse for godtgjørelser til ledende ansatte finnes i noter til bankens årsregnskap.

12. Fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon

En fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon underbygger tillitsforholdet mellom eiere, hovedstyret og ledelsen, og sørger for at bankens interessegrupper har mulighet til løpende å vurdere og forholde seg til banken.

Bankens informasjonspolitikk legger derfor vekt på en aktiv dialog med bankens ulike interessegrupper, der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus.

Banken legger videre vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner, hjemmesiden samt børs- og pressemeldinger. Det avholdes også regelmessig presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, långivere, investorer og andre interessegrupper.

Risikostyring, internkontroll og kapitalstyring

Risikostyring, internkontroll og kapitalstyring er nøkkelområder innenfor finansiell virksomhet, og styring og forvaltning av risiko er et strategisk virkemiddel i SpareBank 1 Nord-Norge for å øke verdiskapingen.

For SpareBank 1 Nord-Norge er det viktig å ha høy kvalitet i all ekstern og intern rapportering. Konsernet er avhengig av godt omdømme og tillit hos kunder, eiere, myndigheter og andre forretningsforbindelser, for å være en attraktiv samarbeidspartner og et naturlig førstevalg. For å oppnå dette, må konsernet ha en tydelig og effektiv struktur for ansvarsfordeling og styring.

SpareBank 1 Nord-Norge skal til enhver tid drive virksomheten i samsvar med relevante lover, forskrifter og interne retningslinjer, herunder konsernets verdigrunnlag og etikkregler (SNN-Koden).

Konsernets mål er at god risikostyring skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom

- en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring og kvalitet.
- en god forståelse av hvilke risikoer som driver innjeningen.
- å tilstrebe en effektiv kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi.
- å unngå at uventede hendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.
- utnyttelse av synergi- og diversifiseringseffekter.

Konsernet skal ha en moderat risikoprofil og en målsetting om minimum å opprettholde nåværende internasjonale rating. Dette skal sikre en langsiktig og god tilgang på innlån fra kapitalmarkedene.

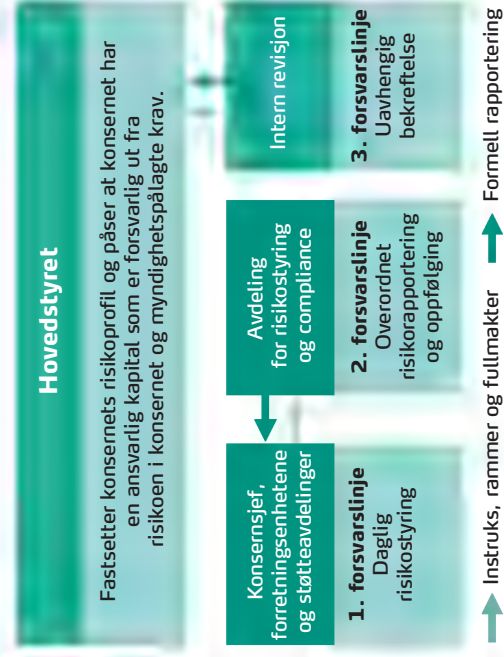
Konsernets kontroll- og styringsmodell

Konsernets kontroll- og styringsmodell tar sikte på uavhengighet i risikorapporteringen, hvor ansvar og roller i den daglige risikostyringen er vektlagt spesielt.

SpareBank 1 Nord-Norge har gjennom flere år, både i egen regi og gjennom SpareBank 1-samarbeidet, lagt ned store ressurser i å utvikle effektive risikostyringsprosesser for å identifisere, måle og styre risiko.

Ansaret for løpende risikostyring er delt mellom hovedstyret, styrene i datterselskapene, konsernledelsen, fagsvarlige og linjeledelsen. Risikostyring og kontroll er en del av SpareBank 1 Nord-Norges virksomhetsstyring, som er beskrevet i kapitlet "Eierstyring og selskapsledelse". Det er lagt vekt på ansvar gjennom personlige fullmakter og uavhengighet mellom forretningsområdene og avdelinger/personer som overvåker forretningsområdene.

Alle ledere er ansvarlige for å ha full innsikt i risikobildet innenfor eget forretnings- og/eller fagområde til enhver tid. For å tilfredsstille konsernets overordnede mål, har konsernet valgt en tredeling av risikostyringsprosessen:

Et viktig fundament i en effektiv risikostyring vil være en sterk risikokultur, som kjennetegnes av høy bevissthet om risiko og risikostyring i hele konsernet. Et slikt grunnlag innebærer at hver medarbeider har en god forståelse for sin egen virksomhet og handlinger, og de risikoer som er forbundet med dette.

Hovedstyret i SpareBank 1 Nord-Norge har det overordnede ansvaret for konsernets risikoeksponeringer og håndtering av risikoene. Det innebærer ansvar for å fastsette de overordnede målsettingene som risikoprofil, avkastningsmål og hvordan kapitalen skal fordeles på de ulike forretningsområdene. Hovedstyret fastlegger også de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen i konsernet, samt alle vesentlige aspekter ved risikostyringsmodellene og beslutningsprosessene.

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring, er rammeverket basert på vesentlige elementer som reflekterer måten hovedstyret og ledelsen styrer konsernet på:

- Strategisk mål bilde
- Organisering og organisasjonskultur
- Risikoidentifikasjon
- Risikoanalyse
- Risikostrategier
- Kapitalstyring (inkl. avkastning og kapitaldekning)
- Rapportering
- Oppfølging
- Beredskapsplaner
- Compliance (etterlevelse)

I prosessen for risiko- og kapitalstyring er organisasjonskulturen grunnmuren for de andre elementene. Organisasjonskulturen omfatter ledelsesfilosofi, lederstil og menneskene i organisasjonen med deres individuelle egenskaper som integritet, verdigrunnlag og etiske holdninger. En mangelfull organisasjonskultur kan vanskelig kompenseres med andre kontroll- og styringstiltak. SpareBank 1 Nord-Norge har derfor etablert et tydelig verdigrunnlag og etiske retningslinjer som er godt kommunisert og gjort kjent i hele organisasjonen.

Hovedstyrets oppgaver er nedfelt i en egen årsplan som revideres årlig. Dette for å sikre at hovedstyret har både tilstrekkelig tid til- og fokus på sentrale oppgaver de er tillagt.

Konsernsjefen har ansvaret for konsernets risikostyring, herunder utvikling av effektive styringssystemer, intern kontroll og løpende oppfølging. Konsernsjefen er også ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til hovedstyret.

Forretningsområdene har ansvaret for den samlede risikostyringen innenfor eget virksomhetsområde. Dette innebærer at ledere skal etablere og gjennomføre en forsvarlig risikostyring innenfor sitt ansvarsområde, og sørge for at dette ansvaret utøves på en aktiv måte i samsvar med bankens policy for risikostyring, fullmakter, instruksjoner og rutineverk.

Avdeling for risikostyring og compliance er organisert uavhengig av forretningsenhetene og rapporterer til konsernsjef. Avdelingen har det overordnede ansvaret for helhetlig risikostyring, intern

kontroll og konsernets etterlevelse av regler og bestemmelser, herunder ansvar for konsernets risikomodeller og videreutvikling av effektive risikostyringssystemer.

Kredittavdelingen er konsernets sentrale avdeling innenfor kredittområdet. Avdelingen har ansvaret for utarbeidelse og vedlikehold av mål, strategier, retningslinjer og rutiner, operativ styring og oppfølging av konsernets kredittvirksomhet og kreditttrisikohåndtering. Kredittavdelingen har en frittstående rolle i forhold til forretningsområdene og lokalbankene.

Internrevisjonen skal gi objektive råd til styret og ledelsen om konsernets risikostyring, utforming av kontroller, samt etterlevelse av etablerte rutiner, prosedyrer og retningslinjer. Det faglige ansvaret for konsernets interne revisjonsfunksjon ivaretas av eksterne leverandører av revisjonstjenester, noe som sikrer uavhengighet, kompetanse og kapasitet.

Konsernkredittutvalg innstiller på alle saker som i henhold til konsernets retningslinjer skal behandles av hovedstyret. Utvalget har en sentral rolle ved utforming av konsernets kredittstrategier, kredittpolicyer og kredittregelverk.

Balansekomiteen ledes av viseadministrerende direktør. Komiteen behandler saker knyttet til styring av markeds- og finansieringsrisiko, og har ansvaret for å følge opp etterlevelse av rammer fastsatt av hovedstyret. Komiteen følger opp og fastsetter internprising av kapital og kapitalstruktur.

Valideringskomiteen ledes av viseadministrerende direktør.

Komiteens hovedoppgaver er å sikre at

- IRB -systemet er tilpasset porteføljene det anvendes på.
- forutsetningene som IRB-systemet bygger på er rimelige.
- IRB-systemet måler det som det er ment å skulle måle.
- IRB-systemet er godt integrert i organisasjonen, og at det utgjør en sentral del av bankens risikostyring og beslutningstaking.
- SpareBank 1 Nord-Norge etterlever Forskrift om Kapitalkrav.

* Internal Rating Based Approach (intern målemetode).

Internkontroll og lederbekreftelse

Ledende personale, definert som direktører, banksjefer, fagsjefer og avdelingsledere, skal innenfor sine respektive ansvarsområder rapportere oppover i organisasjonen hvordan risikostyringen er gjennomført i forhold til godkjent rammeverk og risikoeksponering. Dette skal gi konsernsjef og hovedstyret tilstrekkelig dokumentasjon for å ta stilling til om risikostyringen er forsvarlig ivaretatt. Slik bekreftelse eller rapportering skal skje minst en gang årlig, eller når vesentlige forhold tilsier det. Lederbekreftelsen koordineres av avdeling for risikostyring.

Hensikten med den årlige rapporteringen er først og fremst

- å ivareta ledernes ansvar for forsvarlig og målrettet drift, og sikre at dette ansvaret blir ivaretatt på en systematisk og likeartet måte i banken/konsernet.
- å legge grunnlaget for et aktivt engasjement fra bankens styrer, kontrollkomité og daglige ledere.
- å medvirke til at bankens organisasjon og ledere regelmessig vurderer de forskjellige risikoer og kontrolltiltak.

Det er et mål at rapporteringen skal brukes aktivt i en lederutviklingsprosess for bedre forståelse av betydningen av god risikostyring og kvalitet. Rapporteringen skal være et sentralt virkemiddel i forbindelse med opplæring i banken.

Risikoområder

SpareBank 1 Nord-Norge identifiserer og styrer risiko innenfor følgende overordnede risikoområder:

Som figuren viser, er helhetlig risikostyring i SpareBank 1 Nord-Norge viktig for å vise hvilke risikoer konsernet er eksponert for, og hvor stor eksponeringen er. Kommentarer til de viktigste risikoene følger nedenfor. Det vises også til nærmere informasjon i noter til regnskapet og konsernets Pilar 3-rapport på snn.no.

Strategisk risiko

Risiko for svikt i inntjening og generering av kapital som skyldes endringer i rammebetingelser, dårlige forretningsmessige beslutninger, dårlig implementering av beslutninger eller manglende tilpasning til endringer i forretningsmessige rammebetingelser.

SpareBank 1 Nord-Norge gjennomfører løpende revisjon av konsernets strategi. Det innebærer en gjennomgang av endringer i rammebetingelser, herunder konkurransesituasjonen, krav fra offentlige myndigheter, endring i kundeadferd og krav til kompetanse og organisering.

Omdømmerisiko

Risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs hos kunder, motparter, egenkapitalbevisere og myndigheter.

Konsernets rammer og retningslinjer for "God virksomhetsstyring" og "SNN-koden" har en viktig rolle i den forretningsmessige styringen av virksomheten. Retningslinjene setter fokus på holdninger og etikk, og hvordan vi gjør forretninger med kunder og andre forbindelser i SpareBank 1 Nord-Norge.

Konsernets kommunikasjonsstrategi skal legge til rette for strategisk bruk av kommunikasjon i SNN, og styrke eksterne og interne relasjoner. Kommunikasjon skal være et virkemiddel for å nå SNN sine overordnede mål.

Kredittisiko

Risiko for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Kredittisiko er den dominerende typen risiko i bankens virksomhet. Bankens skal ha god kapasitet innenfor kredittområdet og skal tilby gode kunder kreditt på konkurransedyktige vilkår. God styring av kredittisiko innebærer krav til høy kompetanse hos alle som arbeider med kredittgivning. Bankens rammeverk for styring av kredittområdet er omfattende. Bruk av kredittscoremodeller i kredittinnvilgelsen, porteføljestyringen og som grunnlag for beregning av kapitalbehov stiller betydelige krav til struktur, oppfølging og rapportering.

SpareBank 1 Nord-Norge har ved utforming av rammeverk og prinsipper for god kredittstyring vektlagt følgende hovedprinsipper:

- **Fullstendighet;** det skal være bestemmelser som regulerer den forretningsmessige driften.
- **Rapportering;** alle handlinger og beslutninger skal være sporbare, og det skal rapporteres på at bestemmelser, rutiner og fullmakter følges.
- **Uavhengighet;** skille mellom forretningsenhetene, som innvilger kredittene, kredittavdelingen, som har ansvar for støtte og oppfølging av at retningslinjer og rutiner følges, og avdeling for risikostyring, som har ansvaret for overvåking av kredittrisikoen.
- **"Armlengdes avstand";** kredittgivningskriteriene skal være objektive.
- **Styrets og ledelsens** ansvar og oppgaver.

Data og analytiske verktøy er en integrert del av risiko-styringen. SpareBank 1 Nord-Norge har sammen med bankene i SpareBank 1-alliansen, en løpende utvikling av klassifiserings-systemet. Systemet er en viktig støtte i kredittprosessen, og beregning av forventede tap og risikojustert kapital (uventede tap) benyttes som en integrert del i kredittbeslutningsprosessen.

Kredittrisikoen styres gjennom:

Kredittstrategien som fastsettes årlig av hovedstyret

Kredittstrategien fastsetter de overordnede prinsipper for kredittgivning, og hvordan kredittrisiko skal styres og prises i SpareBank 1 Nord-Norge. Dette innbefatter oppbyggingen av bankens styringsdokumenter, organisering (ansvars- og rollefordeling) av kredittfunksjonen, overordnede prinsipper for kredittgivning samt kredittstrategiske målsettinger. Styringen av kredittrisikoen i SpareBank 1 Nord-Norge baserer seg på de prinsipper som er anbefalt av Basel-komiteen, nye kapitaldekningsregler og relevante lover og forskrifter.

Retningslinjer for porteføljestyling

Beskriver de rammer og retningslinjer som gjelder for styring av kredittporteføljen i SpareBank 1 Nord-Norge. Dette gjelder fordeling av ansvar og roller i forbindelse med måling og rapportering av risiko og lønnsomhet i porteføljen, samt tiltak for å styre porteføljen innenfor de rammer som er definert i kredittstrategien og kredittpolicyen.

Styring av porteføljens sammensetning skjer ved fastsettelse av prinsipper og rammer for innvilgelse av nye kreditter, eller ved endringer i eksisterende engasjementer.

Kredittpolicy for bedrifts- og personmarked

Dokumentene beskriver hvordan bankens kredittstrategi skal implementeres gjennom fastsettelse av detaljerte kriterier for kredittgivning for henholdsvis PM og BM. Utarbeidelse og vedlikehold av kredittpolicy er konsernsjefens ansvar.

Bevilgningsreglement – utøvelse av kredittfullmakter

Innenfor personmarkedet er alle fullmakter personlige og inndelt etter engasjementstørrelse og risiko. Utøvelse av kredittfullmakter innenfor bedriftsmarkedet, skjer i kredittkomiteer. Beslutningsgrunnlaget skal være i samsvar med bankens kredittstrategi og kredittpolicy og være preget av fullstendighet, god kvalitet og profesjonalitet. Dette dokumenteres ved bruk av bankens ordinære saksbehandlersystem.

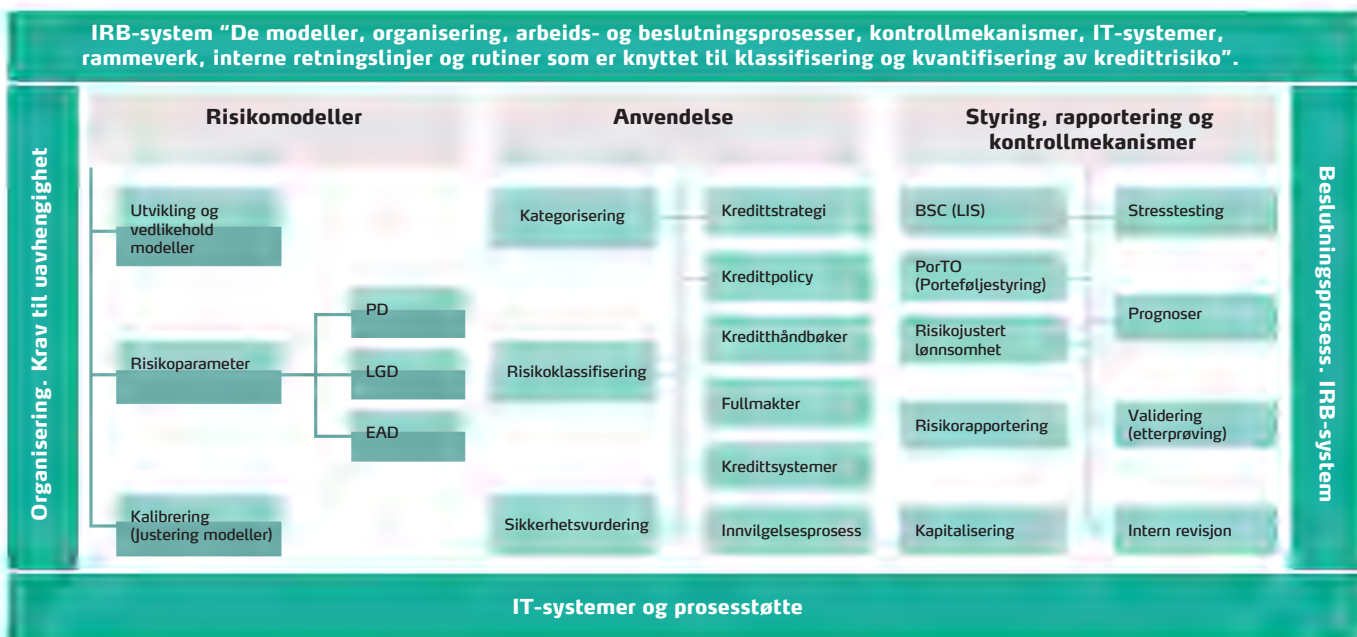
Klassifiserings-/risikomodeller

Bankens risikoklassifiseringssystem er basert på en ratingmodell som grunnlag for beregning av forventet sannsynlighet for mislighold og tap. Bankens risikovurdering av enkeltkunder er en kombinasjon av kundens betjeningsevne og adferd, størrelsen på kreditten og sikkerheter for kreditten.

Sannsynligheten for mislighold (PD)

Kundene blir klassifisert i risikoklasser ut fra sannsynligheten for at kunden skal misligholde sine forpliktelser i løpet av en 12-måneders periode. Sannsynligheten for mislighold beregnes på grunnlag av historiske dataserier for finansielle nøkkeltall og ikke-finansielle kriterier som adferd og alder. For å gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet, benyttes ni risikoklasser (A - I) for den friske porteføljen. I tillegg har konsernet to risikoklasser (J og K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

Kredittrisiko

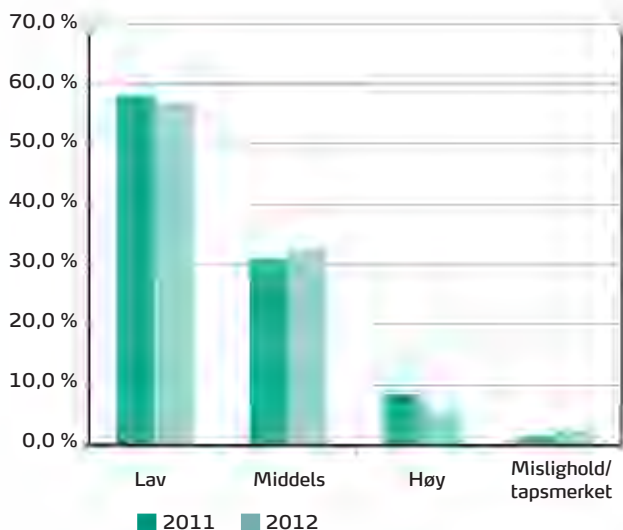
Tabellen nedenfor viser intervallene for misligholdssansynligheten for hver av risikoklassene:

SpareBank 1 Nord-Norges misligholdsklasser

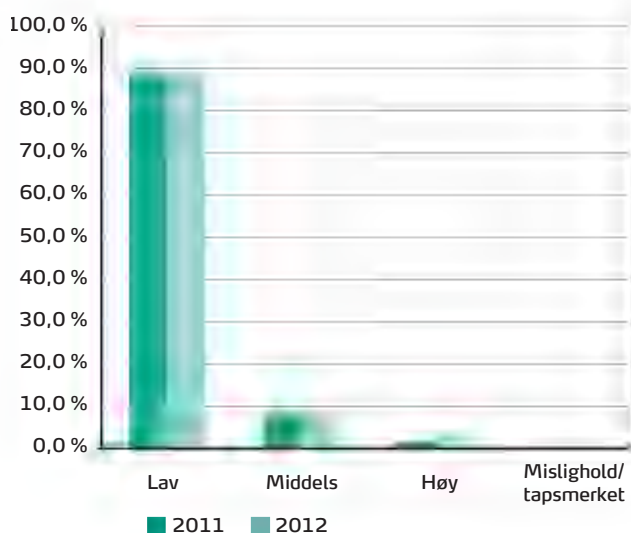
Misligholds-klasse (PD)	Risiko	Nedre grense	Øvre grense
A		-	0,10 %
B		0,10 %	0,25 %
C	Lav	0,25 %	0,50 %
D		0,50 %	0,75 %
E		0,75 %	1,25 %
F	Middels	1,25 %	2,50 %
G		2,50 %	5,00 %
H	Høy	5,00 %	10,00 %
I		10,00 %	99,99 %
J	Misligholdt over 90 dager	100 %	100 %
K	Tapsmerket	100 %	100 %

Konsernets totale eksponeringer inndelt etter risikoklasser viser følgende prosentvise volumfordeling innenfor de ulike risikoklassene per 31.12.2012 og 31.12.2011.

BM

PM

Engasjementene omfatter alle typer kapitaltjenester som ytes kunden gjennom lån, kreditter, garantier inklusiv rembursert, påløpte ikke betalte renter og provisjoner og terminforretninger med valuta- og renteinstrumenter. Innvilgede, men ikke utnyttede rammer er også inkludert.

Kredittmodellene valideres minimum årlig, både med hensyn til evnen til å rangere kundene og estimere PD-nivå. Valideringsresultatene bekrefter at modellens treffsikkerhet er innenfor interne mål og internasjonale anbefalinger.

Forventet eksponering ved mislighold (EAD)

Konsernet estimerer eksponering på misligholdstidspunktet gjennom å hensynta forventet trekk på kommiterte rammer.

Tapsgrad gitt mislighold (LGD)

Konsernet estimerer tapsgrad for hvert lån basert på forventet realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier, gjenvinningsgrad på usikret del av lånene og direkte kostnader ved inndrivelse. Verdiene fastsettes etter faste modeller, og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet. Basert på sikkerhetsdekningen (RE-verdi/EAD), klassifiseres engasjementet i syv klasser, hvor beste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på over 120%, og laveste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på under 20%.

De tre ovennevnte parametrene (PD, EAD og LGD) danner grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering og statistiske beregning av forventet tap (EL) og behov for nødvendig økonomisk kapital/risikojustert kapital (UL). Porteføljeklassifiseringen gir informasjon om nivået og utviklingen i den samlede kredittrisikoen i totalporteføljen.

AIRB-Corporate

SpareBank 1 Nord-Norge har godkjenning fra Finanstilsynet til å benytte interne målemetoder (IRB) for kredittrisiko. Banken er godkjent for bruk av IRB-Grunnleggende (IRB-Foundation) for BM og IRB (IRB-retail) for PM.

Ved beregning av kapitalkravet etter Grunnleggende IRB-metode for BM, beregnes risikoparametere misligholdssansynlighet (PD) basert på egne modeller. Risikoparametrene konverteringsfaktor (KF), til bruk for å fastsette eksponering ved mislighold (EAD), og tapsgrad ved mislighold (LGD) er fastsatt etter sjablongregler i Forskrift om Kapitalkrav. Tapsgraden ved mislighold er regulatorisk satt til 45%. Valideringsresultatene til SpareBank 1 Nord-Norge viser at tapsgraden til misligholdte engasjement i BM er betydelig lavere enn den som benyttes regulatorisk i dag.

SpareBank 1-alliansen startet arbeidet med å forberede søknaden om en IRB-A-godkjenning for BM for ca 1,5 år siden. En slik godkjenning vil gi banken mulighet til å bruke egne modeller for å beregne de regulatoriske risikoparametrene konverteringsfaktor (KF), til bruk for å fastsette eksponering ved mislighold (EAD), og tapsgrad ved mislighold (LGD). Prosessen er omfattende, og ambisjonen er å sende søknaden til Finanstilsynet i løpet av sommeren 2013.

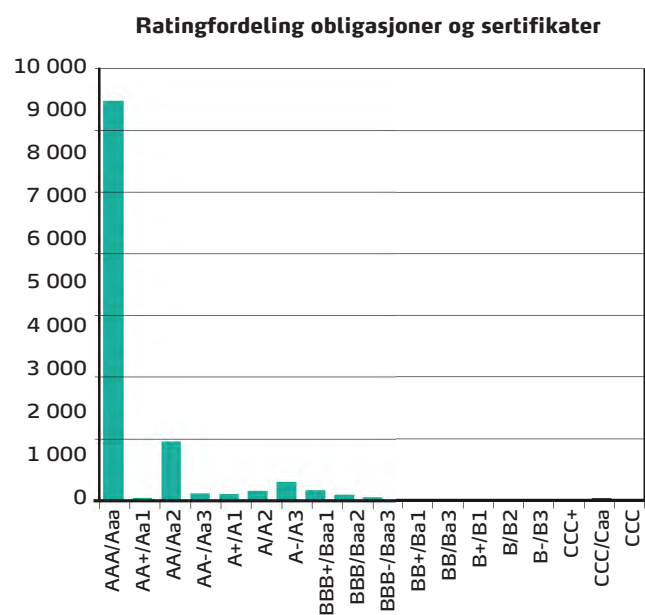
Markedsrisiko

Risiko for tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, valutakurser og verdipapirmarkeder.

Markedsrisiko oppstår i SpareBank 1 Nord-Norge hovedsaklig i forbindelse med bankens investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte bankdriften, som funding, rente- og valutahandel.

Markedsrisiko kontrolleres hovedsakelig gjennom daglig oppfølging av både risikoesponeringer mot rammer fastsatt av hovedstyret, og løpende analyser av utestående posisjoner. Rammene for eksponeringer gjennomgås og fornyes minimum årlig. SpareBank 1 Nord-Norges markedsrisikoesponering er moderat.

Obligasjoner og sertifikater viser følgende sammensetning fordelt etter rating:

Som det fremgår av figuren, utgjør AAA-ratede papirer 74,4% av porteføljen, og 98,9% av porteføljen har BBB eller bedre (investment grade). Innenfor rammene for valutarisiko, som er vedtatt av hovedstyret, er eksponeringen liten. Aggregert valutaposisjon utgjør 4,7 mill kroner per 31.12.12 (10,2 mill kroner i 2011). I tillegg har banken noen større eierposter i utenlandsk valuta.

Konsernets portefølje av aksjer er noe lavere per 31.12.12 enn ved utgangen av 2011. Beholdningen av aksjer, andeler og egenkapitalbevis hadde per siste årsskifte en bokført verdi på 553 mill kroner. Det er en nedgang på 54 mill kroner siden forrige årsskifte. Den største delen av aksjeeksponeringen vedrører strategiske eierposter i morbanken og egenkapitalinvesteringer i SNN Invest.

Styret har valgt å holde bankens renterisiko på et lavt nivå. Denne (målt som verdiendring ved 2 prosentpoeng renteendring) var 5,0 mill kroner per 31.12.12. Tilsvarende tall per 31.12.11 var 10,5 mill kroner.

Operasjonell risiko

Risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Operasjonell risiko omfatter juridisk risiko, men ikke strategisk risiko eller omdømmerisiko.

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentlige av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet. Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er en integrert del av lederansvaret på alle nivå i SpareBank 1 Nord-Norge. Lederens viktigste hjelpemiddel i arbeidet er faglig innsikt, ledelseskompetanse og handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgingsystemer. Bankens systematiske arbeid med risikovurderinger og styringstiltak, bidrar til økt kunnskap og bevissthet om aktuelle forbedringsbehov innenfor eget forretnings- og fagområde.

Banken har tatt i bruk et eget registrerings- og oppfølgingsverktøy for bedre struktur og oppfølging av risiko, hendelser og forbedringsområder i konsernet.

Avdeling for risikostyring har ansvaret for den løpende uavhengige overvåkingen av den operasjonelle risikoen.

Hovedstyret mottar årlig, fra intern revisjon og ansvarlig revisor, en uavhengig vurdering av konsernets risiko, og om den interne kontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende.

SpareBank 1 Nord-Norge er deltaker i et FoU-prosjekt innenfor operasjonell risiko. Formålet med prosjektet er å øke forståelsen for operasjonell risiko og hvilke hendelser som kan påvirke bankens soliditet, lønnsomhet og omdømme. Prosjektet har også som mål å utvikle metoder og modeller for beregning av kapitalkrav til dekning av operasjonell risiko og bedre styring av området.

Banken har i 2012 ikke hatt vesentlige operasjonelle hendelser som har medført tap utover det som kan klassifiseres som ordinær driftskostnad for virksomheten finanskonsernet driver.

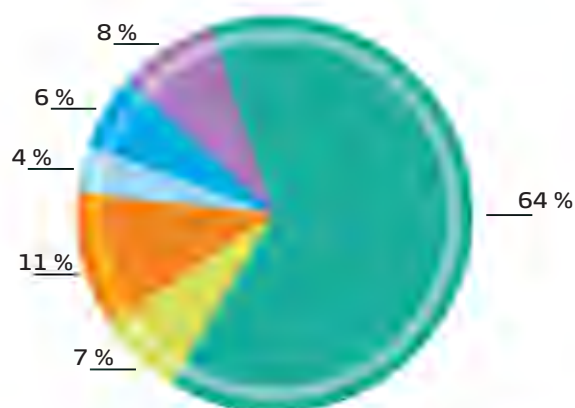
Likviditetsrisiko

Risiko for at konsernet ikke klarer å finansiere økninger i eiendelene og innfri sine forpliktelser etter hvert som finansieringsbehovet øker.

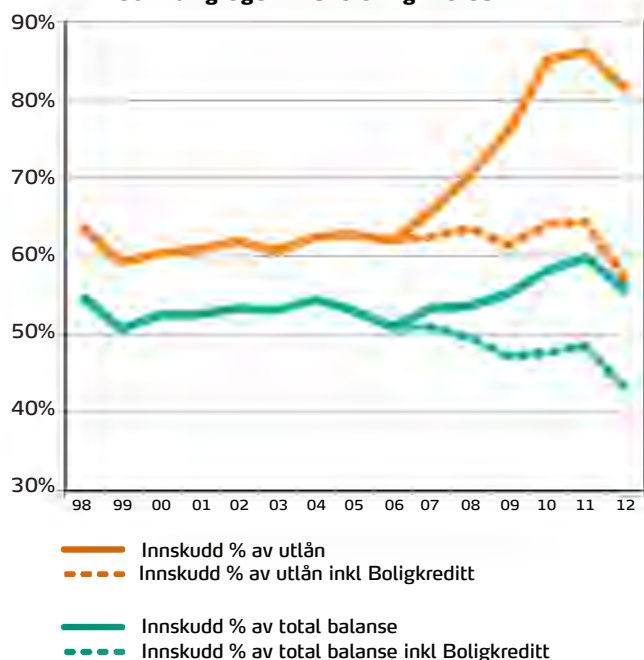
Styringen av konsernets finansieringsstruktur tar utgangspunkt i en overordnet likviditetsstrategi, som blir gjennomgått og vedtatt av hovedstyret minimum årlig. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. En for stor grad av konsentrasjon i forfall øker sårbarheten for refinansiering. Denne risikoen er søkt begrenset gjennom definerte rammer.

Konsernets fundingkilder fordelt etter type innlån

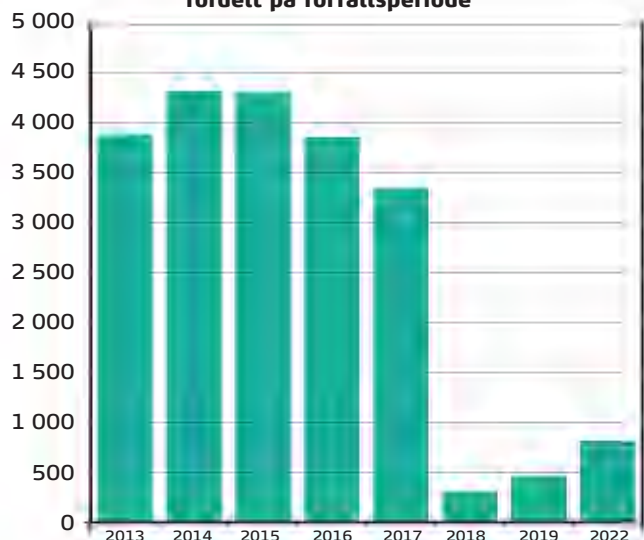
■ NOK obligasjoner
 ■ Ansvarlig lån NOK
 ■ Euro - funding
■ OMF bytteordning
 ■ Fondsobligasjon
 ■ Sek - funding

Utvikling egenfinansiering morbank

Innlånsporteføljens forfallsstruktur fordelt på forfallsperiode

I 2012 hentet konsernet 89% av fundingen fra det norske markedet, mens andelen fra det internasjonale markedet var 11%.

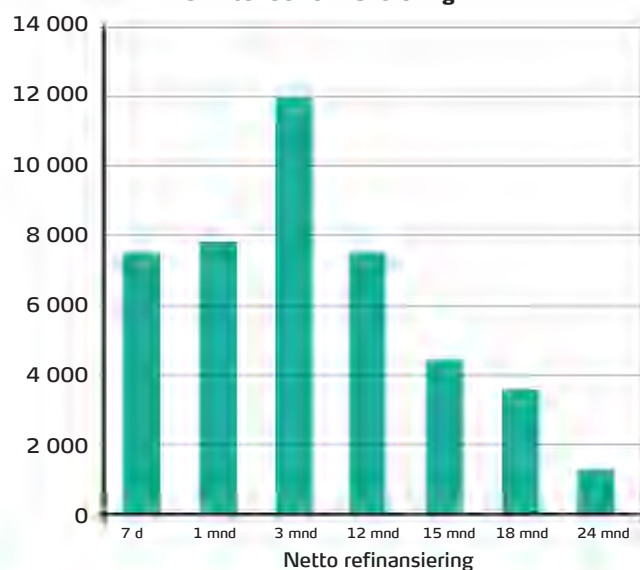
Innskudd fra kunder er konsernets viktigste finansieringskilde. Forholdet mellom innskudd fra kunder og utlån var for konsernet 81,3% per 31.12.12, mot 86,4% og 85% for henholdsvis ett og to år siden.

Morbanken er ansvarlig for funding av alle aktiviteter i konsernet. Utviklingen i morbankens egenfinansiering har vist at god vekst i kundeinnskuddene og utnyttelse av OMF-ordningen, gjennom flytting av godt sikrede boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS, har bedret egenfinansieringen betydelig de siste årene. Nedgangen i egenfinansiering i 2012 skyldes nedgang i innskudd fra offentlig sektor og høy utlånsvekst.

Til tross for urolighetene i de internasjonale finansmarkedene, er konsernets likviditetssituasjon per 31.12.12 tilfredsstillende. I løpet av 2012 har banken overført ca 5 mrd kroner i boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt AS, hvilket ga en tilsvarende positiv likviditetseffekt. Banken har ved årsskiftet overført 21,4 mrd kroner til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Bankens mulighet til å plassere godt sikrede boliglån i SpareBank1 Boligkreditt, vil ha en positiv effekt på bankens fundingbehov også fremover. Faktisk overskuddslikviditet er ved utgangen av året på 12,1 mrd kroner, definert som kontanter i Norges Bank, Level I og Level II-papirer samt boliglån klare for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt AS. Av konsernets totale innlånsvolum på 21,3 mrd kroner ved årsskiftet, skal 4,3 mrd kroner refinansieres i 2012.

Hovedstyret har betydelig fokus på forutsigbarhet og stabilitet. Det er et viktig mål at tilfeldige hendelser ikke skal få alvorlige konsekvenser for konsernets betalingsevne. Konsernet har som mål at banken skal overleve i 12 måneder uten ny ekstern finansiering under normale markedsforhold. Konsernet har en beredskapsplan for å håndtere både bankspesifikke og markedsmessige krisescenarier.

Sviktende refinansiering

Målsettingen ved "sviktende refinansiering" er overlevelse i 12 måneder uten tilgang på ekstern funding. Resultatet av testen viser positiv likviditet per 12 mnd på 7,4 mrd kroner.

Innskudd fra kunder, langsiktige innlån og egenkapital utgjør ved utgangen av året 116% av konsernets illikvide eiendeler. Konsernet benytter Norges Banks definisjon som grunnlag for beregning av Likviditetsindikator 1. Dette er et forholdstall som gir uttrykk for i hvilken grad konsernets illikvide eiendeler er finansiert langsiktig.

Konsernets Treasury-avdeling har ansvaret for likviditetsstyringen, mens etterlevelse av rammene overvåkes av avdeling for risikostyring. Status i forhold til styrevedtatte rammer rapporteres månedlig til hovedstyret.

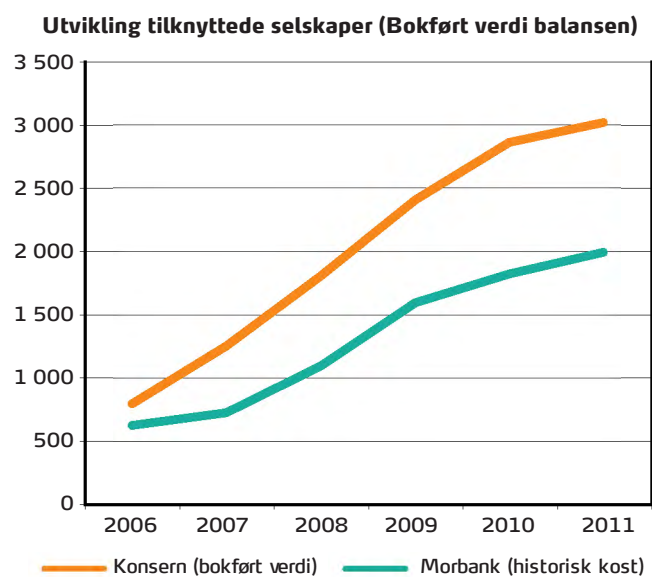
Eierrisiko

Risiko for tap i tilknyttede selskaper er knyttet til den risiko det enkelte selskap påtar seg i sin drift og risikoen for at det må tilføres ny kapital i ett eller flere av disse selskapene.

Risiko knyttet til eierandeler i tilknyttede selskaper er betydelig. Dette medfører økt risiko for volatilitet i bankens resultater og effekt på kapitaldekningen.

Tilknyttede selskaper er viktige for bankens totale forretningsmodell, og banken vurderer løpende hvilke eierposter som er strategisk viktige, og hvilke som kan klassifiseres som finansiell investering. Konsernets andel av resultat etter skatt i disse selskapene er resultatført med 210 mill kroner i 2012. Tilsvarende for 2011 var 195 mill kroner.

Bokført verdi på eierandeler i tilknyttede selskaper har økt de siste årene, og figuren nedenfor viser utviklingen i bokført verdi for morbanken og konsernet.

Risikoen i de ulike selskapene er moderat, men banken er gjennom eierposten i SpareBank 1 Gruppen indirekte utsatt for økt markedsrisiko.

For SpareBank 1 Gruppen og Bank 1 Oslo holder banken kapitaldekningsreserve. For eierandeler i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt og BN Bank foretar banken proporsjonal konsolidering ved regulatorisk beregning av kapitalkrav.

Forretningsrisiko

Risiko for sviktende inntjening og kapitaltilførsel knyttet til mangel på diversifisering av forretningsgrunnlag eller mangel på tilstrekkelig og permanent lønnsomhet for eksempel på grunn av for høy cost/income rate.

Forretningsrisikoen gir seg uttrykk i en uventet svekkelse i resultatet. Nedgangen kan skyldes konkurranseforhold som fører til reduserte volumer og prispress, konkurrenter som introduserer nye produkter, myndighetsreguleringer eller negativ medieomtale. Tapet oppstår dersom konsernet ikke makter å tilpasse kostnadene til slike endringer.

God strategisk planlegging er det viktigste verktøyet for å redusere forretningsrisikoen. Omdømmerisiko blir styrt gjennom policyer og forretningsaktiviteter, inkludert compliance.

Ettersom forretningsrisiko kan oppstå som følge av ulike risikofaktorer, benyttes et bredt sett av verktøy (kvantitative og kvalitative) for å identifisere og rapportere slik risiko.

Compliancerisiko

Risiko for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter, økonomisk tap eller svekket omdømme som følge av manglende etterlevelse av lover/forskrifter, standarder eller interne retningslinjer.

Konsernet er opptatt av å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter.

Effektive virkemidler for å oppnå dette er:

- et tydelig verdigrunnlag, som er klart kommunisert og forstått i organisasjonen.
- en prosess for å fange opp, kommunisere og implementere endringer i lover og forskrifter.
- en prosess for å følge opp og rapportere etterlevelsen av lover og forskrifter

Kapitalstyring

SpareBank 1 Nord-Norges prosess for kapitalstyringen skal i størst mulig grad sikre:

- en effektiv kapitalanskaffelse og kapitalanvendelse i forhold til konsernets strategiske målbilde og vedtatte forretningsstrategi.
- konkurransedyktig avkastning.
- en tilfredsstillende kapitaldekning ut fra valgte risikoprofil.
- konkurransedyktige vilkår og en god langsiktig tilgang på innlån i kapitalmarkedene.
- at konsernet minimum klarer å opprettholde nåværende internasjonale ratinger.
- utnyttelse av vekstmuligheter i konsernets definerte markedsområde.
- at ingen enkelthendelser skal kunne skade konsernets finansielle stilling i alvorlig grad.

Det er en langsiktig målsetting innenfor den vedtatte forretningsstrategien, at den risikojusterte kapitalen i størst mulig grad skal allokere til områdene som gir tilfredsstillende risikojustert avkastning.

- Kapitalen i SpareBank 1 Nord-Norge har ulike formål:
- Egenkapitalen, med tillegg for eventuelle fondsobligasjoner, skal dekke konsernets definerte behov for risikojustert kapital. Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital som er nødvendig for å dekke den faktiske risikoen som konsernets samlede aktiviteter genererer.
  - Ansvarlige lån skal ha som formål å være en sikkerhetsbuffer som det ikke skal tas direkte risikoeksponering på.

Gjennom lovverket er SpareBank 1 Nord-Norge underlagt et regelverk for minstekrav til kapitaldekning og soliditet. CEBS (Committee of European Banking Supervisors) har gitt retningslinjer for tilsynsmyndigheter, når de skal vurdere institusjonenes prosesser for styring av risiko og kapitalbehov i form av en ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

Styret er ansvarlig for å initiere ICAAP-prosessen og kapitalplanleggingen og godkjenne utforming og metodevalg. I tillegg er styret ansvarlig for å sette mål for konsernets kapitalnivå som er tilpasset risikoprofil og forretningsmessige rammebetingelser. Denne prosessen er en integrert del av konsernets samlede risikostyring.

- Kapitalstyringsprosessen skal
- være risikodrevet og omfatte alle vesentlige typer risiko i konsernet.
  - være en integrert del av forretningsstrategien, styringsprosessen og beslutningsstrukturen.
  - være fremoverskuende.
  - være basert på anerkjente og betryggende metoder og fremgangsmåter for måling av risiko.
  - gjennomgås regelmessig og minst årlig av hovedstyret.

Prognoser og stresstester

Sentralt i vurderingen av konsernets langsiktige kapitalbehov er prosess og modeller for stresstester. Hensikten er å identifisere forhold som kan påvirke risikobildet og kapitaldekningen i negativ retning. Stresstestene skal omfatte alle vesentlige deler av risikobildet, og inkludere en vurdering av betydningen for konsernets soliditet.

Stresstestene skal representere forhold som vil kunne inntreffe fra tid til annen, og som SpareBank 1 Nord-Norge bør ta høyde for av hensyn til langsiktig drift. Vurdering og fastsettelse av nødvendig kapitalbehov inngår i en samlet risikovurdering, sammen med vurdering av fremtidige vekstplaner og strategier.

Risikomåling og risikojustert kapital

Internt benytter konsernet risikojustert kapital som målebegrep for beregning av risiko.

Denne prosessen er en integrert del av konsernets samlede risikostyring:

Risikojustert kapital angir hvor stort tap som kan oppstå i virksomheten under ekstreme forhold. Beregning av risikojustert kapital er en sentral størrelse i vurderingen av konsernets behov for egenkapital for å drive virksomheten på en forsvarlig

måte. Risikjustert kapital gjør det mulig å sammenligne risiko på tvers av risikoformer og forretningsområder.

Konsernets reviderte målsetting er en ren kjernekapitaldekning på 12,5% eller høyere, innen 2015. I tillegg skal konsernets kapitaldekning i et fremskrevet krisescenario ha tilstrekkelige buffere, slik at kjernekapitaldekningen ikke faller under 9%. Ved utgangen av 2011 var kapitaldekningen for konsernet på 13,19%, hvorav 12,11% var kjernekapitaldekning og 10,31% var ren kjernekapitaldekning.

Både de eksterne og interne kravene blir sammenholdt med konsernets kjernekapital, og bokført egenkapital og kjernekapital vil normalt være høyere enn risikjustert kapital. Dette gir en buffer, sett i forhold til fastsatte eksterne og interne minstekrav, som gir konsernet nødvendig strategisk handlefrihet og lang-siktig stabilitet.

Basel II/III og IRB-systemet

20. juli 2011 fremla EU-kommisjonen sitt forslag til implementering av Basel III i EU. Disse samsvarer med Basel-komiteens nye minstekrav til bankenes kapitaldekning (Basel III). CRD IV foreslås innført som et såkalt fullharmoniseringsdirektiv. Det vil si at det ikke vil bli adgang til nasjonale valg og avvik, med mindre direktivet spesifikt åpner for dette.

For å hindre at bankene får problemer med å møte minstekravene i perioder med store tap i banksektoren, skal bankene holde to ulike kapitalbuffere. Kravet til bevaringsbuffer (capital conservation buffer) innebærer at bankene skal holde en ren kjernekapital på 2,5% av beregningsgrunnlaget, i tillegg til minstekravet.

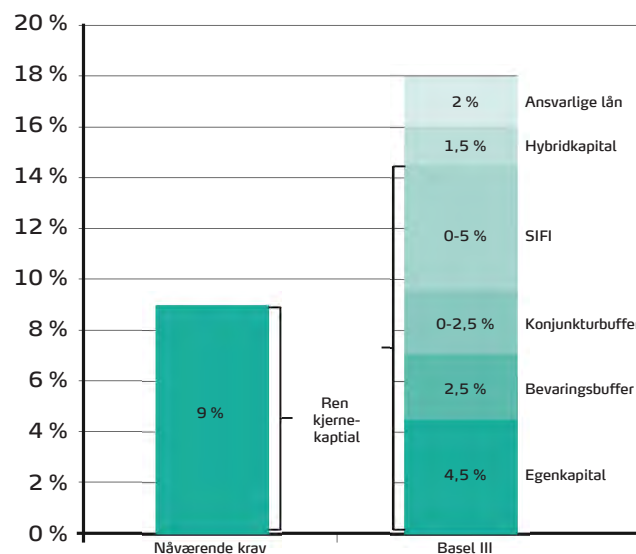
For å beskytte banksystemet mot følgene av sterk kredittvekst, skal bankene også holde en motsyklisk kapitalbuffer (countercyclical buffer) i perioder med svært sterk kredittvekst. Denne vil være i størrelsesorden 0-2,5 prosentpoeng, og også denne må oppfylles med ren kjernekapital. Summen av kapitalbevaringsbufferen og den motsykliske kapitalbufferen, betegnes som det kombinerte bufferkravet. Banker som ikke oppfyller det kombinerte bufferkravet, vil møte restriksjoner på sin utbyttepolitikk, bonusutbetalinger, utdeling av bonusaksjer og tilbakekjøp av aksjer. Disse restriksjonene øker desto mindre forskjellen er mellom kapitalen og minimumskravet inkludert nødvendige buffere. Banker som ikke oppfyller det kombinerte bufferkravet, må i tillegg fremlegge en plan for myndighetene om hvordan de vil sikre oppfyllelse av kravet.

Særlige kapitalkrav, utover overnevnte kapitalkrav, for systemviktige banker

- Globalt systemviktige banker
- Nasjonalt systemviktige banker

Påslaget for systemviktige banker vil kunne ligge i størrelsesorden 0-5,0 prosentpoeng.

Oppbygging av nye krav til kapitaldekning

IRB-gulvet opphører

Norske myndigheter har bestemt at "IRB-gulvet" skal videreføres inntil videre, men skal opphøre ved innføringen av Basel III. Overgangsordningen gjelder inntil videre til 31.12.2015.

Innføring av høyere kapitalkrav på derivatposisjoner (CVA-tillegg)

Tillegget skal sikre at bankene er bedre kapitalisert enn tidligere for å tåle endringer i markedets kredittprising av derivatposisjoner.

Endringer og nye krav til kapitalberegninger og -sammensetning

- **Nye krav til hybridkapital og ansvarlige lån:** Basert på forslaget vil fondsobligasjoner og ansvarlige lån, slik de i dag normalt er utformet i norske banker, ikke lenger være tellende som kjerne-/ansvarlig kapital. Trinnvis nedtrapping fra 2013.
- **Nye fradragsregler i kjerne- og ansvarlig kapital:** Det er foreslått at de regulatoriske fradragene, som i dag kommer til fratrukk med 50% i kjernekapitalen og 50% i tilleggskapitalen, skal til 100% fradrag i kjernekapitalen fra tidligst 2013. For SpareBank 1 Nord-Norge vil dette i hovedsak gjelde forskjellen mellom "forventet tap IRB fratrukket tapsavsetninger".
- **Endring i kapitalmessige konsolideringsregler for SpareBank 1 Gruppen/Bank 1 Oslo Akershus:** I gjeldende regelverk kommer bokført verdi av selskapene til fradrag med henholdsvis 50% i den rene kjernekapitalen og 50% i tilleggskapitalen. I forslaget til nytt regelverk skal bokført verdi av selskapene utover 10% av den rene kjernekapitalen i SpareBank 1 Nord-Norge, komme til fradrag i den rene kjernekapitalen.
- **Krav til uvektet egenkapitalandel (leverage ratio):** Kravet er foreslått innført for å rette opp i svakheter med dagens kapitaldekningsberegninger, som blant annet ikke fanger opp risiko i eksponering utenom balansen.

Krav fra EBA om 9% kjernekapitaldekning

Som følge av gjeldskrisen i Europa, og den økte systemrisikoen den har medført, har fellesorganet for de europeiske tilsynsmyndighetene for banker, EBA, innført et krav om ren kjernekapitaldekning på minimum 9% av risikovektet balanse fra 30.06.12 (inkludert IRB-gulv). Bufferen skal ikke brukes til å ta tap på statsrisiko, men til å motstå stress/sjokk og for deretter og fortsatt kunne opprettholde en akseptabel kapitaldekning.

Manglende oppfyllelse av kravet vil kunne gi begrensninger i utbytte og bonusutbetalinger. Finanstilsynet har lagt til grunn at alle norske banker bør ha minst 9% ren kjernekapital fra og med 2. halvår 2012.

Videre fremdrift i Norge

CRR/CRD IV anses som EØS-relevant. Nye EØS-regler, som svarer til CRR/CRD IV, må forventes å kreve at Norge innfører kapitalkrav for blant annet banker – i tråd med de nye Basel-standardene og EUs nye CRD IV-regelverk. Handlingsrommet for norske myndigheter vil avhenge av hvordan EUs rettsakter blir endelig utformet, og av beslutningen i EØS-komiteen.

EBA har anbefalt at 9%-kravet bør gjelde inntil videre, og til det nye CRR/CRD IV-regelverket er på plass. Det er ikke fullt ut avklart hvordan forholdet mellom EBAs anbefaling, om minst 9% ren kjernekapital for store banker, og de nye kravene i forslaget til CRR/CRD IV-regelverk blir.

Overnevnte endringer, unntatt CVA-tillegget som sannsynligvis blir innført i 2013, er planlagt innført i perioden 2014 til 2019 med visse overgangsregler, men det er usikkerhet omkring endelige implementeringstidspunkt.

I tillegg til overnevnte endringer, arbeider myndighetene på nordisk nivå med å innføre minimum kapitalvekter for boliglån for IRB-banker. Dette er nærmere kommentert i neste kapittel.

Norske myndigheter vil fortsatt legge vekt på å utnytte det nasjonale handlingsrommet, for å ha et regelverk som bidrar til solide banker. Ut fra hensynet til finansiell stabilitet, er det gode grunner til å styrke kapitalkravet for banker og innføre de nye kapital- og likviditetskravene fra EU og Basel-komiteen raskere enn i Basel III og i EU-kommisjonens forslag til regler. Tidlig gjennomføring ble også varslet i Finansmarknadsmeldinga 2011. Også andre land, deriblant Sverige, har valgt tidligere innføring.

Departementet tar sikte på å fremme forslag til lovregler, for å innføre forventede EØS-regler tidlig i 2013. Disse svarer til de nye EU-reglene, i det såkalte CRR/CRD IV-regelverket om kapital og likviditet for banker, andre kredittinstitusjoner og verdipapirforetak. Dersom Stortinget vedtar nye lovregler våren 2013, og CRR/CRD IV blir vedtatt i EU, er det i andre halvår 2013 aktuelt å sette i kraft nye regler om blant annet strengere krav til omfang av- og kvalitet på kjernekapital, bufferkrav og krav til rapportering av uvektet egenkapitalandel.

Regulatorisk usikkerhet – forhold som vil/kan påvirke banken

Det er fortsatt forhold som vil kunne påvirke bankene i Norge og SpareBank 1 Nord-Norges beslutninger og tiltak knyttet til nye og/eller justerte regulatoriske krav. Myndighetene i Norge og Norden arbeider med egne og felles tilpasninger til nytt regelverk som vil ha betydning for banken.

Noen områder det arbeides med:

- Nye kapitalkrav og nytt kapitalnivå – kommer i løpet av 2013.
- Økte kapitalkrav knyttet til risikoen i boligmarkedet. Forslag til økte risikovekter – regner med at dette kommer våren 2013.
- Rammeverk for krisehåndtering. Alle banker skal ha planer for hvordan alvorlige kriser håndteres, gitt situasjoner med kapital- og/eller likviditetsutfordringer.
- Innskuddsgaranti. Norge arbeider for å videreføre innskuddsgarantiordninger på 2 mill kroner.
- Likviditetsregler (LCR og NSFR). Nye likviditetsnormer og krav som vil bli innført i perioden 2015-2018. Beregningsmetoder og forutsetninger er under utprøving i de største norske bankene. Det er en forventning i markedet at bankene begynner å rapportere og legge planer i forhold til nye krav fra og med 2013.
- Nordisk arbeidsgruppe for tettere samarbeid om nye krav til nordiske banker.

De nordiske tilsynsjefene vil se på muligheten for:

- en felles forståelse av de nye kommende EU- og EØS-reglene om likviditetskrav.
- å etablere et system for gjensidig anerkjennelse av kapitalkrav i Norden, såkalt resiprositet og vertslandsregulering.
- et samarbeid om felles kriterier og lik praktisering, når tilsynsmyndighetene godkjenner de modellene bankene bruker for å beregne kapitalkravet, både standard- og IRB-metode.
- EUs forslag til etablering av en bankunion. Forslaget fra kommisjonen er en del av det samlede arbeidet for etablering av en felles bankunion i EU. Kommisjonen har varslet at neste steg i arbeidet med en bankunion er etablering av en felles kriseløsningsmekanisme og et felles sikringsfond. Arbeidet med etablering av en felles tilsynsmyndighet og arbeidet med en bankunion er omfattende, og reiser mange viktige spørsmål, blant annet om forholdet mellom nasjonal og overnasjonal myndighet. Finansdepartementet følger arbeidet nøye og vil vurdere betydningen for Norge.

I tillegg til særskilte tiltak fra bankene, er også myndighetene bedre rustet til å møte fremtidige finansielle kriser. Det må forventes at myndighetene kommer til å gripe tidlig inn ved økende usikkerhet og større makroøkonomiske bevegelser som kan true den finansielle stabiliteten og nasjonens vekst.

Vurdering av forslaget til nytt regelverk

SpareBank 1 Nord-Norge støtter på generelt grunnlag forslaget om å øke kapitalkravet til banker for å bygge opp et mer robust finansielt system.

En av hovedsvakheterne med kapitaldekningsregelverket så langt, har vært at flere betydelige risikoer ikke fanges opp av det regulatoriske kapitalkravet. Dette gjelder konsentrasjonsrisiko, likviditetsrisiko, forretningsrisiko, omdømmerisiko, strategisk risiko og en del poster utenom balansen. Videre er den regulatoriske kapitalbindingen på egenkapitalinvesteringer betydelig undervurdert. Finanskrisen har vist at den regulatoriske kapitalen ikke i tilstrekkelig grad klarte å fange opp den iboende risikoen i flere internasjonale investeringsbanker.

Leverage ratio

Innføringen av kravet til uvektet egenkapitalandel er et forsøk på å rette opp noe av denne svakheten, men slik forslaget nå foreligger vil det i for stor grad ramme institusjoner som spesialiserer seg på utlån til lavrisikosegmentet. Kravet til uvektet egenkapitalandel bør differensieres etter bankenes ulike forretningsmodeller.

Operasjonell risiko

SpareBank 1 Nord-Norge mener at operasjonell risiko fortsatt ikke dekkes på en tilfredsstillende måte i Basel III-forslaget. Dette skyldes i hovedsak at det ikke er etablert en internasjonalt anerkjent metode for identifisering og kvantifisering av operasjonell risiko. Det regulatoriske kapitalkravet for operasjonell risiko gjenspeiler derfor i svært liten grad den organisasjonsspesifikke risikoen i den enkelte bank. I tillegg er metodeene svært datadrevne, og fokus blir dermed tilbakeskuende i stedet for fremoverskuende.

SpareBank 1 Nord-Norge har vært initiativtager til et FoU-prosjekt i samarbeid med SpareBank 1-alliansen, DNB, Norges Forskningsråd og Universitetet i Stavanger, for å utvikle metoder og modeller som er mer dekkende for måling og styring av operasjonell risiko. Ambisjonen er å få godkjent hos tilsynsmyndighetene en alternativ tilnærming, som over tid blir en anerkjent internasjonal metodikk for identifisering og måling av operasjonell risiko. Metodikken er klar for utprøving i bankene fra og med 2013.

Forutsigbarhet og konsistens

Når det gjelder forslaget om implementering av den motsykliske bufferen, deler SpareBank 1 Nord-Norge synet om at det er fornuftig at bankene i gode tider bygger opp en kapitalbuffer for bedre å kunne stå imot tap ved negative konjunkturskifter.

For å gi bankene en viss grad av forutsigbarhet i kapitalplanleggingen, har det vært foreslått en varslingsfrist på 12 måneder før tilsynsmyndighetene kan innføre kapitalbufferen. En slik kunngjøring kan oppfattes negativt i markedet og få negativ innvirkning på ratingen til bankene. Dette kan i så fall påvirke prisen og tilgangen på kapital negativt, i en situasjon hvor det kan påregnes at mange banker vil forsøke å oppkapitalisere seg i løpet av samme tidsperiode. En felles europeisk kunngjøring om innføring av kapitalbuffer vil vanskeliggjøre kapitaltilgangen for bankene ytterligere.

I tillegg til overnevnte svakheter, tar verken bevaringsbufferen eller den motsykliske kapitalbufferen hensyn til individuelle bankers ulike forretningsmodeller eller risikostyringssystemer, og gir dermed ikke i seg selv motivasjon til bedre risikostyring. Ved implementering av Basel II-regelverket var en av hovedmålsettingene å gi incitament til bedre risikostyring.

I tillegg til den motsykliske bufferen diskuteres innføring av et nytt regelverk for tapsføringer. Det foreslåtte prinsippet bygger på at tapsføringene skal ta utgangspunkt i forventete tap. I perioder med svært lave tap skal differansen mellom faktiske tap og forventet tap settes av som en tilleggsreserve, mens det i perioder der tapene er høyere enn forventet, skal tæres på avsetningen. Tilnærmingen vil gi mindre volatilitet i resultatene til bankene gjennom en konjunktursyklus, og tilnærmingen vil også virke avdempende på kredittveksten i høykonjunkturer. SpareBank 1 Nord-Norge støtter denne tilnærmingen.

Man skal imidlertid være klar over at den motsykliske konjunkturbufferen og den foreslåtte endringen i metode for tapsføringer drar i samme retning. Begge metodene gir innstramminger i høykonjunkturer og lempelser i nedgangskonjunkturer, men det er viktig at den samlede effekten av de to tilnærmingene ikke blir for sterk.

Nye regler for regnskapsføring av nedskrivninger på utlån

Gjeldende regler for verdsettelse av utlån innebærer at nedskrivninger skal foretas når det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Denne modellen for nedskrivning på utlån er blitt kritisert for at den gir for sen nedskrivning, og at systemet også leder til for høy inntektsføring av renter.

International Accounting Standards Board har derfor foreslått en ny løsning, som bygger på kostnadsføring av forventede tap. Renteinntekten vil bli redusert med et element som skal dekke slike tap. Forventede tap vil være et estimat knyttet til porteføljen på vurderingstidspunktet, hvor det tas hensyn til den aktuelle konjunktursituasjonen. Tapene fordeles over forventet løpetid på engasjementene. Virkningen av endringer i forventet tap, som for eksempel skyldes overraskende trekk i den økonomiske utviklingen, vil bli vist på egen linje i resultatregnskapet som en estimatendring. Forslaget har fått støtte fra Baselkomiteen, men det er fortsatt usikkerhet knyttet til endelig innføring.

Eierforhold

Bankens egenkapital – eiersammensetning

SpareBank 1 Nord-Norge har to eiergrupperinger. Per 31.12.12 eier bankens EK-bevisiere 41,6% av bankens egenkapital gjennom eierandelskapitalen, mens 58,4% er samfunnsleid. Eierandelsbrøken per 01.01.12 var 42,1%

Bankens eierpolitikk slår fast at de to eiergrupperingene skal likebehandles.

SpareBank 1 Nord-Norges eierandelskapital utgjør 1.655.224.675 kroner fordelt på 66.208.987 EK-bevis, hvert pålydende 25 kroner. Bankens EK-bevis er notert på Oslo Børs. Antall eiere var 8.015 per 31.12.12, mot 8.139 ved forrige årsskifte.

I note 23 fremkommer en oversikt over EK-bevis eid av bankens ledere og tillitsvalgte. Det var 2.412 nordnorske eiere ved årsskiftet, mot 2.434 ved forrige årsskifte. Tilsvarende tall for 2010, 2009 og 2008 var henholdsvis 2.423, 2.199 og 2.554.

Andelen EK-bevis tilhørende nordnorske eiere utgjorde 25,5% (24,8%) av bankens totale eierandelskapital per 31.12.12. Banken har fortsatt et ønske om å øke antallet og andelen nordnorske EK-bevisiere, og har over flere år også søkt å stimulere til ansattes eierskap i banken. Dette er gjennomført gjennom salg av EK-bevis med rabatt og rettede emisjoner mot ansatte.

Eierpolitikk

Banken ønsker med sin eier- og utbyttepolitikk å bidra til at EK-beviset fremstår som et attraktivt og likvidt finansielt instrument. Det er et mål å forvalte konsernets ressurser slik at det oppnås en god, langsiktig og konkurransedyktig avkastning på bankens egenkapital i forhold til sammenlignbare plasseringer og til bankens risikoprofil. For bankens EK-bevisiere vil

avkastningen fremkomme i form av kontantutbytte og kursendring. Egenkapitalen i SpareBank 1 Nord-Norge består av to hoveddeler; eierandelskapitalen, tilhørende bankens EK-bevisiere, og bankens samfunnsmessig eide egenkapital. Det er en målsetting for banken å legge til rette for fortsatt å være en sparebank med et betydelig innslag av samfunnsmessig eierskap. Det er videre en målsetting å likebehandle de to eiergrupperingene i tråd med intensjonene i gjeldende lovgivning. Det medfører at banken vil søke å unngå uønskede inn- og utvanningseffekter, som følge av ulik behandling av eiergrupperingene.

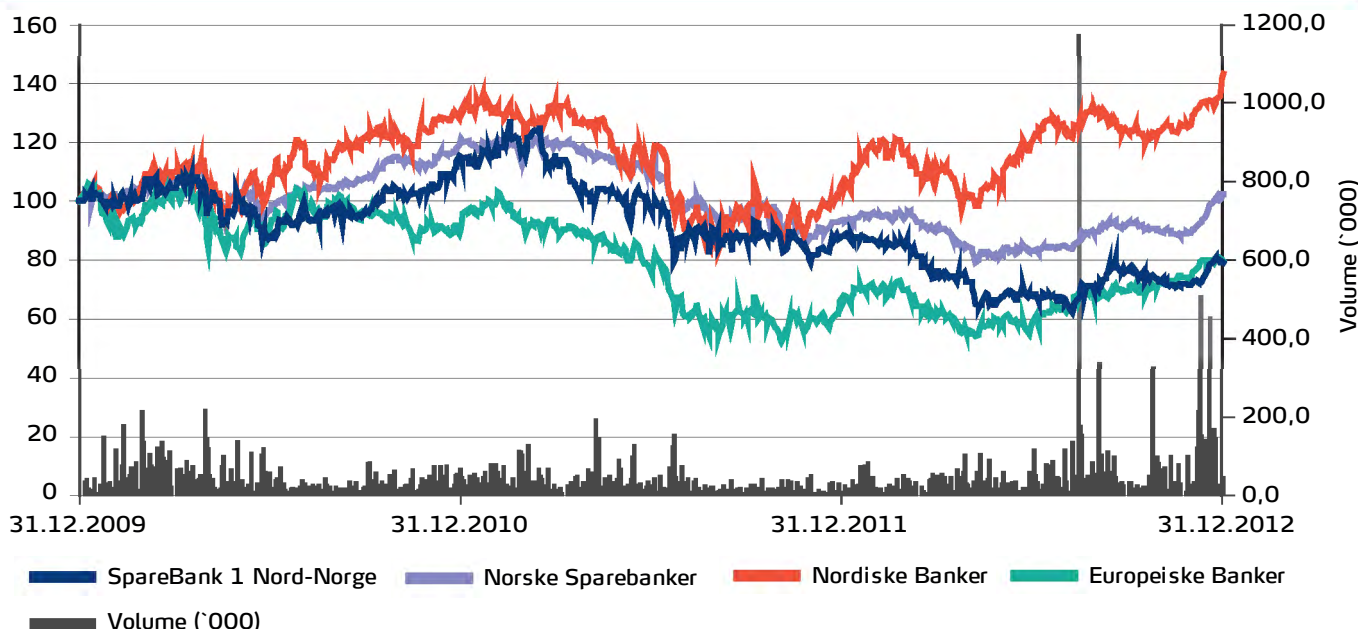
Utbyttepolitikk

Hensyntatt bankens soliditet, tar banken sikte på at opp til 50% av årets overskudd kan benyttes til utbyttmidler (kontantutbytte og gaver til allmenntilgunnede formål).

Det enkelte års overskudd vil fordeles forholdsmessig mellom eiergrupperingene, i samsvar med deres relative andel av bankens egenkapital. Utbyttmidler vil i størst mulig grad fastsettes slik at hver eiergruppe disponerer en like stor relativ andel av overskuddet til utbyttmidler. Utbyttmidler vil bestå av kontantutbytte til EK-bevisierne og midler til allmenntilgunnede formål. Hensyntatt bankens soliditet, tas det sikte på at opp til 50% av årets overskudd samlet sett kan benyttes til utbyttmidler.

I lys av nye regulatoriske krav til bankers egenkapital, har banken varslet at utbyttegraden de nærmeste årene må forventes å være lavere enn 50%. Prisingen av bankens EK-bevis har over noen tid vært under bokført verdi. Samtidig har banken i 2013 hatt behov for å tilbakeholde en større andel av årets overskudd enn normalt. På denne bakgrunn har banken valgt å ha en lavere utdelingsgrad på den samfunnsleide kapitalen (gaver til allmenntilgunnede formål), sammenlignet med utdelingsgraden til EK-bevisierne (kontantutbytte). Dette avviker fra bankens eierpolitikk for regnskapsåret 2013.

Omsetning, likviditet og kursutvikling

Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord-Norge er en allmenntilgjengelig stiftelse. Den er en av bankens største EK-beviseiere, og har som hovedformål å være en langsiktig og stabil eier i SpareBank 1 Nord-Norge. Det vises for øvrig til eget avsnitt om stiftelsen i styrets årsberetning.

Høyeste og laveste kurs på bankens EK-bevis har i 2012 vært henholdsvis 34,70 og 23,80 kroner. I 2012 ble det omsatt 9.352.037 EK-bevis på Oslo Børs. Tilsvarende tall for 2011 var 12.066.852.

Nøkkeltall	2012	2011	2010	2009
Antall egenkapitalsbevis	66 208 987	66 208 987	47 765 528	47 765 528
Eierandelskapital (Kroner)	1 655 224 675	1 655 224 675	895 603 650	895 603 650
Kurs 31.12. (Kroner)	27,75	32,30	45,00	41,25
Utbytte for regnskapsåret (Kroner)	1,15	1,40	2,16	2,53
Utbetalt utbytte (for foregående regnskapsår) (Kroner)	1,40	2,16	2,53	1,13
Direkteavkastning 1)	4,14 %	4,33 %	4,79 %	6,14 %
Avkastning i % før skatt (aritmetisk) 2)	-35,78 %	-15,56 %	15,23 %	156,82 %
Markedsverdi per 31.12. (Mill kroner)	1 837	2 139	2 149	1970
Bokført egenkapital per egenkapitalbevis 3) (Kroner)	35,58	33,73	31,03	31,19
Eierandelsbrøk 4)	41,59 %	42,07 %	34,54 %	34,54 %
Utdelingsforhold EK-bevis 5)	35,1 %	54,9 %	50,0 %	48,8 %
Utdelingsforhold samfunnsid kapital 6)	10,1 %	45,3 %	49,9 %	48,7 %
Overskudd per egenkapitalbevis morbank 7) (Kroner)	3,27	2,55	4,32	5,19
Overskudd per egenkapitalbevis konsern 8) (Kroner)	3,78	3,07	5,90	6,20
Utjevningsfond per egenkapitalbevis 9) (Kroner)	6,89	5,03	9,69	9,86
Omsetningshastighet egenkapitalbevis 10)	42 %	52 %	18 %	16 %

Definisjoner

- 1) Direkteavkastning: utbytte for regnskapsåret/kurs 31.12.
- 2) Avkastning i % før skatt (aritmetisk): (utbetalt utbytte + kursendring 01.01. - 31.12.)/kurs per 01.01.
- 3) Bokført egenkapital per egenkapitalbevis: (Eierandelskapital + overkursfond + utjevningsfond)/antall egenkapitalbevis.
- 4) Eierandelsbrøk: (Eierandelskapital + utjevningsfond + overkursfond)/(sum egenkapital - fond for vurderingsforskjeller).
- 5) Utdelingsforhold EK-bevis: (Sum utbytte + avsetning til utjevningsfond)/årsresultat etter konsernbidrag.
- 6) Utdelingsforhold samfunnsid kapital: (Sum utbytte/gaver + avsetning til sparebankens fond)/årsresultat etter konsernbidrag.
- 7) Overskudd per egenkapitalbevis morbank: Årsresultat morbank/antall egenkapitalbevis.
- 8) Overskudd per egenkapitalbevis konsern: Årsresultat konsern/antall egenkapitalbevis.
- 9) Utjevningsfond per egenkapitalbevis: Utjevningsfond per 31.12./antall egenkapitalbevis.
- 10) Antall omsatte egenkapitalbevis/antall utstedte egenkapitalbevis.

Konsernets rene kjernekapitaldekning per årsskiftet utgjorde 10,31%. Det vises for øvrig til note i kvartalsregnskapet. Konsernets kapitaldekning betegnes som tilfredsstillende.

Finansiell kalender	
1. kvartal	26. april 2013
2. kvartal	14. august 2013
3. kvartal	31. oktober 2013
Foreløpig årsregnskap 2013	Primo februar 2014

De 20 største egenkapitalbeviserne per 31.12.12

Eier	Antall egenkapitalbevis	Andel
Pareto Aksje Norge	3 356 910	5,07 %
MP Pensjon PK	1 766 431	2,67 %
Pareto Aktiv	1 433 383	2,16 %
Frank Mohn AS	1 355 745	2,05 %
Protector Eiendom AS	1 327 479	2,00 %
Tonsenhagen Forretningssentrum AS	1 314 149	1,98 %
Sparebankstiftelsen SpareBank 1 Nord Norge	1 134 493	1,71 %
Morgan Stanley & Co. Llc, USA	916 561	1,38 %
Framo Developments AS	906 588	1,37 %
Nordea Bank Norge AS	848 925	1,28 %
Pareto Verdi	804 184	1,21 %
SpareBank 1 SR-Bank pensjonskasse	782 386	1,18 %
Citibank N.A. New York Branch	763 674	1,15 %
Forsvarets Personellservice	620 854	0,94 %
Sparebankstiftelsen DNB NOR	545 614	0,82 %
Goldman Sachs & Co. - Equity, USA	509 354	0,77 %
Trond Mohn	479 950	0,72 %
Karl Ditlefsen	459 243	0,69 %
Terra Utbytte vpf.	450 000	0,68 %
Morgan Stanley & Co. LLC, Klientkonto 1 USA	446 664	0,67 %

20 største eiere	20 222 587	30,50 %
Øvrige eiere	45 986 400	69,50 %
Utstedte egenkapitalbevis	66 208 987	100,00 %

Eierforhold egenkapitalbevis

	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Nordnorske eiere	25,5 %	24,8 %	27,9 %	26,5 %	32,1 %	22,6 %	21,6 %
Øvrige norske eiere	64,1 %	67,3 %	66,6 %	66,2 %	59,9 %	63,3 %	60,2 %
Utenlandske eiere	10,3 %	7,9 %	5,5 %	7,3 %	8,0 %	14,1 %	18,2 %

Rating, status

	Moody's			Fitch Ratings		
	Long-term	Short-term	Outlook	Long-term	Short-term	Outlook
SpareBank 1 Nord-Norge	A1	P-1	"Under review"	A	F1	Stable

Virksomhetsredegjørelse

Personmarked

Profesjonell rådgivning og kompetente medarbeidere

SpareBank1 Nord-Norge arbeider kontinuerlig for å tilfredsstille kundenes behov og forventninger til profesjonell rådgivning og gode finansielle totalløsninger. I bankens brede distribusjonsnett møter kunden engasjerte og kompetente rådgivere, som hjelper den enkelte kunden til å finne gode løsninger for sine finansielle behov. For å sikre kompetansenivået, er det et internt krav at alle bankens bredderådgivere skal ha gjennomført og bestått den nasjonale autorisasjonsordningen.

Bruk av banken – langs flere distribusjonskanaler

SpareBank 1 Nord-Norge er landsdelens egen bank! Banken er tilgjengelig for kundene gjennom 73 fysiske kontorer, nettbank, telefonbank, mobilbank og kundesenter. I 2012 har det ikke skjedd vesentlige endringer i det fysiske distribusjonsnettet, men kundenes bruk er i kontinuerlig utvikling. Deres ønske om lett tilgjengelige løsninger på dagligdagse banktjenester, gjør at bruken av mobilbank (smarttelefoner) øker kraftig, og snart er dette den viktigste kanalen for slike tjenester. Besøktallet i de fysiske kontorene reduseres betydelig når det gjelder spørsmål om de enkle banktjenestene. Antall møter med kunden øker imidlertid sterkt for mer kompliserte finansielle tjenester. Kundene ønsker råd og bekreftelse fra banken, når det skal gjennomføres viktige valg med finansielle implikasjoner. Kombinasjonen av fysisk tilstedeværelse, kunnskapsrike medarbeidere og gode løsninger på nett og mobil, gir kundene et godt totaltilbud.

Litt over halvparten av Nord-Norges befolkning har et konto-forhold i SpareBank 1 Nord-Norge. Andelen er omtrent uendret, men varierer sterkt mellom ulike områder i landsdelen. Markedsandelene innenfor produktgruppene varierer fra ca 20 til 40%, og har de siste årene vært økende. Dette gjelder særlig for innskudds- og utlånsprodukter.

Sparing og forsikring

Banken har fokus på å øke andelen av inntekter fra produkter utenfor balansen. Dette sammenfaller med en økende interesse fra kundene, som søker tilgang til hele bredden av finansielle tjenester på ett sted. Spesielt ser vi at kundene har behov for rådgivning knyttet til sparing til egen pensjon. Den finansielle uroen i verden påvirker fortsatt kundenes valg av spareløsninger. Det gjør at sikre spareprodukter i bank foretrekkes fremfor mer usikre fondsprodukter. Banken har lyktes godt med salg av både skadeforsikring og personforsikring. Markedet for skadeforsikring er imidlertid preget av stor konkurranse og lav kundelojalitet.

Utlåns- og innskuddsvekst

Sammenlignet med veksten i landet som helhet, har banken økt sine markedsandeler i Norge – og i Nord-Norge – selv om den generelle veksten i nord er høyere enn for landet som helhet.

Husholdningenes låneetterspørsel har vært økende i løpet av året. Årsveksten for konsernets utlån til personmarkedet, inkludert overførte lån til SpareBank 1 Boligkreditt, ble på nesten 12%. Det er fortsatt sterk konkurranse om de beste kundene i personmarkedet, men gjennom 2012 har det vært mulig å holde kunderenten omtrent konstant mens bankenes innlånskostnader har blitt redusert. Dette har forbedret innjeningen i dette markedet i 2012.

Bankinnskuddene fra personkunder har hatt en god utvikling over flere år. I 2012 var veksten på hele 8,8%. Det er høy lojalitet til banken når det gjelder innskudd. Selv om konkurransen er sterk i dette markedet, velger kundene å holde seg til "sin" bank – forutsatt at betingelsene er rimelig markedsriktige. Myndighetskrav til likviditetsreserver i bankene har bidratt til økte innskuddsrenter. Dermed er dette produktet blitt mindre lønnsomt.

Vekst i prosent	2011	2012
Utlån PM	8,4 %	11,0 %
Innskudd PM	6,4 %	8,8 %

Rentenivået har vært relativt stabilt og lavt i hele 2012. Meget god privatøkonomi og svært lav arbeidsledighet har medvirket til et jevnt lavt mislighold og meget lave tap for året. Bankens kunder skal være godt rustet til å møte både høyere rentenivå og et mulig fall i boligprisene. Belåningsgraden for det enkelte objekt er redusert i 2012, og kunden må ha tilstrekkelig likviditet til å tåle en renteøkning på 5 prosentpoeng.

Økende kortbruk

Utbredelsen av kort er svært høy blant personmarkedskunder. Og bruken av kort som betalingsmiddel øker år for år. Antallet transaksjoner i butikkterminaler i Norge, og bruken i utlandet, har steget jevnt de siste årene. Uttak av kontanter i minibank har hatt en fallende tendens fra 2009 til 2011, men har hatt en signifikant økning siste år. Endringen har sannsynligvis en sammenheng med avviklingen av manuelle kontantfunksjoner i lokalbankene.

Dette har resultert i en endring i kanalbruken. Kunder som før hadde kort, men benyttet seg av manuelle tjenester, har endret atferd. Og flere som ikke har hatt bankkort, har skaffet seg det. Banken regner med et fall i antall minibanktransaksjoner i fremtiden. Økningen fra 2011 til 2012 må som nevnt anses som et resultat av omleggingen av kontantfunksjonen de senere år.

Antall transaksjoner i mill	2010	2011	2012	Endring i %
Kort i betalings-terminaler i Norge	40,7	44,4	48,1	8,3
Kort i utlandet (Visa-transaksjoner)	5,3	5,9	6,6	11,8
Uttak i bankens minibanker	3,4	3,3	3,7	12,1

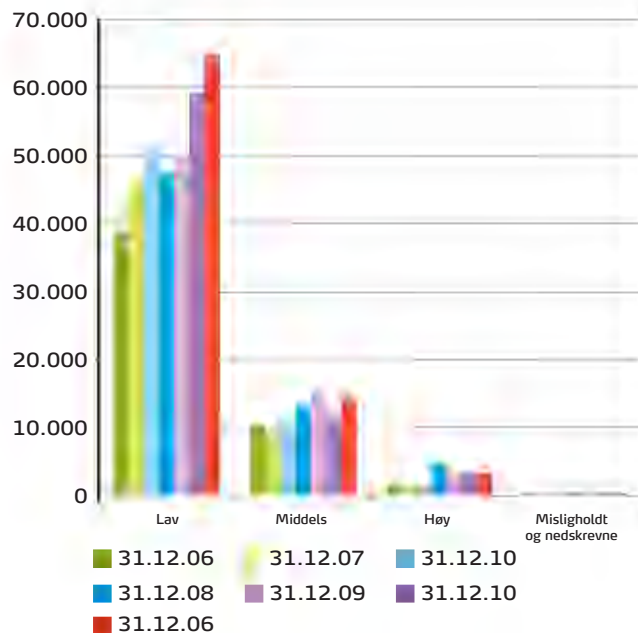
Bedriftsmarked

Av totalt 46.000 bedrifter i Nord-Norge, er over 31.000 kunder i banken. Hovedtyngden er små og mellomstore bedrifter. Banken har også svært mange lag og foreninger som kunder. Både antall bedriftskunder og lag/foreninger er relativt konstant. På samme måte som for personmarkedet, er markedsandelen for de ulike produktgruppene lavere enn andelen kunder.

God risikoutvikling

Som følge av gode forutsetninger for næringslivet i Nord-Norge, viser den beregnede risikoen i bankens portefølje en nedgang også i 2012. Den reduserte risikoen skyldes også inntak av nye kunder med lav risiko, og systematisk arbeid med kunder som har høy risiko.

Eksponering per risikoklasse

Innskuddsutvikling

Innskudd fra bedrifter utgjør i overkant av 12 mrd kroner, en økning på 600 mill kroner i 2012. Veksten på bare 3,4% avspeiler at bedriftene benytter sin kapital i virksomheten fremfor tradisjonell banksparing.

Banken ser at flere års aktivt arbeid med å avdekke bedrifters behov for alternative spare- og plasseringsmuligheter, gradvis gir resultater.

God utlånsutvikling

Konsernets utlån til bedriftskunder økte med 12,9% i 2012. Tilsvarende tall for 2011 var 10,5%. Veksten i utlån til bedrifter i Nord-Norge har helt siden 2008 vært vesentlig høyere enn for landet som helhet. Dette er en bekreftelse både på fremveksten av nye næringer i landsdelen og at de tradisjonelle næringene viser god utvikling. Banken har styrket sin posisjon som en viktig bank også for næringslivet i nord, både i 2011 og 2012.

Vekst i prosent	2011	2012
Utlån PM	10,5 %	12,9 %
Innskudd PM	-0,9 %	3,4 %

Tjenestepensjon til bedriftskunder i 2012

I tråd med ambisjonene hadde banken god vekst i salget av pensjonsrelaterte produkter. Banken hadde nysalg på 37 mill kroner, det beste resultatet siden 2006. Med 90 nye pensjonsavtaler, har banken nå 2.413 bedrifter med tjenestepensjonsavtale. Veksten i årlig premievolum har vært på 27 mill kroner, en økning 22%. Det har vært liten avgang i porteføljen.

Til sammen har nå 14.078 ansatte i nordnorske bedrifter tjenestepensjon gjennom SpareBank 1 Nord-Norge. Det er 318 flere enn i 2011. Markedsandelen i Nord-Norge er på 24%, målt mot antall bedrifter. Mange mindre bedrifter foretrekker banken som leverandør på tjenestepensjon.

Banken har hatt 22% vekst i porteføljen, målt i premiereserver, noe som tilsvarer en økning på 91 mill kroner. Samlet portefølje på innskuddspensjon er på 500 mill kroner, og 178 mill kroner for ytelsespensjon. Antall bedrifter med ytelsespensjon har gått ned på grunn av overgang til innskuddspensjon.

Tapsutvikling

Konsernets netto tap på utlån var på 195 mill kroner i 2012, tilsvarende 0,26% av utlånsporteføljen. Det er en økning på omkring 94 mill kroner fra foregående år. Tapsutviklingen i 2012 må sees i sammenheng med at tapene kommer i et fåtall engasjementer med stor fallhøyde innenfor bedriftsmarkedet.

Konsernet har redusert gruppevis nedskrivninger med 2 mill kroner det siste året. Bakgrunnen er den positive risikoutviklingen i utlånsporteføljen, og tilfredsstillende makroøkonomiske utsikter.

Bankvirksomheten i Russland

SpareBank 1 Nord-Norges bankvirksomhet i Russland, North West 1 Alliance Bank, eies med 75% av SpareBank 1 Nord-Norge og 25% av samarbeidspartneren Bank Tavrichesky i St. Petersburg.

Hovedvirksomheten til North West 1 Alliance Bank omfatter tilbud av finansielle produkter og tjenester til nordiske bedrifter og personer med virksomhet i Russland, russiske personkunder og mindre russiske bedrifter. Det legges vekt på at virksomheten skal drives med lav til moderat risiko.

Banken legger stor vekt på å unngå omdømmetap, som følge av å bli involvert i korrupsjon eller korrupsjonslignende aktiviteter.

Offentlig sektor

Markedet er preget av sterk konkurranse, og interessen for offentlige innskudd er stor. I 2012 har SpareBank 1 Nord-Norge klart å bevare sin sterke posisjon innenfor offentlig sektor og nordnorske kommuner og fylkeskommuner. Banken har deltatt i 27 anbuds konkurranser om kommunekunder. 18 kommuner valgte å fornye hovedbankavtalen med SpareBank 1 Nord-Norge. I tillegg fikk banken to nye hovedbankavtaler. Tre av våre kommunekunder valgte en ny hovedbank etter anbuds konkurranse. I tillegg ble det gjennomført fire tilbud på kommuner med annen bankforbindelse, der banken ikke vant frem.

Bankens engasjement i kommunesektoren i Nord-Norge

Region	Antall kommuner/ fylkeskommuner	Herav med SNN som hovedbank	Markedsandel
Finnmark	20	16	80
Troms	21	19	90
Hålogaland	20	12	60
Salten	14	8	57
Helgeland	17	6	35
Totalt	92	61	69

Statlige foretak:

SpareBank1 Nord-Norge er hovedbank for 18 statlige foretak.

Utsiktene fremover

Ved inngangen til 2012 var Norge fortsatt noe preget av ettervirkninger etter uroen i de finansielle markedene, med tilhørende lav investeringsaktivitet. Konkurranseutsatte næringer var spesielt rammet. I Nord-Norge har konsekvensene vært langt mindre enn ellers i landet.

I Norge og Nord-Norge er det nå god og økende aktivitet i næringslivet. Sysselsettingen er meget høy, og det skaper press på lønningene. I nord fortsetter kampen om å tiltrekke seg kompetent arbeidskraft, og arbeidsinnvandring har vært et nødvendig og godt supplement til den lokale arbeidsstyrken.

Videregående utdanning, høyskole- og universitetsmiljøene viser stadig sterkere vilje til å satse og videreutvikle studie-tilbud tilpasset landsdelens muligheter. Dette er viktig for å øke kompetansen og tiltrekke seg ungdom og nødvendig arbeidskraft. God lønnsvekst og lav arbeidsledighet gir husholdningene en kjøpekraft som sikrer høy etterspørsel etter varer og tjenester.

Etter flere år med treghet i boligmarkedet i Tromsø og Bodø, har byggeaktiviteten vært bra i 2012. Boligomsetningen er god, og salgstiden er normalisert. I de største byene og tettstedene, med mange bedriftsetableringer og befolkningsvekst, opplever man knapphet på enkelte typer boliger. Dette kan resultere i et uønsket prispress. Det kan også oppfattes som en utfordring at høye egenkapitalkrav gjør det vanskelig for mange unge å komme inn på boligmarkedet i de største byene.

Det er stor optimisme og positive forventninger til 2013 i landsdelen. Dette gjelder spesielt for natur- og råvarebasert virksomhet. Stor letevirksomhet og funn i Barentshavet og Norskehavet, er viktige drivkrefter for videre utvikling av nordnorsk næringsliv. I tillegg vil olje- og gassvirksomheten og avledet aktivitet i nord, resultere i flere bedriftsetableringer og nye arbeidsplasser. Det er igangsatt store investeringer i energi- og kraftsektoren i 2012, spesielt innenfor småkraftverk. Utbygging av linjenettet vil komme i årene fremover.

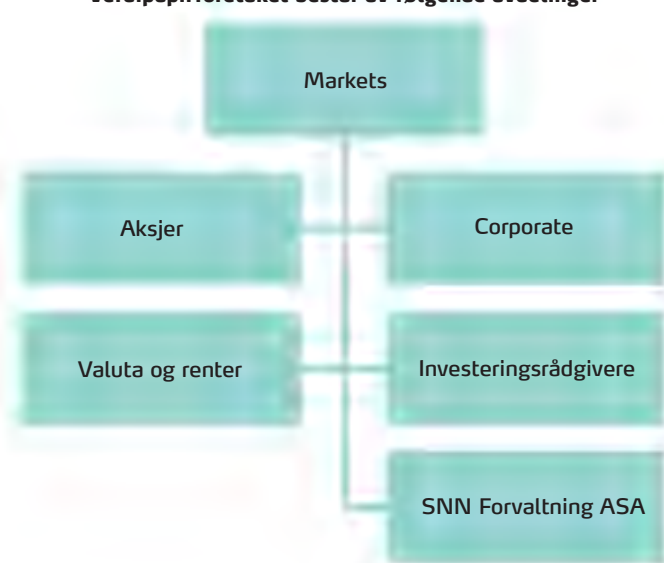
Bygg- og anleggssektoren har hatt en god utvikling i 2012. Det samme gjelder transport, varehandel, reiseliv og tjenesteytende næringer. Det ser ut til at denne utviklingen fortsetter inn i 2013. Forsknings- og universitetsmiljøene har styrket sin posisjon for å sikre attraktivitet og kompetanseutvikling i Nord-Norge. Samferdsel og gode kommunikasjonsløsninger er andre viktige forutsetninger. Det er også forventninger til at det offentlige legger til rette for- og bidrar til investeringer i nødvendig infrastruktur, slik at potensialet for økt verdiskaping kan realiseres i Nord-Norge.

SpareBank 1 Nord-Norge Markets

SNN Markets er SpareBank 1 Nord-Norges verdipapirforetak, og tilbyr tjenester som:

- Kjøp og salg av aksjer og fond
- Rente- og valutahandel
- Omsetning av norske obligasjoner og sertifikater, samt kapitalutvidelse i obligasjonsmarkedet
- Handel i råvarederivater
- Egen corporate-avdeling som utfører emisjoner, verdivurderinger og annen finansiell bistand.
- Investeringsrådgivning
- Aktiv Forvaltning gjennom SNN Forvaltning ASA

Verdipapirforetaket består av følgende avdelinger

2012 har vært et år med god aktivitet og inntjening for rente- og valutaområdet, mens det for aksjer og corporate har vært mange utfordringer og svak inntjening.

Aksjer

Aksjebordet handler alt vesentlig norske børsnoterte aksjer og egenkapitalbevis, på vegne av nordnorske kunder. Etter svært gode år fra 2005 til 2007, har det de siste årene vært et vanskeligere marked, og dermed lavere inntjening fra området. Som i 2011 har aksjeområdet bare akkurat klart å dekke sine kostnader i 2012.

Aksjemeglingen har et tett samarbeid med SpareBank 1 Markets, som er SpareBank 1-alliansens meglerhus i Oslo. Samarbeidet innebærer at det er opprettet en felles oppgjørsfunksjon for all aksjehandel i SpareBank 1-alliansen, og at all aksjehandel blir kanalisert gjennom SpareBank 1 Markets sin meglerident på børsen. Fordelen med samarbeidet er at det kan tas ut kostnads-synergier, samtidig som sårbarheten på system- og oppgjørs-siden reduseres. Aksjemiljøet har også tilgang til SpareBank 1 Markets sitt analysemiljø, noe som brukes aktivt i kundekontakten.

Investeringsrådgivning

Investeringsrådgiverne i SNN Markets skal arbeide i markedet for større pengeplasseringer, primært mot kunder med plasserings-evne fra 500.000 kroner og oppover, samt salg av komplekse spareprodukter.

Investeringsrådgiverne har arbeidssted i regionene, men er en del av SNN Markets sin organisasjon. Markets er dermed representert i alle bankens regioner, med unntak av Helgeland, hvor det vil bli etablert et kompetansemiljø i Bodø som skal håndtere både Helgeland og Salten.

Investeringsrådgiverne har i 2012 økt plassert volum innen aktiv forvaltning og renteplasseringer. For Odins fondsprodukter har investeringsrådgiverne kompensert avgang med nysalg. Odin-porteføljen er likevel redusert som følge av verdi-fall på aksjer.

Corporate

Corporate Finance i SNN Markets har sin hovedaktivitet innenfor følgende områder;

- Egenkapitalemisjoner
- Oppkjøp og salg av selskaper
- Kjøp og salg av aksjeposter
- Verdivurderinger

Corporate-avdelingen, som består av tre personer, har et nært samarbeid med SpareBank 1 Markets og de andre corporate-miljøene i SpareBank 1-alliansen. Alliansen har gjennom samarbeidet ambisjoner om å være en nasjonal aktør på corporate oppdrag.

2012 har vært et svært krevende år for corporate. Det har vært jobbet med flere prosjekter som ikke har latt seg realisere i markedet. Dette medvirker til et negativt resultat i 2012.

Valuta og renter

SNN Markets sitt meglerbord for valuta og renter har i 2012 hatt inntekter på i overkant av 57 mill kroner, om lag 2 mill kroner lavere enn i 2011, som var et svært godt år. Sammenlignet med 2011, er det en markert nedgang i inntekter fra valuta-handel og markert økning fra rentesikring og obligasjonshandel. Inntektene kommer i all vesentlighet fra kundeforretning i valuta og rentesikringsforretninger. Avdelingen har lav aktivitet knyttet til egenhandel.

Meglerbordet består av seks personer.

Aktiviteten kan deles inn i følgende hovedområder:

- Valutasikring og spothandel
- Valutatrading
- Valutafinansiering
- Rentesikringsinstrumenter
- Rentebærende verdipapirer som obligasjoner og sertifikater

SNN Forvaltning ASA

SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning ASA skal gjennom distribusjon i SNN Markets tilby diskresjonær forvaltning, primært til nordnorske kunder. Gjennom nærhet til kunden og trygg forvaltning, skal selskapets tjenester velges fremfor konkurrerende aktører. Samhandling mellom investeringsrådgiverne i SNN Markets og forvalterne i SNN Forvaltning, skal bidra til å nå målsetningen om økt kapital under forvaltning.

Målgruppen for selskapets produkter er private og institusjonelle investorer. Den private målgruppen består primært av formuende privatpersoner og investeringsselskap, og den institusjonelle målgruppen er hovedsakelig bedrifter, større investeringsselskap og offentlige kunder (kommuner, stiftelser, pensjons-kasser). Begge gruppene ønsker rådgivning og tradisjonell eksponering innen obligasjoner og aksjer, herunder også egenkapitalbevis.

SNN Forvaltning har i et krevende år klart å øke forvaltningsvolumet med 155 mill kroner til 1.876 mill kroner, og leverte et resultat før skatt på i underkant av 1,3 mill kroner i 2012. Selskapet har en målsetning om å nå 2 mrd kroner i midler under aktiv forvaltning innen utgangen av 2013.

SpareBank 1-alliansen og SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1-alliansen er Norges nest største finansgruppering

SpareBank 1-alliansen ble grunnlagt i 1996. Alliansen er et bank- og produktsamarbeid, der SpareBank 1-bankene i Norge samarbeider gjennom det felles eide holdingselskapet SpareBank 1 Gruppen AS. Det er et overordnet mål for SpareBank 1-alliansen å sikre den enkelte banks selvstendighet og regionale forankring gjennom sterk konkurranseevne, lønnsomhet og soliditet. Samtidig representerer SpareBank 1-alliansen et konkurransemessig fullverdig bankalternativ på nasjonalt nivå.

SpareBank 1-alliansen er samlet sett en av de største tilbydere av finansielle produkter og tjenester i det norske markedet. Alliansen har etablert en nasjonal markedsprofil og utviklet en felles strategi for merkevarebygging og kommunikasjon. Den markedsstrategiske plattformen danner også basis for felles produkt- og konseptutvikling. Markedsinnsatsen er i hovedsak rettet mot personmarkedet, små og mellomstore bedrifter og forbund tilknyttet LO. Både bankene og produktområdene hevder seg godt i konkurransebildet, og resultatutviklingen er god.

SpareBank 1-alliansen består av 15 selvstendige banker, SpareBank 1 Gruppen konsern, Bank 1 Oslo Akershus AS og BN Bank ASA.

Det er to felles hovedfunksjoner i SpareBank 1-alliansen

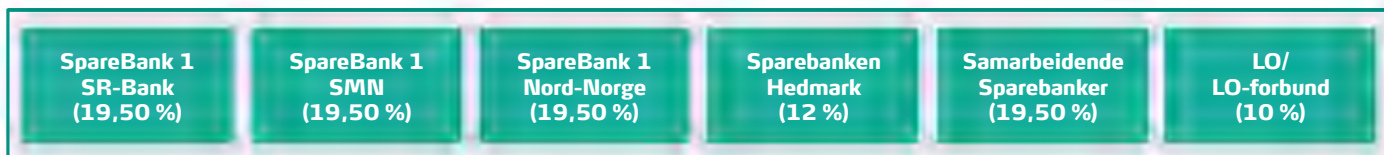
1. Drive og utvikle finanskonsernet med produksjon og leveranse av konkurransedyktige produkter og tjenester for distribusjon gjennom alliansebankene, øvrige banker, som har distribusjonsavtale med selskap i SpareBank 1 Gruppen, og LO. Dette arbeidet er organisert i selskapet SpareBank 1 Gruppen AS.
2. Drive og utvikle alliansesamarbeidet med felles forvaltning, utvikling og gjennomføring av aktiviteter som gir stordrifts- og kompetansefordeler. Dette arbeidet er organisert i selskapet Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA, som utgjør den administrative overbyggingen for alliansesamarbeidet. Selskapet ivaretar finansiering av og eierskap til applikasjoner, konsepter, kontrakter og merkevare på vegne av deltakerne i alliansesamarbeidet.

Bankene i SpareBank 1-alliansen distribuerer SpareBank 1 Gruppens produkter og samarbeider på sentrale områder som merkevare, arbeidsprosesser, kompetansebygging, IT-drift, systemutvikling og innkjøp. Alliansen har inngått strategiske samarbeidsavtaler med LO og LOs fagforbund, og leverer finansielle produkter og tjenester til LOs medlemmer gjennom fordelsprogrammet LOfavør.

Produktselskapene, etablert under SpareBank 1 Gruppen AS og alliansebankene, har utviklet en felles teknologiplattform. Erfaringsutveksling og overføring av kompetanse innenfor alliansen, basert på beste praksis, er et viktig element for å utvikle alliansen videre. Som et ledd i denne satsingen, er det etablert kompetansesentra for henholdsvis kredittstyring i Stavanger, betaling i Trondheim og læring i Tromsø.

SpareBank 1-alliansen har en solid forretningsmodell, med nærhet til kundene og en konservativ risikoprofil

Produkter, provisjon og utbytte   Salg

Samfunnsengasjement

SpareBank 1 Nord-Norge er landsdelens egen bank. Banken mener det er viktig at vår landsdel har et spennende og mangfoldig idretts- og kulturliv. Det er med på å skape vekst og utvikling i våre lokalsamfunn, og bidrar også til å tiltrekke attraktiv kompetanse til landsdelen.

Sammen får vi ting til å skje

SpareBank 1 Nord-Norge er landsdelens egen bank. Banken mener det er viktig at vår landsdel har et spennende og mangfoldig idretts- og kulturliv. Dette er med på å skape vekst og utvikling i våre lokalsamfunn, og bidrar også til å tiltrekke attraktiv kompetanse til landsdelen.

Gjennom bankens samfunnsengasjement, støttes flere hundre små og store prosjekter årlig. I tillegg har banken en mengde sponsoravtaler med idrettslag, kultur- og organisasjonsliv. I denne delen av årsrapporten kan du lese nærmere om bankens samfunnsengasjement, og om noen av prosjektene som fikk støtte i 2012.

SpareBank 1 Nord-Norge fondet

SpareBank 1 Nord-Norge bidrar gjennom sin virksomhet til at det skapes store verdier som blir værende i landsdelen. Banken eies av to eiergrupperinger. 42% er eid av egenkapitalbevisiere, mens 58% eies av samfunnet. Utbyttet av bankens overskudd fra den samfunnsseide kapitalen, kan avsettes og tildeles til allmenntilgode formål i bankens markedsområde.

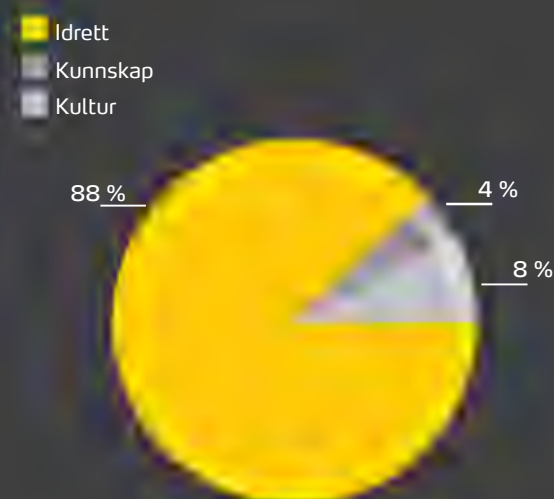
Gavetildelinger 2012

I 2012 ble 331 prosjekter tildelt en gave fra banken. 154 kultur-, 139 idretts- og 38 kunnskapsprosjekter ble tilgodesett med til sammen 44,9 millioner kroner. Av dette ble 33,4 millioner tildelt prosjekter rettet mot barn og unge.

Sponsorportefølje

Sponsing er den kommersielle delen av bankens samfunnsengasjement, og inngår som en del av markedsføringen og merkevarebyggingen av SpareBank 1 Nord-Norge. Bankens sponsorportefølje var i 2012 på 27,2 millioner kroner, fordelt på avtaler med 133 idrettslag, 27 kulturaktører og 14 kunnskapssponsorater.

ank 1 Nord-No

Romskipet Aurora

De fleste har vel på et eller annet tidspunkt fantasert om å reise ut i verdensrommet. Blant stjerner og planeter, gjennom nordlysets flammende slør. Når Andøya Rakettskytefelt åpner Romskipet Aurora, vil du kunne gjøre nettopp det – ta en reise ut i verdensrommet.

Når Romskipet Aurora åpner i januar 2013, er dette et helt unikt tilbud i Norden, forteller administrerende direktør ved Andøya Rakettskytefelt, Odd Roger Enoksen.

Romskipet Aurora er en del av driften ved Nasjonalt senter for romrelatert opplæring (NAROM). NAROM, et ideelt selskap knyttet til Andøya Rakettskytefelt, har et nært samarbeid med nasjonale og internasjonale læringscentre. Senteret har spesielt fokus på nordlysforskning, noe som har vært bærebjelken i norsk romfart og blant hovedaktivitetene ved Andøya Rakettskytefelt.

- Romskipet Aurora vil gi de besøkende en opplevelse av hvordan det er å være på et romsenter, og man vil også få et innblikk i hvordan man forsker på nordlyset, forteller Enoksen.

Spennende undervisningsopplegg

SpareBank 1 Nord-Norge har gitt en gave på 5 millioner kroner til etablering av utstillinger ved det nye kunnskaps- og opplevelsessentret på Andøya.

- Banken mener Romskipet Aurora er et unikt prosjekt, fordi det er et spennende tilbud til allmennheten, som også legger vekt på livslang læring og spennende undervisningsopplegg for skoleklasser og studenter som besøker senteret, sier regiondirektør i SpareBank 1 Nord-Norge Kåre A. Markussen.

- Kunnskap om romteknologi, nordlyset og verdensrommet fenger både store og små, og Romskipet Aurora vil derfor være en populær attraksjon, som også vil bidra til å skape ringvirkninger for ulike næringer i regionen, mener Markussen.

Odd Roger Enoksen, Arne Hjalmar Hansen, Stig Abelsen (Banksjef Andenes) og Kåre A. Markussen.

Ground Control to Spaceship Aurora

Romskipet Aurora blir på over 600 kvm og vil inneholde flere avdelinger.

- Her kan publikum bli med om bord i et virtuelt romskip som kan ta deltakerne med på en reise ut i verdensrommet. Man kan også få være rakettforsker for en dag, på skipets kontrollstasjoner og laboratorier, forteller daglig leder ved NAROM, Arne Hjalmar Hansen.

- Vi ser fram til å åpne det nye senteret, og vi tror dette vil bli et spennende og attraktivt tilbud både for elever, studenter, lærere og folk flest fra fjern og nær, sier Hansen.

ing

På bobilturné med

– SpareBank 1 Nord-Norge tente straks på ideen om et samarbeid med Hekla Stålstrenga, da de skulle på bobilturné i Nord-Norge, forteller Geir Håvard Hanssen, kommunikasjonssjef i SpareBank 1 Nord-Norge.

For de som ikke kjenner Hekla Stålstrenga, så består de av fire dyktige musikere. Bandet produserer låter tuftet på nordnorsk tradisjonsmusikk, og har utviklet sin helt egen sound – Heklamusikk.

Høsten 2012 dro bandet på bobilturné i Nord-Norge, med støtte fra SpareBank 1 Nord-Norge. Hekla Stålstrenga besøkte 24 små steder i Helgeland, Salten, Hålogaland og Troms.

– Konsertene ble avholdt på ungdomshus, grendehus og i gymsaler, med korps, idrettsforeninger og lokale kor som arrangører, forteller bandets vokalist Anne Nymo Trulsen. De lokale arrangørene betalte ikke honorar til oss, eller kostnader for reise og overnatting. Vi skulle spille for døra, altså for billettinntektene. Dermed ble det ikke større risiko for de lokale arrangørene, enn at de kanskje ikke fikk solgt alle vaflene, ler Trulsen.

– Banken ønsker å bidra til aktiviteter som skaper liv og røre i våre lokalsamfunn. Ved å støtte Hekla Stålstrengas turné, ga de oss en flott mulighet til å være med på å formidle kulturoplevelser av høy kvalitet på flere steder i bankens markedsområde, sier Hanssen.

Kontorkonsserter med stor suksess

NRK har tidligere kjørt egne kontorkonsserter ute hos norske bedrifter – med stor suksess.

– Nettopp dette ønsket SpareBank 1 Nord-Norge også å gjøre for bankens kunder, forteller Reidun Lunndal, seniorrådgiver for CSR i SpareBank 1 Nord-Norge.

Vi inviterte til eksklusive gratiskonsserter på et utvalg av våre kontorer langs turnéruta. Brønnøysund, Fauske, Finnsnes og Harstad var de heldige kontorene som ble trukket ut. Deretter oppfordret vi, ved hjelp av pressen, sosiale medier og bandets blogg, folk til å ta med seg en kollega eller en venn – og legge turen innom banken for en gratiskonsert med et av Norges beste liveband. Konsertene ved kontorene ble en stor suksess, og banken fikk formidlet at vi er mer enn bare en bank. Vi fikk også vist at vi har et stort hjerte for landsdelens kulturliv, oppsummerer Lunndal.

Hekla Stålstrenga

Andsnes åpner Stormen

Når superpianist Leif Ove Andnes spiller på åpningen av Bodøs nye kulturhus i 2014, er det på en gave fra SpareBank 1 Nord-Norge fondet – et splitter nytt konsertflygel av merket Steinway & Sons.

Steinway-flygelet, som står i dagens kulturhus, ble kjøpt inn før ombyggingen av Aspåsen Aula i 1985.

– Dette flygelet er nå over 25 år gammelt, og med de høye kravene som stilles til konsertflygelet i det nye kulturhuset, kunne det ikke lenger brukes som hovedinstrument, forteller Rolf-Cato Raade, kulturhussjef ved Stormen Kulturhus.

– Steinway & Sons sine flygler er å betrakte som samlerobjekter allerede når de blir levert fra fabrikken. 90% av verdens ledende konsertsteder velger i dag deres konsertflygler. Dette er håndlagde instrumenter, med en individuell klang. Utvelgelsen bør derfor gjøres av en erfaren og dyktig pianist, slår Raade fast. Bodø Kulturhus har engasjert pianist og professor, Leif Ove Andnes til dette viktige oppdraget. Andnes regnes som en av verdens ledende pianister. Og vi er stolte over at han har takket ja både til dette, og ikke minst til å spille under åpningen av Stormen, sier Raade.

Et løft for Salten

– Søknaden fra Bodø Kulturhus om støtte fra Sparebank 1 Nord-Norge fondet, var meget god og hadde høye ambisjoner, forteller Trude Glad, regiondirektør i SpareBank 1 Nord-Norge. Den skilte seg ut med sin ambisiøse og unike form. Vi synes det er spennende at man tør satse på dette nivået. Et flygel i denne klassen vil gi hele regionen et løft, og kommer til å bli en perle i det nye kulturhuset. Vi håper også et slikt instrument kan tiltrekke seg utøvere av høy internasjonal klasse, og være en berikelse for både lokalt og nasjonalt publikum. Gaven på 1,2 millioner kroner til innkjøp av det nye konsertflygelet, er derfor en gave til hele Salten, sier Glad.

– Et nytt konsertflygel er et stort løft for oss, så vi er svært ydmyke over å få en så sjenerøs gave fra SpareBank 1 Nord-Norge fondet, avslutter en fornøyd Rolf-Cato Raade.

Trude Glad og Rolf-Cato Raade utenfor dagens Bodø Kulturhus.

Tromsøstudentene fikk Sirkus Eliassen i gave fra banken

Sent i fjor høst ble StudentUKA i Tromsø tildelt en gave fra SpareBank 1 Nord-Norge fondet. Gaven var øremerket til å hente en headliner til studentfestivalen. Dermed kunne StudentUKA booke et av Norges mest populære band, Sirkus Eliassen.

Vår landsdel trenger kompetanse for å realisere det mangfoldet av muligheter som finnes i nord. En av Nord-Norges største utfordringer er å holde på- og tiltrekke seg kompetente mennesker, sier banksjef Markus Hansen ved Jekta-banken. Gaven til StudentUKA, og deres booking av populære Sirkus Eliassen, blir dermed også et bidrag til å gjøre Tromsø til en enda mer attraktiv studentby, fortsetter Hansen.

En gavepakke til studentene

Støtten fra SpareBank 1 Nord-Norge fondet ga UKA-ledelsen mulighet til å lage både en bedre festival, og tilby lavere billettpriser enn hva som ellers ville vært mulig.

– Studenter har som regel begrenset økonomi, og UKA-styret har en målsetting om å holde billettprisene så lave som mulig. Vi ønsker at alle studenter skal ha råd til å dra, ikke bare på én, men på flere konserter. Dette målet har vi nå oppnådd, men det ville ikke vært mulig uten støttespillere som SpareBank 1 Nord-Norge, sier UKA-sjef Lise Setsaas. Støtten fra banken er derfor en gave til alle Tromsø-studentene, mener Setsaas.

Stivrra jahkedieđáhus

Davvi-Norga vásiha áigodaga nannosat ovdánumi go goassige ovdal. Dát vuhtto buot surggiin servodagas. Bargomárkan lea ain hui čavga. Váillevaš virggálaš bargoveahka riikaoasis hehtte muhtun muddui ođđa ovdánumi, vaikko vel olmmošlohku lassána olu ja leat olu pendelastinbargit.

Stivrra jahkedieđáhhus 2012

Váldočuoggát 2012

(2011)

- Doaibmaboáđus ovdal vearu lea 767 milj. kruvna (682 milj. kruvna).
- Jahkeboáđus manjá vearu lea 595 milj. kruvna (525 milj. kruvna).
- Iežaskapítaladienas (konsearnnas): 9,0 % (8,5 %).
- Boáđus juohke vuodđofoandaduđaštusa nammii (konsearnnas): 3,78 kr (3,07 kr).
- Hirbmat buorre ja buoriduvvon dábálaš bándkodoaibma.
- Buorit doaibmabohtosat oktasašbearráigehččon doaimmain.
- Hedjonan doaibmabohtosat nieidaserviin.
- Golloproseanta (konsearnnas); 53,8 % (57,0 %).
- Netto loatnaaddinlassáneapmi: 195 milj. kruvna (101 milj. kruvna).
- Buorre loatnaaddinlassáneapmi: 11,6 % (7,4 %) man siste lea SeastinBánjku 1 Ásodatkreidittii loanat.
- Buorre duksalassáneapmi manjimus 12 mánu: -1,3 % (6,0 %).
- Buorre duksavuodustus: 75,6 % (80,9 %).
- Duhtadahtti soliditehta mii lea 12,11 % (11,61 %) vuodđokapítalavuodustus (konsearnnas) ja ollislaškapítalavuodustus lea 13,19 % (12,50 %). Buhtes vuodđokapítalasturrodát lea 10,31 %.
- Ain buorre máksinnákca (likviditehta).
- Reidoruhtadietnasa mearráđus lea juohkit IK-duođaštuseaiggiid 1,15 kr (1,40 kruvna muddejuvvon).

Davvi-Norga ja SeastinBánjku 1 Davvi-Norga – oanehaččat

Davvi-Norga vásiha áigodaga nannosat ovdánumi go goassige ovdal. Dát vuhtto buot surggiin servodagas. Bargomárkan lea ain hui čavga. Váilevaš virggálaš bargoveahka riikaoasis hehte muhtun muddui odđa ovdánumi, vaikko vel olmmošlohku lassána olu ja olu pendelastinbargit. Nana ovdánumi sivvan lea riikaoasi stuora luondduriggodagat ja daid ávkástallan. Stuorra oljo- ja gássagávdnosat Norggaábis ja Barentsábis addá nannosat ovdánumi sihke njuolggá oljoaláhusas ja eahtenjuolga guoskevaš ealáhusain.

Mearadoalu ja árbevirolaš guolástusaid dilli lea buorre. Lea stuorra vejolašvuohta nannet mearradoalloovdánumi davvin, ja dat deháleamos guollemáddagiin leat buorre ja ceavzilis ovdáneapmi. Historjjálaččat lea mátkeealáhus leamaš dehálaš, erenoamážit geasset. Dálveturisma lea dál šaddamin seamma dehálašžan go geasseturisma, ja dát dagaha mátkeealáhusa ain deháleabbon.

Dát ovdánupmi lea, ovttas stuorra almmolaš investeremiiguin, maid dáid dagahan hirbmat stuorra doaimmaid huksehus- ja ráhkadussuorgis. Seammás leat duođaštuvvon rokkahahtti ja hirbmat árvvolaš mine- rála- ja geađgešládjagávdnosat. Riikaoasi lagat ekonomijjaanalysa lea duođaštuvvon bándjku konjunktivrabaromehteris.

Dát stuorra ekonomalaš doaibma Davvi-Norggas oidno SeastinBánjku 1 Davvi-Norggas stuorra ovdánumis sihke kundariid loanain ja duvs- sain. Loatnajuolludeamit personkundariidda lassánii 11%:in 2012:s ja duvssat 9%:in. Loatnaaddinlassáneapmi fitnodatmárkanii lei 12,9% ja duksalassáneapmi lei 3,4%. Go buohtastahtá ovdánumi olles riikkain, de lea bándjku nannen iežas márkanosiid Norggas – navdimis maiddáid Davvi-Norggas, vaikko oppalaš ovdánupmi davvin lea stuorát go muđui riikkas.

2011:s čađahii bándjku lihkestuvvan iežaskapítalaemišuvnnas, mii galggai sihke sihkkarastit bándjku soliditehta ja dan návveaid leat buorren oasseváldin “odđa Davvi-Norgga” ovdánahttimis. Alla ovdánupmi lei vurdojuvvon, muhto dat lea diehttelas noađuhan konsearnna kapítalavuodđuštusa.

Strategalaš mihttomearit ja ulbmiljuksan

Strategalaš mihttomearit	Mihttolohku	Konsearna 2012	Eadnebándjku 2012
Gánnáheapmi			
Iežaskapítalabuvtadus	6 % badjelis guhkes-áigásaš obligašuvnnaid, namalassii su. 8 %*) ja lea seamma dásis go bándjkuiguin maiguin lea lunddolaš buohtastahttit	9,0 %	9,9 %
Beavttálmahttinvuotta			
Golloproseanta	Badjeráđji 50 % boáđuin	53,8 %	51,9 %
Soliditehta			
Vuodđokapítalavuodđuštus	12,5 % dahje eanet 2015:s (buhtes vuodđokapítála)	12,1 % (10,3 %)	14,6 % (12,5 %)
Váldoasseovdáneapmi			
Váldoasseovdáneapmi stuoritgo golloovdánemiin	2 % badjelis goluid lassáneami	3,3 %	4,5 %

*) Guhkesáigásaš obligašuvnnaid juovlamánu 2012 reantu lea vuodđun dása.

Odđa regulatoralaš gáibádušat iežaskapítalagáibádušat finánsa-ásahusain mielddisbuktá dárbbu lasihit buhtes vuodđokapítála maiddá SeastinBánku 1 Davvi-Norggas. SeastinBánku 1 Davvi-Norgga strategalaš kapitálamihttomearri lea rievdan buhtes vuodđokapítálavuodustussan mii lea 12,5% dahje eanet 2015:s. Čujuhuvvo sierra avsnihit mii máinnaša konsearnna kapitálavuodustusa mañjelis jahkediedáhusas.

Ovdánumi ja lassánan nettoreantuid bokte lea SeastinBánku 1 Davvi-Norgga lihkostuvvan lasihit konsearnna netto reantoboáduid (oktan provišuvdnaboáduin mat leat girjejuvvon dálloloatnahivvodagas) 11,5%:in 1.203 milj. kruvnnas 2011:s gitta 1.341 milj. kruvdnii 2012:s. Dát čájeha ahte balánsaovdánumis ja boáduin lea sullii seamma ovdáneapmi, ja reantomargiinna njiedjan lea bissehuvvon. Sivvan dása lea ahte bånkkut oppalaččat háliidit lasihit dietnasiid, mii lea okta doaibmabijuin duhtadit odđa eiseváldegáibádušaid soliditehtii.

Konsearnnas lei 2012:s girjejuvvon 195 milj. kruvdnasaš loatnaaddinvahátgillámušat, mii lea 94 milj. kruvdnasaš lassáneapmi 2011 rájes. Dasa lassin lea girjejuvvon 147 milj. kruvdnasaš iežaskapítalainvesteremiid vahátgillámat Davvi-Norggas. Stuorra loatnaaddinvahátiid sivvan lea ahte bånkkui lei dagahuvvon moadde stuorra ovttaskasvahága. Okta ovdamearka leat beaivvášceallaindustriija heaitiheami váikkuhusat Glámies Nordlánddas. Dat okto dagahii bånkkui badjel 100 milj. kruvdnasaš vahága. Leat álggahuvvon olu doaibmabijut eastadit dákkáriid dáhpuhuvvamis boahteáiggis.

Vaikko vel loatnaaddinvahátiid leat lassánan, de lea bånkku loatnaaddinvahátgillámušat buorre ja buoránan vel jagi 2012 mielde. Konsearnna netto provišuvdnaboáduid (earret provišuvvonnat mat leat girjejuvvon dálloloatnahivvodagas) lei 481 milj. kruvnnas 2012:s, 49 milj. kruvnnas eanet go diibmá. Konsearna áigu ain bargat lasihit provišuvdnaboáduid ja eará boáduid.

Konsearnna strategalaš ovttaskas bargu SeastinBánku 1-ovttastusain lea šaddan deháleabbon mañimus jagiid. Ovttaskas bargu dáhpuhuvvá mánggabealálaččat, ja njuolggas SeastinBánku 1-ovttastusa oktasašbearráigeheččon boádušdoarjaga bokte; SeastinBánku 1 Joavku, Bank 1 Oslo, BN Bank, SeastinBánku 1 Ásodatkredihtta ja SeastinBánku 1 Ealáhuskredihtta leat šaddan ain deháleabbo SeastinBánku 1 Davvi-Norgii. 2011 boádušdoarjaja lei 210 milj. kruvnnas 2012:s. Buohtastahtti 2011 lohku lei 195 milj. kruvnnas.

Ollislaš netto ruđalaš investeremat ledje 260 milj. kruvnnas ovddas 2012:s, ja 2011:s fas 184 milj. kruvnnas ovddas. 2012 rehketdoalu golloproseanta lea 53,8%, mii lea njiedjan 57,0 proseanttas 2011 rájes. Nominealla golut čájehit almmatge 7,5% lassáneami, mas bargogoddegolot leat lassánan 13%:in. Sivvan dása lea oppalaš alla bálkállassáneapmi finánsasuorggis, ja ahte besten váikkuha alit bálkádássái.

Odđa rehketdoallofievrreiddji nieidaservviid nannen ja laktin mielddisbuktá maiddá eanet bargogoddegoluid. Leat čadahuvvon doaibmabijut vuolidit gollovdánumi sakka.

Systemáhtalaš kundardoaibma lea addán buriid bohtosiid 2012:s. Čadahuvvon ja bures ráhkkanan kundardeaivvadeamiid lohku ii leat goassige leamaš nu allat go 2012:s. Systematihkka, mii lea sajáiduhiton, vurdo addit buori efeatva čuovvovaš jagiin. SeastinBánku 1 Davvi-Norgga buot ráđdeaddit leat autoriserejuvvon, ja dát oadjuda kundara go deaivvada bånkkui.

Konsearnna iežaskapítaladienas lei 9,0% 2012:s ja 2011:s fas 8,5%.

Čujuhuvvo muđui eanet máinnašeapmái konsearnna boádušrehketdoalu ja balánsa birra mañjelis diedáhusas.

Bargiid bargoarja lea leamaš – ja lea ain – deháleamos váikkuheadji veahkki dása ahte SeastinBánku 1 Davvi-Norgga lihkostuvvá ekonomalaš bohtosiiguin. Váldostivra geavaha dán liibba giitit buot konsearnna bargiid SeastinBánku 1 Davvi-Norgga boadusháhkamis ja viidásutovdánahttimis.

Ulbmil ja strategiija

SeastinBánku 1 Davvi-Norggas lea erenoamáš sajádat riikaoasis. Das leat kundarat measta beali álbmogis ja návccalaš distribušuvdna stuorra báikkálaš doaimmahatfierpmádaga bokte (73 báikkis) ja kundarguovddáš mii lea rabas measta birra jándora.

Bånkku višuvdna lea ”Davvi-Norgii”. Višuvvna duohtandahkan oidno das ahte kundarhivvodat ja distribušuvdnafierpmádat lea bånkku deháleamos gilvalanovu. Dát ovdánahttojit ođasmahttima ja buorideami bokte.

2012 kunddariskadeamit čájehit ahte bånku ovdána buot vida dehálaš strategalaš dimenšuvnnas:

- Hattis
- Buktagis
- Bálvaleamis
- Juvssahttivuodas
- Kunddarvásašhusas

Stivra lea 2012 strategiijabargustis ovddidan čielga ulbmila das ahte bånku galgá bisuhit dahje nannet iežas posišuvvna hatti, buktaga, bálvaleami ja juvssahttivuoda ektui. Kunddarvásaš-suorggis lea ulbmilin ahte SeastinBánku 1 Davvi-Norggas galgá leat njunnošis, ja dát mielddisbuktá čalmmustahttit kundariid buot laddasiin.

Ovttahtti álkes olahtti (mobiila) čovdosiid álkes bálvalusaide ja čeahpes ráđdeaddiid mohkkásat bálvalusaide lea buorre jurdda man kundar atná árvvus. Dát addá bånkkui erenoamáš sajádaga riikaoasis.

Konsearnna stuorra kundarhivvodat dahká ahte leat mealgat stuorra vejolašvuodát viiddidit gávppiid juohke ovttaskaskundariin. Danin lea konsearnna váldostrategiija stuoridit meari ja gávpelogu dáláš kundariid ektui dan sadjai go fidnet eanet odđa kundariid.

Bånkku strategalaš mihttomearit leat juhkkujuvvon njealji váldojovkui: Mihttomearit leat konkrehtalaččat, seammás go dárkodit muhttašuddi márkanevejolašvuodaid maid finánsamárkanat addet.

Soliditehta: Konsearnnas galgá leat 12,5% dahje eanet buhtes vuodđokapítálavuodustus. Velá mealgadasas roassodilálašvuodainge ii galgga oktage eahpidit bånkku soliditehta birget ja ceavzit. Dát mihttomearri mearriduvvui 2012 juovlamánus ja ođasmahtto dárbbu mielde odđa eiseváldegáibádušaid mielde. Konsearnna soliditehta nannejuvvo moanaid doaibmabijuid bokte.

Dinen: Iežaskapítála vuotoárvu galgá unnimusat leat 6% riskakeahtes reanttu bajábealde (guhkesáigásaš stáhtaobligašuvnnaid reantu). Dasa lassin galgá vuotoárvu leat seamma dásis go buohtastahtti márkana oasseváldiin. Dát mihttomearri ii olahuvvon ollásit 2012:s stuorra árvovuolidemiid ja alla gollovdáneami geažil. Vuotomihttomearri lea vuodđun go eará oasseulbmilat meroštallojuvvojit, ja dat siskilda riskamuddejuvvon árvovuoihtu gitta kundardássái.

Gollobevttálmahttin: Váldostivra lea mearridan gollomihttomeari das ahte gaskamearálaš jahkásaš gollolassáneapmi galgá leat 2%. Eadnebáŋkku golloproseanta galgá maiddái leat seamma, dahje buoret go, sullasaš báŋkkuin. 2012:s álggahuvvo gollongeahpedeaddji doaimmat bargogotti ja eará goluid ektui eadnebáŋkkus. Dát doaibmajijut vurdojuvvojit ollásit doaibmat 2013 mielde. Eanet gollogeahpedeaddji doaimmat plánejuvvojit doaibmagoahtit 2013/14, vai gollomihttomeari ollašuttá. Báŋku eaktuda ahte beavttálmahttindási njiedjá 40%:i lagamuš jagiid. Deháleamos vuohki njeaidit konsearnna goluid lea ávkkástallat golloulbmillaš bargoproseassaid maid sáhtá digitaliseret, ja dahkat daid njuolga olahattin kundariidda.

Dienassáneapmi: Ulbmilin lea ahte konsearnna reanto- ja provišuvdna lassánit 2 proseantačuoggáin eanet go maid golut lassánit. Boadusmihttomearri galgá ovdánit čielga márkanmihttomeriiguin (márkanosiid mihttomeriiguin) buot dehálaš bálvalussurggiin. Ulbmiljuksan lea gáibidahas hástalus, danin go gilvu heaittekahtá duvdá margiinnaid buot buvttajoavkkuin. Báŋku lea nannen márkanosiid sihke 2011:s ja 2012:s.

Seastinbáŋkun leat báŋkkus njeallje dehálaš beroštusjoavkku: kundarat, iežaskapitaladooštuseaiggádat, servodat ja bargit. Báŋkku váldoulbmilin lea gieđahallat dáid joavkkuid buori vuogi mielde, ja áigu omaridit vai sin beroštumit bisohallet. Kundarat galget sáhttit eaktudit gilvonávccalas bálvalusaid sihke kvalitehta ja hatti ektui, ja iežaskapitaladooštuseaiggádat galget oazžut gilvonávccalas vuotoárvvu. Servodat galgá oazžut mealgat ollu ruđaid iešguđet vuođđusaid bokte ja oppalaš doaimmaide skeaŋkkaid juolludemiid bokte, ja bargit galget ain vásihit báŋkku buorren ja ovdáneaddji bargosadjin.

SeastinBáŋku 1-ovttastus ja SeastinBáŋku 1 Joavku

Báŋkku oassádallan SeastinBáŋku 1-ovttastusas, ja SeastinBáŋku 1 Joavkku eaiggáduššamis, lea dehálaš oassin báŋkku strategiijas. Oassádallan lea mearkkašan ollu SeastinBáŋku 1 Davvi-Norgga positiivvalaš ovdáneapmái ja lea oalle ollu váikkuhan dasa ahte báŋku lea šaddan nanu ja ávdalaš báŋku "Davvi-Norgii", mii lea báŋkku višuvdna. SeastinBáŋku 1-báŋkkut ovttasbarget ovttasusa bokte ja ovdánahttet buvttafitnodatserviidd searveaiggádusserviidd bokte mat leat SeastinBáŋku 1 Ovdánahttin ja holdingsearvi SeastinBáŋku 1 Joavku. SeastinBáŋku 1-ovttastusa ulbmil lea háhkat ja lágideat gilvonávccalaš ruđalaš bálvalusaid ja buktagiid, ja olahit stuorradoaibmaovdamuniid vai golut unnot ja/dahje ahte kvalitehta buorrána. Ovttasus dáinna lágiin váikkuha dasa ahte ovttaskasolbmot ja fitnodagat vásihit árrjalašvuoda, báikkálaš gullelašvuoda ja álkit báŋkoárgabeaivvi. Dasa lassin galgá ovttasus váfistit báŋkkuid árvoháhkama vai lea ávkin guovlosis ja báŋkku eaiggádiidda.

Čujuhuvvo maiddá sierra máinnašepmái SeastinBáŋku 1-ovttastusa serviidd birra sierra káhpittalis jahkedieđáhusas.

SS

ulighetene?

des

Jahkereketdoalu čilgehus

2012 jahkereketdoallu lea ráhkaduvvon norgga rehketdoallolága mielde ja lea ovddiduvvon dainna eavttuin ahte doaibma joatkašuvvá. SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga konsearna rehketdoallu lea dahkkon rehketdoallolága paragrafa 3-9 mii lea EO dohkkehan IFRS (International Financial Reporting Standards) mielde.

Boadusovdáneapmi	Konsearna		Eadnebánjku	
	2012	2011	2012	2011
Logut milj. kruvnnain				
Netto reantoboađut	1 166	1 129	1 034	1 013
Netto provišuvdna- ja eará boadut	656	506	540	427
Netto boadut ruđalaš investeremat	260	184	272	142
Doaibmagolut	1 120	1 036	954	908
Vahátgillámat (massin)	195	101	224	97
Boađus ovdal veauru	767	682	668	577
Veauru	172	157	153	141
Jahkeboađus	595	525	515	436

2012 iežaskapitaldienas lea 9% ja lea veahá badjelis go strategalaš dienasmihtomeari mii lea 6 proseantačuoggá eanet go guhkesáigásaš stáhtaobligášuvnnaid ektui. Dienas lea dattetge unnit go mihtomeari mii lea seamma dásis go eará bánjkuin maiguin lea lunddolaš buohtastahit. Stuorámus sivat dása lea lassánan loatnaaddinvahádat, ruđalaš investeremiid massin ja alla golloovdáneapmi. Bánjku vuođđodoaibma lea ain hui buorre, ja lea nannejuvvo jagi 2011 ektui. Buorideapmi boahá earret eará provišuvdnaboađuin SeastinBánjku 1 Ásodatkreidhtas. Golut leat veahá lassánan 2011 ektui, vuosttažettiin lassánan bargogodgoluid geažil.

Konsearnas ja eadnebánjkus lea duhtadahtti soliditehta, ain buorre duksavuodustus ja buorre likviditehta. Lassánan regulatoralaš gáibádušaid geažil bánjku iežaskapitalii ferte almmatge maiddái SeastinBánjku 1 kapitalavuodustus nannejuvvo čuovvovaš jagiid. Moanat doaibmabijut álggahuvvojit sihkkarastin dihtii ahte bánjku ja konsearna kapitalavuodustus galgá leat odđa regulatoralaš gáibádušaid mielde, go dat fápmuibohtet.

Váldostivrra árvvoštallama mielde lea konsearna bures ráhkkanan dust- et riikaoasi ruđalaš bálvalusdárbbu čuovvovaš jagiin.

Netto reantoboađut

Oppalaš netto reantoboađut leat lassánan 37 milj. kruvnnain 2011 rájes ja lea 2012:s 1.166 milj. kruvnnain. Bánjkus lea leamaš buorre loatnaaddinlassáneapmi 2012:s, muhto márkaniis lea leamaš garra gilvu, erenoamážit kunddarloatnajuolludeamis, mii váikkuha bánjku loatnaaddin- ja duksabuktagiid haddebidjami. Jagi áigge leat dattetge unnit ruhtamárkanreantut kapitalamárkanis váikkuhan netto reantoboađuidd lassáneapmái.

Netto reantoboađuidd ovdáneapmái váikkuha maiddái loatnasirdin SeastinBánjku 1 Ásodatkreidhtii. 175 milj. kruvnnas lea boadut sirdojuvvo hivvodagas leat girjejuvvo provišuvdnaboađuidd vuollái. Vástideaddji logut 2011:s ledje 73 milj. kruvnnain.

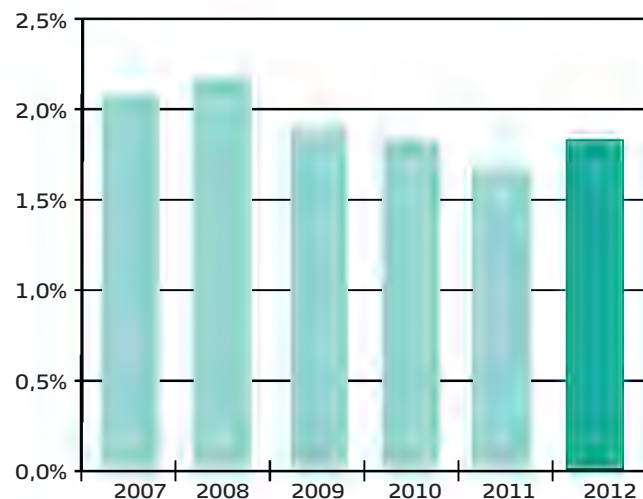
Netto provišuvdnaboađut ja eará boadut

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga áhahusa ulbmilin lea lasihit boaduid riskakeahtes surggiin viiddis buvttáčoakkáldagaiguin sihke seastin-, ruhtabidjan- ja dáhkádusmárkanis. 2012 netto provišuvdnaboađuidd oassi lei 29% ollislaš boaduin, ja 2011:s lei dat 26%.

Provišuvdnaboađut SeastinBánjku 1 Ásodatkreidhtas leat nugo ovdalis namuhuvvo lassánan sakka 2012:s. Eará provišuvdnaboađut leat earret eará lassánan boadut opmodatsoabadeaddjis 16 milj. kruvnnain ja 33 milj. kruvnnas lea boadut konsearna rehketdoallofievrideaddji nie-daservviin.

2011 ektui leat netto reantoboađut oktan provišuvdnaboađuiguin sirdojuvvo loatnaaddinhivvodagas lassánan 1.203 milj. kruvnnas 1,341 milj. kruvnnii 2012:s.

Netto reantoboađuidd ovdáneapmi oktan provišuvnnain SNN Ásodatkreidhtas gaskamearalaš hálddašankapitala ektui.

Ruđalaš investeremiid netto dietnasat

2012 netto ruđalaš investeremiid dietnasat leat 260 milj. kruvonna. Dat leat juhkkojuvvon ná:

Oktasašbearráigehččon doaimmaid boadusoasit	210 milj. kruvonna
Netto árvobáhpáriid sisaboadut	50 milj. kruvonna
• ossosat	-83 milj. kruvonna
• sertifikašuvnna/obligášuvnna	67 milj. kruvonna
• valuhtta ja ruđalaš deriváhtat	66 milj. kruvonna

Ovttastuvvon searvvit ja oktasašbearráigehččon doaimmat

Ovttastuvvon fitnodagaid ja oktasašbearráigehččon doaimmaboadusoasit girjejuvvot konsearnarehketdoalus bájkku oamastanoasi ektui iežaskapítálavuogi mielde. Eadnebájkku rehketdoalus girjejuvvot dušše vuostáiváldán vuoiu, gollovuogi vuodul.

Árvobáhpárat

2012 lea bájku girjen 17 milj. kruvonna vuoiu oasusinvesteremiin, ja 104 milj. kruvonna netto kursavahágin lea gollungirjejuvvon oasushivodahkii. Dás dagaha 133 milj. kruvonna oasushivodatvahágin nieidasearvvis SeastinBájku 1 Inveasta OS:s.

Nieidasearvvit

Konsearnna nieidaserviin lea ollislaš jahkeboadus -64 milj. kruvonna ovdal vearu. -85 milj. kruvonnasaš boadusbuktu maŋŋá vearu lea konsoliderejuvvon konsearnarehketdollui iežaskapítálavuogi mielde. Eadnebájkku rehketdoalus girjejuvvon dušše nieidaserviid juolluduvvon vuoiu gollovuogi mielde.

Nugo namuhuvvon, de leat 2012:s dahkkon 133 milj. kruvonnasaš árvovuolidahttimat SNN Inveasta oasushivodagas. Dáin gusto 127 milj. kruvonna njealje ovttaskaspostii. Oamastuspoasta Front Exploration (FrontX)-searvvis árvovuolidahttojuvvui 41 milj. kruvonnain 1. jahkebealis, maŋŋá go lei loktejuvvon 189 milj. kruvonnain 2011:s. Dán oasuspoasttas eai lean šat árvovuolidahttimat 2012 2. jahkebealis. Girjejuvvon árvu lea 18 milj. kruvonna 31.12.12.

Dasa lassin leat dán jagi dahkkon árvovuolidahttimat oasuspoasttaid árvuin serviin Bodø Gruppen AS 25 milj. kruvonnain, Nord I IS 45 milj. kruvonnain ja Nord-Norge Eiendom IV AS 12 milj. kruvonnain.

SeastinBájku 1 Inveasta OS heaittihuvvo 2013:s.

SeastinBájku 1 Davvi-Norgga bájkkodoaimma Ruoššas, North-West 1 Alliance Bájkku bokte, eaiggáduššá SeastinBájku 1 Davvi-Norga 75% ja ruošša ovttasbargoverdde Bank Tavrichesky St. Petersburgas fas 25%.

Fitnodatsearvi	2012	2011	2012	2011
Logut milj. kruvonnain	Boadusoassi konsearnna rehketdoalus	Boadusoassi konsearnna rehketdoalus	Vuoitu eadnebájkku rehketdoalus	Vuoitu eadnebájkku rehketdoalus
SeastinBájku 1 Joavku OS (19,50 %)	96	94	85	86
SeastinBájku 1 Ásodatkredihtta OS (13,26 %)	33	13	14	11
SeastinBájku 1 Ealáhuskredihtta OS (17,50 %)	4	4	4	2
SeastinBájku 1 Ovdánahttin JO (17,74 %)	0	0	0	0
SeastinBájku 1 Oslo Akershus (19,50 %)	25	16	14	7
BN Bájku OOS (23,50 %)	52	68	21	36
SUBMI	210	195	138	142

Nieidafitnodatsearvi	2012 boadusoassi konsearnarehketdoalus maŋŋá vearu	2012 vuoitu eadnebájko rehketdoalus	Čáliihuhhtimat eadnebájko-rehketdoalus
Logut olles 1.000 kruvonnain			
SeastinBájku 1 Finánsa Davvi-Norga OS	52 150	49 875	0
SeastinBájku 1 Davvi-Norga Inveasta OS	-142 961	0	-107 573
OpmodatSoabadeaddji 1 Davvi-Norga OS	5 213	0	0
SeastinBájku 1 Davvi-Norga Hállddahus OS	907	970	0
North-West 1 Alliance Bank	584	0	0
SNN Ekonomiijastohpu	....	0	0
SUBMI	-84 944	50 845	-107 573

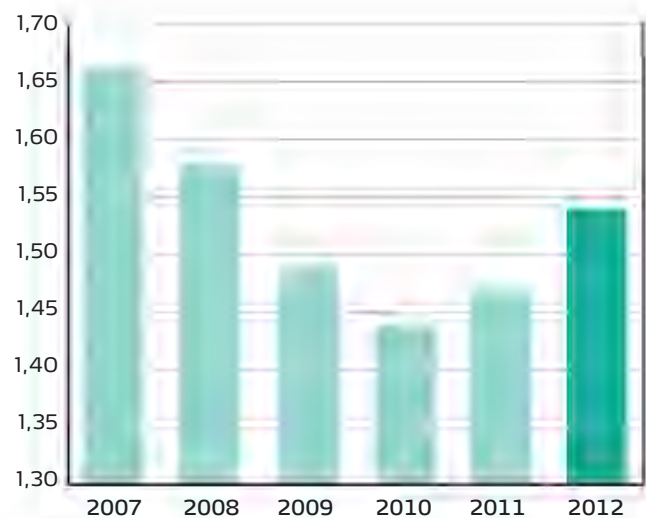
SNN Ekonomijastohpu lea holdingsearvi mii 2011 loahpageahčen investerii ovttastohpu rehketdoallokantuvrii ja vel ovttastohpu kantuvrii 01.07.12. Searvvi doaimbaboaddus ovdal vearu lei -1,1 milj. kruvna 2012 4. kvartálas (oktan rehketdoallokantuvrraid boadusosiiguin). 2012 rehketdoalu báidná oastin- ja álggahangolut ja lunddolaš áigodatlaš vuollegis doaimba 2. jahkebealis. Searvi oamastii 100% ossosiin Consis Alta AS:s ja 100% ossosiin Merkantilservice AS:s Romssas 31.12.12.

Searvvit leat 2013 ođđajagemánu ovttahtton, man Merkantilservice válddii badjelassas, ja namma lea rievdan SeastinBánjku 1 Rehketdoallolállu Davvi-Norga OS:n.

Doaimmagolut

Konsearnna dábálaš doaimmagolut leat 1.120 milj. kruvna 2012:s. Dát lea 84 milj. kruvna eanet go 2011:s, dahje 8,1%. Doaimmagolut leat 1,54 % gaskamearálaš hálddašankapítálas, mii lea 0,07 proseantačuođgá eanet go diimmá vástideaddji logut.

Goluid ovdáneapmi gaskamearálaš hálddašankapítála ektui:

Stuorra sivvan konsearnna doaimmagoluid lassáneapmái mannan jagis leat lassánan bargoveahkagolut, dása gullá bálkálogut. Oppalaš bálkálassáneapmi lea leamaš oalle allat, ja ođđa bargiid bálkálogut leat alit go olles bargoveaga gaskamearálaš golut.

Stuorra sivvan lassánan bargoveahkagoluide konsearnna nieidaserviin lea ođđa nieidasearvvi SNN Ekonomijastohpu (Consis Áltá- ja Merkantilservice-rehketdoallokantuvrraid) nannen ja laktin.

Jahkedoaimmalogut	2012	2011
Eadnebánjku	672	670
Nieidasearvvit Norggas	139	80
Nieidasearvvit Ruoššas	71	45
SUBMI	881	795

2012:s álggahuvvojede gollogeahpedeaddji doaimmabijut eadnebánjkus. Dása gullet beavttálmahttindoaimmabijut sihke bargoveaga ja eará goluid ektui. Dáid doaimmabijuid efeahta vurdojuvvojit doaimmat ollásit jagi 2013 mielde. Eanet gollogeahpedeaddji doaimmabijuid galget doaimmagoahtit jagiin 2013/2014.

Vahátgillán ja loatnajuolludemiid máksinrihkkumat

Konsearnna netto vahátlaš searvamat 31.12.12 ledje 195 milj. kruvna, dán leat 207 milj. kruvna fitnodatmárkanis ja -12 milj. kruvna (dianas) personmárkanis.

Konsearnna ollislaš oktagaslaš vahátlaš vahátgilláma čálihuhttimat 31.12.12 ledje 303 milj. kruvna. Dát lea 97 milj. kruvnaš lassáneapmi 2011 rájes.

Joavkogullelaš čálihuhttimat leat mannan jagis geahpeduvvon 28 milj. kruvnaš 31.12.12. Joavkogullelaš čálihuhttimat dahke seamma áigodagas 0,25% konsearnna ollislaš brutto loatnajuolludemiin, dahje 0,33% brutto loatnajuolludemiin oktan gaskkustanloanaiguin.

Bánjku loatnajuolludanhivvodaga kvalitehta lea váldostivrra árvvoštallama mielde buorre, vaikko leat leamaš vahátgillámat, ja konsearnna ain bargá buoridit máksinrihkkumiid ja vahátlaš searvamiid. Váldostivra jáhká ahte vahátgillándássi bissu vuollin lagamuš áiggis.

Vearru

Konsearnna 2012 vearrogolut leat meroštallojuvvon 172 milj. kruvnaš. Rehketdoalus lea vearrovođdu geahpeduvvon bistevaš erohusain ja vealtamále váikkuhusain. Opmodatvearru ii leat IFRS njuolgadusaid mielde vearrogollu. Danin leat 9 milj. kruvna girjejuvvon boadusin eará doaimmagoluid oassin.

Vuoitoruhtapolitihka ja dietnasa hálddašepmi

Vuhtiválddedettiin bánjku soliditehta, de lea bánjku áigumuš ahte 50% rádjái jahkásaš badjebáhcagis sáhtá geavahit dienasruhtan (reaidaruhtadienasin ja álbmotávkkálaš ulbmiliidda). Lassánan regulatoralaš gáibádusaid bánjku iežaskapítálie ja bánjku dáhttu oassálastit riika-oasi márkanovdánumis gánnáhahti loatnajuolludanovdánumi bokte mearkkaša ahte ferte meroštallat vuotigráda mii lea vuollelit go 50% čuovvovaš jagiin.

Eadnebánjku badjebáza maŋŋá vearu lea juhkkujuvvon iežaskapítáladuođastuseaiggiid ja bánjku servodatoapmekapítálie gorálaččat vuhtiválddedettiin eadnebánjku eaiggátjoavkkuid mat ledje 01.01.12 ("Eaiggátasseuoovka"). Eaiggátasseuoovka lei 42,07% 01.01.12.

Lea mearriduvvon 1,15 kruvnaš reaidadietnasa juohke iežaskapítáladuođastusa nammii, oktiibuot 76 milj. kruvna, ja dásenfondii lea várrejuvvon 141 milj. kruvna. Dasa lassin lea mearriduvvon ahte 30 milj. kruvna laigejuvvo álbmotávkkálaš ulbmiliidda bánjku skeaŋkafoandda bokte. Bánjku váldočoahkkin lea dohkkehan jahkedieđáhusa ja bohtosiid geavaheami.

Dienasbohtosa hálddašepmi	2012
Eadnebáŋkku jahkeboadus manjá vearu	514,9
Juohkin/vuoitu	106,1
Guođahuvvon badjebáza	408,8
- dássenfondii	140,5
- Seastinbáŋkku fondii	268,3
Hálddašuvvon submi	514,9
Guođahuvvon oassi, eadnebáŋkoboadus	79,4 %
Guođahuvvon oassi, konsearnaboadus	82,1 %

Dienas máksojuvvo iežaskapítaladuodaštusa eaiggádiidda geat leat registrerejuvvon 20.03.13. Báŋkku iežaskapítaladuodaštus čállojuvvo vuoittu haga 21.03.12.

Sertifikáhtaid ja obligašuvnnaid rádjju

Konsearnna sertifikáhtaid ja obligašuvnnaid rájju árvu lei 12.444 milj. kruvna 31.12.12. Vástideaddji lohku 31.12.11 lei 11.234 milj kruvna. Reantoguođdi árvobáhpáriid rádjju lea ain stuoris dáid sivaid geažil:

- Lassánan likviditehtaváren masa gullet sertifikáhtat ja stáhtakássaveak-silat.
- SeastinBáŋku 1 Ásodatkredihttii sirdojuvvon loatna dagaha stuorit sierralaš sihkkarastojuvvon obligašuvnnaid vuorkká (ja unnit loatnajuolludemiid).

01.07.08 oddasitklassifiserejedje eanaš oasi báŋkku reantoguođdi gávpeárvobáhpáriid árvobáberhivvodaga "bohtosiid duohta árvvus" eret, ja leatsirdán šládjaosiide maid dasto árvvoštallet amortiserejuvvon gollun. Jus oddasitklassifiseren ii livčče dáhpáhuvvon, de livččii konsearna ferten gollun-girjet oktiibuot 212 milj. kruvna realiserekehtes vahágin 2008 nuppi jahkebealis lassánan kredihttaháddjema (kredihttaspreader) geažil. 31.12.12 livččii submi leamaš 3,9 milj. kruvdnasaš realiserekehtes vuoitun.

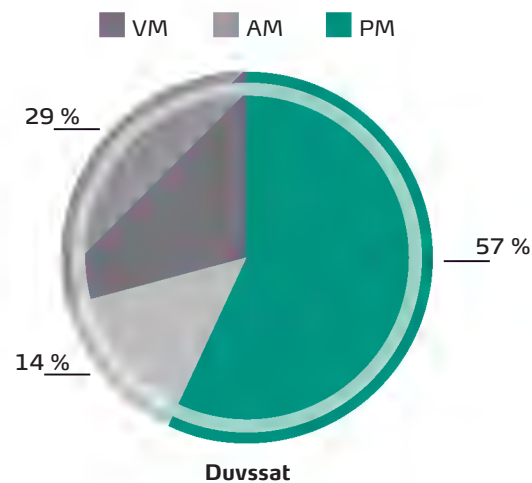
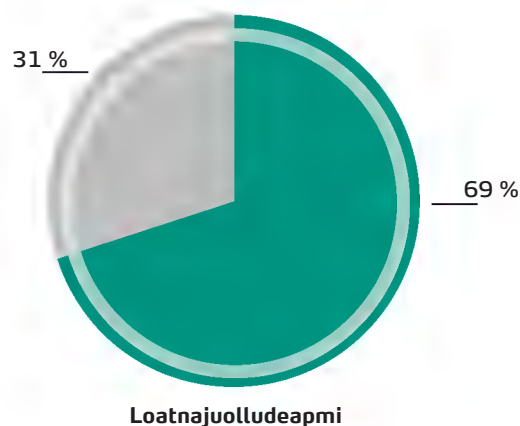
Manjimuš jagiid lassáneapmi sertifikáhtaid ja obligašuvnnaid rájjuin ii dagat olus riskka.

Balánsaovdáneapmi

Logut olles milj. kruvnnain	31.12.12	31.12.11	Rievdadus kruvnnain	Rievdadus %
Balánsa				
Hálddasankapítála	75 261	71 039	4 222	5,9 %
Brutto loatnajuolludeapmi	54 551	51 642	2 909	5,6 %
Loanat kunddariidda oktan gaskkustanloanaiguin	75 914	68 034	7 880	11,6 %
Duksa kundariin	41 220	41 765	-545	-1,3 %

Konsearnna brutto loatnajuolludeapmi (oktan girjejuvvon stohpoloanaiguin) ja duvssaid mat 31.12.12 juohkásit iešguđet márkaniidda 31.12.12.

■ VM/AM ■ PM siskkilda Viessokredihta

Konsearnna duvssat ruhtadit 75,6% brutto loatnajuolludemiin 31.12.12. Vástideaddji lohku 2011 loahpas lei 80,9%. Duksavuođuštus árvvoštallojuvvo hirbmat buorren.

Kapítalavuodustus

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga oaččui lobi Finánsabearráigeahčus geavahit siskkáldas krediidtariskka mihtidanvugiid (Internal Rating Based Approach) ođđajagemánu 1. beavve 2007 rájes.

Kapítalavuodustus 31.12.12

	Konsearna		Eadnebánjku	
	2012	2011	2012	2011
Buhtes vuodđokapítalavuodustus	10,31 %	10,62 %	12,45 %	12,74 %
Vuodđokapítalavuodustus	12,11 %	11,61 %	14,61 %	13,75 %
Lassekapítalavuodustus	1,08 %	0,89 %	1,61 %	1,37 %
Ollislaškapítalavuodustus	13,19 %	12,50 %	16,22 %	15,11 %

Ollislaš Internal Ratingsbased (IRB) váikkusain (“láhti” haga) lei konsearna buhtes vuodđokapítalavuodustus 11,41%. Konsearna soleditehta meroštallo leat duhtadahttin.

Eurohpálaš bñnkobearráigeheččiid oktasašasahus EBA (European Banking Authority) lea mearridan erenoamáš gáibádusaid (CRD IV) das ahte buhtes vuodđokapítala stuorámus bñnkuin galgá leat unnimusat 9%, manjumustá geassemánu 30.b. 2012. Dán mearrádusa vuodul sádejedje maiddá norgga eiseválddit dákkár gáibádusa norgga bñnkuide. SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga vuodđokapítalavuodustus duhtada 31.12.12 dán gáibádusa.

Ođda kapitálagaibádusat leat almmuhuvvon Basel III bokte. Ođda njuolggadusain leat garrasat gáibádusat iežaskapítala dássái ja kvalitehtii ja sisafievrridanplánii mii bistá gitta 2018/2019. Norgga eiseválddit leat diedihhan sihke čavgema ja árat sisafievrrideapmi dákkár kapitálagaibádusaid ektui. Dasa lassin árvvoštallat norgga eiseválddit ásaht 35% dahje eanet riskaváikkuheami bñnkuide stohpoloanaide. Loahpalaš čielggadeapmi norgga regulatoralaš gáibádusaid bñnkuide iežaskapítala ektui – ja dáid sisafievrridanplána – vurdojuvvo jagi 2013 mielde.

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga lea mearridan ahte buhtes vuodđokapítalavuodustus galgá leat 12,5% dahje eanet 2015:s.

Moanat doaibmabijut leat plánejuvvon olahit dán mihtomeari:

- iešgudet doaibmabijut lasihit dinema
- geahpeduvvon vuotigráda
- geahpeduvvon loatnajuolludanovdánupmi, erenoamážit fitnodatmárkanis
- ohcat IRBA-dohkkeheami
- doaibmabijut lasihit kapitálaávkástallama
- vuovdit bñnku eaiiggátvuoda SeastinBánjku 1 Oslo Akershusas (dahkko 2013 álgogeahčen)
- ávkástallat kapitála mii lea addon Seastinbñnkovuodduussii SeastinBánjku 1 Davvi-Norgii
- eará doaibmabijut

Doaibmastivren ja konsearnahovdengoddi (Corporate Governance)

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga áshusa hovdema vuodđun leat rehketdoalloláhka ja dat prinsihpat maid norgga neavvagat gáibidit eaiiggástivrema ja hovdengotti jodiheami ektui.

SeastinBánjku 1 Davvi-Norga áshusa hovdema vuodđun leat rehketdoalloláhka ja dat prinsihpat maid norgga neavvagat gáibidit eaiiggástivrema ja hovdengotti jodiheami ektui. Čujuhuvvo sierra kapihttalii jahkediedáhusas “Doaibmastivren ja konsearnahovdengoddi” mii maiddá gokčá rehketdoallolága §3-3b gáibádusaid. Kapihttal čilge vudoleabbo mo SeastinBánjku 1 Davvi-Norga čuovvu neavvagiid.

SeastinBánjku 1 Davvi-Norgga buorre doaibmastivren čuovvu ulbmiliid ja váldoprinsihpaid maid mielde konsearna stivrejuvvo ja bearráigeheččojuvvo sihkkarastin dihtii iežas kapitáladuodaštuseaiiggáidid ja eará joavkkuid beroštumiid bñnkkus. Konsearna prinsihpat buori doaibmastivremis galget sihkkarastit buori opmodathálddašemi ja sihkkarastit ahte šihttojuvvon ulbmilat ja strategiijat duohtandahkkojuvvojit ja olahuvvojit.

Bñnku IK-duodaštusat leat Oslo Burssas čállojuvvon. Eai gávdno njuolggadusmearrádusat mat gáržžidit vuogatvuoda dáid gávppašit. Váldostivra ii dovda šiehtadusaid gaskal bñnku IK-duodaštusa eaiiggáidid mat gáržžidit vejolašvuodaid gávppašit dáiguin dahje geavahit jienastanrievtti dáid oktavuodas.

Riska- ja kapitálastivren

Riska- ja kapitálastivren lea okta váldostivrra vuoruhuvvon surggiin ja doarju konsearna strategalaš áigumušaid, mihtomeriid ja ovdáneami. Konsearna deattuha ahte buorre riskastivren galgá sihkkarastit rudalaš nanusvuoda ja sihkkaris árvoháldema guhkit áiggi badjel.

Konsearna dárkkistan- ja háldenmálla definere čielgasit ovddasvástáduša ja rollaid. SeastinBánjku 1 Davvi-Norga geavaha mealgadas resursaid ásaht, čuovvolit ja viidásutovdánahtit konsearna kvalitehta- ja riskaháldenvuogádagaid ja -proseassaid.

Konsearna riskastivrema ja siskkáldas dárkkisteami prinsihpat ja rámmat čužžot sierra čállošis “Riskastivrema ja doahhtaleami (compliance) polisiija”. Váldostivra guorahallá dan juohke jagi, ja dat lea konsearna siskkáldas rámmannjuolggadusat dasa mo čadahit buori stivrema ja dárkkisteami. Rámmannjuolggadusat leat láidesteadji rávvagat konsearna riskastivrema váldomiellaguottuide ja galget sihkkarastit ahte konsearnas lea beaktilis ja ulbmillaš ovdánahttinproseassa dása.

Čujuhuvvo maiddá sierra kapihttalii jahkediedáhusas “Riska- ja kapitálahálden” ja “Doaibmastivren ja konsearnahovdengoddi”. Doppe leat riskastivren ja siskkáldas dárkkisteapmi dárkilat čilgejuvvon.

Siskkáldas dárkkisteapmi

Váldostivra dárkkista jahkásaččat stivrema ja dárkkisteami rámma-njuolggadusaid ja dadistaga čuovvola guovddáš kvalitehta- ja riskadovdomearkkaid. Jahkásaččat galget buot jodiheaddjit duodaštit ahte lágat, njuolggadusat, neavvagat ja bargoortnegat čuvvojuvvojit. Riskaháldema ja doahhtaleami (compliance) ossodat dárkkista vuogádatláččat iskadeami bokte mo bñnkoossodagat árjjalaččat geavahit stivren- ja reporterenvuogádagaid iežaset boadusmihtidemiin.

Váldostivra oázžu jahkásaččat sorjjasmeahtun árvvoštallama das ahte leago konsearnna riska ja siskkáldasdárkkisteapmi ulbmillaš ja sihkar. Dán sorjjasmeahtun árvvoštallama dahká siskkáldas rehketdoallođárkkisteaddji ja ovddasvástideaddji rehketdoallođárkkisteaddji.

Riskastivren

Ruđalaš doaibmačadaheapmái dárbaša riskastivrema ja -háldeama. Váldostivra deattuha buori riskastivrema strategalaš doaibmabidjun lasihit árvoháhkama, ja váldostivrras lea ovddasvástádus gozihit konsearnna riskaváraid. Dát čadahuvvo mearriduvvon rámmaid bokte ja guoská buot guovddáš gávpe- ja riskasurggiide, mat mihtiduvvojit ja dieđihuvvojit váldostivrra mearriduvvon njuolggadusaid mielde.

Riskastivrema ossodat bidjá kvartálaid mielde ovdan konsearnna riskagovahallama čoahtkáiigeasus. Dát lea vuoddu váldostivrra digaštallamiidda ja árvvoštallamiidda dárbašaš doaibmabidjuid ektui. Dán geahčadeami dehálaš oassin lea árvvoštallat konsearnna soliditehta, gánnahttivuoda ja beavttálmahtima dábašat árvobáberhivvodaga ja riskkaid ektui.

Gávperiska

Eahpesihkarvuota ja ekonomalaš hástalusat leat ain stuorrát mánega eurohpálaš riikkain. Seammás lea norgga ekonomii ja buorre. Vuollegis reantodási ja vuollegis bargguhivuohta lea dagahan ahte Davvi-Norgga dálldoaluin lei doalahan mearálaš ja buorre ekonomii ja 2012:s. Dát mearkaša ahte ealáhusat oassádallet riikkaosai buorránan árvoháhkamis, vaikko ealáhusaide maidái lea váikkuhan hedjonan riikkaidgaskasaš märkean. Positiivvalaš sáhka davviguovlluid birra oázžu Davvi-Norgga dálldoaluid ja fitnodagaid jáhkkit boahteáiggi vejolašvuodaide, ja dagaha stuorát vuordámušaid ovdáneapmái ja árvoháhkamii.

Norgga fitnodatsuorggi iežaskapitalaoassi lea ain stuoris, muhto vealgemáksinnávccat leat veahá hedjonan muhtun ealáhusain. Stohpohattit ja kredihitta leat lassánan mánega jagi, muhto dálldoaluid vealggit leat lassánan alla dássái. Jus sisabođut norgga ekonomii ja njidjet, de lea dát stuorra riskafáktor ruđalaš dássedisvuhtii.

Guhkesáigásaš vuollegiskonjunktuvra Eurohpás sáhtá šaddat hástalusasan norgga ekonomii. Gálvvuid ja bálvalusaid johtu lea ain heittot, ja bargguhivuohta lea allat mánega riikkain. Euroriikkain lea ain stuorra eahpesihkarvuota, mii ráddje kredihitta oázžuma ja nu geahpeda investeremiid ja addá vuollegis ovdánumi ovddos guvlu. Ovdánupmi lea erenoamáš heittot vealgevuološ riikkain Máttá-Eurohpás.

Norgga bänkkuid sisaloatnagolut leat lassánan sakka mañimuš jagiid, muhto dát buorránii 2012 nuppi jahkebealis go ledje geahpeduvvon kredihittamargiinnat ja vuollelit ruhtamärkeanreantut. Ođđa ja čavgadat soliditehta- ja likviditehtagáibádusaid geažil ferte bänkku dinema buoridit, ja dát ferte dáhpáhuvvat sihke eanet sisabođuid, beaktileabbo doaimma ja buorre kapitálastivrema bokte.

Kredihittariska

Konsearnnas lea 2012:s leamaš buorre loatnajuolludeamit personmárganis ja buorre loatnaaddin fitnodatmárganis. Loatnaaddinhivvodat čájeha ahte ovdánupmi lea vuollegis dahje gaskageardán riskadásis.

Konsearnna fitnodatmárganis vealggásjuolludemii riska lea mearálaš dásis, ja personmárganivelggiin lea vuollegis riska. Guktuid márkaniid riskaovdánupmi lea dássat. Eanaš loanat personmárganii leat sihkkaraston opmodatpántain, ja nu dain lea buorre sihkkarvuodadáhkáduš.

Máksinrikkun ja netto vahátgillán dássi 2012:s leat lassánan veahá stuorát searvamiid negatiivva ovdáneami geažil. Vealggásjuolludemii oppalaš ovdáneapmi čájeha ahte ekonomalaš ovdánupmi riikkaosai lea buorre.

Konsearnna kredihittastrategiijas leat mearriduvvon mihtomearit ja rámmat oktilis kredihittariska stivremis. Bänkku ruhtajuolludanneava ja fápmudusat vuhtiváldet vejolaš máksinrikkuma ja searvansihkkarvuoda. Váldostivra árvvoštallá ruhtajuolludanneavvaga jahkásaččat.

Váldostivra čuovvu dađistaga bänkku loatnajuolludanhivvodaga, ja hálleida árrat fuomášit proseassadoaimmaid ja jus lea dárbašaš, de muddet kredihittapoliisija.

Märkeanrisk

Vaikko lea riikkaidgaskasaš ruđalaš muosehivuohta, de lea bänkku märkeanrisk mearálaš. Hálldoapmeráđu masa märkeanrievdadusat njuolggá váikkuhit, lea dušše unna oasáš ollislašbalánsas, ja bänkku ieš unnán gávppaša árvobáberhivvuin.

Giirjevuvon oasus- ja oasseárvu 31.12.12 lea 553 milj. kruvna, ja dát lea njiedjan 54 milj. kruvnnain diimmázis. Obligašuvnnaid ja sertifikáhtaid ráđu lea 12.444 milj. kruvna 31.12.12. Dát lea 1.210 milj. kruvndasaš lassáneapmi 31.12.11 rájes.

Märkeanriskka roassoiskosat čájehit ahte bänkku ja konsearnna nákkejit riskka doalahit mearriduvvon rámmaid siskkobeaide. Märkeanrivvu rievdadusat mearkašit, oktan ovtastuvvon servviid boadusdoarjagiin, ahte bohtosiid sáhttet váikkuhit stuorát rievdadusat go ovdalis. Čavgadat soliditehtagáibádusaid gáibidit garrasat fokusa konsearnna kapitálageavaheapmái ja riskatoleránsii.

Likviditehttariska

Bänkku máksinnákca meroštallojuvvo leat muttolaš. SeastinBánkku 1 Ásodatkredihitta OS ja SeastinBánkku 1 Ealáhuskredihitta OS leat dehálaš ruhtadangáldut konsernii, ja lea ain stuorra dárbu juolludit loanaid dáidda servviide. Go vuhtiváldá loatnajuolludandárbbu ja ođdasitruhtadeami joatkit kapitálamärkeanfinansierema termiidnaáigodagas, de lea bänkku meroštallan ahte ođdasitruhtadandárbu 2013:s lea ollásit dakkár mainna birgehállá.

Vealgi mii lea čállojuvvon vealgebáberhivvu bokte ja kredihittaásahusaid vealggit čáliheamis lea 23.197 milj. kruvna 31.12.12, mii lea 3.409 milj. kruvna eanet 2011:s. Bänkku vuoruhá likviditehtsuorggi barggu nannosit.

Ođđajagemánu 6.b. 2013 dohkkehii Basel-lávdegotti dárkkistanorgána ovttajenalaččat lávdegotti evttohusa LCR (Liquidity Coverage Ratio) vuolleráddjedássin. Evttohus miellidibuktá geahpádusaid LCR-definišuvvna ektui mii almmuhuvvui 2010:s. Dehálaš rievdadusat leat:

- ”High Quality Level 1 Assets” definerejuvvo viidábut
- ”Net cash outflows”-meriid geahpedeapmi
- Aiddostahtá ahte likviditehtaliiggi sáhtá geavahit ekonomalaš roassoáiggiin
- Aiddostahtá man dehálaš lea ahte guovddášbánkoliiggit leat olámuttus.
- LCR-dássi galgá doaibmagoahtit 4 jagi siste.

Basel III čadaheami ja ođđa likviditehtagáibádusaid geažil ferte bänkku nannosit čalmmustahttit konsearnna oppalaš likviditehtariska. Dán suorggi ferte maidái vuoruhit 2013:s sihke geažoáigge čuovvoleami, roassoiskosa ja raporterema bokte. Seamma siva geažil gáibiduvvo

ain mearálaš lasseruhtarádjostrategiija (fundingstrategiija). Dat galgá vuhtiiváldit iešguhtet doahhtalemiid, nugo meroštallat kapitálamárkana sávdaga doalahit vuollegis sisaloatnagoluid ja bájkku sisaloanid diversifiserema gullelaš goluid dasa mii gullá lonistanáiggiide ja sisaloatnagálduide.

Váldostivra giedahallá konsearnna likviditehtadili ja likviditehstrategiija ja geargusvuodaplánaid unnimusat oktii jagis.

Konsearnna duksavuoduštus lea 75,6% áigodagas 31.12.12 ja 2011:s fas 80,9% ja 2010:s 80,3%. Konsearnnas lea leamaš positiivvalaš ovdáneapmi duksavuoduštusas mañimuš jagiin. Sivvan 2012 njiedjamii duksavuoduštusas lea alla loatnajuolludanovdánupmi ja negatiiva duksaovdánupmi almmolaš suorgis. Dásseis kunddarduksalassáneapmi lea dehálaš bájkku likviditehtaháldemii, ja bájkku vuordá ahte odđa gáibádusat likviditehtabufferiidda ja likviditehtariskka mihtideapmái lasihivčče bissovaš kunddarduksagilvaleami.

Operašuvnnalaš riska

Dál lea beroštupmi ja áddejupmi ahte lea dehálaš stivret operašuvnnalaš riskka. Dán oktavuodas leat ášahuvvon riska- ja buoridansurggiid systemáhtalaš čuovvoleapmi, duodašteapmi ja dieđiheapmi.

Dál lea stuorra beroštupmi olgguldasa áitagiid vuostá nugo vearredaguid ja njihdamiid. Riskaguorahallan čađahuvvo Finánsabearráigeahčči Riska- ja hearkkivuodaguorahallama ja Finánsaealáhusa uhkádušmeroštallama vuodul.

Go vuhtiiváldá riskka mii lea informašuvnateknologiija geavahettiin, de lea dárbu suorggi dađistaga bearráigeahččat. Siskkáldasrevisiuvdna čađaha maiddái sorjjasmeahttu dárkkástusaid ja iskosiid das ahte mo bájkku sihkkarvuotta lea dán suorgis. Dáhpáhusat mat leat váikkuhan dahje sáhttet váikkuhit konsearnna gánnahttivuoda ja/dahje beaggi- ma, čuovvovuvvojit dađistaga. SeastinBánku 1-ovttastusas lea maiddái lagaš ovttasbargu sihkkarastit buori ja dásseis doaimma. Eai leat leamaš duodalaš dáhpáhusat 2012:s, ja operašuvnnalaš massimat leat unnán.

Dát suorgi lea váldostivrra árvvoštallama mielde duhtadeaddji láhkai hálddašuvvon, muhto gáibida geažoáigge fokusa.

Eaiggátriska

Ovttastussii gullelaš servviid eaiggátoasit leat lassánan mealgadit dáid mañimuš jagiid, ja leat dál 2.407 milj. kruvna (eadnebájkku gollohaddi) ja 3.514 milj. kruvna (konsearna) 31.12.12. Dát fitnodatsearvvit leat dehálaččat konsearnna ollislaš gávpemállii, ja konsearna meroštallá dađistaga guđet eaiggátoasttat leat strategalaččat dehálaččat, ja maid sáhttet klassifiseret ruđalaš investeremin. Bánku geahpedii 2013 álgogeahčen iežas eaiggátoasi Bánku 1 Oslos 19,5 proseanttas 4,8 prosentii. Oktasašbearráigeahččon servviid boadusbuktu lea dehálaš konsearnna ollislaš boadusoibmii, ja sáhttet dagahit sihke stuořit nohkkiavašvuoda bohtosiidda ja váikkuhit kapitálavuoduštussii.

Sierranas ovttastuhtton servviid riska meroštallojuvvo leat govttolazžan, muhto bájkku lea eahtenjuolgal SeastinBánku 1 Joavkku eaiggátoasiid bokte mealgadis márkánriskaváras.

SeastinBánku 1 Jovkui ja Bánku 1 Osloi doalaha bájkku kapitálavuoduštusvárremiid, ja SeastinBánku 1 Ásodatkredihta, SeastinBánku 1 Ealáhuskredihta ja BN Bájkku oamastansiide dahká bájkku gorálaš konsoliderema go regulatoralaččat meroštallá kapitálagaibádusa.

Kapitála riskadassen meroštallojuvvo buot stuorat riskasurggiin. Dát lea dehálaš eaktu meroštallamiidda mat gullet riskaeksponeremii, kapitálabufferiidda ja birgenjuksanmeriide sihkkarastit konsearnna doaimma maiddái huššas márkandilálašvuodaid áigge.

Váldomihttomearri lea ahte konsearnna ollislaš riskadási galgá leat mearálaš ja konsearnna kapitálarámmaid ja eará várremiid siskkobeaalde. Buorre riskaháldema mihttomearrin lea ahte konsearnnas galgá leat dinen- ja boadusovdáneapmi dohkálaš stabilitehta ja vuorddeahttivuoda rájaid siskkobeaalde.

Kapitálastivren

SeastinBánku 1 Davvi-Norgga ulbmilin lea háldet buot mearkkašatti riskkaid seamma geavada láhkai go buohtastahtti bájkkut dahket. SeastinBánku 1 Davvi-Norga lea ášahan vugiid meroštallat kapitáladárbbu riskaprofilla ja sajáiduvvon riskahálden- ja dárkunvuogádagaid ektui.

Kapitálavuodustusnuolggadusa mielde lea unnimusgáibádus ovdasvástideaddji kapitálii ja siskkilda kredihtariskka, márkánriskka ja operašuvnnalaš riskka. Dasa lassin gáibidit ahte finánsaásahusat fer-tejit čađahit siskkáldas kapitálameroštallanproseassa (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP). Finánsabearráigeahčču lea ráhkadan rávvagiid proseassa sisdollui, ja kapitálameroštallan galgá siskkildit buot mearkkašatti riskkaid, maiddái riskkaid mat spiehkastit regulatoralaš unnimusgáibádusain. Kapitálameroštallan galgá máhttit einnostit boahhteáigedáhpáhusaid. Dat galget leat vuodduvvon duhtadahtti vugiide ja dieđuide. Dás galget maiddái vuhtiiváldet meroštallamiid, vugiid ja datasisdoaluid eahtesihkarvuoda. Juohke kvartálas árvvoštallet ja čoahtkkaigesset konsearnna riska- ja kapitáladili sierra raporttas mii geigejuvvo váldostivrii.

Konsearnna soliditehtamihttomearrit leat guovddázis strategiija- ja plánaproseassas.

Odđa regulatoralaš gáibádusat

Basel-lávdegoddi lea ávžžuhan odđa ja čavgat kapitála- ja likviditehtanjuolggadusaid bájkkuide, nu gohčoduvvon Basel III-standárddat. Basel III-standárddat mielddisbuktet earret eará čavgat gáibádusaid vuoddokapitála hivvodahkii ja kvalitehti, mas buhtes vuoddokapitála galgá leat 4,5%, dál fas lea 2%, ja vuoddokapitála galgá leat 6%, dál fas lea 4. Ovddasvástideaddji kapitálagaibádus doalahuvvo standárddaid mielde rievddakeahttá 8% meroštallanvuodus, mii lea riskaváikkueaddji balánsa. Dasto evttoha Basel-lávdegoddi ášahit odđa gáibádusaid riskakeahtes iežaskapitáloassái (nu gohčoduvvon lonengráda), suodjalanbufferiidda, vuostesyklalaš kapitálabufferiidda ja kvalitatiiva likviditehtagaibádusaid. Suodjalanbufferiid gáibádus mielddisbuktá ahte bájkku galgá doalahit 2,5 proseantasaš buhtes vuoddokapitála meroštallanvuodus unnimusgáibádusa lassin. Suddjen dihtii bájkkovuogádaga nana kredihtaovdánumi váikkuhusaid vuostá, de fer-tejit bájkkuin leat vuostesyklalaš kapitálabuffer mii lea seamma stuořit áigodagain go lea nana kredihttalassánupmi.

Eurohpákommissiuvdna (EO-kommissiuvdna) bijai 20.07.11 ovdan iežas evttohusa mo EO-riikkaid bájkkuin čađahit Basel III-standárddaid, EO-kapitálagaibádusdirektiiva goalmmát revisiuvdna, nu gohčoduvvon CRR/CRD IV-njuolggadusat. Evttohus mielddisbuktá ahte EO gustovaš kapitálagaibádusdirektiivaid molsot gáibádusmearrádusain earret eará ášahusa soliditehta ja likviditehtastivrema ektui ja odđa direktiivvain mii mudde lobi jodihit doaimma nugo kredihttaásahusa ja árvobábirfitnodaga.

Kommišuvnna mearrádusevttohusas addo dihto vejolašvuohta nationála variašuvnnaide nugo jođáneappot ášahit EO odđa oktasašnjuolggadusaid, alit riskaváikkuheaddjit loanaid main lea pánta stohpo- dahje ealáhusopmodagas, ja čavgadat gáibádušat dákkár loanaid iežaskapítáloaassái.

EO-kommišuvdna lea láchán dili ahte vejolaš iežas gáibádušat vuogádatdehálaš bájkkuide ja lassigáibádušat bearráigeahččieiseválddiid pilar II-árvvoštallama vuodul, galgá boahtit lassin odđa unnimusgáibádušaide ja buffergáibádušaide. Pilar II máinnaša bearráigeahču iežas, lassi árvvoštallan ovttaskasáhusa ollislaš riskkas.

Norgga eiseválddit áigot ain deattuhit ávkkástallat nationála doaimmanvejolašvuođaid vai leat njuolggadusat mat váikkuhit buori bájkkuide. Rudalaš stabilitehta deastta ektui čuoččuhit norgga eiseválddit ahte leat buorit ákkat čavget bájkkuid kapitálagáibádušaid ja ášahit EO ja Basel-lávdegotti odđa kapitála- ja likviditehtagáibádušaid jođáneappot go Basel III ja EO-kommišuvnna njuolggadusevttohusaid áieplánas. Jođáneappot čadaheapmi diedihuvvui maiddái 2011 Finánsamárkandiedáhusas. Departemeantta áigumuš lea 2013 álgogeahčen ovddidit lánkanjuolggadusevttohusaid ášahan dihtii vurdujuvvo EEO-njuolggadusaid. Dát vástidit odđa EO-njuolggadusaid nu gohčoduvvon CRR/CRD IV-njuolggadusain bájkkuid, eará kredihitášahusaid ja árvobábirfitnodagaid kapitála ja likviditehta birra. Jus Stuorradiggi mearrida odđa lánkanjuolggadusaid 2013 giđa, ja EO mearrida CRR/CRD IV, de lea jo 2013 nuppi jahkebealis áiegeguovdil fápmuibidjat earret eará čavgadat gáibádušaid vuodđokapitála, buffergáibádušaid ja riskakeahces iežaskapítáloaasi raporterengáibádušaid hivvodahkii ja kvalitehtii.

Norggas adnojuvvojit stuorra vealgi dállođoaluin, nana kredihitávdánupmi ja alla stohpohattit erenoamáš hástalussan. Vuogádatriskadeastta ektui árvvoštallat danne eiseválddit ahte leat buorit ákkat čavget gáibádušaid modeallaide maid bájkkut geavahit meroštallat stohpoloana kapitálagáibádušaid. Vuogádatriskalassáneami stohpoloana riskaváikkuheddjiide sáhtá čadahit mángga lánkai. Sáhtá juogo ášahit láhtti ovttá dahje eanet paramehteriidda maid geavahit meroštallat kapitálagáibádušaid IRB-metoda vuodul geavahettiin multiplikáhtora, dahje ášahit riskaváikkuheaddji láhtti nugo standárdametodas. Dákkár unnimusgáibádušaid čadaheapmi sáhtá leat okta molssaektun doalahit nu gohčoduvvon Basel I-láhtti. Departemeantta áigu gulaskuddamii sáddet evttohusaid čavgadat gáibádušaid bájkkuid meroštallamiid ektui 2013 giđa mielde.

Eurohpá vealgeroasu ja dan čuovvu lassánan vuogádatriskka geažil gáibidišgodi eurohpálaš bearráigeahččaneiseválddiid oktasašáhus, EBA, buhtes vuodđokapítálavuođustusa unnimusat 9% riskaváikkuheaddji balánsas ovdal 30.06.12 (oktan IBR-láhttiin). Buffera ii galgga geavahit stáhtariskka vahátgillámiidda, muhto hušša-/hirpmadilálašvuođa birgejupmái ja veahkehit seailuhit dohkálaš kapitálavuođustusa. Bájkkut mat eai deavdde gáibádušaid, fertejit ráhkadit plánaid mo deavdit riikka eiseválddiid gáibádušaid. Váilevaš gáibádušadusten sáhtá dagahit vuoiruđa- ja liigevuoitogáržžidusaid. Finánsabearráigeahču lea ášahan seamma gáibádušaid norgga bájkkuide, ja SeastinBánku 1 Davvi-Norgga deavdá dán gáibádušaid 31.12.12.

Konsearnna kapitálamihttomearri

Konsearnna kapitáladilálašvuohta árvvoštallojuvvo konsearnna mearriduvvon kapitálastrategiija ektui.

Kapitálaplána dárkkistuvvo jahkásaččat ja galgá sihkkarastit guhkesáigásaš, buori kapitálaháldema ja galgá maiddái doarjut mihttomearri bisuhit dálá árvomeroštallanvuogi (rating) ja sihkkarastit ahte konsearnna olaha guhkitáigge ruhtadeami. SeastinBánku 1 Davvi-Norgga kapitáladárbbu árvvoštallamiid vuodđun leat iešguđet boahttevaš scenariot, mas maiddái konsearnna gávpeplánat ja rámmannjuolggadusat ja eavttut váldojit vuhtii.

Váldostivra lea dárkkistan bájkkukapitálamihttomearri odđaregulatoralaš gáibádušaid ektui (Basel III), ovdanbuktán einnostuvvon ovdáneami ja govahallan duodálaš mánggatjagi ekonomalaš mañslávkkii. Dárkkistuvvon mihttomearri lea ahte vuodđokapítálavuođustus galgá leat 12,5% dahje eanet riskaváikkuheaddji meroštallanvuodustus 2015:s. Seammás galgá vuodđokapítálavuođustus leat doarvái bufferat amas njiedjat vuollil 9% boahttevaš kriisascenarios.

Váldostivra árvvoštallá bájkku dárkkistuvvon siskkáldas kapitálamihttomearri, 12,5% dahje eanet buhtes vuodđokapítálavuođustus 2015:s, leat bures siskkobealde odđa regulatoralaš gáibádušaid (Basel III).

Bájkku ja konsearnna soliditehta adnojuvvo dohkálažžan. Muđui čujuhuvvo oassái kapitálavuođustusa birra.

Dárkkástus

Konsearnna olgguldassat dárkkisteaddji lea KPMG.

Siskkáldas dárkkástusa čadaha Ernst & Young geat raporterejit váldostivrii.

Muđui čujuhuvvo bájkku riska- ja kapitálaháldema válddahussii čállošis Kapitálagáibádušnjuolggadus / Basel II (Pilar 3) dáppe: www.snn.no.

Dutkan ja ovdánahttin

Bánku jodiha ovdánahttin doaimmaid ja searvá viidát SeastinBánku 1-ovttastusa ovdánahttin doaimmaid. Bánku lea čohkken dán doaimma sierra Ovdánahttinossodahkii mas leat čieža jahkeberggu. Ossodaga ovdasvástáduš lea ođasmahttin, ovdánahttinproševttat ja odđa bájkočovdosiid čadaheapmi.

Čovdosiid hutkan dáhpáhuvvá dábálaččat SeastinBánku 1-ovttastusa neahttavuđot gealbobirrasiin. 2012:s investerii ovttastus su. 182 milj. kruvnna dákkár ovdánahttinproševttaide.

Bánku almmuha Davvi-Norgga Konjunktivrabaromehtera guktii jagis. Konjunktivrabaromehter čalmustahtá riikaoasi stáhtusa ja vurdujuvvo ovdánahttima. Áigumuš lea nannet ekonomalaš ja regiivnalaš ovdánahttima máhtu Davvi-Norggas. Ovdánahttinossodat jodiha maiddái olgguldassogziheami ja gilvaleaddjianalysaid mat addet dehálaš dieduid stivrra strategalaš bargui.

Bánku ii jođit doaimmaid maid sáhtá gohčodit dutkamin. Muhto SeastinBánku 1 Davvi-Norgga foandda (SNN-foandda) bokte juolludii bájku 2012:s ruda mánggaid máhtto- ja dutkanulbmiliidda riikaoasis. Dán lánkai doarju bájku dutkandoaimmaid mat fas ovdánahttet odđa máhtuid dehálaš surgiin.

Nieidasearvvit

SeastinBánku 1 Finánsa Davvi-Norga OS

Searvvis lea gávpeovddasvástádus leasinga ja vuovdinpántaruhtadeami buvttasurggiide iežas vuoddomárkanis mii lea Davvi-Norga. Eadnebánku ja kapitálagárvolágieaddjit leat dehálaččat distribuerenfierpmádagat fitnodatsearvái.

OpmodatSoabadeaddji 1 Davvi-Norga OS

Searvvi eaiggádušša SeastinBánku 1 Davvi-Norgga 100% ja hálde opmodatsoabadeaddji-doaimma Davvi-Norggas. Searvi lea riikavidosasa ovtastusa miellahttun ovttas eará fitnodatserviiguin maid SeastinBánku 1-bánkkut eaiggáduššet.

SeastinBánku 1 Davvi-Norga Investa OS

Searvvi eaiggádušša SeastinBánku 1 Davvi-Norgga ollislaččat. Searvvi ulbmil lea gávppálašdásis oassádallat iežaskapítálain, fierpmádagaiguin ja gealbbuin ovttas serviin mat doibmet ovddemusat konsearnna márkansuorgi siskkoaleat.

Searvi galgá heaittihuvvot/oddasit hábmejuvvot ja searvvi gávpeárvobáberrájus galgá dán oktavuodas sirdojuvvot eadnebánkui.

North-West 1 Alliance Bank

SeastinBánku 1 Davvi-Norga álggahii čakčamánu 2010:s bánkkodoaimma Ruoššas North-West 1 Alliance Bánkku bokte. SeastinBánku 1 Davvi Norga eaiggádušša 75% dán bánkkus ja ruošša ovttasbargoverdde Bánku Tavrichesky St. Petersburgas fas 25%. Váldokantuvra lea St. Petersburgas, ja sierra báikkálaš doaimmahat fas Murmánskkas.

North-West 1 Alliance Bánkkus ledje 71 jahkeberggu 31.12.12. Seamma áigodagas lei bánkku ollislašbalánsa 392 milj. kruvna.

North-West 1 Alliance Bánkku váldodoaimma lea fállat ruđalaš buktagiid ja bálvalusaid davviriekkalaš fitnodagaide ja olbmuid geain leat doaimmat Ruoššas. Sekundára ulbmiljoavku leat ruošša personkundarat ja unnit fitnodagat. Deattuhuvvo ahte doaimma galgá jodihit vuollegis gitta mearálaš riskkain.

SeastinBánku 1 Davvi-Norga Hálddahus OOS

SeastinBánku 1 Davvi-Norga eaiggádušša dán árvobáberfitnodaga ollislaččat, ja dat galgá árvjolaččat hálddašit kundarruđaid.

SeastinBánku 1 Rehketoalldollu Davvi-Norga OS

Bánku áshii 2011:s searvvi SNN Ekonomijastohpu OS. Searvvi ulbmilin lea oassádallat eará ekonomijaháldema ja rehketoallofievrideaddji serviin ja doaimmain, ja eará doaimmain mat lunddolaččat čatnasit bánkku doibmii. Searvvis ii lean oktage bargi jahkemolsunáigge. Bánku lea álggu rájes eaiggáduššan SNN Ekonomijastohpu Holding OS 100%, ja dát searvi eaiggáda 100% Consis Áltá AS-searvvis ja Merkantilservice AS-searvvis.

2013 álggeahčen ovttahttojedje dát golbma namuhuvvon searvvi man Merkantilservice válddii badjelasas. Ovttahtton searvvi nama rievdaduvvui SeastinBánku 1 Rehketoalldollu Davvi-Norga OS:n.

SeastinBánku 1 Rehketoalldollu Davvi-Norga OS:s ledje oktiibuot 55 mielbargi Hámmárfeasttas, Álttás, Romssas, Báhcavuonas, Finnsnesas ja Háštás 31.12.12.

Njuolggá eaiggáduššan SeastinBánku 1-ovttastusa serviin ja strategalaš oamastanpoasttat

BN Bánku OOS

BN Bánku fállá ruđalaš bálvalusaid person- ja fitnodatmárkanii. Personmárkanis lea bánku sieiva neahttabánku. Fitnodatmárkanis lea BN Bánku mealgadas stuorra oasseváldi go guoská ruhtadit ealáhusopmodagaid, ja fitnodatmárkanis leat BN Bánkkus ossodagat Oslos ja Troanddimis. SeastinBánku 1 Davvi-Norga eaiggádušša BN Bánkku 23,5%:n.

SeastinBánku 1 Ásodatkreidhtta OS

SeastinBánku 1 Ásodatkreidhtta ulbmil lea ruhtadit 1. vuoruhan stohpoloanaid bánkkuide mat leat SeastinBánkku 1-ovttastusas. Bánkkut fievrridit stohpoloanaid SeastinBánku 1 Ásodatkreidhttii ovdalگو searvi váldá sisaloanaid norgga ja riikkaidgaskasaš kapitálamárkanis dan bokte ahte čáliha obligašuvnnaid main lea erenoamáš sihkarvuotta Moody's ja Fitch Aaa ja AAA árvomihtidemiin. 31.12.12 eaiggádušša SeastinBánku 1 Davvi-Norga 13,46% SeastinBánku 1 Ásodatkreidhttas.

SeastinBánku 1 Ealáhuskreidhtta OS

SeastinBánku 1 Ealáhuskreidhtta ulbmilin lea ruhtadit 1. vuoruhan ealáhusopmodagaid loanaid SeastinBánku 1-ovttastusa bánkkuide. Bánkkut fievrridit 1. vuoruhan loanaid SeastinBánku 1 Ealáhuskreidhttii ovdalگو searvi váldá sisaloanaid norgga ja riikkaidgaskasaš kapitálamárkanis. SeastinBánku 1 Ealáhuskreidhtta obligašuvnnaid lea árvomihtidandoaimmahat Moody's mearridan leat Aa3. 31.12.12 eaiggádušša SeastinBánku 1 Davvi-Norga 16,16% SeastinBánku 1 Ealáhuskreidhttas.

Bánku 1 Oslo Akershus

Bánku 1 Oslo Akershus doaimmá márkannain SeastinBánku 1 Oslo Akershus. Deháleamos kundarjoavkkut leat personmárkan, smávva ja gaskasturrosaš fitnodagat ja organisašuvnamárkan – vuosttažettiin fágalihkadus.

31.12.12 SeastinBánku 1 Davvi-Norga eaiggádušša 19,5% Bánku 1 Oslo Akershusas.

2013 oddajagemánuš siehtaduvvui geahpedit bánkku oamastanpoasttaid Bánku 1 Oslo ja Akershusas 4,8 prosentii. Šiehtadus dahkkui SeastinBánku 1 SR-Bánkkuin ja SeastinBánku 1 SMN:in – mas SeastinBánku Hedemárku lei oasti. Šiehtadus eaktuda ahte Finánsabearráigeahčču dohkkeha dan.

SeastinBánku 1 Árvobábirbálvalus OS

Searvi áshuvvui ovtastussii 2012 čavčča, ja galgá háldet árvobábirhaldahusa kundariid ovddas. Searvvi kantuvrrat leat Romssas, ja doaimma álggahuvvo 2013:s.

31.12.12 eaiggádušša SeastinBánku 1 Davvi-Norga 24,9% das.

SeastinBánku 1 Kunddarguovddáš OS

Searvi lea ovtstussearvi, mii ášahuvvui 2012 čavčča, ja galgá fállat ovtstusa kundariidda oktasaš birrajándorrasas kunddarguovddáša bánkkuid iežas kunddarguovddážiid lassin. Doaibma álggahuvvo 2013:s. Searvvi kantuvrrat leat Stavangeris, ja searvvi eaiggáduššet SeastinBánku 1-ovttastusa iešgudet bánkkut. 31.12.12 eaiggáduššá SeastinBánku 1 Davvi-Norga 23,5% das.

SeastinBánku 1 Kredittakoarta OS

Searvi ášahuvvui 2012 čavčča ja galgá fállat kredittakoartabálvalusaid ovtstusa kundariidda. Iešgudet ovtstusbánkkut eaiggádit searvvi. 31.12.12 lei SeastinBánku 1 Davvi-Norgga oassi 19,83%.

SeastinBánku 1 Joavku OS ja SeastinBánku 1 Ovdánahttin JO

SeastinBánku 1-bánkkut doaimmahit ovtstusa ovtstusbarggu ja buvttaservviid ovdánahttima searveeaiggáduvvon searvvi SeastinBánku 1 Ovdánahttin JO ja holdingsearvi SeastinBánku 1 Joavku OS bokte. SeastinBánku 1 Davvi-Norga oamasta 19,5% SeastinBánku 1 Joavku OS:s ja 17,74% SeastinBánku 1 Ovdánahttin JO:s.

Muđui čujuhuvvo SeastinBánku 1-ovttastusa ja SeastinBánku 1 Joavku máidnumii eará sajis raporttas.

Bank Tavrichesky

SeastinBánku 1 Davvi-Norga álggahii 2010:s bánkkodoaimma Ruoššas North-West 1 Alliance Bánkku bokte, ja SeastinBánku 1 Davvi-Norga eaiggáduššá 75% dán bánkkus ja ruošša ovtstusbargoverdde Bánku Tavrichesky St. Petersburggas fas 25%. Bánku Tavrichesky váldokantuvra lea St. Petersburggas, ja das leat sierra báikkálaš doaimmahagat čieža ruošša gávpogiin, earret eará Murmánskkas. Bánku lea 11. stuorámus guovllubánku Oarjedavve-Ruoššas, ja doaibma lea oaivvilduvvon smávva ja gaskasturrosaš fitnodagaide. SeastinBánku 1 Davvi-Norga eaiggáduššá 10% Bánku Tavricheskys.

Bargogoddesuorgi

Konsearnna mielbargit

SeastinBánku 1 Davvi-Norga lea nana ja dehálaš servodatoasseváldi mii fállá alla gealbbu ja lagašvuoda báikkálaš servodahkii ja fitnodateallimii. Konsearnna dovdomearka lea buorre gánnihahttivuohta ja ábas mielbargit geat duddjojot lasseárvvu kundariidda buori ekonomalaš ráđdeaddima bokte. SeastinBánku 1 Davvi-Norga guovdilastá buorre ekonomalaš ráđdeaddima, mas lihkostuvvaneavtut leat bargiid gelbbolašvuota ja konsearnna bánkkokantuvrraid buorre oktavuodahuksen. Kundariid systemáhtalaš resposnsaid vuodul buorida bánku dađistaga kundardeaivvademiid kvalitehta.

Bánkkus lea čielga ulbmilin ahte buot ráđdeaddit ja bánkkohoavddat galget leat autoriserejuvvon ruđalaš ráđdeaddit. Stuorra gealboloktema geažil mañimuš jagiid lea bánku olahan dan dál. Jus galggaš leat čeahpes ráđdeaddibánkun, de lea gealbovejolašvuota ja dan ovdánahttin dehálaš. SeastinBánku 1 Davvi-Norga vuoruhá danin sakka rivttes bestema ja relevánta gelbbolašvuodaloktema, bargohárjánumi ja vásáhuslonohallama.

Eadnebánku SeastinBánku 1 Davvi-Norggas lea leamaš oalle dássidit bargiidlohku. 2012:s lassanedje konsearnnas 87 jahkeberggu, mas 2 leat eadnebánkkus, 26 North-West 1 Alliance Bank ja 4 eará nieidaservviin.

Dasa lassin lea SeastinBánku 1 Davvi-Norga oastán guokte rehketoallofievrirideaddji searvvi mas leat oktiibuot 55 jahkeberggu. 2012 loahpageahčen ledje konsearnnas 881 jahkeberggu, 2011:s fas ledje 795.

Searvadahtti bargofitnodat (IA)

Searvadahtti bargošiehtadusa váldoulbmilin lea eastadit ja unnidit buozalmasjávkamiid, nannet barguigulleašvuoda ja buoridit bargobirrasa ja vealtadit bargiidlihcuma ja -luohpama. SeastinBánku Davvi-Norga lea searvadahtti bargošiehtadusa bokte nannen ja ožžon buori systematihka das ahte mo čuovvolit buozalmasjávkamiid. Dasa lassin lea bánku ožžon olguldasa veahki láchit ja neavvagiid bargosajiid fysalaš ja eará láchimiid ekui.

Dán barggu boađusin lea ahte buozalmasjávkan bánkkus dál lea vuollelis go finánsaealáhusa gaskameari. Jodiheddjiin leat nannen gealbbu mo čuvvolit buozalmasjávkamiid, ja oahpu leat ožžon kurssaid ja konkrehtalaš neavvuma, veahki ja doarjaga bokte eañkiláššiin. Dasa lassin lea bánkkus buorit ovtstusbargogulahlallan dihto bargiiguin NAV Bargoeallinguovddážiis.

Dearvvašvuota, biras ja sihkarvuota (DBS/HMS)

SeastinBánku 1 Davvi-Norga bargá systemáhtalaččat buoridit bargobirrasa. Bánkku 2012 organisašuvdnaguorahallan čájehii ahte konsearnna mielbargiin lea buorre bargoduhtavašvuota ja buorre bargoángerivuota. Dan čájehit mielbargiid buorre gelbbolašvuota, alla movttiidahttin ja ovddasvástádusváldin ja viššalvuota bargodilis.

Vuoruhuvvon buoridansuorgi organisašuvdnaguorahallamis lea jodiheapmi. Dáinna bánku bargá ain geažosaigge, muhto bánku čalmmusta dál erenoamážit persovnnalaš jodiheami ja jodihanrolla áddejumi.

SeastinBánku 1 Davvi-Norga-konsernna lei gaskamearalaš buozalmasvuodajávkan 2012:s 4,85%, 0,96 proseantačuoggá unnit go 2011:s. Oppalaččat lei iešdieđihuvvon jávkan 0,69 proseantačuoggá ja doavttirdieđihuvvon jávkan 4,16 proseantačuoggá. Iešdieđihuvvon jávkan bissu dássidit, muhto njiedjan lea doavttirdieđihuvvon buozalmasvuodajávkamiin. Sivvan dása sáhtta earret eará leat go geavahit eanet heivehuvvon buohcandieđáhusa, mii lea čuovvolanbarggu dehálaš gaskaopmin. Guorahallan čájeha ahte heivehuvvon buohcandieđáhusain dearvvasmuvvet buohcandieđihuvvon olbmot jodáneappot, ja ahte buhčet unnit mañná. Dát sáhtta vuolgit das mo doavttir, bargoaddi ja NAV čuovvolit buohcandieđihuvvon olbmo. Buoret láchin ja eanet fuomášupmi buot beliid bealis gávdnat buoriid čovdosiid, sáhtta váikkuhit buozalmasvuodajávka mañniedjamii.

SeastinBánku 1 Davvi-Norga bargá eastadit váttuid mañná rievvuimiid, áitagiid dahje eará duodalaš dáhpáhusaid. 2012:s eai lean leamaš rievvoviggamušat dahje eará duodalaš láhkarihkummat. Áitimat bargiid vuostá leat njiedjan viđa dáhpáhusas 2011:s 1 dáhpáhusii 2012:s.

2012:s eai leat dieđihuvvon makkárge bargolihkohisvuodát SeastinBánku 1 Davvi-Norggas.

Dásseárvu (vealaheapmi)

SeastinBánku 1 Davvi-Norga háliida sihkkarastit girjáivuoda konsearnas. Dát bargu lea mánggabealat ja deattuha erenoamážit oázžut eanet nissonjodiheddjiid. Konsearnna mielbargit leat eret mángga riikkas, ja buot easkaálgit čadahit álggahanprográmma sihkkarastit oktasaš áddejumi, oadjebasvuoda ja kvalitehta kundardeaivvadeamiin. Konsearnna eallináigodatpolitihkas vuhtiiváldet erenoamážit smávvamánnaváhnemiid ja senioraid eallindilálašvuoda. Dát dahkko vai dásen gaskkal barggu ja priváhtaallima lea buoremus láhkai heivehuvvon.

Bánkku stivrras leat gávcei fásta miellahtu lassin fástačuovvu bargiid sadjásaširasi. Stivrras leat 4 nissonolbmo ja 4 almmáiolbmo. Bánkku válđoohkkimis leat 23 nissonolbmo ja 17 almmáiolbmo, mii dahká 57,5% ja 42,5%. Dárkkistanlávdegottis fas lea okta nissonolmmoš ja guokte almmáiolbmo. Olles konsearnnas lea sohkaeallejuohku 54,2% nissonolbmot ja 45,8% almmáiolbmo.

SeastinBánku 1 Davvi-Norgga jodiheddjiid sohkaeallejuohku

	Nissonat	Olbmát	Oktiibuot
Konsearnna hovdengoddi	2	5	7
Kundariidguoski doaimmat	22	43	65
Bargogoddi	3	16	19
Nieidasearvvit, omd. Ruošša	10	18	28
Submi	37	82	119
%	31,1 %	68,9 %	100 %

Konsearnna ángirvuotta lea buoridit sohkaeallebalánsa bánkku jodiheddjiid gaskkas systemáhtalaš gealbohuksema ja oktagaslaš čuovvoleami bokte.

Eaiggátdilálašvuodát

SeastinBánku 1 Davvi-Norggas leat guokte eaiggátjoavkku. Iežaskapitaladuodaštuseaiggádiid oamastanoassi lea meroštallon 01.01.12 leat 42,07% bánkku iežaskapitalas, eaiggátoassekapitala (eaiggátoassečuovvka) bokte, ja 57,93% iežaskapitalas fas lea servodatoamastuvvon. Bánkku oamastanpolitihka nanne ahte dán guovtti joavkku galgá giedahallat seammaláhkai. 01.01.13 lea eaiggátoassečuovvka meroštallon leat 41,55%.

SeastinBánku 1 Davvi-Norgga 1.655,2 milj. kruvdnasaš oamastanoassekapitalajuohkása 66.208.987 iežaskapitaladuodaštusaide, ja dáid eaŋkilárvu lea 25 kruvnna.

2012:s juhkkojuvvo IK-duodaštuseaiggádiidda 41,6% jagi badjebáhca-gis. 57,93% juolluduvvo fas servodatoamastuvvon kapitalii.

Vuhtiiválddedettiin bánkku dienaspolitihka, de lea bánkku áigumuš ahte 50% rádjái jahkásaš badjebáhca-gis sáhtá geavahit dienasruhtan (reaidaruhtadienas ja álbmotávkkálaš skeaŋkkaide). Lassánan regulatoralaš soliditehtagáibádusat mearkkaša ahte dienaspolitihka addá heajut vuoitgráda go 50% lagamuš jagiin.

2012 rehketoallogaji dienas lea mearriduvvon leat 1,15 kruvnna juohke IK-duodaštusa nammii. Dát lea 35,1 proseantasaš juolludansturrodát iežaskapitaladuodaštuseaiggádiidda. Dásenfoanda lea 456 milj. kruvnna 31.12.12, maŋŋil go jahkebohtosis lea juolluduvvon 217 milj. kruvnna. Dásenfoanddas lea maiddá 76 milj. kruvdnasaš várrejuvvon reaidaruhtadienas. IFRS mielde galgá dát dienas giedahallojuvvot

iežaskapitalan dassázii go válđoohkkinn lea mearridan man stuoris dienasjuolludeapmi galgá leat. Servodateaiggáduvvon kapitaladienas juolluduvvo álbmotávkkálaš ulbmiliid bokte. Dát submi lei 2012:s 30 milj. kruvnna. Jahkebohtosa mearriduvvon ruhtadienas ja skeaŋkkaid juohkin vástida 10,1 proseantasaš juolludansturrodahkii.

Lea čielga mihttomearri ahte eanaš bargiin galget leat eaiggátoasit bánkkus. Dan dihtii leage bánku mánga jagi fállan bargiide IK-duodaštusa emišuvnnaid ja IK-vuovdima. Áigumuš lea maiddá dán dahkat 2013:s.

Čujuhuvvo muđui bánkku jahkediđahusa sierra čilgehussii eaiggátdilálašvuodaid birra.

Biras ja dálkkádat

SeastinBánku 1 Davvi-Norga lea mearridan váldomihttomearrin ahte bánku galgá leat resursa- ja birasulbmillaš organisašuvdna buriin ja movttiidahtti bargobirrasiin. Konsearna galgá leat hutkás ja árvvošmahtti láhčči bargobirrasa ja olgobirrasa jatkolaš buorieapmái.

SeastinBánku 1 Davvi-Norgga áigumuššan lea sertifiseret olles doaimma Birasčuovgadoardnan. Váldokantuvra sertifiserejuvvui 2010:s, ja buot regiovdnakantuvrrat fas galget leat sertifiserejuvvon 2013 vuosttaš kvartálas. Birasčuovgadoardna lea Norgga eanemus geavahuvvon sertifikáhta doaimmaide mat háliidit duodašit birasbarggu ja čájehit servodatoavdasvástádusa. Leat Birasčuovgadoardnan mielddisbukta systemáhtalaš barggu beaivválaš birasdoaimbajiguin. Gáibiduvvo ahte čadahuvvojit doaimbajijut oččodit buoret birasustitlaš doaimma ja buori bargobirrasa. Sertifikáhta leat eiseválddit dohkkehan almmolaš oastimiin.

Jahkásaš čielggadeami bokte mii duodašta konsearnna geavahusa, ođdasit ávkkástallama ja energiijageavahusa, sáhtá meroštallat konsearnna CO₂-luoitimat ja váikkuheamit olgobirrasii. Konsearnna ráhkada energiija- ja dálkkádatrehketdoalu ja čuovvu riikkaidgaskasaš standárddaid “The Greenhouse Gas Protocol” ja ISO 14064. Lea goalmát háve go bánkkus lea dákkár jahkásaš čielggadeapmi.

2012:s geavahii konsearna 11.000 MWh elrávnŋi ja 49 MWh boaldenoljju. Buvttaduvvui 50.120 kg doappar, mas 36.720 ođdasit ávkkástallojuvvui dahje sirrejuvvui. Ođdasit ávkkástallangráda lea 73%. Gálvvuid ja olbmuid fievrredeapmi biillain ja girdiin dagahii 879 tonna luoitimiid. Bánkku hovdengoddi čuovvola luoitimiid mat raporterejuvvojit jahkásaš raporttas, ja geavahuvvon doaimbajijuid referánsa galgá geahpedit bánkku luoitimiid.

Luoitimat leat geahpeduvvon 2011 rájes 2012 rádjai personsáhtus (biila + girdi) 6 proseanttain, ja 16 proseanttain unnit elrávdnje- ja boaldenoljjo-geavahusa bokte. Konsearnna ollislaš luoitimat geahpeduvvojedje 4%:in 2011 rájes 2012 rádjai, 2.246,5 tonna CO₂-ekvivalenttain 2.127,5 tonna CO₂-ekvivalentii.

Bánkku mátkkit leat geahpeduvvon, earret eará go leat láhčán dili videokonferánsaide, neahtta- ja telefončoahkkimiidda, ja konsearnna biilaortnegis fas movttiidahttet oasit biilla mat eai nuoskit nu sakka.

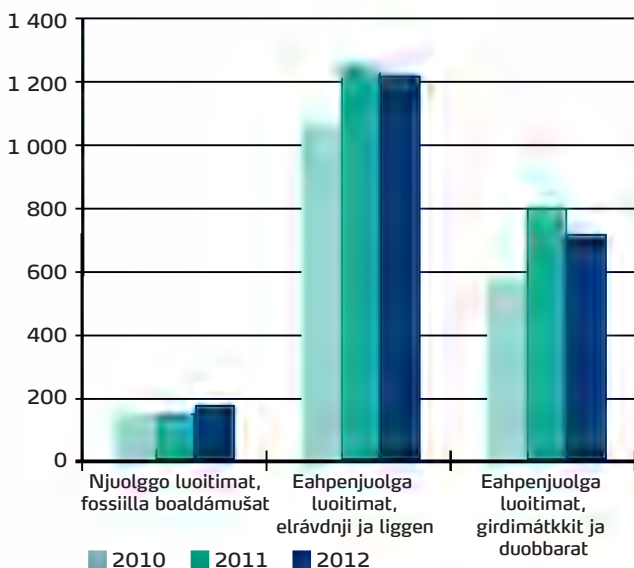
Konsearna hutká dadistaga ođđa buktagiid mat unnidit birasnuoskkideami. Loanatneahtas, mobiilbánku, SMS-bálvalusat ja bánkku jahkeraportta juohkin elektrovnalaččat geahpedit fievrindandárbbu ja bábergeavaheami. 2012:s lea bánku joatkán barggu láhčit dili elektrovnalaš máksinčovdosiidda fitnodagaide ja almmolaš surggiide.

Jus konsearna dahká stuorát oastimiid, de bidjá SeastinBánku 1 Davvi-Norga birasgáibádusaid gálvolágideddjiide. Go dahkkojuvvojit šiehtadusat, de galgá biddjot ovdan HMS-iešduodaštus, mii geatnegahtá gálvolágideaddji deavdit láchamearriduvvon gáibádusaid Norggas dearvvašvuoda, birrasa ja sihkkarvuoda ektui. Lágideaddji galgá maiddáid duodaštit iežas biraspolicy ja iežas birasprográmma buktagiid ja “ruoná duoppargiedahallama” doavnnji ektui. Gáibiduvvo maiddáid diedut das ahte lea go lágideaddji ISO-sertifiserejuvvon dahje ásahean vástideaddji kvalitehasihkkarastinvuogádaga. Man olu biras deattuhuvvo fáldatgiltvuin rievddada dan ektui makkár buktagiid konsearna háliida.

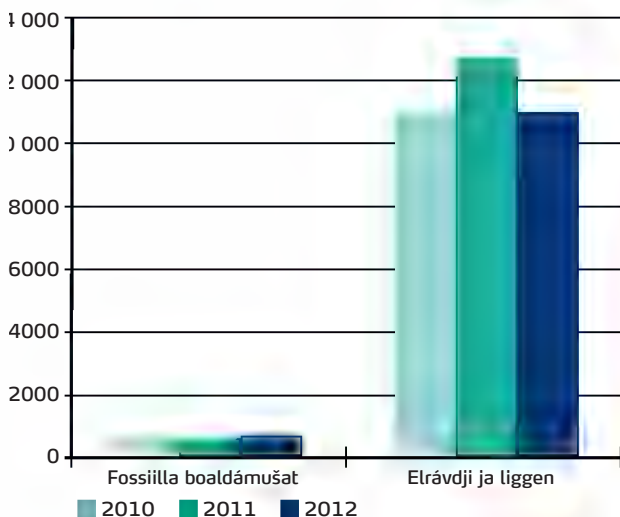
Leat buori vuommis lea dehálaš oassi Birasčuovgadoardna-barggus. Okta konsearnna mihttomeriin lea minimaliseret biilageavaheami ja vigat gávdnat birasustitlaš molssaevttuid. Go mielbargit vázzet bargui ja barggus ruoktot, de veajuiduvvet ja seammás dahket buori birasdagu.

Konsearnna hovdengoddi atná dehálažžan leat buriin vuimmiin, ja danne guovdilastet lihadeami bánjku mánggain kantuvrrain. Moanain bargiin leat aktiivvalaš boddu iešguđet lihkademiiguin. Lea ásaheavvon ortnet mas bargit ožžot máksot ruovttoluotta hárhjehallangoluid, ja lea maiddáid hárhjehallanbálkkašupmi aktiivvalaš bargiide. Fitnodaga valáštallanjoavkkus oassálastet maiddáid iešguđet valáštallamiin.

Jahkásaš dálkkádatgássaluoitimat (tonna CO²e)

Jahkásaš energiijageavahus (MWh)

Servodatberoštupmi

Njunuš finánsaásahussan váldá SeastinBánku 1 Davvi-Norgga ovddasvástádusa ovdánahttit ja áimmahuššat riikaosai, gos bánjku doaibma lea. SeastinBánku 1 Davvi-Norgga servodatovddasvástádus ja -beroštupmi boahá oidnosii SeastinBánku 1 Davvi-Norgga foandda addosiid bokte, ruđalaš doarjagiid bokte, máhttogaskkusteami bokte ovdánahttedettiin ja almmuhettiin Davvi-Norgga Konjunktuvrabaromehtera ja golmma vuodđudusa doaimma bokte maid bánjku ieš lea ásahean.

SeastinBánku 1 Davvi-Norgga foanda lea bánjku servodatberoštumi geađejuolgi. Jahkásaččat dorjot mánga čuohte proševtta mat váikkuiht kultuvrra, valáštallama, máhtu ja dutkama doaibmami ja girjái vuhtii. Skeaŋkkaid addin servodatávkkálaš ulbmiliidda sáhtá atnit dánjagi badjebáhca vuoiun servodatlaš eaiggátvuhtii bánjkkus. Bánjku ruhtaad-dinhivvodat lea mielde nannemin bánjku mearkagálvvu ja ásaheamen arenáid kunddaroktavuhtii ja oktavuodahukseami. Ruhtadoarjagat bisuiht doaimmaid mángga dásis ja sáhttet dávjá leat veahkkin odđa proševttaid álggahit. Mángga áššis lea bánjku maiddáid kultuvrra ja servviid ávkkálaš, aktiivvalaš ja huksejeaddji bealálažžan.

Seastinbánkovuodđudusa SeastinBánku 1 Davvi-Norgga ulbmilin lea doalahit guhkesáigásaš ja stáduhis eaiggáduššama bánjkkus. Vuodđudus galgá seailluiht seastinbánkoárbevieruid SeastinBánku 1 Davvi-Norgga bokte, ja galgá maiddáid addit skeaŋkkaid servodatlaš ulbmiliidda vuodđudusa jagi badjebáhca rámmaid siskkoibealde. Čujuhuvvo muđui čielgehussii dán vuodđudusa birra avsniahtas.

SeastinBánku 1 Davvi-Norgga Kulturealáhusvuodđudusa vuodđokapitála lea 100 milj. kruvvnna, ja galgá addit skeaŋkkaid ja loanaid ja investeret riikaosai kulturealáhusdoaimmaide ja kulturbuvttadeapmái.

SeastinBánku 1 Davvi-Norgga Dáiddavuodđudusa ulbmilin lea hálldašit bánjku dáiddačoakkáldaga, oastit odđa dáidagiid ja deponeret dáidagiid riikaosai ásaheami. Dán golbma vuodđudusas lea oktasaš kantuvrrat Romssas ja guokte bargi.

Servodatberoštupmi 2012

Logut olles 1 000 kr

* Eai albmada buvttut.

Seastinbáŋkovuođđudus Seastinbáŋku 1 Davvi-Norga

Báŋku ášahii 2011:s Seastinbáŋkovuođđudusa Seastinbáŋku 1 Davvi-Norga. Vuodđudusa váldoulbmil lea doalahit guhkesáigásaš ja stáduhis oamasteami Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga báŋkkus. Dat galgá maiddá hálldašit IK-duodaštusaid maid fievrredje vuodđudussii go dat ášahuvui, ja galgá nu ollu go vejolaš oassádallat Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga emišuvnain. Vuodđudus galgá maiddá skenket rušaid álbmotávkkálaš doaimmaide.

Ásaheami duogázin lei 2009 ođđa ruhtadandoaimmaláhka mii dáhttu seammaláhkásázžan giedahallat seastinbáŋkkuid guovtti eaiġgátjoavkkuid: servodaga ja IK-duodaštuseaiġgáid. Ovddeš hástalusat čovdojuvvojedje ásaheami bokte. Váttisvuohtan lei ahte IK-duodaštuseaiġgáid vuoto-ruhta lei šaddan mielahis suorisin ja vuodđudusaheapmi bissehii dán geavvama. Báŋku mearridii danin 2009:s ođđa vuoto-ruhtapolitiikka mii dajai ahte eaiġgátjoavkkut galge giedahallojuvvo seammaláhkásázžan, ja galggaí maiddá oázžut seamma juolludanmuni jahkebadjebáhcagis nugo vuoto-ruhta ja skeaŋkkaid. Dát livččii dattetge dagahan mealgadis stuorra vuoto-ruhtajuohkimiid (namalassii skeaŋkkaid) servodahkii eaiġgáda namas – eaiġgáid gean báŋku ii livčče sáhtán vuordit leat boahteáiggi emišuvnaide livččii lean oasseváldin. Guhkes áiggi badjel dát livččii doalvut dohko ahte lei loaktit báŋkku servodatlaš oamasteami, ja dat ii livčče lean báŋkui iige servodatlaš oamasteapmái ávkin.

Dán vuodul mearridii váldočoahkkin ášahit Seastinbáŋkovuođđudusa Seastinbáŋku 1 Davvi-Norga, ja báŋkku ulbmilin lea ahte jahkásaš vuoto-ruhta (skeaŋkkat) servodahkii galgá vuodđudusa bokte mannat. Vuodđudus sáhtá nu cegget kapitála man sáhtá geavahit boahtevaš emišuvnaide báŋkkus. Áiggi badjel hálldaša vuodđudus stuorit oasi báŋkku servodatlaš oamasteamis. Báŋku lea 31.12.12 fievrriid vuodđudussii oktiibuot 227 milj. kruvna. Dasa lassin sirdojuvui 31 milj. kruvna 2013 álggus. Dát submi lei liiguduvvon, geavakeahces skeaŋkaruđat ovdidit jagiin.

Vuodđudus oassádalai 33,7 milj. kruvnnain emišuvnnas. Báŋkku váldočoahkkin lea 2013 njukčamánu addán váldostivrii fápmudusa fállat Seastinbáŋkovuođđudussii Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgii emišuvna gitta 500 milj. kruvnnain gitta 30.04.15 rádjai. Dákkár emišuvna dáhpáhuva márkaneavttuid mielde.

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Kulturealáhusvuodđudus

2010:s ovddidii báŋkku váldostivra ášši váldočoahkkinii ášahit kulturealáhusvuodđudusa man kapitálavuođu lea 100 milj. kruvna. 2012:s ášahuvui Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Kulturealáhusvuodđudus virggálaččat sierra stivrrain ja beaivválaš jodihedjiin.

Vuodđudusa ulbmilin lea leat mielde kulturealáhusa servodatávkkálaš ovdánahttimis Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga márkain, namalassii Davvi-Norggas ja Svalbárdas. Addosiid sáhtá addit dábaš doarjagiid, loanaid dahje investeremiid bokte.

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norga lea mánggaid jagiid leamaš dehálaš oassálasti Davvi-Norgga kultureallimis ovdánahttimis. Kulturealáhusvuodđudusa ásaheami bokte lea Seastinbáŋku 1 Davvi-Norga mielde ásaheamen struktuvrra ja kapitálavuođu mii lea historjjálaš Davvi-Norgga oktavuodas. Vuodđudusa ulbmiljoavku leat profetionála oassálastit, buvttadeaddjit ja organisašuvnnat ja ohcetit mat leat sajáiduvvamin profetionála oasseváldin dahje buvttadeaddjin. Badjeulbmilin lea oázžut eanet bargosajiid kulturealáhusa báŋkku márkanguovllus. 2012 čavčča vuosttaš ruhtamáinnusteamis bohte 114 ohcamuša miehtá riikaoasi.

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Dáiddavuodđudus

Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga Dáiddavuodđudus ášahuvui 2007:s. Vuodđudusa váldoulbmilin lea hukset ja hálldašit dáiddačoakkáldaga mii mearkkaša olu riikaoassái. Dáidagiid čájehit iešguđet báŋkkuin dahje vurkejuvvojit almmolaš ášahusain.

Go 2011 geasi čájehedje dihto dáidagiid, maid vuodđudus oamasta, Davvi-Norgga Dáiddamuseas, de ráhkadedje stuorra dáiddagirjii. 2012:s oáččui Davvi-Norgga Dáiddamusea David Hockeneya gova Midnight Sun, Norway (2003) iežas fásta čoakkáldahkii. Dát lea dáiddára áidna dáidda, mas leat norgga motiivvat, mii lea oston norgga čoakkáldahkii. Govva ostui Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga foandda doarjagiin ja Seastinbáŋku 1 Davvi-Norgga dáiddavuodđudusa ovttasbargguin. Davvi-Norgga Dáiddamusea ja Seastinbáŋku 1 dáiddavuodđudus oamastit gova ovttaš, ja gova galgá heanġat musea fásta čoakkáldagas.

Váldostivra ja konsearnahovdengoddi

Báŋkku váldostivra, man Kjell Olav Pettersen jodiha, lea doallan 18 čoahkkima 2012:s. 2012 váldočoahkkimiin leat válljejuvvon guokte ođđa miellahtu stivrii: Sonja Dønne, guhte ovdal lea leamaš nubbinjodiheadđji báŋkku ovtta regiiovdastivrrain ja Greger Mannsverk, geas eai leat leamaš doaimmat báŋkkus ovdal.

Konsearnahovdengottis leat čieža olbmo. 2012:s loahpahuvui bargu gávdnat ođđa hálldahuslaš direktivrra. Miessemánu 3.b. 2012 virgáidii váldostivra Jan-Frode Janson ođđa konsearnahoavdan. Son álggii virggálaččat ođđajagemánu 1.b. 2013.

Buhtaduslávdegoddi árvvoštallá konsearnahoavdda buhtadusaid ja evttoha vejolaš rievdamiid. Lávdegottis leat váldostivrra jodiheadđji ja guokte eará miellahtu, geain ii leat jodiheadđjivirgi. Báŋku heiveha iežas buvttadanmáksimiid mearrádusaide mat leat ođđa finánsasuorggi njuolggadusain, ja buhtadanlávdegoddi oázžu válddi čadahit dáid mearrádusaid.

Dárkkástuslávdegoddi galgá ráhkanahit stivraáššiid mat gusket bearráigeahččat ruđalaš diehtujuohkima, fitnodatsearvi siskkáldasdárkkisteami ja riskagiedahallangoziheami. Konsearnahoavdda ovdasvástáduš lea ahte lávdegoddi dárbbu mielde ja bivdima bokte oázžu dieđuid ja neavvagiid. Lávdegottis leat golbma váldostivralahtu. Dát leat sorjasmaehtumat definišuvna mielde mii lea rávvagiin “Eaiġgátstivren ja fitnodatsearvi hálldašeamii norgga rávvagat (Corporate Governance).

Geahča maiddá jahkedieđáhusa ”Doaimmastivren ja konsearnahovdengoddi”-kapihtala.

Makroekonomalaš dilit – 2013 vejolašvuodát

2013 álggus lea ekonomalaš optimismas, muhto moanat eahpesihkkaris fáktoriiguin. Ovdáneapmi USA:s lea buoret go lea leamaš guhkes áigái, muhto orru leamen nu ahte lea stuorra politihkalaš sierraovivluohta das mo vuoddoekonomalaš hástalusaid galgá čoavdit. Mánngga eurohpálaš riikkain ja USA:s lea alla stáhtavealgi fáktor mii sáhtá ráddjet stuorra ovdánanvejolašvuodaid mánnggaid jagiid ovdos guvlui. Dilli Eurohpás lea ain eahpesihkar, eai ge leat stuorra buorideamit vuordimis oanehis áig-
gis. Hirbmat alla ja lassáneaddji bargguhisvuolta fuolastahtá. Kiinná ja eará lassáneaddji ekonomiijaid ovdánupmi leat allat, ja danne vurdojuvvo duhtadahtti globála ovdánupmi 2013.

Norgii lea globála ovdánupmi hirbmat dehálaš, go dát sihkkarastá dan ahte deháleamos álgoávdnasiid hattit doalahuvvojit ja maiddá gorggot. Unnán jáhkkit ahte oljohattit njidjet čuovvovaš jagiin. Dát sihkkarastá sihke oljo- ja gássaoahcandoaimeid ja -roggandoimeid Norggas ja muđui máilmmis, ja sihkkarastá ain ovdánumi Norgga deháleamos ealáhusas.

Biebmamis ja guolásteamis leat ain buorit ovdánan- ja árvoháhkkanvejolašvuodát. Leat buorit vejolašvuodát lasihit kapasitehta biebmanealáhusas. Buori riikkaidgaskasaš márkabarggu bokte juksá norgga biebmoluossa dádistaga odđa márkaniid. Hattit orrot bissumin duhtadahtti dásis. Árbevirolaš guolástusain leat eanaš slájat ceavzilat, ja dat addá buriid bivdinvejolašvuodaid. Dálá dorsekeari lea historjjálaš alla dásis, ja dat lea dagahan haddedeaddaga muhtun árbevirolaš dorsebuktagiid.

Hástaleaddji ja eahpesihkar riikkaidgaskasaš ekonomalaš dilli lea unnán váikkuhan Davvi-Norgii. Alla oljohattit leat dagahan eanet olje-/gássadoimeid Norggaábis ja Barentsábis. Dát fas lea dagahan ahte olu fitnodagat sirdet doimeid riikaoassái. Davvi-Norgga historjjálaš sajádat rikkes guolástusguovlluin nannejuvvo maiddá – sihke buori kapasitehta bokte viidáseappot ovdánahttit luossabiebmama ja buori dili bokte klassihkalaš guolástusaide.

Nana ovdánupmi dálá ja odđa ealáhusain oktan stuorra almmolaš surggiin dagaha kapasitehtaváttisvuodaid davvin. Dilli boahtá bures ovdan gáržžes bargomárkanis gos ii báľjo leat bargguhisvuolta ja lea stuorra dárbu bargomigrašuvdnii.

Nana ekonomalaš ovdánumi váikkuhussan lea fas eahpebalánsa viesomárkanis. Maŋŋá go huksejedje olu stobuid ovdalaš finánsakriisa 2008:s, de leat leamaš unnán stohpohuksema maŋimuš jagiid. Dát leat dagahan lassáneaddji deaddaga ja haddelassáneamiid viessomárkanis.

Stáđuhis vuollegis reantodási, nana bálkálássáneami ja bargomárkana buriid vejolašvuodaid geažil eatnašat eai fuolastuva alla stohpohattiid geažil. Go váldá vuolggasaji eará riikkaid ovdáneamiin, de dattetge fuolastuvvet erenoamážit eiseválddit ja mánnggat analysabirrasat das ahte Norggas lea šaddamin viessobulljarakkis, ja ahte oktii ferte rehkenastit ahte viessohattit njidjet sakka. Dát lea scenario maid bänku viggá váldit vuhtii iežas kredittapolitihkas bijadettiin gáibádusaid alimus lonemuddui ja kundariid návcaide máksit vealggi vaikko reantodási goargnu sakka. Leat almatge váttis váldit vuhtii stuorra haddenjiedjama eahpenjuolga váikkusaid. Jus viessohattit njidjet sakka, de navdimis mánnggat bálvalusealáhusat vuhttet dálloaluid hedjonan ekonomiija heajut dietnasa bokte.

Sihke Norgga ja riikkaidgaskasaš eiseválddit háliidit ahte bänkosuorggis galgá leat buorre ovdánupmi ja váikkuhit ruđalaš stabilitehtii. Diedihuvvon váikkuhangaskaoamit leat čavgadat gáibádusaid kapitálavuodušussii, čavgadeabbo riskaváikkueaddjiplánat bänkkuid stohpoloanaide ja čavgadat gáibádusaid likviditehtavárreimiida. Gáibádusaid geahpedit bänkkuid návcaid ovdánit ja bággejit dahkat sakka rievdasusaid bänkosuorggis. Lea sivva navdit ahte čavgadat gáibádusaid dagahit divrasat hattiid kundariida, unnit vuoitte eai gáibáidit, unnit kredittavárreimiida ja dárbbu beavttálmahttit bänkkuid.

Dát dilli lea hástaleaddjin SeastinBänku 1 Davvi-Norgii, go bänkkus lea sihke dáhttu searvat ja leat mielde viidásat ovdánumis davvin ja seammás ásahtit odđa eiseválddegáibádusaid likviditehta ja soliditehta ektui ja háliida leat biehttalkeahtes nanus vai lea bures ráhkkanan losit áiggiide.

Bänku áigu 2013:s čadahit dárbbálaš doaibmabijuid viidáseappot ovdánahttit bänkku njunuš oasseváldin Davvi-Norggas. Dát mielddisbuktá doaibmabijuid lasihit dietnasiid, ovdamearkka dihtii lasihit loatnahattiid person- ja fitnodatkundariida, gollogeahpideamit ja vuovdit eanet lassibuktagiid.

Lea sivva vuordit ahte 2013 šaddá buorre jahki bänkui, ja nu maiddá iešguđet berošteaddji joavkkuide bänkkus. Kredittavárreimiida 2013 šaddá unnit go 2012:s go stuorát kapitálaváni geažil. Fitnodagat bohtet vuohhtit dán nu ahte buorit proševttaide main lea alla gánnáhahtti vuolta lea álkit ruhtadit go unnit gánnáhahtti proševttaid. Personmárkanis lea stohporuhtadanvejolašvuolta buorre, muhto maiddá dás čavgejit kredittavárreimiid veahá.

Čavgadat eiseválddegáibádusaid geažil bänkkuide de lea sivva navdit ahte oppalaš gilvu márkaniis ii leat nu garas, muhto buoremus proševttaid alde lea álo garra gilvu.

Loahpaheapmi

Jahkerekketdoallu lea ovddiduvvon dainna eavttuin ahte doaibma joatkašuvvá. Vuodđun dása lea konsearnna guhkesáigásaš plána ja lagamus jagiid boaduseinnostusat. Konsearnnas lea dearvvašlaš ekonomalaš ja rudalaš dilálašvuohta. Erenoamážit čájeha bájkku vuoddodoaibma ain buoret dietnasa ja lea ain hui duhtadahtti.

Riikaoasi ealáhusain lea ain optimismisa. Bájkku háliida ain leat lunddolaš oassin riikaoasi ekonomalaš ovdánanvejolašvuodain eanet loatnaadimiiguin kredihttakvalitehta ja konsearnna soliditehtadeastta buriid rámmaid siskkobealde. Seammás lea dárbu buoridit konsearnna soliditehta regulatoralaš gáibádusaid geažil lassánan kapitálavuoduštussii. Plánejuvvojit danne eanet doaibmabijut sihkkarastit dan ahte bájkku soliditehta soahpá odđa eiseváldegáibádusaiguin, maiddái doaibmabijut vel eanet buoridit gánnáheami.

SeastinBánku 1 Davvi-Norga áigu maiddái 2013:s leat aktiivvalaš oassálasti riikaoasi ovdáneamis, ja lea bures ráhkkanan joatkit njunnošis Davvi-Norggas.

Konsearnna mielbargit leat maiddái 2012:s bargan garrasit olahit dánjagi bohtosa.

Váldostivra giitá buohkaid barggu ovddas – dehálaš oassi ovdánahttit konsearnna Seastinbánku 1 Davvi-Norga. Váldostivra giitá maiddái konsearnna kundariid ja buriid verddiid ovttasbarggu ovddas 2012:s.

Romsa, njukčamánu 20. beaivve 2013
SeastinBánku 1 Davvi-Norgga váldostivrras

Kjell Olav Pettersen
(jodiheaddji)

Pål A. Pedersen
(nubbinjodiheaddji)

Roar Dons

Sonja Djønne

Ann-Christine Nybacka

Greger Mannsverk

Anita Persen

Jan-Frode Janson
(bargiid áirras)

Vivi Ann Pedersen
(konsearnahoavda)

SpareBank 1 Nord-Norge

Org. nr.: NO 952 706 365

Postboks 6800, 9298 Tromsø, telefon 02244, faks 77 62 25 71, www.snn.no

SpareBank
NORD-NORGE